

TEWOLOJI YA BIBILIYA

«Sinabandikiye ivyiza vyiza vy'impanuro n'ubumenyi?

kugira ngo mbamenyeshe amajambo y'ukuri adakeka;

kugira ngo ushobore kwishura abagutumye amajambo y'ukuri?»

(Imigani 22:20-21).

Harvestime International Network

<http://www.harvestime.org>

IBIRIMWO

Urupapuro

Intangamarara y'Ivy'Imana.....	3
Igice ca mbere: Ivy'abavyeyi: Imana Data.....	6
Igice ca kabiri: Ivyigwa vya Kristo: Yesu Kristu.....	27
Igice ca gatatu: Ivy'impwemu: Mpwemu Yera.....	59
Igice ca kane: Ivy'abamarayika: Abamarayika	91
Igice ca gatanu: Ivy'amadayimoni: Shetani n'amadayimoni.....	105
Igice ca gatandatu: Ivy'ibitabu: Bibiliya.....	121
Igice ca karindwi: Ivy'ububabare: Icaha.....	144
Igice ca munani: Ivy'ubupfumu: Agakiza	157
Igice ca cenda: Ivy'Ishengero: Ishengero	171
Igice ca Cumi: Ivy'Iherezo: Ubuhanuzi, Ibihe vy'Iherezo, Iteka.....	185
Iherezo rya	198
Inyishu z'Ibigeragezo Vy'Ukwisuzuma.....	199

INTANGAMARARA Y'ITEWOLOJI

INSOBANURO Y'ITEWOLOJI

Ijambo "tewolojiya" rikomoka ku majambo abiri y'ikigiriki, *theos* risobanura "Imana" na *logos* risobanura "ijambo ryerekeye" canke "ukwiga" Imana nk'uko ihishurirwa mu Vyanditswe. Mu nsobanuro yoroshe, tewolojiya ni inyigisho yimbitse ya Bibiliya yera kugira ngo umuntu amenye ivyo Imana yivugiyeko, imigambi yayo, imigambi yayo n'amasezerano yayo.

INYIGISHO Z'ITEWOLOJI .

Ivyigwa nyamukuru vya tewolojiya birimwo inyigisho y'ibi:

- Ivy'abarwayi: Ukwiga Imana, Data.
- Ivy'ubuhinga bwa Kristo: Ukwiga ku Mwana, Yezu Kristu.
- Ivy'impwemu: Ukwiga Mpwemu Yera.
- Ivyigwa vy'abamarayika: Ni inyigisho y'abamarayika.
- Ivyigwa vy'amadayimoni: Ni inyigisho ya Shetani n'amadayimoni.
- Ivy'ibitabu: Ukwiga Bibiliya Yera, ari yo ihishurirwa ry'Imana.
- Ivy'Ivyaha: Ivyigwa vy'icaha.
- Ivy'ubuzima: Ni inyigisho y'agakiza ariyo nzira y'Imana y'icaha.
- Ivy'Ishengero: Ni inyigisho y'Ishengero.
- Ivy'iherezo: Ukwiga ubuhanuzi bwa Bibiliya, ibihe vy'iherezo n'ubuzima budahera.

Aya majambo ntakoreshwa muri Bibiliya, ahubwo ni amajambo akoreshwa n'inyigisho mu kudondora ingingo nyamukuru z'ivy'Imana. Ku bijanye n'ivyo biganire vyose vyanditswe ibitabu vyose--igitabu coshobora kwandikwa bitagoranye kuri kimwe cose. Ariko rero, intumbero y'iki cigwa ni ugutanga incamake y'ukwiga no/canke kwigisha wigenga ivyiyumviro vy'ishimikiro vy'ivy'Imana. Ikoresha Ivyanditswe nk'igikoresho nyamukuru, kandi ntivuga ku mpamvu zivuguruzanya z'ivy'Imana.

INTEGURO NKURU

Bibiliya ihishura akabanga k'umugambi w'Imana ariyo nsiguro yunga ubumwe ya Bibiliya. Ni uguhishurirwa kwa Yesu Kristu nk'Umukiza w'abantu b'abanyavyaha. Yesu yasiguye ingene Isezerano rya Kera ryishimikiye kuri we: «*Araheza arababwira ati: «Aya ni yo majambo nababwira nkiri kumwe namwe, yuko vyose vyanditswe mu vyagezwe vya Musa bitegerezwa kuranguka. mu bahanuzi no mu mazaburi ivyanje» (Luka 24, 44).* Muri iyo ntangamarara, Yesu yarabandanije ati «*...abafungurira ubwenge kugira ngo bashobore gutahura ivyanditswe» (Luka 24:45).* Ni urufunguruzo uruhe Yesu yabahaye kugira ngo batahure Ivyanditswe? Kuba insiguro yayo nyamukuru yibanze kuri we: «*...Ni ko vyanditswe, kandi ni ko Kristu yari akwiye kubabara, akazuka mu bapfuye ku musu ugira gatatu: kandi ko ukwihana no kubabarirwa ivyaha bikwiye kwamamazwa mw'izina ryiwe . mu mahanga yose, uhereye i Yerusalemu, kandi muri ivyabona vy'ivyo bintu» (Luka 24, 46-48).*

Isezerano rya Kera n'Isezerano Rishasha vyose bivuga inkuru ya Yesu. Isezerano rya kera ridutegurira kuza kwiye kandi isezerano rishasha rivuga ingene vyagenze. Ivyo bihuza Bibiliya yose n'inyigisho y'ivy'Imana yo muri Bibiliya mu ciyumviro kimwe gihambaye: Yezu Kristu.

AKAMARO K'INYIGISHO Y'ITEWOLJI .

Hariho imvo zitari nke zihambaye zo kwiga no gutahura inyigisho nyamukuru zo mu Vyanditswe.

-Tewolojiya irahambaye mu gukura no gutera imbere mu vy'impwemu kugira ngo «*...ukure mu buntu no mu kumenya Umwami wacu n'Umukiza wacu Yezu Kristu» (2 Petero 3:18).* Gukura bisaba igihe mw'isi kavukire be n'isi y'impwemu. Ukuri kumwe kumwe kw'ivy'Imana gushobora gutahurwa gusa mu kiringo kinaka. Nk'akarorero, nimba uri umwizera mushasha, ushobora kutatahura ukudahemuka kw'Imana nk'uko umuntu amaze imyaka akorera Umukama abigira.

-Ivy'Imana birahambaye kugira ngo umuntu yirinde amakosa y'inyigisho. Icaha ca mbere cavuye mu kubaza umwansi ati " *..Imana yaravuze?" (Itanguriro 3:1).* Nimba utazi ivyo Imana yavuze mw'Ijambo ryayo ku bijanye n'ibibazo vy'ishimikiro vy'ukwizera, rero woshobora kugwa mu makosa y'inyigisho kandi--amaherezo--mu caha.

-Ivy'Imana ni ngirakamaro kugira ngo ushobore gusigura ukuri kwa Bibiliya ku batizera no kwitegurira gutanga inyishu y'icizigiro kiri muri wewe (1 Petero 3:15).

-Ivy'Imana ni nkenerwa mu rugendo rwawe rw'impwemu no mu busuku bwawe. Nk'uko biri mu nyigisho yose ya Bibiliya, ukwiye kurondera ubumenyi bwo mu mutima--atari ubumenyi bwo mu mutwe gusa--biciye mu gushira mu ngiro ivyo wiga. Intumbero y'uguhishurirwa si ukuronka amakuru gusa, ahubwo ni ukureka uguhishurirwa bikavamwo ugushira mu ngiro no guhindura ubuzima bwawe.

INGENE TWOKORESHA IYI NYIGISHO

Ushobora guhitamwo kwiga canke kwigisha inyigisho yose y'Ivy'Imana yo muri Bibiliya canke ugahitamwo ingingo zimwe zimwe maze ugashira umutima ku cyumviro kimwe. Kugira ngo uronke ivyiza vyose biva muri iki cigwa:

-Ivyigwa vya Tewolojiya bitegerezwa kwegerwa n'umuzirikanyi w'impwemu kuko «...umuntu w'umubiri ntiyakira ivy'impwemu y'Imana kuko ari ubupfu kuri we, kandi ntashobora kubimenya kuko vyiyumvirwa mu buryo bw'impwemu» (1 Ab'i Korinto 2 :14). Umutima w'impwemu ni uwo wahinduwe n'ivyo umuntu abona mu kuvuka bushasha, ukaba wibiye kandi ugafungurwa n'urukundo rwinshi rw'Imana n'Ijambo ryayo.

-Imirongo yose ivugwa mu gitabu c'inyigisho ikwiye gusomwa no kwigwa.

-Ibindi bikoresho vy'Ihuriro Mpuzamakungu ry'Ivyamwa vyerekeye canecane ivyigwa vy'Imana vyavuzwe muri iki cigwa bizokurikirwa aho bishoboka kandi bikwiye gusuzumwa.

UMWIMENYEREZO

1. Sigura tewolojiya.

2. Sigura ivy'Indwara.

3. Sigura inyigisho za Kristo.

4. Sigura ivy'Ivy'Imiyaga.

5. Sigura ivy'Abamarayika.

6. Sigura ivy'amadayimoni.

7. Sigura ivy'Ivya Bibiliya.

8. Sigura ivy'Ivyatsi.

9. Sigura Ivy'ubuzima bw'abagore.

10. Sigura ivy'Ishengero.

11. Sigura ivy'Iherezo ry'Isi.

12. Insiguro ya Bibiliya n'ivy'idini ry'Imana ryibanda kuri nde?

13. Tanga imvo zine zituma bihambaye kwiga tewolojiya.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

IGICE CA MBERE

IVY'INDWARA

Imana Data

INSOBANURO

Paterology ikomoka ku majambo abiri y'ikigiriki asobanura "se" n'"ijambo". Iyo zihuriwe hamwe zigakoreshwa mu vy'idini, zisobanura «ukwiga Data». Ivyigwa bikunze kwigwa muri Paterologie ni ubumenyi bw'ukubaho kw'Imana, Ubutatu bw'Imana, imico y'Imana, amazina y'Imana, ubusegaba bwayo, n'imigambi n'imigambi yayo.

UBUMENYI BW'IMANA IRIHO .

Ubumenyi bwerekeye Imana tuburongako mu buryo bukurikira:

-Kuva mu Rema.

Amajambo ya mbere mw'itanguriro ni aya: «*Mbere na mbere Imana yaremye...*» Itanguriro igice ca 1-3 kivuga ko Imana ari umuremyi. Niwaba utemera aya majambo atanu ya mbere, rero ntuzoshobora gutahura canke kwemera ukuri gusigaye kw'ivy'idini rya Bibiliya. Imana yaremye isi y'ibinyabuzima n'iy'impwemu.

Akira iyindi mirongo yemeza ko Imana ari Umuremyi:

at' Uhoraho Nyen' ingabo, Mana y'Abisirayeli, uvyagiye ku bakerubi, ni wewe Mana wenyene y'ibihugu vy'abami bose bo mw isi, ni wewe waremye ijuru n'isi. Yesaya 37:16

nt' Ewe Mwami Uhoraho! Erega ni wewe waremye ijuru n'isi, ubiremesha ubushobozi bwawe buhambaye, n'ukuboko kwawe kuramvuye: nta kintu na kimwe kikunanira. Yeremiya 32:17

Ubga mbere na mbere Jambo yariho, kandi Jambo yahoranye n'Imana, kand' uwo Jambo yar' Imana. Uwo yahoranye n'Imana ubga mbere na mbere; vyose vyaremwe na we, mu vyaremwe vyose nta kintu na kimwe kitaremwe na we.

Yohana 1:1-3

kuko muri we ari ho vyose vyaremewe, ivyo mw ijuru n'ivyo mw isi, ibiboneka n'ibitaboneka, ur' intebe z'icubahiro, ur' ubgami, ur' ubukuru, ur' ububasha: vyose vyaremwe na we, biremerwa kuba ivyiwe. Ab'i Kolosayi 1:16

Imana yaremye vyose---isi, isi, ibimera, ibikoko, amazi, umuco, ibihe, n'ibindi. Ikiremwa cayo gikomeye cane ni umuntu yaremwe mw'ishusho yayo.

Ivyaremwe vyose birabandanya gufashwa n'Imana:

Avomera imisozi ari mu vyumba vyiwe vyo hejuru; Isi irahazwa ivyamwa vy'ibikorwa vyiwe. Ameza ivyatsi vy'inka, n'ivyatsi vy'ibikorwa vy'umuntu, kugira ngo ashobore kuzana ivyo kurya mw'isi, (Zaburi 104:13-14)

Yamye ariho vyose bitarahaba kandi vyose bibeshwaho muri We. (Ab'i Kolosayi 1:17).

Uwo, kukw ar' ugukayangana kw'ubgiza bgayo, n'ishusho y'akameremere kayo, kand' ashigikiza vyose ijambo ry'ubushobozi bgiwe, ahejeje gushirah' umwuhagiyo w'ivyaha, avyagira i buryo bg'icubahiro c'ubgami bgo mw ijuru: Abaheburayo 1:3

Ijuru ritangaza icubahiro c'Imana, Itazanure ryaryo rimenyekanisha igikorwa c'intoze zayo. Umurango uvugana n'uwundi murango urudaca, Ijoro rimenyeka irindi joro ubgenze. Nta majambo cank' ururimi biriho, Ijwi ryavyo ntiryumvikana. Zaburi 19:1-3

Amajuru atangaza ukugororoka kwiwe, Amahanga yose yabonye ubgiza bgiwe. Zaburi 97:6

Kukw ibitaboneka vyayo, ni vyo bushobozi bgayo budashira n'ubumana bgayo, bibonwa neza, uherye ku kuremwa kw'isi, bimenyekanishwa n'ivyo yaremye, kugira ngo ntibagire ico bireguza,

Abaroma 1:20

-Bivuye mu Mateka.

Amateka yemeza ukubaho kwa Yezu Kristu, Umwana w'Imana--ivuka ryiwe, ubusuku bwiwe, urupfu rwiwe n'izuka ryiwe. Ivyanditswe muri Bibiliya vyerekeye abami, intambara be n'ibindi vyabaye, na vyo nyene biremezwa n'ivya kahise. Ivyo abacukuzi bacukuye vyaremeje kandi ibisagara vyinshi, imihana myinshi be n'ibintu vyinshi bivugwa muri Bibiliya.

-Bivuye mu Migenzo.

Ubumenyi ntagakosa bwerekeye Imana burava ku ruvyaro rumwe bukaja ku rundi.

-Bivuye ku Bumenyi.

Biciye mu vyo umuntu avuka bushasha, abantu bararonka ubumenyi bw'Imana nzima. Ivyabaye nk'indoto n'iyerekwa na vyo nyene birashobora gutanga ubumenyi bw'Imana y'ukuri, nk'uko nyene ivyabaye mu kwihweza Imana ikora mu buzima bw'abandi mu bitangaro no mu guhinduka.

-Bivuye mu guhishurigwa.

Ivyemezo bikomeye vy'uko Imana iriho biboneka mw'Ijambo ry'Imana biciye mu majambo menshi nk'aya:

Ndi Imana, Imana yawe...(Zaburi 50:7)

Nimwitegereze, mukizwe, mwese abo mu mpera z'isi, kuko ndi Imana , kandi ata yindi iriho. (Yesaya 45:22).

...Ni jewe Mana, kandi nta yindi; Ndi Imana, kandi nta n'umwe ameze nkanje. (Yesaya 46:9).

UBUTATU BWIMANA .

Imana imwe y'ukuri yerekanwa mu mico itatu itandukanye ari yo Data, Umwana Yesu Kristu na Mpwemu Yera. Ni imwe mu vy'ukuri, Imana imwe ifise kamere zitatu zitandukanye. Inyigisho y'Ubutatu itegerezwa kwemerwa n'ukwizera, kuko igoye gutahura n'ubwenge bwacu bufise aho bugarukira.

Umuntu wa mbere mu butatu bw'Imana yitwa Data.

Ni se w'aba:

-Isirayeli: Kuvayo 4:22

-Abamarayika: Yobu 38:7.

-Yesu Kristo: Yohana 17:17.

-Abizeye bose: Yohana 1, 12-13.

Mwisezerano rya kera, ijambo ry'igiheburayo risobanura Imana, "Elohim", ni ijambo ry'ubwinshi. Insiguro y'ubwinshi ikoreshwa ku Mana (Itanguriro 1:26), kandi umumarayika wa Yehova afatwa ko ari ukugaragara kwa Kristo mw'Isezerano rya Kera (Abacamanza 2:1-5). Umurongo ukomeye cane wo mw'Isezerano rya Kera ku nyigisho y'Ubutatu ni:

Nimuze aho ndi, mwumve ibi; Sinavugiye mu mpisho kuva mu ntango; kuva kera, ndiho, none rero Uhoraho Imana, na Mpwemu wiwe, ni bo bantumye. (Yesaya 48:16).

Mw'Isezerano Rishasha, Data, Umwana na Mpwemu vyemezwa ko ari ubumana, ko bakora ibikorwa vy'Imana, kandi ko bakwiye gusengwa. Hari vyinshi vyanditswe ku vyerekeye ubumana bwa Yesu (uburorero buri muri Yohana 1:1; Tito 2:13), yamara aratandukanye na Data na Mpwemu. Mpwemu na we ni Imana (Matayo 28:19-20; Ivyakozwe n'intumwa 5:3-5), ariko atandukanye na Data n'Umwana.

Imana ifise kamere y'ubutatu ifise kamere zitatu zitandukanye, yamara ni Imana imwe:

Tega amatwi, Isirayeli: Umwami Imana yacu ni Imana imwe gusa. (Gusubira mu vyagezwe 6:4).

Hariho Ivyanditswe vyinshi vyemeza iyo kamere y'Imana y'ubutatu. Igihe Yesu yariko arabatizwa na Yohana Umubatizi mu ruzi rwa Yorodani, Imana yaravuze Mpwemu Yera aramanuka:

Yesu amaze kubatizwa, aca ava mu mazi, ijuru riramukingukira, abona Mpwemu w'Imana amanuka asa n'inuma, iramugwako: Maze ijwi rivuye mw'ijuru rivuga riti: «Uyu ni Umwana wanje nkunda cane, ni we anezera cane.» (Matayo 3:16-17).

Imbere y'uko Yesu asubira mw'Ijuru amaze gukora ubusuku bwiwe kw'isi, yaravuze ivya Mpwemu Yera ava ku Mana:

Ariko Umufasha azozira, uwo nzobarungikira ava kuri Data, ni we Mpwemu w'ukuri ava kuri Data, ni we azonshingira intahe.(Yohani 15:26)

Intumwa Petero yavuze ku butatu bw'Imana:

Ni mwatukwa muhorwa izina rya Kristu, murahiriwe; kuko Mpwemu w'ubwiza n'uw'Imana aba kuri mwebwe: ku ruhande rwabo aravugwa nabi, ariko ku ruhande rwanyu araninahazwa. (1 Petero 4:14).

Intumwa Paulo yaravuze ivyerekeye Ubutatu mu vyanditswe vyawe:

Kuko ikingera ca Mutima w'ubuzima muri Kristo Yesu canzunguye ku nganza ikingera c'icaha n'urupfu. Kuko icyo ivyagezwe bitashoboye gukora, kuko vyari bifise intege nke kubw'umubiri, Imana yarungitse Umwana wayo bwite, asa n'umubiri w'umunyavyaha, kubera icaha, yaciriye urubanza icaha mu mubiri. (Abaroma 8:2-3).

Ubuntu bw'Umwami Yesu Kristu, urukundo rw'Imana, n'ugusangira

Mpwemu Yera, abane namwe mwese. (2 Ab'i Korinto 13:14).

Kuko biciye kuri We (Umwana) twese dushobora gushika kuri Data muri Mpwemu umwe. (Abanyefeso 2:18).

Igitabo c'Ivyakozwe n'Intumwa na co nyene kirasuzuma ubutatu bw'Imana:

Ni co gituma, amaze gushirwa hejuru n'ukuboko kw'iburyo kw'Imana, kandi amaze guhabwa na Se Mpwemu Yera yasezeranye, ni we (Yesu) yasutse ivyo mubona kandi mwumva ubu. (Ivyakozwe n'intumwa 2:33)

UBURANGA BW'IMANA .

Imana Data, Yesu Kristu na Mpwemu Yera biradondaguwe muri Bibiliya bivanye n'ingene bimeze. Iyo tuvuze "kamere" tuba dushaka kuvuga kamere z'ishimikiro zidondora Imana. Izo kamere zizwi kandi nk'"ibiranga" bisobanura "ibiranga." Bibiliya ihishura ko Imana ari...

Ihoraho.

Ubutatu bw'Imana ni ubw'ibihe bidashira nta ntango n'iherezo:

Mwami, wamye ur' uburuhukiro bgacu, Uhereye ibihe vyose. Imisozi itaravuka, Utararamukwa isi n'ibihugu, Uhereye ibihe bidashira, ugashitsa ibihe bidashira, ni wewe Mana. Zaburi 90:1-2

Aburahamu atera igiti c'umuberoshi i Berisheba, yambarizayo izina ry'Umwami.

Uhoraho, Imana Ihoraho. (Itanguriro 21:33).

Kamere y'Imana ihoraho ishobora kugereranywa n'uruziga. Uruziga nta ntangiriro canke iherezo riboneka, yamara rurahari.

Mpwemu.

Imana ni impwemu. Ivyo bisigura ko atagira inyama n'amaraso rero ataboneka n'amaso y'umuntu:

Imana ni Mpwemu, abayisenga bakwiye kuyisenga mu mpwemu no mu kuri. (Yohana 4:24)

Umukuru.

Imana ni umukuru---ububasha buganza isi yose. Soma Abanyefeso I n'Abaroma 9.

Ihari hose.

Imana iri hose:

Kuko amaso y'Uhoraho agendagenda mw'isi yose... (2Ngoma 16:9)

Amaso y'Uhoraho ari hose, abona ababi n'abeza. (Imigani 15:3).

Nzoja hehe nvuye kuri Mpwemu wawe? Canke nzohungira hehe mu nyonga zawe? Iyo nduze mw'Ijuru, Uba uri ng'aho, iyo nshize igitanda canje mu Kuzimu, ng'aho Uba uri. (Zaburi 139:7-8).

Uzi vyose.

Imana irazi vyose:

...Urabizi vyose. (Zaburi 139:4).

...Imana iruta umutima wacu kandi izi vyose. (1 Yohani 3:20).

...Ariko vyose vyambaye ubusa, biragaragara mu maso y'uwo dufise urubanza. (Abaheburayo 4:13).

Ushobora vyose.

Imana irafise ububasha bwose:

...Ndi Imana Mushoboravyose... (Itanguriro 17:1)

...Ku Mana vyose birashoboka. (Matayo 19:26).

...Kuko Uhoraho Imana ishobora vyose ari ku ngoma. (Ivyahishuwe 19:6)

Imana yaravuze rimwe; ivyo naravyumvise incuro zibiri; ubwo bubasha ni ubw'Imana. (Zaburi 62:11).

Ntihinduka.

Imana ntihindura umuntu wayo, kamere yayo, canke imigambi yayo y'ubumana:

Kuko ndi Uhoraho, sinhinduka... (Malaki 3:6)

Yesu Kristo ni we nyene ejo, n'uyu musu, n'ibihe vyose. (Abaheburayo 13:8).

Uwera/uwugorotse.

Imana nta caha igira, iratyoroye rwose:

...Mube abera, kuko jewe, Uhoraho Imana yanyu, ndi uwera. (Abalewi 19:2).

Itunganye

Imana iratunganye kandi ntigira nkunzi mu rubanza:

...Imana y'ukuri, itagira abigabitanyo, ni yo itunganye kandi igororotse. (Gusubira mu vyagezwe 32:4).

Umwizigigwa.

Imana irashitsa amasezerano yayo kandi ni iyo kwizigirwa rwose.

...Aguma ari umwizigirwa: Ntashobora kwihakana. (2 Timoteyo 2:13).

Ubugwaneza.

Imana ni nziza, ni nziza, kandi yipfuzza ineza yawe. Ni umugwaneza ku biremwa vyawe vyose:

Umukama agirira neza bose, agirira imbabazi ibikorwa vyawe vyose. (Zaburi 145:9).

Umunyambabazi.

Imana yerekana imbabazi zidahera ku bantu b'abanyavyaha:

...Uhoraho, Imana yuzuye imbabazi n'ubuntu, nteba kuraka, ngira ikigongwe cinshii. Mpora ndi umwizigigwai... (Kuvayo 34:6-7)

Nyen'ubuntu.

Imana igira ubuntu ku muntu atari abukwiriye, umuntu w'umunyavyaha:

...Kuko ndi umunyabuntu. (Kuvayo 22:27).

Uhoraho n'umunyabuntu, yuzuye imbabazi, Ateba kuraka, agira ikigongwe cinshi. Zaburi 145:8

Ni urukundo.

Imana ni urukundo:

Uwudakundana ntazi Imana; kuko Imana ari urukundo. (1 Yohana 4:8).

Ukwihangana.

Imana "irababazwa cane"--bisobanura ko idaca urubanza rw'icaha ubwo nyene, ahubwo ihamagara abantu bose kwihana kandi ikabarindira yihanganye ngo bemere ivyaha vyabo, bayihindukirire.

Ifise ukumenya.

Imana yerekana ugutahura gukomeye be n'ugusobanukigwa bidasanzwe.

*Uhoraho yashirishijeho isi ubgenge; Ugutahura ni kwo yagumishije ijuru.
Imigani 3:19*

Ntigira n'iherezo.

Imana ntigira imipaka nk'iy'abantu. Ntishobora kuzibigwa n'imipaka y'ikirere:

Ariko none, Imana izotura kw'isi vy'ukuri? raba, ijuru n'ijuru ryo hejuru y'amajuru ntirishobora kukwakira: mbega iyi nzu nubatse ntizokwakira? (1 Abami 8:27).

Ntayoborwa n'imipaka y'igihe:

Umukama azoganza ibihe bitazoshira. (Kuvayo 15:18).

Raba kandi 1 Abami 8:27; Kuvayo 15:18; Gusubira mu vyagezwe 33:27; Nehemiya 9:5; Zaburi 90:2; Yeremiya 10:10; na Ivyahishuwe 4:8-10 .

AMAZINA Y'IMANA

Imana yariyerekanye mu buryo bwinshi muri Bibiliya Yera, harimwo n'amazina yayo yakoresheje mu guhishura kamere yayo n'ingeso zayo. Ijambo "Imana" (umwe asengwa) ni izina ry'icubahiro abantu bakoresha mu kudondora Ikiremwa Rusumba vyose. Muri Bibiliya amazina ntabwo ari ikimenyetso gusa. Ni ibidondora uwufise iryo zina.

Amazina y'Imana harimwo:

-Yehova: Bisigura Umwami.

-Yehova-Rafa: «Uhoraho akiza»: Kuvayo 15:26.

-Yehova-Nissi: «Uhoraho ibendera ryacu»: Kuvayo 17:8-15.

-Yehova-Shalom: «Uhoraho amahoro yacu»: Abacamanza 6:24.

-Yehova-Ra'ah: «Uhoraho ni we mwungere wanje»: Zaburi 23:1.

-Yehova-Tsidkenu: «Uhoraho niwe butungane bwacu»: Yeremiya 23:6.

-Yehova-Yireh: «Uhoraho atanga»: Itanguriro 22:14.

-Yehova-Shamma: «Uhoraho ari ng'aho»: Ezekiyeli 48:35.

-Elohim: Bisobanura Imana kandi rikoreshwa aho ububasha bw'Imana bwo kurema buvugwa:

Ivyakozwe n'intumwa 17:28; Yohani 1:12-13

-Data: Abba--Data wo mw'ijuru: Abaroma 8:15.

-Adonai: Bisigura Umwami canke Shebuja: Kuvayo 23:17; Yesaya 10:16,33.

-El: Iryo jambo rikoreshwa kenshi rifatanijwe n'ayandi majambo yerekeye Imana:

-El Shaddai: «Imana ihagije ivyo abantu bayo bakeneye»: Kuvayo 6:3.

-Elolam: «Imana ihoraho»: Itanguriro 21:33

-El Elyon: «Imana isumba vyose, ishizwe hejuru y'izindi mana zose»: Itanguriro 14:18-20.

UBUTEGETSI BW'IMANA .

Ijambo ryiza kuruta ayandi yose ry'umugambi w'Imana w'ubukuru ni incamake iri muri Katekisimu ngufi ya Westminster: "Ivyagezwe vy'Imana ni umugambi wayo w'ibihe bidahera, nk'uko impanuro y'ubugombe bwayo iri, aho, ku bw'ubuninahazwa bwayo bwite, yategekanije imbere y'igihe ivyo vyose bizoshika . ."

Ido n'ido ry'umugambi w'Imana rihishurwa neza mu Baroma 9 no mu Banyefeso 1:11: "...ni muri we twahamagariwe, twatowe kera nk'uko umugambi w'Imana yatunganije vyose, yisunze umugambi w'Imana. ubugombe bwiwe."

Ivyo vyategetswe n'Imana bikwiye gutandukanywa n'ubugombe bw'Imana ku bijanye n'amabwirizwa yayo be n'

ibibujijwe bishirwa ahabona neza mw'Ijambo ryiwe. Nk'akarorero, ukugwa kw'umuntu--kwavuye mu itegeko ryo "kutarya ivyamwa"--kwari kwamenyekanye n'Imana imbere y'igihe, ariko ntabwo ari yo nkuru y'icaha mu buryo na bumwe. Abantu barafise umwidgegemvyo wo kwihitiramwo kandi ni bo babazwa ivyo bahisemwo. Itegeko ry'Imana ryari ryo kutarya ivyamwa, yamara yari izi ko umuntu azorya ivyamwa.

Yesu yigishije ko urupfu rwiwe atari impanuka, ahubwo ko rwari rushingiye ku mugambi w'Imana yari yarategekanije kandi yategekanijwe (Luka 22:22). Petero avuga ku bijanye n'ukubabazwa ko Yezu yashikirijwe abantu n'"umugambi w'Imana n'ubumenyi bwayo". Yamara muri ivyo vyose nta na rimwe ivyaha vy'abo bantu canke ingaruka zavyo zo mu vy'inyifato runtu no mu vy'impwemu zigabanywa. Abantu barabazwa ivyo bahisemwo, naho nyene ayo mahitamwo yari yaramenyekanye n'Imana.

Yesu yavuze ngo "igorwa" ku muntu yamuhemukiye kandi Petero yerekeza kuri abo bagabo nk'"ababisha" bamubamvye (Ivyakozwe n'intumwa 2:22-24). Ishengero rya mbere yashizemwo Herode, Pontiyo Pilato, Abayuda n'abanyamahanga muri ico gikorwa giteye ubwoba, bavuga ko bakoze ivyo "ukuboko kw'Imana n'ubugombe bwayo vyagennye imbere y'igihe ko bizoshika". Na none, ivyo biremeza ko Imana izi kazoza kuko ari yo yategetse ivyozoshika.

Turagenewe imbere y'igihe mu buryo bumwe, mu buryo bw'uko abantu bose bategekanijwe gukora icaha kubera kamere y'icaha y'ishimikiro:

Nuko rero, nk'uko icaha caza mw'isi biciye ku muntu umwe, urupfu na rwo rugaterwa n'icaha; nuko urupfu ruza ku bantu bose, kuko bose bacumuye. (Abaroma 5:12).

Ariko rero, nk'uko mu Baroma 8:29 havyerekana, umugambi Imana yategekaniye imbere y'igihe ni uko twese twoshushanywa n'ishusho y'Umwana wayo biciye mu gakiza no mu kuvuka ubwa kabiri: «...Kuko abo yamenye kera, na bo nyene yabageneye imbere y'igihe ngo bashushanywe na . ishusho y'Umwana wiwe.» Imana y'ubukuru irazi uwuzohitamwo umugambi wayo, n'uwuzowanka--ariko ataco arenganye ku mwidegemvyo w'umuntu wo kwihitiramwo.

Imana ni umukuru w'isi yose:

-Ni we atwara isi n'ijuru: Matayo 5:45; Iyakoze n'intumwa 14:17.

-Agenzura ibikoko: Zaburi 147:9; Matayo 6:26.

-Aganza amahanga: Daniyeli 2:38-39; 4:17,25; Abaroma 13:1.

-Agenzura abantu ku giti cabo: Ab'i Galatiya 1:15-16; Luka 1:52; Abafilipi 4:19; Matayo 10:30.

-Ni we agenzura iherezo ry'ababisha: Zaburi 11:6.

INTUMBERO Y'IMANA .

Intumbero y'Imana si umugambi udasobanutse canke umugambi "wizigiwe". Intumbero y'Imana iramenyeshwa neza mw'Ijambo ryayo. Kumbure imwe mu ncamake nziza cane z'umugambi wiwe itangwa mu gitabu c'Abanyefeso. Ehe amajambo y'Imana yerekeye umugambi wayo:

Nk'uko umugambi wayo w'ibihe bidashira wari, yagabiye muri Kristu Yezu Umwami wacu...Ako yatumenyeshye ibanga ry'ubugombe bwayo, nk'uko yavyishimiye, ivyo yabigabiye muri we nyene; Kugira ngo mu gihe c'ukuzura kw'ibihe, akoranirize hamwe vyose muri Kristo, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi, muri we. (Abanyefeso 3:11; 1:9-10).

Imana ishaka kuzana abantu bose mu bucuti bubereye bw'impwemu na yo nyene:

Umukama ntatebeje isezerano ryiwe, nk'uko bamwe biyumvira kw'iritevya; arikw irabihanganira kuri mwebwe, kuko idashaka ko hagira n'umwe apfa, ariko igomba ko bose bihana. (2 Petero 3:9).

Intumbero y'Imana ni uko abantu bose baronka imbabazi z'ivyaha biciye kuri Yesu Kristo, bakagiranira ubucuti bubereye na we, bakaba abagize Ubwami bw'Imana (Yohana 3). Bibiliya irakura amazinda yuko imigambi y'Imana izoranguka:

Umukama Nyeningabo yarahiye ati: «Nta gukeka, nk'uko nabitekereje ni ko bizoshika; kandi nk'uko nabigabiye, ni ko bizogumaho. (Yesaya 14:24).

Uwo ni wo mugambi ushuriweho ku isi yose, kandi uku ni kwo kuboko kuramvuriwe ku mahanga yose. Kuko Uhoraho Nyeningabo ari we abigabiye kandi ni nde azobikuraho? kandi ukuboko kwiwe kuraramvuye, ni nde azokugarura inyuma?» (Yesaya 14:26-27).

IMIGAMBI Y'IMANA .

Imana nta ntumbero ishinzwe gusa ifise, irashira mu ngiro imigambi yo gushika kuri iyo ntumbero. Imana ikoresha abantu ku giti cabo, amahanga, Yesu, Mpwemu Yera, n'Ishengero kugira ngo ishitse imigambi yayo.

Abantu ku giti cabo.

Kuva mu ntango y'ibihe nk'uko tubizi ubu, Imana yarakoze biciye ku bantu ku giti cabo kugira ngo ishitse imigambi yayo. Bibiliya yuzuye inkuru zivuga ingene Imana yakoresheje abagabo n'abagore batandukanye nk'igice c'umugambi wayo.

Mu bihe vy'isezerano rya kera Imana yarahagurukije abarongozi bakomeye nka Nowa, Aburhamu, Yozefu na Mose. Yarobanuye kandi abahanuzi, abami n'abacamanza kugira ngo imigambi yiwe iranguke. Mu bihe vy'Isezerano Rishasha, Imana yakoresheje abantu nka Yohani Batista, abigishwa ba Yesu, Paulo, Timoteyo, Barunaba n'abandi benshi.

Imana mbere yarafashe abantu b'abanyavyaha batazohuza n'umugambi wayo, irahindura imigambi yabo mibi kugira ngo ishitse imigambi yayo. Imana ntiyatumye bakora ibikorwa vyabo vy'icaha, ariko yarakoze biciye muri bo kandi naho vyari bimeze kugira ngo bashike ku bugombe bwayo. Nk'akarorero, Imana yavuze ku vyerekeye wa Farawo w'umubisha wo mu Misiri iti:

Kandi iki nyene ni co catumye nkuzura, ni ukugira ngo nkwereke ububasha bwanje; izina ryanje rimenyekane kw'isi yose. (Kuvayo 9:16).

Amahanga.

Mu bihe vy'Isezerano rya Kera Imana yahagurukije ihanga rya Isirayeli kugira ngo rishitse umugambi wayo mw'isi. NK'ihanga, Isirayeli yashinzwe guhishurira umugambi w'Imana amahanga y'abapagani yo kw'isi. Incuro nyinshi, barananirwa muri iyo nshingano.

Kubera ivyo, urubanza rwaje kuri Isirayeli biciye mu mahanga y'abanyamahanga yari abakikuje. Imana yari yiyemeje gushitsa umugambi wayo ku buryo yakoze biciye mu bikorwa bibi vy'ayo mahanga y'abanyavyaha, naho nyene itaremeye ibikorwa vyayo kandi ikabibaza.

Yesu Kristo.

Mu ntango za kahise, Imana yarasezeranye Umukiza azociye kuri we imbabazi z'icaha ziboneka ku bantu bose. Isezerano ryahawe ubwa mbere Adamu na Eva inyuma y'icaha cabo mw'itongo rya Edeni. Imana iti:

Nzoshira inyankane hagati yawe n'uyu mugore, no hagati y'uruvyaro rwawe n'urwiwe; izogukomeretsa umutwe, nawe uzomukomeretsa igitsintsiri. (Itanguriro 3:15).

Ivyo vyari intango y'amasezerano menshi y'Umukiza. Imana yamaze igihe kirekire itahishuriye ido n'ido ry'ingene izoshitsa uwo mugambi. Ryari ikinyegezwa gikomeye cane. Munyuma, mu gihe c'abahanuzi bo mw'Isezerano rya Kera, Imana yarasangije ibindi bintu vy'inyongera ku mugambi wayo. Mu bihe vy'Isezerano Rishasha, ivyo bintu vy'ido n'ido vyararangutse kandi iyo nkuru y'akabanga irahishurwa igihe Imana yarungika Umwana wayo w'ikinege, Umwami Yesu Kristo, ngo apfe kubera ivyaha vy'abantu bose:

Umugambi w'Imana ntiwari ukiri ibanga. Imigambi yiwe n'umugambi wiwe vyahishuriwe ku mugaragaro muri Yezu Kristu: Amaze kutumenyeshya ibanga ry'ubugombe bwiwe, nk'uko bimuhimbara, ivyo yabigabiye muri we nyene; Kugira ngo mu gihe c'ukuzura kw'ibihe, akoranirize hamwe vyose muri Kristo, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi, muri we. (Abanyefeso 1:9-10).

Kuva mu bwana bwiwe, Yesu yari azi ko umugambi w'Imana ari ugutanga agakiza ku bantu bose no kugarura abantu bose n'amahanga yose mu bumwe

na we. Yesu yabayeho ubuzima bwiwe kw'isi kugira ashitse imigambi y'Imana. N'igihe yari akiri umwana, Yesu yari yitwararika---ntiyari yitwararika imigambi yiwe n'imigambi yiwe bwite--ariko yitwararika ivy'Imana Data. Igihe abavyeyi biwe biyumvira ko yazimiye, amaherezo bakamubona...

...Arababwira ati: Mwandondera iki? Ntimwari muzi yuko ntegerezwa kuba mu vya Data?» (Luka 2:49).

Ubusuku bwa Yezu bwari bwibanda ku migambi y'Imana. Umugambi wose, ingingo yose, n'igikorwa cose vyari vyibanze kuri izo ntumbero:

Mpwemu w'Imana ari kuri jewe, kuko yansize amavuta ngo menyeshe Inkuru Nziza aboro, yantumye gukiza abavunitse imitima, bwiriza imbohe ukubohorwa, n'impumyi zihumuka, kubohora . abo bavunitse umutima. Kugira ngo bamenyeshe umwaka ushimwa n'Umukama. (Luka 4:18-19).

Yesu yashinze abayoboke biwe, harimwo abemera vy'ukuri bose, gushitsa imigambi y'Imana:

Nuko nimugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mpwemu Yera; Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose; ndi kumwe namwe gushika ku muhero w'isi.

(Matayo 28:19-20).

Ikigabane kivuga ku vyerekeye Kristo muri iki cigwa kiratanga amakuru arambuye yerekeye ubusuku bwa Yesu.

Mpwemu Yera.

Mpwemu Yera nawe ari mu mugambi w'Imana. Yesu amaze gusubira mw'Ijuru, ububasha budasanzwe bwatanzwe mu gusukwa kwa Mpwemu Yera nk'uko bivugwa mu Vyakozwe n'Intumwa 2. Ivyo vyabaye vyitwa ukubatzwa kwa Mpwemu Yera. Ububasha bwa Mpwemu Yera bwahawe gushitsa imigambi y'Imana mw'isi:

Ariko muzoronka ububasha Mpwemu Yera niyabazirukirako, kandi muzombera ivyabona i Yerusalemu, i Yudaya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

Mpwemu Yera aratanga ubuyobozi n'uburongozi ku bizera kugira ngo abashoboze gushitsa imigambi y'Imana. Kuko Mpwemu Yera azi ubugombe bw'Imana, kandi kubera ko asesa kandi agatahura impwemu y'umuntu, niwe akora nk'ihuriro hagati yawe n'Imana kugira ngo agufashe gushika kuri izo ntumbero:

Kandi Isesa imitima irazi ico Mpwemu yiyumvira, kuko nkuko Imana igomba, Mpwemu asengera abera. (Abaroma 8:27).

Mpwemu Yera akorana nawe mu gushitsa ivyo Imana igomba. Uko uvuga Amajambo y'Imana, yemeza abatizera icaha, ikabajana mu kwemera Inkuru Nziza (Yohana 16:7-11). Ikigabane kivuga ku buhinga bw'impwemu muri iri shure kiratanga inyigisho z'inyongera ku vyerekeye Mpwemu Yera.

Ishengero.

Abizera vy'ukuri bose ni igice c'Ekleziya, ubu ari co gikoresho Imana ikoresha mu gushitsa umugambi wayo n'imigambi yayo kw'isi:

Kandi kugira ngo abantu bose babone ubumwe bw'ibanga ryari ryihishijwe kuva mu ntango z'isi mu Mana, yaremye vyose muri Yesu Kristu: Kugira ngo [ivyababwira ko ari umugambi w'Imana], ubu gushika ku ubukuru n'ububasha bwo mu bibanza vyo mw'ijuru vyoshobora kumenyekana n'ishengero ubwenge bw'Imana butandukanye [umugambi n'intumbero y'Imana]. (Abanyefeso 3:9-10, UB.)

Imana ikora mu buzima bw'abizera aribo bagize Ekleziya kugira ngo ishitse imigambi yayo:

Kuko Imana ari yo ikorerera muri mwebwe kugira ngo mugire ico gishaka no mu gukora ibiyihimbara. (Ab'i Filipi 2:13).

"Gukora ivyiza bimuhimbara" bisigura ko ariko arakora muri wewe kugira ngo ashitse imigambi yiwe mu buzima bwawe. Ivyo birimwo agakiza, kwuzuzwa Mpwemu Yera, kukukoresha mu gukorera abandi, no kuguma akuhuza n'ishusho y'Umwana wiwe Yesu Kristu:

Kandi ntimugahe icaha ingingo zanyu ngo zibe ibirwanisho vy'ukugabitanya, ariko mwihe Imana nk'abazutse bavuye mu bapfuye, n'ingingo zanyu muzihe Imana ngo zibe ibirwanisho vyo kugororoka. (Abaroma 6:13).

Iyo wihevye ngo ube "ibikoresho vy'ubugororotsi ku Mana" bisigura ko uzana ubuzima bwawe n'ubusuku bwawe bihuye n'intumbero n'imigambi yayo. Mu kubigira, uba ubaye ibikoresho ashobora gukoresha mu gukora:

None rero, turi intumwa za Kristo... (2 Ab'i Korinto 5:20)

Twebwe rero, nk'abakozi bakorana na We... (2 Ab'i Korinto 6:1)

Nimba Imana idakora muri wewe kandi biciye muri wewe, rero igikorwa cawe cose ni ubusa:

Iyo Umukama atarubitse inzu, abayubitse baruhira ubusa; iyo Uhoraho atarinda igisagara, umurinzi azovyuka ubusa. (Zaburi 127:1).

Ubusuku bwawe ntibuzororanyirwa kiretse bushizwe ku migambi y'Imana ihoraho, aho kwubakiye ku migambi y'abantu:

...Kuko iyo umugambi wabo canke igikorwa cabo kivuye ku bantu, kizonanirwa. Ariko ni vyava ku Mana, ntimuzoshobora kubuza abo bantu. Muzosanga murwanya Imana gusa. (Ivyakozwe n'intumwa 5:38-39 , UB)

Inyigisho z'inyongera ku mugambi w'Imana kw'ishengero ziboneka mu kigabane kivuga ku vyerekeye Ishengero muri iki cigwa.

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'Indwara.

2. Ni ibihe vyigwa bimwebimwe vyigwa mu vy'ubuhinga bw'Ivy'abarwayi?

3. Sigura ingene ibi bikurikira bitanga ubumenyi bw'ukubaho kw'Imana.

-Irema.

-Kahise.

-Imigenzo.

-Ubumenyi.

-Ivyahishuriwe Yohana.

4. Ukoresheje ikiganiro ku Butatu bw'Imana kiri muri iki gice, nuvuge mu ncamake ico iryo jambo risobanura, umenyeshye abantu batatu bari muri ubwo Butatu.

5. Tanga urutonde rw'ivyanditswe bimwebimwe vyatanzwe muri iki gice vyemeza ko Imana ari ubutatu.

6. Sigura kamere z'Imana zivugwa muri iki kigabane.

-Iyibihe bidashira:

-Impwemu:

-Umwami:

-Nta mpera:

-Ari hose:

-Azi vyose:

-Ashobora vyose:

-Ntibihinduka:

-Uwera/uwugororotse:

- Itunganye:

-Abizigigwa:

-Inyabuntu:

-Umunyambabazi:

-Ubuntu:

-Gukunda:

-Ukwihangana:

Inkerebutsi: _____

-Nta mpera:

7. Ayo mazina y'Imana asobanura iki?

Yehova: .

Yehova-Rafa:

Yehova-Nissi:

Yehova-Shalomu:

Yehova-Ra'ah:

Yehova-Tsidkenu:

Yehova-Yire:

Yehova-Shamma:

Elohimu:

Se: _____

Adonai:

El:

El Shaddai:

Elolamu:

El Elyon:

8. Umugambi w'Imana w'ubukuru usobanura iki?

9. Ukoresheje ikiganiro ku mugambi w'Imana w'ubukuru, niwishure ibi bibazo bikurikira:

- Mbega Imana irazi kazoza?

- Mbega ubumenyi afise ku bijanye n'akazoza burakuraho uburenganzira umuntu afise bwo kwihitiramwo?

10. Ni icanditswe ikihe gitanga incamake y'ivyo Imana ivuga ku bijanye n'umugambi wayo?

11. Twisunze 2 Petero 3:9 , icipfuzo c'Imana ni igiki?

12. Ni imirongo ibiri iyihe idukura amazinda yuko imigambi y'Imana izoranguka?

13. Ukoresheje ikiganiro kiri muri iki gice, nuvuge mu ncamake umugambi w'Imana ku muntu ku giti ciwe.

14. Ukoresheje ikiganiro kiri muri iki gice, nuvuge mu ncamake umugambi w'Imana ku mahanga.

15. Ukoresheje ikiganiro kiri muri iki gice, nuvuge mu ncamake umugambi w'Imana kuri Yesu Kristu.

16. Ukoresheje ikiganiro kiri muri iki gice, nuvuge mu ncamake umugambi w'Imana ku Mpwemu Yera.

17. Ukoresheje ikiganiro kiri muri iki gice, nuvuge mu ncamake umugambi w'Imana kw'Ishengero.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Ngibi inyigisho zimwe zimwe z'ikinyoma ku bijanye n'Imana woshobora guhura nazo:

-Ubutemera Imana: Buhakana ko Imana ibaho.

-Agnosticisme: Ivuga ko umuntu atazi canke adashobora kumenya ko Imana iriho canke itariho.

-Ugukunda amaronko: Bivuga ko isi yose ari igikorwa c'ibintu.

-Ukwemera imana nyinshi: Ukwemera imana nyinshi zitandukanye.

-Panthéisme: Ivuga ko Imana ari vyose kandi vyose ari Imana.

-Deism: Yizera ko Imana ihishurirwa gusa biciye mu kameremere.

-Animism: Ivuga ko ibidukikije vyose bifise impwemu zishobora gufasha canke gukomeretsa abantu.

-Dualism: Yemera ivyiza n'ibibi gusa

-Dynamism: Yizera ko hariho inguvu z'ubuzima zitagira umuntu zica mu bintu vyose umuntu ashobora gukoresha kugira ngo akore iciza canke ikibi.

-Ukwihindukiza: Bivuga ko ibiremwa vyose vyahindutse nk'inzira y'uguhinduka, harimwo n'umuntu.

2. Ukoresheje ibi bikurikira, wiga vyinshi ku vyerekeye Paterologie.

Imana Data:

Matayo 11:27; 19:17,26; 22:32; 23:9.

Mariko 12:26-27,29; 10:18,27

Luka 10:22; 18:19,27; 20:37-38

Yohana 4:24; 5:17,37; 6:46; 10:29; 14:28,31; 15:8.

Imana yaremye isi:

Itanguriro 1:1-32; 2:3-4; 5:1-2.

Nehemiya 9:6.

Yobu 38:1-41

Zaburi 74:17; 89:11; 104:1-35; 115:15; 121:2; 124:8; 134:3; 136:6; 148:5.

Imigani 8:23-31

Umusiguzi 3:11 .

Yesaya 40:28; 42:5; 43:1,7; 44:24; 45:8,12,18; 48:13; 54:16; 65:17

Yeremiya 10:12; 27:5; 31:22; 32:17; 51:15

Ezekiyeli 28:13,15.

Amosi 4:13

Zekariya 12:1.

Malaki 2:10 .

Yohana 1:3.

Ivyakozwe n'intumwa 4:24; 17:24

Abaroma 1:20

Abanyefeso 2:10; 3:9; 4:24

Ivyahishuriwe Yohana 10:6.

Imana itunga isi n'ububasha bwayo:

Zaburi 75:3; 95:4.

Ab'i Kolosayi 1:16-17

Abaheburayo 1:3; 6:7.

2 Petero 3:4.

Ivyahishuriwe Yohana 4:11

Kamere y'Imana y'ubutatu:

Kuvayo 20:3.

Gusubira mu vyagezwe 4:35,39; 6:4.

1 Samweli 2:2.

2 Samweli 7:22

1 Abami 8:60

2 Abami 19:15

Nehemiya 9:6.

Yesaya 44:6-8.

1 Timoteyo 1:17

Ukuba ari hose:

Itanguriro 28:15-16

Gusubira mu vyagezwe 4:39

Yosuwa 2:11

Imigani 15:3.

Yesaya 66:10.

Yeremiya 23:23-24.

Amosi 9:2-4,6.

Ivyakozwe n'intumwa 7:48-49

Abanyefeso 1:23.

Ubumenyi bwiwe bwose:

Itanguriro 18:18,19.

2 Abami 8:10,13.

Ngoma 28:9.

Zaburi 94:9; 139:1-16; 147:4-5 .

Imigani 15:3.

Yesaya 29:15-16; 40:28

Yeremiya 1:4,5.

Ezekiyeli 11:5.

Daniyeli 2:22,28.

Amosi 4:13

Luka 16:15

Ivyakozwe n'intumwa 15:8,18.

Abaroma 8:27,29.

1 Abakorinto 3:20

2 Timoteyo 2:19 .

Abaheburayo 4:13

1 Petero 1:2.

1 Yohana 3:20

Ububasha bwiwe bwose:

Itanguriro 1:1; 17:1; 18:14

Kuvayo 15:7.

Gusubira mu vyagezwe 3:24; 32:39

1 Ngoma 16:25

Yobu 40:22.

Yesaya 40:12-15.

Yeremiya 32:17

Ezekiyeli 10:5.

Daniyeli 3:17; 4:35

Amosi 4:13; 5:8.

Zekariya 12:1.

Matayo 19:26

Ivyahishuriwe Yohana 15:3; 19:6.

Ubweranda bwiwe:

Kuvayo 15:11

Abalewi 11:44-45; 20:26

Yosuwa 24:19

1 Samweli 2:2.

Zaburi 5:4; 111:9; 145:17

Yesaya 6:3; 43:14-15.

Yeremiya 23:9.

Luka 1:49

Yakobo 1:13

1 Petero 1:15-16

Ivyahishuriwe Yohana 4:8; 15:3-4.

Ubudahemuka bwiwe:

Kuvayo 34:6.

Guharūra 23:19

Gusubira mu vyagezwe 4:31

Yosuwa 21:43-45; 23:14

1 Samweli 15:29

Yeremiya 4:28

Yesaya 25:11.

Ezekiyeli 12:25

Daniyeli 9:4.

Mika 7:20

Luka 18:7-8.

Abaroma 3:4; 15:8.

1 Ab'i Korinto 1:9; 10:13

2 Ab'i Korinto 1:20

1 Abatesalonika 5:24

2 Ab'i Tesalonike 3:3.

2 Timoteyo 2:13

Abaheburayo 6:18; 10:23

1 Petero 4:19

Ivyahishuriwe Yohana 15:3.

Ubugwaneza bwiwe:

Zaburi 25:8.

Nahumu 1:7.

Zaburi 145:9.

Abaroma 2:4.

Matayo 5:45

Zaburi 31:19

Ivyakozwe n'intumwa 14:17

Zaburi 68:10; 85:5.

Imbabazi ziwe:

Tito 3:5.

Gucura intimba 3:22.

Daniyeli 9:9.

Yeremiya 3:12

Zaburi 32:5.

Yesaya 49:13; 54:7.

Urukundo rwiwe:

Gusubira mu vyagezwe 7:8.

Abanyefeso 2:4.

Zefaniya 3:17 .

Yesaya 49:15-16

Abaroma 8:39

Hoseya 11:4.

Yeremiya 31:3.

IGICE CA KABIRI

UBUKRISTO

Yesu Kristo

INSOBANURO

Christologie igizwe n'amajambo Christo, yerekeza kuri Yesu Kristo na logy, bisobanura "ukwiga." Gutyo, ijambo «Christologie» rivuga ku kwiga Yesu Kristu. Ni kimwe mu bice bitatu bijanye no kwiga Imana y'Ubutatu birimwo kandi Paterologie (ukwiga Imana Data) na Pneumatologie (ukwiga Mpwemu Yera).

Ivyiyumviro bikunze kwigwa mu vy'ubuhinga bwa Kristo ni nk'ukubaho kwa Kristo imbere y'igihe; ubuhanuzi bumwerekereye; Ubuntu bwiwe n'ubumana bwiwe; Kamere ziwe, amazina yiwe n'amazina y'icubahiro yiwe; Ivuka ryiwe, ubuzima bwiwe bwa kera, ubusuku bwiwe, urupfu rwiwe, izuka ryiwe, ukuduga kwiwe n'ukugaruka kwiwe; n'ibibanza afise.

Ukwiga ivy'ubuhinga bwa Kristo birahambaye kuko Yesu ari we nsiguro ihuza ivyanditswe vyose, nk'uko vyahishuriwe igihe «...ahera kuri Musa n'abahanuzi bose, abasigurira mu vyanditswe vyose ivyiwe» (Luka 24:27) .

UKUBAHO KWA KRISTO IMBERE

Imbere y'ubuzima bwiwe bwo kw'isi, Yesu yariho mu bihe bidahera nk'umuntu wa kabiri w'Ubumana bw'Ubutatu. Yari kumwe n'Imana mu ntango kandi yari

Imana (Yohana 1:1). Yohana avuga ko “ijambo” ryacitse umubiri, ivyo bikaba bisobanura ko Yesu yabayeho imbere y’uko yigira umuntu--ijambo risobanura ko yacitse umubiri (Yohana 1:1,14).

Yesu ubwiwe yavuze ko yari afise icubahiro hamwe na Se imbere y’uko isi ibaho (Yohana 17:5); ko yavuye kuri Se (Yohana 5:43; 6:38); kandi ko yari yarabayeho imbere ya Aburahamu (Yohana 8:58). Ivyahishuriwe Yohana 22:13 navyo nyene vyemeza ko Kristo abaho ibihe bidahera igihe avuga ati: «Ndi alfa na omega, uwa mbere n’uwa nyuma, intango n’iherezo».

Intumwa Paulo yavuze ko Kristo yari umutunzi, ariko aba umukene; ko yari “mu buryo bw’Imana” ariko “akicisha bugufi”; kandi ko yari “mbere y’ibintu vyose” (Ab’i Kolosayi 1:17). Aya majambo yose yemeza ko Yezu yabayeho imbere y’uko aza kw’isi (raba kandi 1 Ab’i Korinto 15:45; n’Abafilipi 2:6).

UBUVUGISHWA BWA YESU KRISTO

Isezerano rya kera ririmwo ubuhanuzi bwinshi buvuga kuri Yesu kandi Isezerano rishasha ryemeza ko ari ukuri. Ubuhanuzi ni ijambo ry’Imana rihita rihishura ibintu vyerekeye kazoza bidashobora kumenyekana n’ubwenge busanzwe. Ubu buhanuzi burahishura ingene, ryari, n'aho Yesu yari kuvukira n'ibindi vyerekeye ubuzima bwiwe, ubusuku bwiwe, urupfu rwiwe n'izuka ryiwe--nka...

-Mesiya yari kuvukira i Betelehemu: Mika 5:2; Matayo 2:1; Luka 2:4-6.

-Mesiya yovyawe n’umugore: Itanguriro 3:15; Matayo 1:20; Ab’i Galatiya 4:4.

-Mesiya yovyawe n’isugi: Yesaya 7:14; Matayo 1:22-23; Luka 1:26-31.

-Mesiya yovuye mu muryango wa Aburahamu: Itanguriro 12:3; 22:18; Matayo 1:1; Abaroma 9:5.

-Mesiya yobaye akomoka kuri Izahaki: Itanguriro 17:19; 21:12; Luka 3:34.

-Mesiya yobaye akomoka kuri Yakobo: Guharura 24:17; Matayo 1:2.

-Mesiya yovuye mu muryango wa Yuda: Itanguriro 49:10; Luka 3:33; Abaheburayo 7:14.

-Mesiya yari kuragwa ingoma y’Umwami Dawidi: 2 Samweli 7:12-13; Yesaya 9:7; Luka 1:32-33;

Abaroma 1:3.

-Intebe y'ubwami ya Mesiya izogumaho ibihe bidahera: Zaburi 45:6-7; Daniyeli 2:44; Luka 1:33; Abaheburayo 1:8-12.

-Yari kwitwa Emanweli: Yesaya 7:14; Matayo 1:23.

-Yari kuba Umwana w'Imana: Zaburi 2:7; Abaheburayo 1:5;5:5.

-Yomara umwanya mu Misiri: Hoseya 11:1; Matayo 2:14-15.

-Ubwicanyi bw'abana bwobaye aho yavukiye: Yeremiya 31:15; Matayo 2:16-18.

-Intumwa yomutegurira inzira: Yesaya 40:3-5; Malaki 3:1; Matayo 11:10-13; Luka 3:3-6.

-Yari kubanzirizwa n'igikorwa ca Eliya: Malaki 4:5-6; Matayo 11:13-14.

-Yari kwanka n'abantu biwe bwite: Zaburi 69:8; Yesaya 53:3; Yohana 1:11; 7:5.

-Yari kuba umuhanuzi: Gusubira mu vyagezwe 18:15; Ivyakozwe n'intumwa 3:20-22.

-Yari kumenyeshwa ko ari Umwana w'Imana: Zaburi 2:7; Matayo 3:16-17.

-Yari kwitwa Umunazareti: Yesaya 11:1; Matayo 2:23.

-Yari kwitwa Umwami: Zaburi 2:6; Zekariya 9:9; Matayo 27:37; Mariko 11:7-11.

-Yozana umuco: Yesaya 9:1-2; Matayo 4:13-16.

-Yari kwigisha akoresheje imigani: Zaburi 78:2-4; Yesaya 6:9-10; Matayo 13:10-15, 34-35.

-Yari gukiza abavunitse umutima: Yesaya 61:1-2; Luka 4:18-19.

-Yari kuba umuherezi mu buryo bwa Melekisedeki: Zaburi 110:4; Abaheburayo 5:5-6.

-Yari gushimwa n'abana: Zaburi 8:2; Matayo 21:16.

-Yari kwinjira i Yeruzalemu mu ntsinzi: Zekariya 9:9; Matayo 21:4-5; Yohana 12:14-15.

-Yari kwankwa ata mpamvu: Zaburi 35:19.

-Yari kugambanirwa: Zaburi 41:9; Zekariya 11:12-13; Luka 22:47-48; Matayo 26:14-16.

- Abigishwa biwe boshwiragira: Zekariya 13:7; Matayo 26:31,56; Mariko 14:27,50.
- Ayo mahera y'uguhemuka yokoreshwa mu kugura itongo ry'umubumvyi: Zekariya 11:12-13; Matayo 27:9-10.
- Yoregwa ibinyoma: Zaburi 35:11; Mariko 14:57-58.
- Yari guceceka imbere y'abamurega: Yesaya 53:7; Mariko 15:4-5.
- Yari guhohoterwa: Yesaya 50:6; Matayo 26:67; Zaburi 69:4; Yohana 15:24-25.
- Yobambanywe n'abanyavyaha: Yesaya 53:12; Matayo 27:38; Mariko 15:27-28.
- Iminwe n'ibirenge vyawe vyotobetswe: Zaburi 22:16; Zekariya 12:10; Yohana 20:25-27.
- Yari gushikanirwa inkari ngo anywe: Zaburi 69:21; Matayo 27:34; Yohana 19:28-30.
- Yari gutwengwa: Zaburi 22:7-8; Luka 23:35.
- Yari kwikorera isoni zacu: Zaburi 69:19; Matayo 27:28.
- Abasoda bokina urusimbi kubera impuzu ziwe: Zaburi 22:18; Luka 23:34; Matayo 27:35-36.
- Yari guheba n'Imana: Zaburi 22:1; Matayo 27:46.
- Yosengera abansi biwe: Yesaya 53:12; Luka 23:34.
- Yari guharurwa n'abanyavyaha: Yesaya 53:12; Luka 23:33.
- Yari gupfa mu kubambwa: Yesaya 53:5-6;10; Yohana 19:16.
- Yogira inyota: Zaburi 69:3; Yohana 19:28.
- Yari guca abona: Zaburi 22:17; Matayo 27:36.
- Yari gushira Mpwemu wiwe ku Mana: Zaburi 31:5; Luka 23:46.
- Yari kuba ikimazi c'iherezo c'icaha: Yesaya 53:5-12; Abaroma 5:6-8.
- Urupfu rwiwe rwari gukingira "abavukanyi benshi": Abaheburayo 2:12.
- Yari « kujana imbohe imbohe »: Zaburi 68:18; Abanyefeso 4:8-10.
- Amagufa yiwe ntiyari kuvuna: Kuvayo 12:46; Zaburi 34:20; Yohana 19:33-36.
- Uruhande rwiwe rwotobowe: Zekariya 12:10; Yohana 19:34.

- Amaraso n'amazi vyova mu mubiri wiwe: Zaburi 22:14; Yohana 19:34.
- Yari guhambwa hamwe n'abatunzi: Yesaya 53:9; Matayo 27:57-60.
- Yari kuzuka mu bapfuye: Zaburi 16:10; 49:15; Matayo 28:2-7; Ivyakozwe n'intumwa 2:22-32.
- Yoduga mw'ijuru: Zaburi 24:7-10; Mariko 16:19; Luka 24:51.
- Yari kwicara iburyo bw'Imana: Zaburi 68:18; 110:1; Mariko 16:19; Matayo 22:44.

Yesu yaravuze imbere y'igihe urupfu rwiwe n'izuka ryiwe (Matayo 20:17-19; 1 Ab'i Korinto 15) n'ukuduga kwiwe (Luka 24:46-53). Abatesalonike ba mbere 4:13-18 havuga canecane igihe kitazwi, kizozza aho abapfuye muri Kristo bazobanza kuzuka, hanyuma abemera bese bazima bazoca baduga mu kirere kugira ngo babe kumwe na Yesu ibihe bidahera.

Igitabo c'Ivyahishuriwe Yohana kirahishura ko imyaka indwi y'urubanza izoshika inyuma y'uguhaguruka, hanyuma Kristo akagaruka kw'isi ari kumwe n'abizera kugira ngo atsinde umwansi. Ico gihe, Yezu azorangura uruhara rwiwe rwo kuba Mesiya, aganze ari ku ntebe yiwe y'ubwami i Yeruzalemu imyaka 1.000. Ivyo bizwi nk'ubwami bw'imyaka igihumbi (Ivyahishuriwe Yohana 20:1-6). Ku mpera y'iki gihe, ubugararizi bumwe bwa nyuma buzokorwa na Shetani bukurikiwe n'urubanza rwa nyuma. (Kugira ngo ubone inyigisho zagutse ku bijanye n'ico kibazo, raba ikigabane kivuga ku bijanye n'herezo ry'Isi muri iki gitabu.)

UBUNTU N'UBUMANA BWA YESU KRISTO .

Imana Umwana, Yesu Kristo, ahuza kamere y'Imana n'iya muntu mu bumwe bumwe. Imana Data yarungitse Yesu Kristu kw'isi mu buryo bw'umuntu mu gihe yari afise kamere y'ubumana. Yesu yarungitswe n'Imana kw'isi kugira umuntu ababarirwe icaha:

Kuko Imana yakunze abari mw'isi gushika itanze Umwana wayo w'ikinege, kugira ngo uwumwizera wese ntapfe, aronke ubuzima budahera. Kuko Imana itatumye Umwana wayo mw'isi gucira abari mw'isi urubanza; ariko ngo isi ikizwe na we. Uwumwizera ntacirwa urubanza, ariko uwutamwizera aba amaze gucirwa urubanza. kuko atizeye izina ry'Umwana w'ikinege w'Imana.

(Yohana 3:16-18).

Inkuru y'ubusuku bwa Yesu kw'isi yanditswe muri Bibiliya mu gitabu ca Matayo, Mariko, Luka na Yohani. Ivyo bitabu biratanga inkuru ido n'ido yerekeye ivuka rya Yezu Kristu, ubuzima bwiwe, urupfu rwiwe, izuka ryiwe, inyigisho ziwe be n'ubusuku bwiwe. Nk'igice c'umugambi w'Imana, Yesu yaje kw'isi ari umuntu ishusho, akorera mu bantu, apfira ivyaha vy'umuntu, azuka mu bapfuye, ashinga abayoboke biwe kubwira Inkuru Nziza amahanga yo kw'isi.

Ab'i Filipi 2:6-11 hahishura ko Yesu ari Imana kandi ko yigize umuntu abikunze kugira ngo apfire ivyaha vy'abantu. (Ivyo vyitwa inyigisho ya "kenosis".) Iki gice cemeza ko yama ari Imana yahindutse umuntu, kandi azoguma ari Imana n'umuntu mu muntu umwe. (Iyo nyigisho yitwa «ubumwe bw'abapfumu».)

Abaheburayo 1:6-8 hahishura ko Yesu Kristo ari Umwana w'Imana kandi ari Imana yigize umuntu. Muri 1 Timoteyo 3:16 havuga ko Yesu yahishuwe mu mubiri, ivyo bikaba vyerekana ko yabayeho nk'Imana imbere y'uko ahishurwa mu buryo bw'umuntu. Abaroma 1:3-5 haremeza ko Yesu ari uruvyaro rwa Dawidi ku ruhande rw'abantu, n'Umwana w'Imana ku ruhande rw'Imana.

Hariho ibimenyamenya vyinshi muri Bibiliya vyemeza yuko Yesu yari umuntu vy'ukuri kandi mu buryo bushitse. Yari afise amazina y'abantu (i.e., Yesu, Umwana wa Dawidi), kandi yari afitaniye isano n'abandi bantu nk'umuntu (Yohana 9:16). Yesu yari afise umubiri (1 Yohana 1:1); yavugaga ururimi canke ururimi rw'abantu; yivugira ko ari umuntu (Yohana 8:40); kandi abandi bantu bamwita umuntu (Ivyakozwe n'intumwa 3:22). Yesu yarabonye ubuzima nk'umuntu (Luka 2:52)--harimwo n'inzara (Matayo 4:2); inyota (Yoh. 19:28); urushe (Yoh. 4:6); n'intuntu (Yohana 11:35; Luka 13:34-35). Yarashikiwe n'urupfu (Abaheburayo 2:14-15).

Bibiliya iremeza ko naho Yesu yari umubiri, yari kandi Imana. Yohani avugaga ko yari uwufise ubumana (Yohani 1:1). Paulo avugaga ko ari "ishusho y'Imana" (Abafilipi 2:6) kandi ni Imana yacu ikomeye n'Umukiza (Tito 2:13). Avugaga ko

ari Umukama (Matayo 2:43-45), n'Umwami w'Abami (Ivyahishuriwe Yohana 19:16).

Yesu yarakoze ibikorwa vy'Imana, harimwo no kurema (Yohana 1:3; Ab'i Kolosayi 1:15-20); gushigikira (Abaheburayo 1:3-4); gukiza (Matayo 1:23); kuzura abapfuye (Yohana 5:25); gucira urubanza (Yohana 5:27); kurungika Mpwemu Yera (Yohana 14, 26; 15, 26); no kwubaka ishengeru ry'ukuri (Matayo 16:18). Yesu yemera gusengwa n'abantu (Matayo 14:33) n'abamarayika (Abaheburayo 1:6), kandi umusi umwe muri kazoza abantu bose bazopfukama imbere yiwe (Abafilipi 2:10, Yesaya 45:23). Ibitangaro vyawe vyerekana ububasha bawe burengeye ubw'abantu ku ndwara, ku bidukikije no ku rupfu. Asezerana kubabarirwa ivyaha, inyishu z'amasengesho, n'ubuzima budahera (Mariko 2:1-12; Yohana 10:27-33; 14:13-14).

Kubera ko Yesu yari umuntu kandi yari Imana, ikibazo caravyutse c'uko ibigeragezo vyawe vya Shetani vyari bifise akamaro, kandi ko mbere vyari bishoboka ko yakozwe icaha.

Iciyumviro nyamukuru muri icyo mpari ni uko Yesu yari Imana kandi yari umuntu. Nk'umuntu afise ishusho y'umuntu, yaratsinze ibigeragezo (Abaheburayo 4:15) kandi arashobora kudufasha mu bihe vyacu vy'ibigeragezo (Abaheburayo 2:18).

KAMERE ZA YESU KRISTO .

Kuko ari mu Butatu bw'Imana, Yesu Kristu afise kamere zisa n'iz'Imana. Bibiliya iravyemeza mu mirongo ikurikira. Yesu ni:

Ishobora vyose:	Ishobora vyose.	Matayo 28:18
Uwuzi vyose:	Azi vyose.	Matayo 16:30; Yohani 21:17
Iriho hose:	Iriho hose.	Matayo 18:20; 28:20
Ivy'ibihe bidahera:	Nta ntango canke iherezo bifise.	Yohana 1:1-2; 8:58
Idahinduka:	Iguma ari uko iri.	Abaheburayo 13:8.
Itunganye:	Ni nyeranda rwose.	Ab'i Kolosayi 1:19; 2:9-10

AMAZINA N'AMATAZIRANO YA YESU KRISTO

Uko Yesu Yaronse Amazina Yiwe.

Yesu yaronse izina ryiwe mu buryo butatu abantu bakomeye baronka amazina yabo kw'isi:

-Kubera ivuka: Yesu yaronse izina ryiwe kubera ivuka, biciye mu iragi rya Se:

Kera Imana yavuganye na ba sogokuruza incuro nyinshi no mu buryo bwinshi, ikoresheje abavugishwa n'Imana. Muri iyi misi y'iherezo, yaratuvugishije biciye ku Mwana wiwe, uwo yashinze kuba umuragwa w'ibintu vyose, uwo yakoresheje no kurema isi; We, kuko ari umuco w'ubuninahazwa bwiwe, n'ishusho y'akaranga kiwe, kandi ashigikira vyose ijambo ry'ububasha bwiwe, amaze gutwoza ivyaha vyacu we nyene, yicara iburyo bw'Umukuru w'Ishengero ryo mw'ijuru; Kubera ko yahindutse mwiza cane kuruta abamarayika, nk'uko yaronse izina ryiza kurusha bo. (Abaheburayo 1:1-4).

Yesu yarazwe izina rihambaye kuruta ikindi kiremwa cose co mw'ijuru n'isi. Izina ryiwe riruta umwami uwo ari we wese, umukuru w'igihugu canke indongozi y'umuryango uwo ari we wese. Ni ryo riruta izina ry'umumarayika uwo ari we wese wo mw'Ijuru.

-Kubera ivyo yashitseko: Yesu nawe yaronse izina ryiwe kubera yatsinze ububasha bwose bw'umwansi:

Kandi amaze gusahura abakuru n'ububasha, abigaragaza ku mugaragaro, abanesha muri co. (Ab'i Kolosayi 2:15).

-Mu guha: Yesu na we nyene yaronse izina ryiwe mu kuriha:

Ni co catumye Imana imushira hejuru cane, ikamuha izina risumba ayandi mazina yose, kugira ngo kw'izina rya Yesu ivi ryose ripfukame, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi n'ivyo mu kuzimu kw'isi; Kandi ururimi rwose rwature ko Yesu Kristu ari Uhoraho, kugira ngo Imana Data ihimbazwe. (Ab'i Filipi 2:9-11).

Amazina N'Izina Rya Yesu.

Izina «Yesu» risigura «Umukiza canke umucunguzi» (Matayo 1:21). Izina «Kristo» risobanura «uwarobanuwe» (Yohana 3, 34). Amazina y'inyongera n'amazina y'icubahiro Yesu Kristo yahawe muri Bibiliya ni aya:

Umuvugizi 1 Yohana 2:16.

Mushoboravyose	Ivyahishuriwe Yohana 1:8.
Alufa na Omega	Ivyahishuriwe Yohana 21:6.
Ameni	Ivyahishuriwe Yohana 3:14
Uwa mbere na mbere	Daniyeli 7:9.
Umwanditsi/Umurangizi w'Ukwemera kwacu	Abaheburayo 12:2.
Umwanditsi w'agakiza k'iteka	Abaheburayo 5:9.
Yavyawe n'Imana	1 Yohana 5:18
Uwukundwa	Abanyefeso 1:6.
Ishami	Zekariya 3:8.
Umukate w'ubuzima	Yohana 6:48
Inyenyeri Ikayangana n'Igitondo	Ivyahishuriwe Yohana 22:16
Umukuru w'ingabo z'Uhoraho	Yosuwa 5:15.
Umwana w'umubaji	Matayo 13:55
Ibuye ry'imfuruka	1 Petero 2:6.
Umukuru mu bihumbi cumi	Indirimbo ya Salomo 5:10.
Kristo	Yohani 1:41
Umujanama	Yesaya 9:6.
Umucunguzi	Abaroma 11:26
Urugi	Yohana 10:9.
Uwatoranijwe	Yesaya 42:1.
Emanuweli	Matayo 1:23
Ubuzima budahera	1 Yohana 5:20
Umwizigirwa w'ukuri	Yohana 19:11
Icabona c'Intahemuka	Ivyahishuriwe Yohana 1:5.
Imfura muvyaremwe	Abaheburayo 1:6.
Uwambere n'uwa nyuma	Ivyahishuriwe Yohana 22:13

Uhoraho w'ubwiza	Yesaya 33:21
Umuherezi Mukuru	Abaheburayo 4:14
Umutwe w'umubiri	Abakolosayi 1:18
Umutwe hejuru ya vyose	Abefeso 1:22
Ibuye ry'umutwe	Zaburi 118:22
Umuragwa wa vyose	Abaheburayo 1:2.
Uwera wa Isirayeli	Yesaya 41:14.
Ivyizigiro vy'ubwiza	Abakolosayi 1:27
Uwo ndi	Yohani 8:58
Ishusho y'Imana itaboneka	Abakolosayi 1:15
Yesu Kristo Umwami wacu	Abaroma 1:3.
Umwami w'ubwiza	Zaburi 24:7.
Umwagazi w'Imana	Yohana 1:29
Umuco w'isi	Yohana 8:12
Ishugwe ryo mu biyaya	Indirimbo ya Salomo 2:1.
Umukate w'uzima	Yohana 6:51
Umwami Imana Mushoboravyose	Ivyahishuriwe Yohana 4:8.
Umwami wa vyose	Ivyakozwe n'intumwa 10:36
Uhoraho Ubugororotsi bwacu	Yeremiya 23:6.
Urukundo	1 Yohana 4:8.
Umuntu w'Imibabaro	Yesaya 53:3.
Umwigisha	Matayo 23:10
Mesiya	Daniyeli 9:25
Uwera Cane	Daniyeli 9:24
Nazareti	Matayo 2:23
Imana y'ubwenge yonyene	1 Timoteyo 1:17

Pasika yacu	1 Ab'i Korinto 5:7.
Umuganga	Luka 4:23
Umukama w'amahoro	Yesaya 9:6.
Impongano	Abaroma 3:25
Umucunguzi	Yesaya 59:20.
Izuka	Yohana 11:25
Umusuku w'umugororotsi	Yesaya 53:11
Urutare	1 Abakorinto 10:4.
Umuzi wa Yese	Yesaya 11:10.
Iroza ry'i Sharoni	Indirimbo ya Salomo 2:1.
Umukiza w'isi	1 Yohana 4:14
Uruvyaro rwa Dawidi	Yohana 7:42
Uruvyaro rw'umugore	Itanguriro 3:15
Umwungere	Yohani 10:11
Umwana w'Imana	Abaroma 1:4.
Umwana w'umuntu	Ivyakozwe n'intumwa 7:56
Umwana wa Mariya	Mariko 6:33.
Ibuye	Matayo 21:42
Izuba ry'ubugororotsi	Malaki 4:2.
Umushinge w'ukuri	Yesaya 28:16
Mwigisha	Yohani 3:2.
Ukuri	Yohana 14:6.
Ingabire itavugwa	1 Ab'i Korinto 9:15
Umuzabibu	Yohana 15:16.
Inzira	Yohana 14:6.
Igitangaza	Yesaya 9:6.

Jambo

Yohani 1:14

Ijambo ry’Imana

Ivyahishuriwe Yohana 19:13

IVUKA RYA YESU KRISTO .

Yezu Kristu yasamyeye inda mu buryo budasanzwe na Mpwemu Yera, avyarwa n’isugi Mariya (Matayo 1:23; Ab’i Galatiya 4:4) mu gushitsa ubuhanuzi bwa Yesaya (Yesaya 7:14). Yohani avuga ko Jambo--Yezu Kristo--yahindutse umuntu kandi ko Imana “yabaye” hagati yacu (Yohana 1:1, 14).

Imana yabaye umuntu kugira ngo icungure icaha ivyaremwe vyayo, ishitse isezerano rya Dawidi nk’Umwami yasezeranywe (Luka 1:31-33). Intumbero y’ukuza kwiwe yari iyo guhishurira abantu Imana (Yohana 1:18); gukiza abanyavyaha (Abagalatiya 1:4); guseniyura ibikorwa vya shetani (1Yohana 3:8); gucira urubanza abantu (Ivyakozwe n’intumwa 17:31); gutuma ibintu vyose vyaremwe biyobokera Imana (1 Ab’i Korinto 15:20-28; Abanyefeso 1:10-11); kandi n’ugusabira abemera (Abaroma 8:34).

UBUZIMA BWA YESU KRISTO BWA MBERE .

Yesu yagenyerewe nk’uko amategeko y’Abayuda yabisaba, aca ashikirizwa mu rusengeru (Luka 2:21-22). Yabaye i Betelehemu akiri uruyoya, mu Misiri kumbure umwaka wose, hanyuma akurira i Nazareti. Ubwana bwiwe bwanzwe n’ukukura kwiwe mu bwenge, mu gihagararo, no mu gutoneshwa n’Imana n’abantu (Luka 2:4-52). Yari yubaha abavyeyi biwe (Luka 2:49-51), kandi yari azi ibikorwa vya Se wiwe wo mw’ijuru (Luka 2:49). Umwuga wiwe akiri umusore wari uwo kubaza.

UMUGAMBI WA YESU KRISTO .

Yesu yatanguye ubusuku bwiwe n’ibatisimu yiwe na Yohana (Matayo 3:15 na Yohana 1:31), hanyuma hakurikira igihe c’ibigeragezo vya Satani (Matayo 4). Intumbero nyamukuru z’ubusuku bwa Kristo harimwo:

Guhishurira Abantu Imana.

Imana yigize umuntu, irahishurirwa na Yesu Kristu: «Nta muntu yigeze abona Imana, Umwana w'ikinege ari mu gikiriza ca Se, ni we yayimenyekanishije» (Yohana 1, 18).

Gucungura Umuntu Mu Caha.

Urupfu rwa Yesu Kristu ni rwo rutuma ubohorwa ukava mu buja bw'icaha umwansi yagutezemwo:

...kuko umuntu anesheje aba amugira umuja... (2 Petero 2:19)

Kuko n'ivyaremwe ubwavyo bizokurwa mu buja bwo kubora, bikaronka umwidedemvyo w'ubuninahazwa bw'abana b'Imana. (Abaroma 8:21).

Nuko rero nimushikame mu mwidegemvyo Kristu yaduhaye, ntimusubire kubohwa n'ingögo y'ubuja. (Ab'i Galatiya 5:1).

Gusambura Ibikorwa Vya Sekibi.

...Ico catumye Umwana w'Imana yerekanwa, ni ukugira ngo asambure ibikorwa vya Sekibi. (1 Yohani 3:8).

Gucira urubanza Abantu.

Kuko nk'uko Data afise ubuzima muri we nyene; ni ko yahaye Umwana kugira ubuzima muri we;

Kandi yamuhaye ubutware bwo guca imanza, kuko ari Umwana w'umuntu.

(Yohani 5:26-27).

Kuzana ibintu vyose mu vyaremwe mu kuyobokera Imana.

Kuko yatumenyesheje ibanga ry'ivyo igomba, nk'uko yavyishimiye, ivyo yabigabiye muri yo nyene, kugira ngo mu gihe c'ugushitsa kw'ibihe

vyategekanijwe, iteranirize hamwe vyose muri Kristu, ivyo mw'ijuru n'ivyo mw'ijuru. ivyo biri kw'isi; mbere no muri we. (Abanyefeso 1:9-10).

Gusenga Kubera Abemera.

Mw'ijuru Yesu ari iburyo bw'Imana Se arasengera abizera, avugana na Se ku bwanyu:

...Kristu ni we yapfuye, ni we yazutse, ari iburyo bw'Imana, ni we adusengera. (Abaroma 8:34).

URUPFU RWA YESU KRISTO .

Ubutumwa bwiza bwose uko ari bune buvuga urupfu rwa Kristo kugira ngo abantu bose bababarirwe ivyaha, gushingwa Isezerano Rishasha, no gutsindwa kwa Satani. Ivyerekeye urupfu rwa Yezu ni Matayo 26-27; Mariko 14-15; Luka 22-23; na Yohani 18-19.

Ubuhanuzi bwo mw'Isezerano rya Kera bwaravuze imbere y'igihe ukuntu azogambanirwa n'urupfu rwiwe:

- Yesu yahemukiwe n'umugenzi: Zaburi 41:9.
- Yahemukiye ibiceri 30 vy'ifeza: Zekariya 11:12-13.
- Yesu yaragirijwe nabi: Yesaya 50:6.
- Yesu yaracereje imbere y'abamurega: Yesaya 53:7.
- Yesu yari kubambwa kubera ivyaha vyacu: Yesaya 53:4-6.
- Zekariya yadondora ukubabazwa: Zekariya 12:10.
- Yesu yari guharurwa n'abanyavyaha: Yesaya 53:12.
- Yesu yari guhambwa mu mva y'umutunzi: Yesaya 53:9.

Abanditsi b'Isezerano Rishasha bemeje urupfu rwiwe: Matayo 26-27; Mariko 14-15; Luka 22-23;

Yohana 18-19.

Impamvu Zatumye Yesu Apfa:

-Kugira ngo abantu basubizwe hamwe n'Imana: Abaroma 5:9-11; 2 Ab'i Korinto 5:18-19; Abanyefeso 2:14-16;

Ab'i Kolosayi 1:20-22.

-Kwikorera ivyaha vyacu: Abaheburayo 9:28; 1 Petero 2:24.

-Gukuraho ivyaha: Yohana 1:29; Abaheburayo 9:26; 10:4,10-12; 1 Yohana 3:5.

-Kugira ngo aduharire ivyaha: Abefeso 1:7; Ab'i Kolosayi 1:14; 2:13-14; 1 Yohana 1:9.

-Kugira ngo aduhe ubugingo budashira: Yohana 3:14-16; 10:10, 27-29; 1 Yohana 5:6-13.

-Gukora ivyo Imana igomba: Abaheburayo 10:7-14.

-Gukiza abanyavyaha: Matayo 9:13; Luka 19:10; 1 Timoteyo 1: 15.

-Kugira ngo ivyagezwe bishitse: Matayo 5:17; Abaroma 10:4.

-Gucungura abaganzwa n'ivyagezwe: Abagalatiya 3:13-14, 24; 4:4-5; 1 Petero 1:18-19.

-Kugira ngo twerekane ukugororoka kw'Imana: Abaroma 3:24-26; 2 Ab'i Korinto 5:21 .

-Kugaragaza urukundo rw'Imana: Yohana 3:16; Abaroma 5:8; 1 Yohana 3:16; 4:9-18.

-Kuzana abantu bazimiye ku Mana: Abaheburayo 2:9-10; 1 Petero 3:18.

-Gukuraho ububasha bwa shetani: Abaheburayo 2:14-15.

-Kurangura ibikorwa vy'umuherezi mukuru w'umwizigirwa: Abaheburayo 2:17-18; 4:14-16.

-Kugira ngo atange ubugingo bwiwe nk'incungu: Matayo 28:28; 1 Timoteyo 2:5-6.

IZUKA RYA YESU KRISTO .

Inyuma y'urupfu rwiwe rwo kubambwa, Yesu yarahambwe, ariko ntiyagumye mu mva. Inkuru y'izuka ryiwe ry'igitangaza yanditswe muri Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, na Yohana 20.

Kubera izuka ryiwe mu bapfuye, Yesu yararonse intsinzi ku rupfu rw'umubiri. Abazoba bagize Ubwami bw'Imana bashobora gushikirwa n'urupfu rw'umubiri, ariko kandi bazoshikirwa n'ukuzuka mu bapfuye nk'uko na we yabishikiye. Kubera ko Umwami wacu ari uwuhoraho, turi mu bagize Ubwami budahera kandi dufise ubuzima budahera.

-Abanditsi b'Isezerano rya Kera baravuze ivy'izuka ryiwe. Ingero ziri muri Hoseya 6:1-2 no muri Zaburi 16:10.

-Abanditsi b'Isezerano Rishasha bemeje ko yazutse. Inkuru zishitse ziri muri Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, na Yohani 20. Abamarayika baravyemeje: Matayo 28:5-7; Mariko 16:5-7; Luka 24:4-7; na Yohani 20:12 . Abanditsi b'Isezerano Rishasha baramara umwanya munini ku bijanye n'izuka. Akarorero ka kera kari mu 1 Ab'i Korinto 15 aho Paulo avuga ko nimba Kristo atazutse mu bapfuye rero yapfuye ubusa; Yarabeshe natwe turabandanya kubesha; kwamamaza no gushira mu ngiro ukwemera kwacu ntaco bimaze kuko Umukiza yapfuye nta n'umwe ashobora gukiza, rero turazimiye mu vyaha vyacu; abacu bapfuye barahereze ubuzirahereze; kandi turi abagomba! Ariko Paulo aca ashika ku cyumviro c'uko ivyo bintu atari ukuri kuko Yezu Kristu ariho!

Amaze kuzuka mu bapfuye, Yesu yarabonekeye abantu benshi, yemeza ukuri kw'izuka ryiwe:

-Ubwa mbere yabonekeye Mariya Magdalena, mu gitondo c'izuka: Mariko 16:9; Yohani 20:10-18.

-Yabonekeye abagore bavuye mu mva: Matayo 28:9-10.

-Yabonekeye abigishwa babiri bari mu nzira baja i Emawusi: Luka 24:13-32; Mariko 16:12-13.

-Yabonekeye Petero i Yerusalemu: Luka 24:34; 1 Ab'i Korinto 15:5.

-Yabonekeye abigishwa biwe (Toma ntahari): Luka 24:36-43; Yohana 20:19-23.

-Yesu yongeye kubonekera abigishwa biwe Tomasi ariho: Yohana 20:24-29.

-Yabonekeye abigishwa indwi ku nkombe y'ikiyaga c'i Galilaya: Yohana 21:1-24.

-Yesu yabonywe n'abizera 500 igihe kimwe: 1 Ab'i Korinto 15:5-7.

-Yabonekeye Yakobo: 1 Ab'i Korinto 15:7.

-Yabonekeye ku musozi w'Imyelayo, hanyuma aduga mw'Ijuru: Matayo 28:18-20; Luka 24:50-53.

-Yabonetse na Paulo mu nzira aja i Damasiko: Ivyakozwe n'intumwa 9:3-6; 1 Ab'i Korinto 15:8.

-Yabonetse aduga mw'Ijuru: Ivyakozwe n'intumwa 1:3-11.

UKUDUGA KWA YESU KRISTO .

Kuduga kwa Yesu mw'Ijuru kwanditswe muri Matayo 28:16-20, Mariko 16:19-20, Luka 24:50-53, no mu Vyakozwe n'intumwa 1:1-11. Yesu amaze kubonekera abantu benshi mu kiringo c'imisi mirongo ine, Yesu yarongoye abigishwa biwe abajana ku musozi, abaha igikorwa ca nyuma co kwamamaza Inkuru Nziza kw'isi yose, aca aduga mw'Ijuru ari mu gicu.

Yesu yashizwe hejuru aja iburyo bw'Imana (Zaburi 110:1; Ivyakozwe n'intumwa 2:34-35) ubu ariko araganza isi yose (Abanyefeso 1:20-22a). Ni umutwe w'ibintu vyose vyerekeye Ishengero (Abanyefeso 1:22-23; 1 Petero 3:22) kandi yarungitse Mpwemu Yera nk'uko yabisezeranye (Ivyakozwe n'intumwa 2:33). Ubu arasabira abemera bose b'ukuri (Abaheburayo 7:25) kandi azoguma mw'Ijuru gushika igihe co kugaruka no gushinga Ubwami bw'Imana buboneka mu buryo bwa nyuma.

UKUGARUKA KWA YESU KRISTO

Bibiliya ihishura ko Yesu azogaruka kw'isi mu gihe citwa uguhagaruka. Ivyerekeye uku kugaruka biraboneka muri 1 Ab'i Tesalonike 4:13-18. Abaryana na Yesu bazozanana na We; Umukama azomanuka ava mw'Ijuru n'induru, n'ijwi ry'umumarayika mukuru, n'inzamba y'Imana; abapfuye muri Kristo ni bo bazobanza kuzuka hanyuma twebwe abazima kandi basigaye tuzojanwa hamwe na bo mu bicu guhura n'Umukama mu kirere; ni ko tuzokwamana

n'Umukama ibihe bidashira. Munyuma, Yesu azogaruka kw'isi mu kuza kwa kabiri kugira atsinde satani n'abansi bose kandi ashinge Ubwami bwiwe buhoraho. (Raba igice kivuga ku vyerekeye Iherezo ry'Iherezo muri iki gitabu kugira ngo ubone inyigisho z'inyongera).

Bibiliya ihishura ko Ubwami bwa Yesu buzoba ubw'ibihe bidahera:

...y'Ubwami bwiwe nta mpera izogira. (Luka 1:33) .

Ubwami bwose bwo kw'isi n'ubwami bwa Satani buzotsindwa n'Umwami w'Abami. Mu mpera hazatangazwa ko...

..Ubwami bwo kw'isi bubaye ubw'Umwami wacu n'ubw'Ubwami bwiwe, kandi azohangama ibihe bitazoshira. (Ivyahishuwe 11:15)

IBIRANGA BITATU VYA YESU KRISTO .

Kristo Ni Umuhanuzi.

Mu Gusubira mu vyagezwe 18:18 Mose yaravuze ko Imana izorungika uwundi muhanuzi ameze nka we mu bantu b'Abisirayeli. Yohana na Petero bompi barashingira intahe ko Yesu ari uwo muhanuzi (Yohana 6:14; 7:40; Ivyakozwe n'intumwa 3:22-24). Kristo yakoze nk'umuhanuzi biciye mu guhishurirwa n'Imana kandi yari, mu buryo bw'umuntu, ihishurirwa ry'Imana (Yohana 1:18).

Kristo Ni Umuherezi Wacu.

Uwo muhanuzi yari uwuserukira Imana ku bantu. Umuherezi yari uwuserukira abantu imbere y'Imana, ivyo rero bisigura ko Yesu Kristu na we nyene yakora mu gikorwa c'ubuherezi. Aho gutanga ibimazi vy'Abalewi kubera icaha ariko, Yesu yaritanze nk'ikimazi ca nyuma--rimwe rizima--kubera ivyaha vyose vy'abantu bose. Nk'umuherezi, yinjiye ahera cane mw'Ijuru, adufungurira inzira yo gushika imbere y'Imana. Abaroma 8:34 no mu Baheburayo 7:25 bihishura ko muri iki gihe ariko aradusabira.

Kristo Niwe Mwami Wacu.

Yesu Kristu yaranguye ibanga ry'Umwami. Mu buryo butandukanye n'umwami mukuru w'Abisirayeli, Yesu atwara isi yose (Abanyefeso 1:20-23). Igihe azogaruka kw'isi mu kuza kwiwe kwa kabiri, azofata ikibanza ciwe akwiye nk'“Umwami w'Abami” (Ivyahishuriwe Yohana 19:16).

UMWIMENYEREZO

1. Sigura inyigisho za Kristo.

2. Ni ibihe bintu bimwebimwe bikunze kwigwa mu vy'ubuhinga bwa Kristo?

3. Ni kubera iki kwiga ivy'ubuhinga bwa Kristo bihambaye?

4. Iga igice kiri muri iki gice kivuga ngo "Ukubaho kwa Kristo imbere" maze ushire mu ncamake ivyo wize.

5. Ubuhanuzi bwo mw'Isezerano rya Kera bwahishura iki ku vyerekeye Yesu?

6. Ukoresheje imirongo yatanzwe, wuzuze ahantu hatagira ikintu.

-Mesiya yovutse mu _____: Mika 5:2; Matayo 2:1; Luka 2:4-6.

-Mesiya yari kuvuka mu _____: Itanguriro 3:15; Matayo 1:20; Ab'i Galatiya 4:4.

-Mesiya yari kuvuka mu _____: Yesaya 7:14; Matayo 1:22-23; Luka 1:26-31.

-Mesiya yari kuva mu muryango wa _____ Itanguriro 12:3; 22:18; Matayo 1:1;

Abaroma 9:5.

-Mesiya yobaye akomoka kuri _____: Itanguriro 17:19; 21:12; Luka 3:34.

-Mesiya yobaye akomoka kuri _____: Guharūra 24:17; Matayo 1:2.

-Mesiya yari kuva mu muryango wa _____: Itanguriro 49:10; Luka 3:33; Abaheburayo 7:14.

-Mesiya yari kuba umuragwa w'intebe y'ubwami _____: 2 Samweli 7:12-13; Yesaya 9:7; Luka 1:32-33;

Abaroma 1:3.

-Intebe ya Mesiya izoba _____: Zaburi 45:6-7; Daniyeli 2:44; Luka 1:33; Abaheburayo 1:8-12.

-Yari kwitwa _____: Yesaya 7:14; Matayo 1:23.

-Yari kuba _____: Zaburi 2:7; Abaheburayo 1:5; 5:5.

-Yomara umwanya mu _____: Hoseya 11:1; Matayo 2:14-15.

-Ubwicanyi bw'abana bwobaye ku _____: Yeremiya 31:15; Matayo 2:16-18.

-Intumwa yotegura _____: Yesaya 40:3-5; Malaki 3:1; Matayo 11:10-13; Luka 3:3-6.

-Yari kubanzirizwa n'ubusuku bwa _____: Malaki 4:5-6; Matayo 11:13-14.

-Yari kwanka _____ yiwe: Zaburi 69:8; Yesaya 53:3; Yohana 1:11; 7:5.

-Yari kuba _____: Gusubira mu vyagezwe 18:15; Ivyakozwe n'intumwa 3:20-22.

-Yari kumenyeshwa ko ari we _____: Zaburi 2:7; Matayo 3:16-17.

-Yari kwitwa _____: Yesaya 11:1; Matayo 2:23.

-Yari kwitwa _____: Zaburi 2:6; Zekariya 9:9; Matayo 27:37; Mariko 11:7-11.

-Yari kuzana _____: Yesaya 9:1-2; Matayo 4:13-16.

-Yari kwigisha akoresheje _____: Zaburi 78:2-4; Yesaya 6:9-10; Matayo 13:10-15, 34-35.

-Yari gukiza aba _____: Yesaya 61:1-2; Luka 4:18-19.

-Yari kuba umuherezi akurikije urutonde rwa _____: Zaburi 110:4; Abaheburayo 5:5-6.

-Yari gushimwa n'aba _____: Zaburi 8:2; Matayo 21:16.

-Yari kwinjira i Yeruzalemu mu _____: Zekariya 9:9; Matayo 21:4-5; Yohana 12:14-15.

-Yari kwankwa ata _____: Zaburi 35:19.

-Yari kuba _____: Zaburi 41:9; Zekariya 11:12-13; Luka 22:47-48; Matayo 26:14-16.

-Abigishwa biwe boba _____: Zekariya 13:7; Matayo 26:31,56; Mariko 14:27,50.

-Ayo mahera y'uguhemuka yokoreshwa mu kugura _____: Zekariya 11:12-13; Matayo 27:9-10.

-Yoba ari _____ w'ibinyoma: Zaburi 35:11; Mariko 14:57-58.

-Yari guceceka imbere ya _____: Yesaya 53:7; Mariko 15:4-5.

-Yari kuba _____: Yesaya 50:6; Matayo 26:67; Zaburi 69:4; Yohana 15:24-25.

-Yari kubambwa ku musaraba ari kumwe na _____: Yesaya 53:12; Matayo 27:38; Mariko 15:27-28.

-Ibiganza vyawe n'ibirenge vyawe vyobaye _____: Zaburi 22:16; Zekariya 12:10; Yohana 20:25-27.

-Yari gushikanirwa _____ ngo anywe: Zaburi 69:21; Matayo 27:34; Yohana 19:28-30.

-Yari kuba _____: Zaburi 22:7-8; Luka 23:35.

-Yari kwikorera _____ yacu: Zaburi 69:19; Matayo 27:28.

-Abasoda bokina urusimbi kubera _____ yiwe: Zaburi 22:18; Luka 23:34; Matayo 27:35-36.

-Yari guheba na _____: Zaburi 22:1; Matayo 27:46.

- Yari gusengera _____ yiwe: Yesaya 53:12; Luka 23:34.
- Yari guharurwa na _____: Yesaya 53:12; Luka 23:33.
- Yari gupfa ku _____: Yesaya 53:5-6;10; Yohana 19:16.
- Yari _____: Zaburi 69:3; Yohana 19:28.
- Yari kuba _____: Zaburi 22:17; Matayo 27:36.
- Yari gushimira Imana _____ yiwe: Zaburi 31:5; Luka 23:46.
- Yari kuba ikimazi c'iherezo kubera _____: Yesaya 53:5-12; Abaroma 5:6-8.
- Urupfu rwiwe rwotuma _____: Abaheburayo 2:12.
- Yari "kujana ubuja _____": Zaburi 68:18; Abanyefeso 4:8-10.
- Amagufa yiwe ntiyoba _____: Kuvayo 12:46; Zaburi 34:20; Yohana 19:33-36.
- Uruhande rwiwe rwobaye _____ Zekariya 12:10; Yohana 19:34.
- Amaraso na _____ vyova mu mubiri wiwe: Zaburi 22:14; Yohana 19:34.
- Yari guhambwa hamwe n'aba _____: Yesaya 53:9; Matayo 27:57-60.
- Yari kuba _____ avuye mu bapfuye: Zaburi 16:10; 49:15; Matayo 28:2-7; Ivyakozwe n'intumwa 2:22-32.
- Yari kuduga aja _____: Zaburi 24:7-10; Mariko 16:19; Luka 24:51.
- Yari kwicara ku _____: Zaburi 68:18; 110:1; Mariko 16:19; Matayo 22:44.

7. Nuvuge mu ncamake ubuhanuzi bwo mw'Isezerano Rishasha ku bijanye na Yesu.

8. Ukoresheje igice citwa "Ubumuntu n'Ubumana bwa Yesu Kristu", wandike incamake y'ivyo wize.

9. Sigura kamere za Yesu zikurikira. Ni we:

Ushobora vyose:

Uwuzi vyose:

Hari hose:

Ibihe

bidashira: _____

Ntibihinduka:

Biratunganye

: _____

10. Ni mu buryo butatu ubuhe Yesu yitwa izina ryiwe?

11. Izina «Yesu» risobanura iki?

12. Izina «Kristo» risobanura iki?

13. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ivuka rya Yesu.

14. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ubuzima bwa Yesu bwo mu ntango.

15. Nushire ku rutonde ubusuku bwa Yesu buvugwa muri iki kigabane.

16. Ni ibihe bivugwa ibijanye n'urupfu rwa Yesu?

17. Ni igiki wigira ku rupfu rwa Yesu mu mirongo ikurikira?

Zaburi 41:9:

Zekariya 11:12-13:

Yesaya 50:6:

Yesaya 53:7:

Yesaya 53:4-6:

Zekariya 12:10:

Yesaya 53:12:

Yesaya 53:9:

18. Ni ibihe bisomwa vyo mw'Isezerano Rishasha vyemeza urupfu rwa Yesu?

19. Imirongo ikurikira ihishura iki ku bijanye n'imvo zatumye Yesu apfa?

Abaroma 5:9-11; 2 Ab'i Korinto 5:18-19; Abanyefeso 2:14-16; Ab'i Kolosayi 1:20-22

Abaheburayo 9:28; 1 Petero 2:24

Yohana 1:29; Abaheburayo 9:26; 10:4,10-12; 1 Yohana 3:5.

Abanyefeso 1:7; Ab'i Kolosayi 1:14; 2:13-14; 1 Yohana 1:9.

Yohana 3:14-16; 10:10, 27-29; 1 Yohana 5:6-13

Abaheburayo 10:7-14

Matayo 9:13; Luka 19:10; 1 Timoteyo 1: 15

Matayo 5:17; Abaroma 10:4.

Ab'i Galatiya 3:13-14, 24; 4:4-5; 1 Petero 1:18-19

Abaroma 3:24-26; 2 Ab'i Korinto 5:21

Yohana 3:16; Abaroma 5:8; 1 Yohana 3:16; 4:9-18

Abaheburayo 2:9-10; 1 Petero 3:18

Abaheburayo 2:14-15.

Abaheburayo 2:17-18; 4:14-16

Matayo 28:28; 1 Timoteyo 2:5-6.

20. Ni ibihe bisomwa vyo mw'Isezerano Rishasha bivuga inkuru y'izuka?

21. Ni igiki Yesu yashitseko biciye ku kuzuka kwiwe?

22. Ni igiki wigira ku vyerekeye izuka rya Yesu mu mirongo ikurikira?

Hoseya 6:1-2:

Zaburi 16:10:

Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, Yohana 20:

Matayo 28:5-7; Mariko 16:5-7; Luka 24:4-7; Yohana 20:12:

1 Abakorinto 15:

23. Ukoresheje ibi bice bikurikira, wandike abo Yesu yeretse amaze kuzuka .

Mariko 16:9; Yohana 20:10-18

Matayo 28:9-10

Luka 24:13-32; Mariko 16:12-13

Luka 24:34; 1 Abakorinto 15:5

Luka 24:36-43; Yohana 20:19-23

Yohana 20:24-29

Yohana 21:1-24

1 Abakorinto 15:5-7.

1 Abakorinto 15:7

Matayo 28:18-20; Luka 24:50-53

Ivyakozwe n'intumwa 9:3-6; 1 Abakorinto 15:8

Ivyakozwe n'intumwa 1:3-11

24. Inkuru yerekeye ukuduga kwa Yesu mw'ijuru yanditswe hehe?

25. Ni igiki cashikiye Yesu amaze kuduga mw'ijuru? None ubu ari hehe? None ariko arakora iki?

26. Iga 1 Ab'i Tesalonike 4:13-18 maze ushire mu ncamake ivyo wize ku kugaruka kwa Yesu Kristo.

27. Ni ibihe bikorwa bitatu Yesu afise?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Kugira ngo ubone inyigisho ido n'ido yerekeye Yesu Kristu, raba inyigisho z'Integuro y'Ivya Bibiliya y'Iragi ry'Iyimbura zijanye n'Injili.

2. Ikigabane cose co mu gitabu ca Yohani kivuga ubumana bwa Kristo. Soma imirongo ikurikira maze ushire mu ncamake ivyo wize.

1:49 _____

11:27 _____

2:11 _____

12:32 _____

3:16 _____

13:13 _____

4:26 _____

14:11 _____

5:25 _____

15:1 _____

6:33 _____

16:28 _____

7:29 _____

17:1 _____

8:58 _____

18:11 _____

9:37 _____

19:7 _____

10:30 _____

20:28 _____

21:14 _____

3. Iga ibi bimenyetso vyemeza ubumana bwa Yesu Kristu:

-Matayo 9:5-6; 10:32-33; 11:4-6,27; 12:6,41-42; 16:13,15,17,27; 21:42; 22:42-45; 23:10; 26:53,64; 27:11; 28:18

-Mariko 2:9-11,28; 8:27,29; 12:10-11,35-37; 14:62; 15:20.

-Luka 5:23-24; 6:5; 7:22-23; 9:18,20; 10:22; 11:20,31-32; 19:40; 20,17-18,41-44; 22:69-70; 23:3.

-Yohana 1:51; 3:13; 4:10,26,32; 5:17,19-23,26-27,30-32,34,36-37,39,41;
6:27,29,35,46,51,62; 7:17-18; 8:14,16-19,23,25,29,42,50,54-56,58; 9:35,37;
10:25,30,34-38; 12:30,44-45; 13:31-32; 14:1,6,7,9-11,20; 15:23; 16:15,27-28;
17:1-3,5,8,10-11,21-24,28-29; 18:36-37; 19:11

4. Iga ibi bimenyetso vyemeza kamere y'umuntu ya Yesu Kristu:

-Matayo 3:15; 8:20; 11:19; 26:10-13,38-39,42,45; 27:46

-Mariko 14:7-9,26,34,36,41; 15:34

-Luka 7:34; 9:58; 22:28,42; 24:39,41

-Yohana 4:7; 12:7-8; 19:26,28; 20:27; 21:5,12

5. Nimwige vyinshi ku butumwa bwa Kristo:

-Matayo 4:4; 5:17; 9:12-13; 10:34-36; 11:15; 15:26; 18:11-13; 21:33-40

-Mariko 1:38; 2:17; 4:21-22; 7:16,27; 12:1-9.

-Luka 2:49; 4:18-19,21,23-27,43; 5:31-32; 8:16,17; 11:30,33; 12:2-3,14,49,51-53; 13:32-33; 19:10; 20:9-16

-Yohana 3:19-21; 4:13,14,34; 5:25,28-30; 6:38-40,50,55,56,58; 7:7,16; 8:12,26; 9:3-5,39; 10:1-5,7,9-18,27-29; 11:4,9,10; 12:26,27,47-50; 13:20; 18:15,16,37

6. Nimwige vyinshi ku busuku bwa Kristo:

-Matayo 9:15,37,38; 12:25-30; 20:28

-Mariko 2:19; 3:23-27; 10:45

-Luka 5:34; 11:17-23

-Yohana 2:4; 3:11; 4:35-38; 12:35,36

7. Iga ubuzima bwa Yesu Kristu ukoresheje iyi nsiguro ihuza inyandiko zine zo mw'Isezzerano Rishasha za Matayo, Mariko, Luka na Yohani.

Ubuzima Bwa Yesu Kristo

I. Imbere y'ukubaho kw'Umwami: Yohana 1:1-18

II. Intangamarara y'Umwami

A. Ugushika kw'Umwami .

I. Amamuko y'Umwami: Matayo 1:1-17; Luka 3:23-38

2. Ugushika kw'Umwami:

a. Itangazo ry'ivuka rya Yohani: Luka 1, 5-25.

b. Itangazo ry'ivuka rya Yesu kuri Mariya: Luka 1:26-38

c. Ugushika kwa Mariya i Yudaya: Luka 1:39-45

d. Gushemeza Mariya: Luka 1:46-56

e. Ivuka rya Yohani: Luka 1, 57-80.

f. Itangazo ry'ivuka rya Yesu kuri Yosefu:

Matayo 1:18-25

g. Ivuka ry'Umwami Yesu: Luka 2:1-7.

h. Itangazo ry'ivuka rya Yesu ku bungere:

Luka 2:8-20

3. Ubwana n'ubwana bw'Umwami .

a. Ukugenyera kw'Umwami: Luka 2:21.

b. Ivyo Umwami azoshikirizwa: Luka 2:22-38

c. Ubuto bw'Umwami:

(1) I Betlehemu: Matayo 2:1-12.

(2) Mu Misiri: Matayo 2:13-18.

(3) I Nazareti: Matayo 2:19-23; Luka 2:39

d. Ubwana bw'Umwami .

(1) Ukukura kw'Umwami: Luka 2:40.

(2) Umwami agendera Yeruzalemu: Luka 2:41-50.

(3) Iterambere ry'Umwami: Luka 2:51-52.

B. Integuza y'Umwami: Yohani Batista .

I. Ubutumwa bwa Yohani: Mariko 1:1; Luka 3:1-21.

2. Ubutumwa bwa Yohani: Matayo 3:1-6; Mariko 1:2-6; Luka 3:3-6.

3. Insobanuro yatanzwe na Yohani: Matayo 3:7-10; Luka 3:7-14

4. Isezerano rya Yohani: Matayo 3:11-12; Mariko :7-8; Luka 3:15-18

III. Kwemererwa n'Umwami .

I. Kwemezwa n'Umwami .

1. Igihe yabatizwa: Matayo 3:13-17; Mariko 1:9-11; Luka 3:21-23

2. Kubera ikigeragezo ciwe: Matayo 4:1-11; Mariko 1:12-13; Luka 4:1-13

3. Bivuye ku murongozi wiwe Yohani:

a. Intahe ya Yohani ku barongozi: Yohani 1:19-28.

b. Intahe ya Yohani kuri Yesu: Yohani 1:29-34.

B. Kwemera Umwami .

1. Ukwemera kw'abigishwa ba mbere: Yohana 1:35-51

2. Ukwemera biciye ku gitangaro ca mbere: Yohana 2:1-12.

3. Ugutunga urusengero: Yohana 2:13-22.

4. Kwemererwa muri Yudaya: Yohana 2:23-3:21.

5. Intahe ya Yohani: Yohani 3:22-36.

6. Muri Zebuloni/Nafutali: Matayo 4:12; Mariko 1:14; Luka 3:19-20; 4:14;

Yohana 4:1-4.

7. Kwemererwa i Samariya: Yohana 4:5-42.

8. Kwemererwa muri Galilaya: Yohana 4:43-45.

C. Ububasha bw'Umwami .

1. Ububasha afise bwo kwamamaza: Matayo 4:17; Mariko 1:15; Luka 4:14-15

2. Ububasha afise ku ndwara: Yohana 4:46-54.

3. Ukwanka ububasha bwiwe i Nazareti: Luka 4:16-30.

4. Icumbi ry'i Kaperinawumu: Matayo 4:13-16.

5. Ububasha afise ku kamere: Matayo 4:18-22; Mariko 1:16-20;

Luka 5:1-11

6. Ububasha afise ku madayimoni: Mariko 1:21-28; Luka 4:31-37

7. Ububasha ku ndwara: Matayo 8:14-17; Mariko 1:29-34;

Luka 4:38-41

8. Ububasha bwo kwamamaza: Matayo 4:23-25; Mariko 1:35-39; Luka 4:42-44

9. Ububasha bwo guhumanya: Matayo 8:1-4; Mariko 1:40-45;

Luka 5:12-16

10. Ububasha bwiwe bwo kubabarira icaha: Matayo 9:1-8; Mariko 2:1-12;
Luka 5:17-26

11. Ububasha afise ku bantu: Matayo 9:9-13; Mariko 2:13-17;

Luka 5:27-32

12. Ububasha ku migenzo: Matayo 9:14-17; Mariko 2:18-22;

Luka 5:33-39

13. Ububasha afise ku Isabato:

a. Biciye mu gukiza abamugaye: Yohana 5:1-47.

b. Biciye ku mpari zijanye n'intete: Matayo 12:1-8;

Mariko 2:23-28; Luka 6:1-5.

c. Biciye mu gukiza ukuboko kwumye: Matayo 12:9-14;

Mariko 3:1-6; Luka 6:6-11

14. Ububasha bwiwe bwo gukiza: Matayo 12:15-21; Mariko 3:7-12

15. Ububasha afise bwo gushinga: Mariko 3:13-19; Luka 6:12-16

16. Ububasha bwiwe bwo gusobanura ivyagezwe: Matayo 5:1-7:29; Luka
6:17-42

a. Ni we iranguka: Matayo 5:17-20.

b. Kwanka insobanuro y'imigenzo y'itegeko:

(I) Ubwicanyi: Matayo 5:21-26.

(2) Ubusambanyi: Matayo 5:27-30 .

(3) Ukwahukana: Matayo 5:31-32

(4) Indahiro: Matayo 5:33-37 .

(5) Ukwihora: Matayo 5:38-42 .

(6) Urukundo: Matayo 5:43-48; Luka 6:27-30; 32-36

c. Kwanka imigenzo y'Abafarisayo:

(I) Gutanga: Matayo 6:1-4.

- (2) Isengesho: Matayo 6:5-15.
- (3) Kwisonzesho: Matayo 6:16-18.
- (4) Inyifato ku bijanye n'ubutunzi: Matayo 6:19-24
- (5) Kubura ukwizera: Matayo 6:25-34.
- (6) Guca urubanza: Matayo 7:1-6; Luka 6:37-42

d. Impanuro ku bazokwinjira mu Bwami:

- (l) Isengesho: Matayo 7:7-11.
- (2) Ubugororotsi: Matayo 7:12; Luka 6:31, 43-45 .
- (3) Inzira yo kuronka: Matayo 7:13-14.
- (4) Imburi ku bigisha b'ibinyoma: Matayo 7:15-23.
- (5) Ivyo bishingiro bibiri: Matayo 7:24-8:1; Luka 6:46-49

17. Kwemera ububasha bw'Umwami i Kaperinawumu: Matayo 8:5-13 Luka 7:1-10.

18. Kwemera ububasha bw'Umwami i Nayini: Luka 7:11-17.

19. Icabona c'abo cumi na babiri ku Bwami: Matayo 9:35-11:1;
Mariko 6:6-13; Luka 9:1-6.

IV. Intambara ku Mwami .

I. Ukwanka kwa Yohani: Matayo 11:2-19; Luka 7:18-35

1. Urupfu rwa Yohani: Matayo 14:1-12; Mariko 6:14-29; Luka 9:7-9.

B. Umuvumo w'ibisagara vy'i Galilaya: Matayo 11:20-30.

1. Gucirwa urubanza kubera ukutemera kwabo: Matayo 11:20-24.

2. Insiguro y'ukutemera kwabo: Matayo 11:25-27.

3. Ubutumire ku kwizera: Matayo 11:28-30.

C. Intambara ku bijanye n'umunyavyaha: Luka 7:36-50.

D. Gushingira intahe Umwami: Luka 8:1-3.

E. Ukwangwa kw'Umwami n'abarongozi: Matayo 12:22-37; Mariko 3:19-30

F. Gusaba abarongozi ikimenyetso kivuye ku Mwami: Matayo 12:38-45.

G. Kwanka ihanga: Matayo 12:46-50; Mariko 3:31-35; Luka 8:19-21

H. Ivyahishuriwe Umwami yanse:

I. Ubwami muri iki gihe: Matayo 13:1-53; Mariko 4:1-34;

Luka 8:4-18

2. Ububasha ku bidukikije: Matayo 8:18, 23-27; Mariko 4:35-41;

Luka 8:22-25.

3. Ububasha ku madayimoni: Matayo 8:28-34; Mariko 5:1-20; Luka 8:26-39

4. Ububasha ku ndwara/urupfu: Matayo 9:18-26; Mariko 5:21-43;

Luka 8:40-56

5. Ububasha ku mpumyi: Matayo 9:27-34

I. Ukwangwa i Nazareti: Matayo 13:54-58; Mariko 6:1-6.

V. Inyigisho y'abigishwa n'Umwami .

I. Kugaburira abantu 5.000: Matayo 14:13-21; Mariko 6:30-44; Luka 9:10-17;

Yohani 6:1-13

B. Kwanka guhabwa kuba Umwami: Matayo 14:22-23; Mariko 6:45-46;

Yohani 6:14-15

C. Inyigisho zishingiye ku karorero i Genesareti: Matayo 14:34-36; Mariko 6:53-56

D. Inyigisho zijanye n'umukate w'ubuzima: Yohana 6:22-71

E. Inyigisho zijanye n'uguhumana: Matayo 15:1-20; Mariko 7:1-23; Yohana 7:16.

F. Amabwirizwa muri:

1. Tiro na Sidoni: Matayo 15:21-28; Mariko 7:24-30 .

2. Dekapoli: Matayo 15:29-38; Mariko 7:31-8:9.

3. Magadani: Matayo 15:39-16:4; Mariko 8:10-12

4. Imburi yo kwirinda kwanka: Matayo 16:5-12; Mariko 8:13-26

G. Ukwatura kwa Petero: Matayo 16, 13-20; Mariko 8:27-30; Luka 9:18-21

H. Amabwirizwa yerekeye urupfu rw'Umwami: Matayo 16:21; 17:22-23;
Mariko 8:31-33; 9:30-32; Luka 9:22; 43-45

I. Ku bijanye n'ukwigira umwigishwa: Matayo 16:22-28; Mariko 8:34-9:1; Luka 9:23-27

J. Ivyahishuriwe Ubwami: Matayo 17:1-8; Mariko 9:2-8; Luka 9:28-36

K. Ivyigwa vyerekeye Eliya: Matayo 17:9-13; Mariko 9:9-13

L. Ku bijanye n'ukuvyifatamwo neza: Matayo 17:14-21; Mariko 9:14-29; Luka 9:37-43

M. Inyigisho zijanye n'ubuhungu: Matayo 17:24-27.

N. Ukwicisha bugufi: Matayo 18:1-5; Mariko 9:33-37; Luka 9:46-48

O. Ubwibone: Matayo 18:6-14; Mariko 9:38-50; Luka 9:49-50

P. Imbabazi: Matayo 18:15-35.

Q: Ukwigishwa: Matayo 8:19-22; Luka 9:57-62

R. Ikibazo c'abavukanyi b'Umwami: Yohana 7:2-9.

S. Urugendo rwo kuja i Yeruzalemu: Luka 9, 51-56; Yohani 7:10

VI. Ukurwanya Umwami .

I. Intambara yo mu musu mukuru w'amahema .

1. Ububasha bw'Umwami burashidikanywako: Yohana 7:11-15.

2. Insiguro y'Umwami: Yohana 7:16-24.

3. Umuntu w'Umwami arabazwa: Yohana 7:25-27.

4. Insiguro y'Umwami: Yohana 7:28-30.

5. Inyishu: Yohana 7:31-36.

6. Ubutumire ku Mwami: Yohana 7:37-52.

B. Intambara kubera ivyagezwe: Yohana 7:53-8:11.

C. Intambara kubera umuco: Yohana 8:12-20.

D. Intambara ku bijanye n'umuntu w'Umwami: Yohana 8:21-59.

E. Intambara ku bijanye no gukiza impumyi: Yohana 9:1-41

F. Intambara kubera umwungere: Yohana 10:1-21.

G. Icabona c'abo barindwi: Luka 10, 1-24.

H. Intambara ku kibazo c'ubuzima budahera: Luka 10:25-37

I. Intambara yo mu musu mukuru wo kwegurira Imana: Yohana 10:22-39.

J. Intambara yo gukiza umuntu w'ikiragi: Luka 11:14-36

K. Intambara ku bijanye n'imigenzo: Luka 11:37-54

VII. Inyigisho y'abigishwa n'Umwami .

I. Akarorero k'ubumwe: Luka 10:38-42.

B. Inyigisho mu gusenga: Luka 11:1-13.

C. Ingingo ngenderwako z'Ubwami zijanye n'ibi:

1. Uburyarya: Luka 12:1-12.

2. Ukwifuza: Luka 12:13-34.

3. Kuba maso: Luka 12:35-41.

4. Ubudahemuka: Luka 12:42-48.

5. Ingaruka z'ukuza kw'Umwami: Luka 12:49-53.

6. Ibimenyetso vy'ibihe: Luka 12:54-59.

7. Ukwihana: Luka 13:1-9.

8. Ivyo Isirayeli yari ikeneye: Luka 13:10-17.

9. Porogarama y'Ubwami: Luka 13:18-21

D. Gukura i Yudaya: Yohana 10:40-42.

E. Inyigisho zijanye n'ukwinjira mu Bwami: Luka 13:22-35.

F. Inyigisho mu nzu y'Umufarisayo: Luka 14:1-24.

G. Amabwirizwa yerekeye ingingo ngenderwako z'Ubwami zijanye n'ibi:

1. Uguhindura umwigishwa: Luka 14:25-35.

2. Uko Imana ifata abanyavyaha: Luka 15:1-32.

3. Ubutunzi: Luka 16:1-31.

4. Guharira: Luka 17:1-6.

5. Umurimo: Luka 17:7-10.

H. Ukuzuka kwa Lazaro:

1. Igitangaza: Yohana 11:1-44.

2. Intambara kubera igitangaza: Yohana 11:45-54.

I. Amabwirizwa yerekeye ingingo ngenderwako z'Ubwami zijanye n'ibi:

1. Gukenguruka: Luka 17:11-19.

2. Ukuza kw'Umwami: Luka 17, 20-37.

3. Isengesho: Luka 18, 1-14.

4. Ukwahukana: Matayo 19:1-12; Mariko 10:1-12

5. Kwinjira mu Bwami: Matayo 19:13-15; Mariko 10:17-31;

Luka 18:31-34

6. Isirayeli: Matayo 20:29-34; Mariko 10:46-53; Luka 18:35-43

7. Ukwizera kw'umuntu ku giti ciwe: Luka 19:1-10.

8. Ubwami bwashubitswe: Luka 19:11-28.

VIII. Ugushikiriza Umwami

I. Umwami ashitse i Betaniya: Yohana 11, 55-12, 1, 9-11.

B. Kwinjira i Yeruzalemu: Matayo 21:1-11, 14-17; Mariko 11:1-11;

Luka 19:29-44; Yohani 12:12-19

C. Ububasha bw'Umwami: Matayo 21:12-13, 18-19; Mariko 11:12-18;

Luka 19:45-48

D. Ubutumire ku Mwami: Yohana 12:20-50.

E. Ikimenyamenya c'ububasha: Matayo 21:20-22; Mariko 11:19-25; Luka 21:37-38

F. Ububasha bw'Umwami bwaburanyishije:

1. N'abaherezi n'abakurambere: Ukwangwa kw'Umwami: Matayo 21:23-22:14; Mariko 11:27-12:12; Luka 20:1-19

2. N'Abafarizayo n'Abaherodi: Ingingo ngenderwako z'Ubwami zijanye n' umusoro: Matayo 22:15-22; Mariko 12:13-17; Luka 20:20-26

3. N'Abasadukayo: Ingingo ngenderwako z'Ubwami zijanye n'izuka: Matayo 22:23-33; Mariko 12:18-27; Luka 20:27-40

4. N'Abafarizayo: Itegeko rihambaye kuruta ayandi yose mu Bwami: Matayo 22:34-40; Mariko 12:28-34

G. Ikibazo c'Umwami: Matayo 22:41-46; Mariko 12:35-37; Luka 20:41-44

H. Ingingo ngenderwako z'urubanza: Matayo 23:1-39; Mariko 12:38-40; Luka 20:45-47

I. Ingingo ngenderwako z'Ubwami zo gutanga: Mariko 12:41-44; Luka 21:1-4.

IX. Ivyiteguro vy'urupfu rw'Umwami .

I. Ubuhanuzi bw'Umwami .

1. Ikibazo: Matayo 24:1-3.

2. Umubabaro: Matayo 24:27-30.

3. Ukuza kwa kabiri: Matayo 4:27-30.

4. Ugukoranya Isirayeli: Matayo 24:31.

5. Imigani y'iherezo:

a. Igiti c'umusukoni: Matayo 24:32-44

b. Umusuku w'intahemuka: Matayo 24:45-51

c. Abakobwa b'isugi cumi: Matayo 25:1-13

d. Italanto: Matayo 25:14-30 .

6. Urubanza ku banyamahanga: Matayo 25:31-46.

B. Gutegura urupfu rw'Umwami:

1. Ubuhanuzi bw'urupfu rwiwe: Matayo 26:1-2; Mariko 14:1; Luka 22:19.

2. Umugambi w'abatware: Matayo 26:3-5; Mariko 14:1-2; Luka 22:28.

3. Gusuka amavuta: Matayo 26:6-13; Mariko 14:3-9; Yohana 12:2-8.

4. Isezerano ryo guhemukira: Matayo 26:14-16; Mariko 14:10-11;

Luka 22:3-6.

5. Gutegura Pasika: Matayo 26:17-19; Mariko 14:12-16;

Luka 22:7-13

6. Pasika: Matayo 26:20; Mariko 14:17; Luka 22:14-16; 24-30

7. Gutanga akarorero: Yohana 13:1-20.

8. Ubuhanuzi bw'uguhemuka kwa Yuda: Matayo 26:21-25; Mariko 14:18-21;

Luka 22:21-23; Yohani 13:21-30.

9. Ubuhanuzi bw'ukwihakana kwa Petero: Matayo 26:31-35; Mariko 14:27-31;

Luka 22:31-38; Yohani 13:37-38

10. Icibutso: Matayo 26:26-30; Mariko 14:22-26; Luka 22:17-20.

C. Ubutumwa bwa nyuma bw'Umwami:

1. Intangamarara: Yohana 13:31-35.

2. Ingorane: Yohana 13:36-14:24.

3. Amasezerano: Yohana 14:25-31.

4. Amabwirizwa yerekeye:

a. Ivyamwa vyera: Yohana 15:1-17

b. Abansi b'abigishwa: Yohana 15:18-16:4.

c. Igikorwa ca Mpwemu Yera: Yohana 16:5-15.

d. Ivyavuye mu kuzuka: Yohana 16:16-28

e. Insozero: Yohana 16:29-33.

D. Amasengesho ya nyuma y'Umwami .

1. Isengesho ryiwe ku bwiwe: Yohana 17:1-5.

2. Isengesho ryiwe asaba abigishwa biwe: Yohana 17:6-19.

3. Isengesho ryiwe ku bw'abizera bose: Yohana 17, 20-26.

E. Isengesho ryo mw'itongo: Matayo 26:36-46; Mariko 14:32-42; Luka 22:39-46;

Yohana 18:16.

X. Urupfu rw'Umwami .

I. Gufatwa: Matayo 26:47-56; Mariko 14:43-52; Luka 22:47-53; Yohani 18:2-12

B. Urubanza rw'idini rw'Umwami .

1. Gusuzuma imbere ya Ana: Yohana 18,12-14,19-23.

2. Gusuzuma imbere ya Kayafa: Matayo 26:57, 59-68; Mariko 14:53, 54 .

55-56; Luka 22:54, 63-65; Yohana 18:24

3. Ukwihakana kwa Petero: Matayo 26:58, 69-75; Mariko 14:54; 66-72; Luka 22:54-62; Yohani 18:15-18, 25-27

4. Urubanza rwaciwe n'Inama Nkuru: Matayo 27:1; Mariko 15:1; Luka 22:66-71.

5. Urupfu rwa Yuda: Matayo 27:3-10.

C. Urubanza rw'abanyagihugu rw'Umwami .

1. Urubanza rwaciriwe imbere ya Pilato: Matayo 27:2, 11-14; Mariko 15:2-5; Luka 3:1-5; Yohani 18:28-38

2. Urubanza rwaciwe imbere ya Herodi: Luka 23:6-12.

3. Urubanza imbere ya Pilato: Matayo 27:15-26; Mariko 15:6-15; Luka 23:13-25; Yohani 18:39-19:1, 4-16

4. Gutwenga Umwami: Matayo 27:27-30; Mariko 15:16-19;

Yohani 19:2-3.

D. Urugendo rwo kuja i Kaluvari: Matayo 27:31-34; Mariko 15:20-23; Luka 23:26-33;

Yohani 19:16-17

E. Ukubambwa kw'Umwami .

1. Amasaha atatu ya mbere: Matayo 27:35-44; Mariko 15:24-32;

Luka 23:33-43; Yohani 19:18-27

2. Amasaha atatu ya kabiri: Matayo 27:45-50; Mariko 15:33-37;

Luka 23:44-46; Yohani 19:28-30.

3. Ibimenyetso vy'urupfu rw'Umwami: Matayo 27:51-56; Mariko 15:38-41;

Luka 23:45,47-49

F. Guhamba Umwami: Matayo 27:57-60; Mariko 15:42-47; Luka 23:50-56;

Yohani 19:31-42

G. Gushira ikidodo ku mva y'Umwami: Matayo 27:62-66.

XI. Izuka ry'Umwami

I. Gutegura n'abagore: Matayo 28:1; Mariko 16:19.

B. Ugufungura imva: Matayo 28:2-4.

C. Urugendo rw'abagore: Matayo 28:5-8; Mariko 16:2-8; Luka 24:1-8;

Yohana 20:16.

D. Inkuru ku bigishwa: Luka 24, 9-12; Yohani 20:2-10

E. Ukubonekera kw'Umwami kuri Mariya: Mariko 16:9-11; Yohani 20:11-18

F. Ukubonekera kw'Umwami ku bagore: Matayo 28:9-10.

G. Raporo y'abarinzi: Matayo 28:11-15.

H. Kubonekera abigishwa bari mu nzira ya Emawusi: Mariko 16:12-13;

Luka 24:13-32

I. Raporo y'abigishwa babiri: Luka 24, 33-35.

J. Kubonekera abigishwa cumi: Mariko 16:14; Luka 24:36-43; Yohani 20:19-25

K. Ukubonekera kw'Umwami ku bigishwa cumi n'umwe: Yohana 20:26-31.

L. Ukubonekera kw'Umwami ku bigishwa indwi: Yohana 21, 1-25.

XII. Igikorwa n'Umwami: Matayo 28:16-20; Mariko 16:15-18; Luka 24:44-49

XIII. Umwami asubira mw'Ijuru: Ukwimuka kwa Yezu: Mariko 16:19-20;

Luka 24:50-53

8. Urutonde rw'amateka y'ubuzima bwa Kristo:

6-4 BC -Ivuka rya Yesu Kristu.

5-4 BC -Guhunga aja mu Misiri. Kwica abana.

4 BC -Herodi Mukuru arapfa.

7-8 inyuma ya Kristu -Yesu agendera Yeruzalemu akiri umwana.

12 inyuma ya Kristu -Augusto agira Tiberiyo umukuru w'igihugu.

14 inyuma ya Kristu -Tiberiyo aba Kayisari.

25 AD -Pilato na Kayafa bashirwa ku butegetsi.

29 AD -Ubusuku bwa Yohani Batista buratangura.

29 AD -Ubusuku bwa Kristo buratangura.

33 AD -Yesu arapfa.

36 inyuma ya Kristu -Pilato akurwa ku ngoma. Kayafa yakuwe ku ngoma.

37 -Tiberiyo Kayisari arapfa.

9. Niwige ibitangaro Yesu yakoze mu gihe c'ubusuku bwiwe bwa mbere.

Ibitangaza Vyo Gutanga Ivyiza Bidasanzwe:

-Amazi yahindutse umuvinyu: Yohana 2:1-11.

-Urusenga rwa Petero rwuzuye amafi: Luka 5:1-11.

-Abagabo ibihumbi bitanu baragaburirwa, hamwe n'abagore n'abana: Matayo 14:15-21; Mariko 6:35-

44; Luka 9:12-17; Yohana 6:5-14.

-Abagabo ibihumbi bine baragaburirwa, hamwe n'abagore n'abana: Matayo 15:32-39; Mariko 8:1-10.

-Ifi itanga amahera y'ikori: Matayo 17:27.

-Ifi ifashwe mu buryo budasanzwe: Yohana 21:6-14.

Ibitangaza Vyo Kuzura Abapfuye:

-Umwana w'ikinege w'umupfakazi: Luka 7:11-16.

-Umukobwa wa Yayiro: Mariko 5, 22-24, 35-43; Matayo 9:18-26; Luka 8:41,42,49-56.

-Lazaro: Yohana 11:32-44.

-Umubiri wiwe bwite: Luka 24, 1-7; Yohani 19:42-20:14; Mariko 16:9-11.

Ibitangaza Vyo Gukiza:

-Umwana w'icubahiro, w'umuriro: Yohana 4:46-54.

-Nyinabukwe wa Petero, yari afise umuriro: Mariko 1:29-31; Matayo 8:14-17; Luka 4:38-39.

-Umunyamibembe: Mariko 1:40-45; Matayo 8:2-4; Luka 5:12-16.

-Umugabo w'ikimuga: Mariko 2, 3-12; Matayo 9:1-8; Luka 5:17-26.

-Umuntu yari amaze imyaka mirongo itatu n'umunani ababajwe: Yohana 5:1-16.

-Umuntu yanyunyutse ukuboko: Mariko 3:1-5; Luka 6:6-10; Matayo 12:9-13.

-Umusuku w'intwazangabo ijana, yari amugaye: Matayo 8:5-13; Luka 7:1-10.

-Umugore yari amaze imyaka 12 arwaye indwara yo kuva amaraso: Mariko 5:25-34;

Luka 8:43-48; Matayo 9:20-22.

-Abagabo babiri barabona neza: Matayo 9:27-31.

-Ukwumva n'ukuvuga vyagarutse: Mariko 7:32-37.

-Asubiye kubona: Mariko 8:22-26.

-Ukubona kwahawe umuntu yavutse ari impumyi: Yohana 9.

-Umugore yari amaze imyaka 18 ababara: Luka 13:11-17.

-Umuntu arwaye indwara y'ibisebe: Luka 14:1-6.

-Abanyamibembe cumi: Luka 17:11-19.

-Umusabirizi asubiye kubona: Luka 18:35-43.

-Baritimeyo asubira kubona: Mariko 10:46-52; Matayo 20:29-34.

-Ugutwi kw'umusuku w'umuhenzi mukuru: Luka 22:50-51.

Ibitangaro Vyo Kwirukana Abadayimoni:

-Umuntu arimwo impwemu ihumanye: Mariko 1, 23-26; Luka 4:33-37.

-Impumyi n'ikiragi yatewe n'abayimoni: Matayo 12:22-23; Mariko 3:19-30; Luka 11:14-23.

-Abo bagabo babiri bari bafise legiyo: Matayo 8:28-34; Luka 8:26-39; Mariko 5:1-20.

-Umugabo w'ikiragi yiziziwe na dayimoni: Matayo 9:32-35.

-Umukobwa w'umugore w'Umusiriyafenisya: Mariko 7:24-30; Matayo 15:22-28.

-Umuhungu w'umusazi: Matayo 17:14-21; Mariko 9:14-39; Luka 9:37-43.

-Ishetani yatumye abantu bacika ibiragi: Mariko 9:14-26.

Ibitangaro Vy'Urubanza:

-Ingurube zirukira ahantu h'agahenge zija mu kiyaga zirarohama: Matayo 8:30-32.

-Igiti c'umusukoni kikama: Matayo 21:18-21; Mariko 11:12-14,20-24.

Ibitangaza Vyo Gucungurwa Ku Mubiri:

-Yesu yikiza abansi biwe: Luka 4:30.

-Petero akizwa mu kiyaga: Matayo 14:28-31; Mariko 6:45-52.

-Yesu akiza abigishwa mu gihuhusi: Mariko 4:37-39; Luka 8:23-24 .

Ibitangaro ku bintu vy'akameremere:

-Igiti c'umusukoni kikama: Matayo 21:18-21; Mariko 11:12-14,20-24.

-Yesu agenda hejuru y'amazi: Matayo 14:22-32; Mariko 6:47-52.

-Yesu arahagarika igihuhusi: Mariko 4:37-39; Luka 8:23-24.

Ibitangaro Vyemeza Ubumana bwa Kristo:

-Ibimenyetso vy'ivuka ryiwe: Matayo 2:1-9.

-Ibimenyetso kw'ibatisimu yiwe: Matayo 3:16-17; Mariko 1:9-12; Luka 3:21-23.

-Ibimenyetso vy'uguhinduka kwiwe: Matayo 17:1-14; Luka 9:28-37; Mariko 9:1-14.

-Ibimenyetso mu gihe c'urupfu rwiwe: Matayo 27:45-53.

-Ibimenyetso vy'izuka ryiwe: Matayo 28:2; Mariko 16:4.

-Ibimenyetso vy'ukuduga kwiwe: Mariko 16:19; Luka 24:50-51; Ivyakozwe n'intumwa 1:6-12.

10. Niwige imigani ya Yesu.

Inyigisho	Aho biri
Urukundo n'igiti	Luka 6:37-43
Izo nyubakwa zibiri	Matayo 7:24-27; Luka 6:47-49
Abana mw'isoko	Matayo 11:16; Luka 7:32
Abo babiri bari bafise umwenda	Luka 7:41.
Impwemu ihumanye	Matayo 12:43-45; Luka 11:24-26
Ivyo umutunzi yazirikanako	Luka 12:16
Igiti c'umusukoni c'ingumba	Luka 13:6-9.
Umubivyi	Matayo 13:3-8; Mariko 4:3-8; Luka 8:5-8.
Urwamfu	Matayo 13:24-30.
Uruvyaro	Mariko 4:26.
Akabuto ka sinapi	Matayo 13:31,32; Mariko. 4:31,32; Luka 13:19
Umusemburo	Matayo 13:33; Luka 13:21

Itara Matayo 5:15; Mariko 4:21; Luka 8:16; 11:33

Urusenga Matayo 13:47,48.

Itunga ryihishijwe Matayo 13:44.

Isaro y'igicro kinini Matayo 13:45,46

Nyen'urugo Matayo 13:52 .

Ubugeni Matayo 9:15; Mariko 2:19,20;

Luka 5:34,35.

Impuzu yapfutse Matayo 9:16; Mariko 2:21; Luka 5:36

Amacupa y'umuvinyu Matayo 9:17; Mariko 2:22; Luka 5:37

Ivyimburwa Matayo 9:37; Luka 10:28.

Umwansi Matayo 5:25; Luka 12:58

Abanyamwenda babiri batagira amahera Matayo 18:23-35.

Umusamariya mwiza Luka 10:30-37.

Imitsima itatu Luka 11:5-8.

Umwungere w'ukuri Yohana 10:1-16

Irembo ry'agahomerabunwa Matayo 7:14; Luka 13:24

Abashitsi Luka 14:7-11.

Ifunguro ry'ubugeni Matayo 22:2-9; Luka 14:16-23

Impuzu y'ubugeni Matayo 22:10-14.

Umunara Luka 14:28-30.

Umwami aja mu ntambara Luka 14:31

Intama yazimiye Matayo 18:12,13; Luka 15:4-7.

Ifeza ryazimiye Luka 15:8,9.

Umwana w'igishushungwe Luka 15:11-32.

Umubwiriza w'akabi Luka 16:1-9.

Umupfakazi w'umunyaruyeri Luka 18:2-5.

Umufarisayo n'umutozakori Luka 18:10-14.

Ibanga ry'umusuku Luka 17:7-10.

Abakozi bo mu murima w'imizabibu Matayo 20:1-16

Italanto Matayo 25:14-30; Luka 19:11-27

Abo bahungu babiri Matayo 21:28.

Abarimyi b'abicanyi Matayo 21:33-43; Mariko 12:1-9; Luka 20:9-16

Igiti c'umusukoni Matayo 24:32; Mariko 13:28;

Luka 21:29-30 .

Nyen'urugo ari maso Matayo 24:43; Luka 12:39

Uwo mugabo ari mu rugendo rwa kure Mariko 13:34

Inyifato y'abasuku babiri Matayo 24:45-51; Luka 12:42-46

Abakobwa cumi Matayo 25:1-12

Abasuku bari maso Luka 12:36-38.

Umuzabibu n'amashami yawo Yohana 15:1-6.

11. Niwige amasengesho ya Yezu.

-Mu kubatizwa kwiwe: Luka 3:21

-Mu kibanza c'ibanga: Mariko 1:35

-Mu bugaragwa: Luka 5:16

-Ijoro ryose imbere yo gutoranya abigishwa biwe: Luka 6:12.

-Imbere y'ubutumire bwiwe ngo "Nimuze kuri jewe": Matayo 11:25 27

-Igihe yagaburira abantu ibihumbi bitanu: Yohana 6:11

-Inyuma yo kugaburira abantu ibihumbi bitanu: Matayo 14:23

-Igihe yatanga isengesho ry'Umukama: Luka 11:1 4

-I Kayisariya ya Filipo: Luka 9:18

-Imbere y'uko ahinduka: Luka 9:28 29

-Ku bana bato: Matayo 19:13

- Imbere y'ukuzuka kwa Lazaro mu bapfuye: Yohana 11:41 42
- Mu rusengero: Yohana 12:27 28
- Ku mfungurwa zo ku mugoroba: Matayo 26:26 27
- Kuri Petero: Luka 22:32
- Ku bigishwa n'abazoba abayoboke biwe: Yohana 17
- I Getsemani: Matayo 26:36,39,42,44.
- Ku musaraba: Luka 23:24.
- I Emawusi: Luka 24:30
- Isengesho ry'Umukama: Matayo 6:9-13.

IGICE CA GATATU

UBUZIMA BW'AMAHAHA

Mpwemu Yera

INSOBANURO

Ijambo "Pneumatology" rikomoka ku majambo pneuma--bisobanura umuyaga canke impwemu--na ology bisobanura "ukwiga". Mu vy'Imana, Pneumatologie ni inyigisho y'ivyo Bibiliya yigisha ku vyerekeye Mpwemu Yera.

Ivy'impwemu birimwo inyigisho yerekeye akaranga ka Mpwemu Yera; kwakira Mpwemu Yera; Ibatisimu ya Mpwemu Yera; igikorwa ca Mpwemu Yera; n'ingabire n'ivyamwa vya Mpwemu Yera.

Ivyigwa vy'ubuhinga bw'umuyaga birahambaye cane ku bakristo kuko Mpwemu Yera afise uruhara runini mu buzima bw'umwizera wese. Kwiga uruhara n'igikorwa ca Mpwemu Yera navyo nyene birakingira abemera inyigisho zitari zo.

Harvestime ifise inyigisho idasanzwe yihariye kuri iyo nyigisho yitwa "Igikorwa ca Mpwemu Yera" kugira ngo ushobore kwiga Pneumatologie mu buryo bwimbitse. Uhejeje iri shure uzoshobora:

- Dondora kamere ya Mpwemu Yera.
- Gutanga urutonde rw'amazina n'amazina y'icubahiro atandukanye ya Mpwemu Yera.
- Kumenya ibimenyetso bigereranya Mpwemu Yera.
- Dondora ubusuku bwa Mpwemu Yera.
- Dusobanure ingene tworonka ibatisimu ya Mpwemu Yera.
- Mwakire ibatisimu ya Mpwemu Yera.
- Gutanga urutonde no gusobanura ingabire za Mpwemu.
- Menya ingabirano yawe y'impwemu.
- Kumenya ivyamwa vya Mpwemu.
- Kumenya ibikorwa vy'umubiri.
- Utsimbataze ivyamwa vya Mpwemu Yera mu buzima bwawe.

Kugira ngo umenye neza ivy'ivy'Imiyaga, raba "Igikorwa ca Mpwemu Yera" kiboneka ku buntu kuri internet kuri: <http://www.harvestime.org>

UBUMANA BWA MPWEMU YERA .

Mpwemu Yera aratandukanye na Data n'Umwana kandi arafitaniye isano rya hafi na Data. Angana n'Imana kuko ari igice c'Ubutatu bw'Imana.

Mpwemu Yera yitwa «Imana»:

Petero aramubwira ati Ananiya kuki yuzuzaga satani umutima wawe ngo ubeshe Mpwemu Yera...ntiwabeshe abantu ahubwo wabeshe Imana. (Ivyakozwe n'intumwa 5:3-4).

Avugwa ko ari "Mpwemu w'Imana":

Yesu amaze kubatizwa, aca ava mu mazi, ijuru riramukingukira, abona Mpwemu w'Imana amanuka nk'inuma, amuzako, haza ijwi rivuye mw'ijuru . aravuga ati: «Uyu ni Umwana wanje nkunda cane ampimbara.» (Matayo 3:16-17).

Mpwemu Yera si "we". Avugwa muri Bibiliya akoresheje insiguro y'umuntu. Yezu yavuze kuri Mpwemu Yera ngo "We." Yezu yavuze ati:

- Azovuga ivyanje: Yohana 15:26.
- Nzobarungikira: Yohana 16:7.
- Azonyinahaza: Yohana 16:14.
- Ntazovuga ivyiwe: Yohana 16:13.

Ubucuti Mpwemu Yera afise na Data burahishurirwa mu bimenyetso bikurikira biri muri Bibiliya. Ni we yitwa:

- Mpwemu w'Imana: Itanguriro 1:2; Matayo 3:16.
- Mpwemu w'Umukama: Luka 4:18.
- Impwemu ya Yehova: Abacamanza 3:10.
- Umwuka w'Uhoraho Imana: Yesaya 61:1.
- Mpwemu w'Imana Nzima: 2 Ab'i Korinto 3:3.

Ubucuti Mpwemu Yera afise na Yezu burahishurirwa mu bimenyetso bikurikira biri muri Bibiliya. Ni we yitwa:

- Mpwemu wa Kristo: Abaroma 8:9.
- Mpwemu wa Yezu Kristu: Abafilipi 1:19.
- Mpwemu wa Yesu: Ivyakozwe n'intumwa 16:7 .
- Mpwemu w'Umwana wayo: Ab'i Galatiya 4:6.
- Umwuka w'Umukama: Ivyakozwe n'intumwa 5:9; 8:39.

KAMERE K' MPWEMU YERA .

Iyo tuvuga kamere ya Mpwemu Yera, tuba turiko tuvuga kamere z'ishimikiro zimudondora. Bibiliya yigisha ko Mpwemu Yera ari:

Ihari hose.

Ari hose:

None nzoja hehe, nkiva kuri Mpwemu wawe? Canke nzohungira hehe mu maso yawe?

(Zaburi 139:7).

Uzi vyose.

Arazi vyose:

Ariko ni twebwe Imana yabimenyesheje Mpwemu wayo; kuko Mpwemu asesa vyose, n'ibihishijwe vy'Imana. Kuko ikintu umuntu azi mu vy'umuntu, atari impwemu y'umuntu .

ico kiri muri we? ni ko n'ivy'Imana ata wubizi, atari Mpwemu w'Imana.

(1 Ab'i Korinto 2:10-11).

Ushobora vyose.

Mpwemu Yera ni ububasha bwose:

Imana yaravuze rimwe; ivyo naravyumvise incuro zibiri; ubwo bubasha ni ubw'Imana.

(Zaburi 62:11).

Ariko muzoronka ububasha Mpwemu Yera ni yamara kubazako... (Ivyak. 1:8)

Ibihe bidashira.

Ni uwuhoraho. Nta ntango yari afise kandi nta mpera azogira:

Ese ingene amaraso ya Kristu yitangiye Imana ata gatotsi, biciye kuri Mutima wamaho, azorushiriza kwoza imitima yanyu ibikorwa vyapfuye, ngo mukorere Imana nzima? (Abaheburayo 9:14).

Arera.

Mpwemu Yera ni we nyene---Mweranda, bisigura ko ari umugororotsi:

Ivyerekeye Umwana wayo Yezu Kristu Umwami wacu, yavyawe mu buryo bw'umubiri mu ruvyaro rwa Dawudi. Kandi yamenyekanye ko ari Umwana w'Imana afise ububasha, nk'uko impwemu yera , yazutse mu bapfuye. (Abaroma 1:3-4).

Ni ukuri.

Data na Mwana na Mutima bose bashingira intahe ukuri;

Kuko mw'ijuru abashingira intahe batatu: Data, Jambo na Mpwemu Yera; (1 Yohani 5:7).

UBURYO BWA MPWEMU YERA .

Mpwemu Yera ni igice c'ubutatu bw'Imana, ariko kandi Mpwemu Yera afise ubuntu bw'umuntu ku giti ciwe. Bibiliya ihishura ko Mpwemu Yera...

Arafise Ubwenge/Ubwenge.

Kandi Isesa imitima irazi ico Mpwemu yiyumvira... (Abaroma 8:27)

Arondera Ubwenge bw'Umuntu.

Ariko ni twebwe Imana yabimenyesheje Mpwemu wayo; kuko Mpwemu asesa vyose, n'ivyimbitse vy'Imana. (1 Ab'i Korinto 2:10).

Arafise Ubushake.

Ariko ivyo vyose bikorwa na Mutima umwe rudende agabira umuntu wese nkuko ashaka. (1 Ab'i Korinto 12:11).

Ubugombe bwa Mpwemu Yera burayobora abemera mu kwanka uruhusha rw'ibikorwa bimwebimwe:

Bamaze kunyura muri Furujiya no mu ntara ya Galatiya, Mutima Mweranda ababuza kwamamaza ijambo ry'Imana muri Aziya, bamaze kugera i Misiya bagageza kuja i Bituniya; ariko Mpwemu ntiyabakundira. (Ivyakozwe n'intumwa 16:6-7).

Ubugombe bwa Mpwemu Yera na bwo burayobora abemera mu kubaha uruhusha:

Amaze kubona iryo yerekwa, ako kanya dushaka kuja i Makedoniya, kuko twamenye neza yuko Umukama ari we yaduhamagariye kubamenyesha Inkuru Nziza. (Ivyakozwe n'intumwa 16:10)

Aravuga.

Abwira Filipino ati:

Mpwemu abarira Filipino ati: «Ni wegere uriya mukogote, ugendane nawo.» (Ivyakozwe n'intumwa 8:29)

Abwira Petero ati:

Petero akitekereza ivyo yeretswe, Mpwemu aramubwira ati: «Dore hari abagabo batatu bakurondera. (Ivyakozwe n'intumwa 10:19)

Abwira abashingantahe bo mu gisagara ca Antiyokiya ati:

Igihe bariko barasenga Umukama bisonzesha, Mutima Mweranda arababwira ati: «Nimundongurire Barunaba na Sawuli, ngo bakore igikorwa nabahamagariye.» (Ivyakozwe n'intumwa 13:2)

Ivyahishuriwe Yohana igice ca 2 n'ica 3 havuga ubutumwa butari buke bwavuzwe na Mpwemu Yera ku mashengero indwi yo muri Aziya.

Urukundo.

Ndabingira kubw'Umwami wacu Yezu Kristu no kubw'urukundo rwa Mutima, ngo mufatanye nanje mu gusengera Imana ku bwanje. (Abaroma 15:30).

Arasenga.

Kimwe mu biranga Mpwemu Yera ni uko ari umuvugizi:

Ni ko na Mpwemu afasha intege nke zacu; kuko tutazi ivyo dukwiye gusenga nk'uko bikwiriye; ariko Mpwemu ubwiwe aradusabira n'iminiho idashobora kuvugwa. (Abaroma 8:26).

Arafise inyiyumvo.

Mpwemu Yera arababazwa n'ibikorwa vy'icaha vy'abizera. Turagabishijwe:

Kandi ntimubabaze Mpwemu Yera w'Imana yabashizeko ikimenyetso, gushitsa ku musu wo gucungurwa.

(Abanyefeso 4:30).

AMAZINA YA MPWEMU YERA .

Muri Bibiliya, amazina arakoreshwa mu kwemeza ikibanza umuntu afise be n'igikorwa afise. Amazina yahawe Mpwemu Yera muri Bibiliya yerekana vyinshi ku kibanza afise n'igikorwa afise. Mpwemu Yera yitwa:

Mpwemu W'Imana.

Ntimuzi yuko muri ingoro y'Imana, kandi ko Mpwemu w'Imana aba muri mwebwe?

(1 Ab'i Korinto 3:16).

Mpwemu Wa Kristo.

Mweho ntimugengwa n'umubiri, ariko mugengwa na Mpwemu, nimba Mpwemu w'Imana aba muri mwebwe. Umuntu wese adafise Mpwemu wa Kristu, ntaba ari uwa Kristu. (Abaroma 8:9).

Mpwemu w'Iteka.

Mpwemu Yera ni uwuhoraho, nta ntango n'iherezo;

Ese ingene amaraso ya Kristu yitangiye Imana ata gatotsi, biciye kuri Mutima wamaho, azorushiriza kwoza imitima yanyu ibikorwa vyapfuye, ngo mukorere Imana nzima? (Abaheburayo 9:14).

Mpwemu W'Ukuri.

Mpwemu Yera niwe soko y'ukuri kwahumekeye Ijambo ry'Imana Bibiliya, kandi ni we ahishurira abantu uku kuri:

Ariko uwo Mpwemu w'ukuri niyazira, azobayobora mu kuri kwose, kuko atazovuga ivyiwe; ariko ivyo azokwumva vyose, ni vyo azovuga; kandi azokwereka ibizozza. (Yohani 16:13).

Mpwemu W'ubuntu.

Mwiyumvira ko uwuzohabwa igihano gikomeye kingana gute, uwahonyangiye Umwana w'Imana, akabona ko amaraso y'isezerano yejeje ari ikintu giteye isoni, agasuzugura Mpwemu . y'ubuntu. (Abaheburayo 10:29).

Mpwemu W'Ubuzima.

Kuko Itegeko Rya Mpwemu Y'ubugingo Muri Kristo Yesu Ryambohoeye Itegeko Ry'icaha N'urupfu. (Abaroma 8:2).

Mpwemu W'Ubuninahazwa.

Ni mwatukwa muhorwa izina rya Kristu, murahiriwe, kuko Mutima w'ubuninahazwa ari we w'Imana aba kuri mwebwe. (1 Petero 4:14).

Mpwemu W'Ubwenge N'Ivyahishuriwe.

Mpwemu Yera aha ubwenge abemera, agahishura ubumenyi bwa Yesu Kristu:

ngo Imana y'Umukama wacu Yezu Kristu, ari yo Muvyeyi w'ubuninahazwa, ibahe Mpwemu w'ubwenge n'uguhishurirwa mu kuyimenya. (Abanyefeso 1:17).

Umuhumuriza.

Mutima Mweranda arahumuriza abizera mu bihe vy'amagorwa, mu gahinda no mu bihe vy'irungu:

Ariko Umufasha, ni Mpwemu Yera, uwo Data azorungika mw'izina ryanje... (Yohani 14:26)

Mpwemu W'Isezerano.

Mpwemu Yera ni Mpwemu w'isezerano kuko ni Mpwemu yarungitswe gushitsa isezerano ry'Imana:

Ari kumwe na bo, arabihanangiriza ati: «Ntimuve i Yeruzalemu, ahubwo murindire ico Data yasezeranye, ati: «Mwamwumvise.»

Kuko Yohani yabaturiza mu mazi; ariko mweho muzobatizwa muri Mpwemu Yera, hasigaye imisi mikeyi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:4-5).

Mpwemu W'Ubweranda.

Ni mweranda kandi yeza abemera kugira ngo bishoboze ubweranda bwabo:

Kandi nk'uko Mpwemu Yera yerekanye ko ari Umwana w'Imana n'ububasha, kuzuka kwiwe mu bapfuye. (Abaroma 1:4).

Mpwemu W'Ukwizera.

Iyo wahisemwo kwizera, uba ufise impwemu y'ukwizera nk'iy'abandi bizera. Bashobora kuja mu mashengero atandukanye yo mu karere y'amashengero atandukanye, ariko iyo ari abemera nyakuri bose bahurizwa hamwe n'abandi bemera nyakuri kubera impwemu y'ukwizera.

Natwe ko dufise uwo mutima wo kwizera, nk'uko vyanditswe, ngo Nizeye, ni co gituma mvuga; natwe twemera, ni co gituma tuvuga. (2 Ab'i Korinto 4:13).

Mpwemu W'Ugutora Umwana.

Ku bwa Mpwemu Yera niho «dutora» mu muryango w'Imana nk'abana b'Imana:

Kuko mutahawe impwemu y'ubuza ngo mwongere gutinya; ariko mwahawe Mpwemu abagira abana b'Imana, ni we atumarira tuti: «Abba, Dawe.» (Abaroma 8:15).

IBIMENYETSO VYA MPWEMU YERA .

Bibiliya ikoresha ibimenyetso vyinshi kugira ngo igereranye Mpwemu Yera. Ikimenyetso ni ikimenyetso kigereranya ikintu gifise insiguro idasanzwe. Ibi bikurikira ni ibimenyetso bikoreshwa muri Bibiliya kugira ngo bigereranye Mpwemu Yera:

Inuma.

Mpwemu Yera yahishuwe mu buryo bw'inuma mu gihe c'ukubatzwa kwa Yesu. Iki kimenyetso ca Mpwemu Yera kigaragaza kwemerwa, ubusuku n'amahoro:

Yohani araheza ashinga intahe ati: «Nabonye Mpwemu amanuka ava mw'ijuru asa n'inuma, atinda kuri we. (Yohani 1:32)

Birerekana ko wemeye:

Yohani araheza ashinga intahe ati: «Nabonye Mpwemu amanuka ava mw'ijuru asa n'inuma, atinda kuri we. (Yohani 1:32)

Bigereranya amahoro:

Nanje nti: «Ese iyo mba mfise amababa nk'ay'inuma! kuko ni ho noguruka nkaruhuka. (Zaburi 55:6).

Rigereranya ubusuku:

Inuma yanje, itagira agasembwa, ni imwe gusa... (Indirimbo ya Salomo 6:9)

Amavuta.

Amavuta akoreshwa muri Bibiliya nk'ikimenyetso canke nk'ikimenyetso ca Mpwemu Yera. Amavuta yerekana umuco, ugukira, n'ugusigwa kugira ngo umuntu akore. Ivyo vyose bihabwa uwizera biciye muri Mpwemu Yera.

Mutima w'Umukama ari kuri jewe, kuko yansize amavuta ngo menyeshe Inkuru nziza aboro; Yantumye gukiza imitima yamenetse, menyesha abari imbohe ko bacunguwe, n'impumyi ko zihumuka, no kubohora abavunaguwe. (Luka 4:18).

Murazi ingene Yezu w'i Nazareti Imana yaronse Mutima Mweranda be n'inganji, hanyuma akagenda igihugu cose agira ineza, abohora abari mu ngoyi za shetani; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38

Wakunze ubugororotsi, wanka ikibi; ni co gituma Imana, ari yo Mana yawe, yakurobanuje amavuta y'umunezero kurusha abagenzi bawe. (Abaheburayo 1:9).

Amazi.

Amazi asobanura ubuzima bushasha no gusukurwa mu vyaha Mpwemu Yera azana ku mwizera. Yesu yavuze ko Mpwemu Yera ameze nk'amazi:

Ku muni wa nyuma w'imisi mikuru, ari wo musu mukuru w'imisi mikuru, Yesu arahagarara, arasemerera ati: «Uwufise inyota, n'aze aho ndi anywe. Nk'uko ivyanditswe bivuga, uwunyizera inzuzi z'amazi y'ubugingo zizotemba zivuye mu nda yiwe. Ariko ivyo yabivuze kuri Mpwemu abamwemera bazoronka; kuko Mpwemu Yera atari bwatangwe; kuko Yezu ataribwaronke ubuninahazwa. (Yohani 7:37-39).

Kuko nzosuka amazi ku wunyotewe, nzosuka inzuzi ku butaka bwumutse, nzosuka Mpwemu wanje ku ruvyaro rwawe, n'umugisha wanje ku ruvyaro rwawe. (Yesaya 44:3).

Ikidodo.

Ikidodo ni ikimenyetso kidasanzwe kigaragaza ko uwufise. Birerekana kandi ko hariho ugucuruza kwarangiye. Mpwemu Yera yashize ikidodo ku bizera ko ari ab'Imana. Birerekana ko agakiza kabo ari igikorwa giheze.

Namwe nyene ni we mwamwizigiye, aho mwamaze kwumva ijambo ry'ukuri, ni ryo Nkuru nziza y'agakiza kanyu, kandi mumaze kwizera, mwashizweko ikidodo ca Mpwemu Yera yasezeranywe. (Abanyefeso 1:13).

Kandi ntimubabaze Mpwemu Yera w'Imana yabashizeko ikimenyetso, gushitsa ku musu wo gucungurwa. (Abanyefeso 4:30).

Ni yo yadushizeko ikidodo, ikaduha Mpwemu mu mitima yacu nk'ingwazi.

(2 Ab'i Korinto 1:22).

Umuyaga.

Umuyaga na wo ni ikimenyetso ca Mpwemu Yera. Rigereranya ububasha bwa Mpwemu Yera:

Umuyaga uhaha iyo ugomba, kandi wumva ijwi ryawo, ariko ntumenye iyo uva n'iyo uja; ni ko bimeze ku muntu wese yavyawe na Mpwemu.

(Yohani 3:8)

Umusi wa Pentekote ugeze, bese bari bakoraniye ahantu hamwe. Haza igihinda kivuye mw'ijuru gaturumbuka kimeze nk'igihuhuta c'umuyaga w'inkomezi, cuzura mu nzu bari bicayemwo. (Ivyakozwe n'intumwa 2:1-2).

Ntushobora kubona umuyaga, mugabo nta gukeka ko ushobora kubona ingaruka ziboneka z'uwo muyaga. Mu isi kavukire umuyaga urafise ibikorwa bidasanzwe. Izo nshingano ni ibisanzwe bihuye n'"umuyaga" wa Mpwemu Yera mw'isi y'impwemu kandi birimwo ibintu vy'uko:

-Umuyaga uvyara ubuzima: Ushwiragiza imbuto uko uhuha kandi ivyo bikazana ukukura gushasha. Mpwemu Yera avyara ubuzima biciye mu mbuto z'Ijambo ry'Imana uko zisanzaye mu mitima no mu vyiye umviro vy'abantu.

-Umuyaga utandukanya ingano n'umukungugu: Urasukura uko ukuraho ibisigazwa. Mpwemu Yera akora nk'ububasha bwo gusukura mu buzima bw'umwizera.

-Ibipfunsi vy'umuyaga bipfa amakara bikayaturitsa: Umuyaga wa Mpwemu Yera "urapfuka" abantu b'Imana mu kuvyuka ukabigira umuriro w'ubusuku ku isi.

Umuriro.

Umuriro ni ikindi kimenyetso ca Mpwemu Yera. Bigaragara mu buryo bukurikira:

-Umuriro ugereranya ukubaha kw'Umukama:

Umumarayika w'Umukama aramubonekera mu rubeya rw'umuriro rwaga hagati mu gisaka, aravye, abona igisaka caka, ariko ntikisha. (Kuvayo 3:2).

-Umuriro ugereranya kwemerwa n'Umukama:

Hanyuma umuriro uva imbere y'Umukama, utwika igitambo co kwoswa n'ibinure vyari ku gicaniro; abantu babibonye barasemerera, bikubita hasi bubanye. (Abalewi 9:24).

-Umuriro utanga uburinzi n'ubuyobozi:

Umukama yagenda imbere yabo ku murango ari mu nkingi y'igicu, kugira ngo abayobore inzira; mw'ijoro na ho mu nkingi y'umuriro, kugira ngo abamurikire; kugira ngo agende amanywa n'ijoro. (Kuvayo 13:21).

-Umuriro urasukura:

Soma Yesaya 6:1-8 havuga ingene Umuhanuzi Yesaya yasukuye n'umuriro wa Mpwemu Yera.

-Umuriro ugereranya ukuhaba kwa Mpwemu Yera:

Igihe Mpwemu Yera yatangwa ubwambere, umuriro warakoreshejwe nk'ikimenyetso c'ukuhaba kwiwe:

Haboneka indimi zigabanije zisa n'iz'umuriro, zijya kuri umwe wese muri bo. (Ivyakozwe n'intumwa 2:3)

-Umuriro ugereranya urubanza:

Kuko Imana yacu ari umuriro ukongora. (Abaheburayo 12:29).

Indahiro.

Mpwemu Yera ni "igice ca mbere"--nk'amahera y'intango--y'ubuninahazwa bwo muri kazozo:

Iryo ni ryo kimenyetso c'iragi ryacu, gushitsa aho abacunguzi b'Imana zaguzwe, kugira ngo ubuninahazwa bwayo bushemezwe. (Abanyefeso 1:14).

Imana ni yo idukomezanya namwe muri Kristu, kandi ni yo yadusize; Ni yo yadushizeko ikidodo, ikaduha Mpwemu mu mitima yacu nk'ingwazi. (2 Ab'i Korinto 1:21-22).

UBUKORERO BWA MPWEMU YERA .

Ivyaremwe.

Mpwemu Yera yakoze cane mu kurema isi:

Isi yari itagira ishusho, itagira ikintu; kandi umwijima wari ku ruhande rw'ikiyaga. Mpwemu w'Imana yagendagenda hejuru y'amazi. (Itanguriro 1:2)

Urungika Mpwemu wawe, biraremwa, Ugahindura ubuso bw'isi bushasha. (Zaburi 104:30).

Ivyanditswe.

Igikorwa ca Mpwemu Yera kirimwo Ijambo ry'Imana ryanditse ryitwa kandi Ivyanditswe Vyera canke Bibiliya Yera. Mpwemu Yera yakorewe na:

-Ivyahishuriwe Yohana:

Yabwiye abanditsi b'abantu ubutumwa bw'Imana:

Kuko ubuhanuzi butaje kera ku bushake bw'umuntu ahubwo abantu beranda b'Imana bavuze barongowe na Mpwemu Yera. (2 Petero 1:21).

-Indemesho:

Yarongoye abo banditsi kugira ngo ubutumwa bube ubw'ukuri:

Ivyanditswe vyose vyahumetswe n'Imana, kandi bigira ikimazi co kwigisha umuntu ukugororoka, no kumuhana, no kumutunganya; Kugira ngo umuntu w'Imana abe uwushitse, afise vyose ngo akore ibikorwa vyiza vyose. (2 Timoteyo 3:16-17).

-Umuco:

Amurikira imitima y'abantu kugira ngo bashobore gutahura ubutumwa bw'Inkuru Nziza:

Ariko Umufasha, Mutima Mweranda, uwo Data azorungika mw'izina ryanje, ni We azobigisha vyose, azobibutsa ivyo nababwiye vyose. (Yohani 14:26) .

Isirayeli.

Ihanga rya Isirayeli ryatoranijwe n'Imana nk'abantu yoshobora gukoresha mu kwihishura no gushitsa umugambi wayo mukuru mw'isi. Ni muri Isirayeli Mesiya yaje gukiza abantu icaha. Ubutumwa bwiza buvuye i Yeruzalemu, umurwa mukuru wa Isirayeli, bwakwiragiye kw'isi yose. Ubusuku bwa Mpwemu Yera kuri Isirayeli buragaragara kuva mu ntango y'ihanga. Mpwemu Yera:

-Yaje ku barongozi ba Isirayeli. Hariho ingero nyinshi cane z'ivyo ku buryo ntashobora gutanga urutonde rw'ibintu vyose vyabaye nk'igice c'iki gitabu. Uko wiga mw'Isezerano rya Kera, uzobona ahantu henshi havugwa ko

Mpwemu w'Umukama aza ku barongozi, ku baherezi, ku bahanuzi, ku bami no ku bantu biwe.

-Yaje ku bibanza vy'ugusengeramwo vya Isirayeli.

Hanyuma igicu gipfuka ihema ry'ibonaniro, ubuninahazwa bw'Umukama buca buzura ihema. (Kuvayo 40:34).

Abaherezankuka bamaze kuva ahantu heranda, igicu cuzura Ingoro y'Umukama. (1 Abami 8:10).

-Yabayoboye mu gihugu c'isezerano.

Wabahaye Mpwemu wawe mwiza wo kubigisha, ntiwabimye manu yawe mu kanwa, ubaha amazi y'inyota yabo. Ego cane, warabatunganije imyaka mirongo ine mu bugaragwa ku buryo ataco bakenye... (Nehemiya 9:20)

-Izoza kuri Isirayeli mu gihe c'umubabaro. Umubabaro ni igihe kizozwa c'amagorwa akomeye kw'isi aho Imana izoshira ikimenyetso kidasanzwe c'uburizi kuri Isirayeli.

Hanyuma mbona uwundi mumarayika aduga ava iburasirazuba, afise ikidodo c'Imana nzima, asemerera n'ijwi rirenga ba bamarayika bane bari bahawe kwonona isi n'ikiyaga, ati: «Ntimukomereze isi! nta kiyaga canke ibiti, gushika dushize ikidodo ku basavyi b'Imana yacu mu ruhanga rwabo. Nuko numva igitigiri c'abadomweko ikimenyetso, ni ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bo mu miryango yose y'Abisirayeli. (Ivyahishuwe 7:2-4).

-Izoza kuri Isirayeli mu gihe c'Ikinjana. Imyaka igihumbi ni imyaka igihumbi y'amahoro Yezu azoganza kw'isi:

Nzosuka ku nzu ya Dawidi no ku baba i Yeruzalemu impwemu y'ubuntu n'ugutakamba, kandi bazondaba jewe basogose, bazomuririra, nk'uko umuntu aririra umwana wiwe w'ikinege; kandi azomubabarira nk'umuntu ababara imfura yiwe. (Zekariya 12:10).

Shetani.

Mpwemu Yera ni we nguvu y'impwemu ibuza ububasha bwa Shetani:

...Igihe umwansi azoza nk'umwuzure, Mpwemu w'Uhoraho azomuduza ibendera. (Yesaya 59:19).

Igihe Mpwemu Yera azoba akuwe mw'isi, niho impwemu ya Antikristo, umutware mubi w'isi, izofata ubutegetsu mu kiringo kinaka.

Kuko ibanga ry'ukugabitanya rimaze gukora, ariko uwubuza ubu ni we azobireka, gushika bikurwe mu nzira. Niho rero uwo Mubisha azohishurwa, uwo Umukama azozimanganya, n'impwemu y'akanwa kiwe, azomutikiza n'umuco w'ukuza kwiwe; Ni we azoza akurikije ububasha bwa Satani, afise ububasha bwose n'ibimenyetso n'ibitangaza vy'ibinyoma. N'uburyo bwose bwo guhendana n'ukugabitanya mu bazohona; kuko batakiriye urukundo rw'ukuri kugira ngo bakizwe, ni co gituma Imana izobarungikira ubuzimizi bukomeye kugira ngo bemere ikinyoma; Kugira ngo abatizeye ukuri, bagahimbarwa n'ukugabitanya bose bacirwe n'urubanza.

(2 Ab'i Tesalonike 2:7-12).

Yesu.

Ubusuku bwa Mpwemu Yera bwagaragaye mu buzima bwa Yesu. Yesu yari:

-Yasanye inda na Mpwemu:

Umumarayika aramwishura ati: «Mutima Mweranda azokuzako, ububasha bw'Isumba vyose bugutwikire; ni co gituma uwo uzovyara azoba mweranda kandi akitwa Umwana w'Imana. (Luka 1:35).

Ivuka rya Yesu Kristu ryabaye gutya, igihe nyina wiwe Mariya yari yararongowe na Yozefu, batararongorana, bamusanga atwite kubera Mpwemu Yera... Raba, umumarayika w'Umukama aramubonekera mu ndota iti: Yozefu mwene Dawudi, ntutinye kubana na Mariya, umugore wawe, kuko iyo nda afise yamutse kuri Mutima Mweranda. (Matayo 1:18,20)

-Basizwe na Mpwemu:

Yesu amaze kubatizwa, aca ava mu mazi, ijuru rirakinguka, abona Mpwemu w'Imana amanuka asa n'inuma, amugwako... (Matayo 3: 16)

Mutima w'Umukama ari kuri jewe, kuko yansize amavuta ngo menyeshe ubutumwa bwiza abakene, yantumye gukiza abavunitse imitima, bwiriza imbohe ukubohorwa, impumyi zihumuka, kuzibohora . ivyo bikomeretse... (Luka 4:18)

Murazi ingene Yesu w'i Nazareti Imana yaronse Mutima Mweranda be n'inganji, hanyuma akagenda igihugu cose agira ineza, abohora abari mu ngoyi za shetani; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

Wakunze ubugororotsi, wanka ikibi; ni co gituma Imana, ari yo Mana yawe, yakurobanuje amavuta y'umunezero kurusha abagenzi bawe. (Abaheburayo 1:9).

-Bashizweko ikidodo na Mpwemu:

Ntimukorere ivyokurya bibora, ariko mukorere ivyokurya bihora bishikana ku bugingo budashira, ivyo Umwana w'umuntu azobaha, kuko ari we Imana Se yashizeko ikimenyetso. (Yohani 6:27)

-Arongowe na Mpwemu:

Hanyuma Yesu ajanwa na Mpwemu mu bugaragwa kugira ngo ageragezwe na Sekibi. (Matayo 4:1) .

-Ahabwa ububasha na Mpwemu:

Ariko nimba ari Mpwemu w'Imana nirukana abadayimoni, ubwami bw'Imana ni bwo bwabashikiriye. (Matayo 12:28).

-Yuzuwe Na Mpwemu:

Yesu yuzuye Mutima Mweranda ava kuri Yorodani, Mutima amujana mu bugaragwa. (Luka 4:1) .

Kuko uwo Imana yatumye avuga amajambo y'Imana; kuko Imana itayiha Mpwemu ku rugero. (Yohani 3:34)

-Bababajwe Mu Mpwemu:

Yesu amubonye arira, n'Abayuda bari bamuherekeje na bo barira, agira ikigumbagumba mu mutima, ababaye. (Yohani 11:33) .

-Munezererwe Muri Mpwemu:

Muri ako kanya Yezu anezerwa mu mutima, aravuga ati: «Ndagukengurukiye, Dawe, Mukama w'ijuru n'isi, ko ivyo wabihishije abanyabwenge n'abahanga, ukabihishurira inzoya. kuko ivyo ari vyo vyahimbaye mu maso yawe. (Luka 10:21) .

-Ishikanwa Biciye muri Mpwemu:

Ese ingene amaraso ya Kristu yitangiye Imana ata gatotsi, biciye kuri Mutima wamaho, azorushiriza kwoza imitima yanyu ibikorwa vyapfuye, ngo mukorere Imana nzima? (Abaheburayo 9:14).

-Bazuwe na Mpwemu:

Kuko na Kristu na we nyene yapfiriye ibicumuro rimwe rizima, umugororotsi apfira abagabitanya, kugira ngo adushikane ku Mana, yiciwe mu mubiri, ariko arazurwa na Mpwemu. (1 Petero 3:18).

Kandi nk'uko Mpwemu Yera yerekanye ko ari Umwana w'Imana n'ububasha, kuzuka kwiwe mu bapfuye. (Abaroma 1:4).

-Yategetse Abigishwa Biwe muri Mpwemu ati:

Gushika ku musu yaduzwe mw'ijuru, amaze guha amabwirizwa biciye muri Mpwemu Yera intumwa yari yatoye. (Ivyakozwe n'intumwa 1:2)

Abanyavyaha.

Ubusuku bwa Mpwemu Yera ku bacumuzi bwadondowe na Yesu:

Yamara ndababwiye ukuri; Ku bwanyu ni vyiza ko ndagenda; kuko nintagenda, Umwitsa ntazozo iwanyu; ariko ni ngiva, nzomubarungikira. Kandi niyaza, azohana isi ivy'icaha, n'ivy'ubugororotsi n'ivy'urubanza: Ivy'icaha, kuko batanyizeye; ivy'ukugororoka, kuko ngiye kwa Data, kandi ntimuzosubira kumbona; ivy'urubanza kuko umutware w'iyi si yaciriwe urubanza. (Yohani 16:7-11).

Ishengero.

Mpwemu Yera akora ibikorwa vyinshi muri **Ishengero**. We...

-Yabibumvye:

Nuko rero ntimukiri abashitsi n'abanyamahanga, ariko musangiye ubwoko n'abera, muri abo mu ngoro y'Imana; Kandi mwubatswe ku mushinge w'intumwa n'abahanuzi, Yezu Kristu ubwiwe akaba ari we buye rigumya imfuruka; Muri we, inyubakwa yose iteranijwe neza, irakura ikaba urusengero rwera mu Mukama; Muri we namwe mwubakanwa, kugira ngo mube ingoro Imana ibamwo muri Mpwemu. (Abanyefeso 2:19-22).

-Ivyura Ugusenga Kwayo:

Kuko ari twebwe abahimbuwe igikoba c'ubugabo, dusenga Imana muri Mpwemu, tukirata muri Kristu Yezu, ntitwishimire umubiri. (Ab'i Filipi 3:3).

-Iyobora ibikorwa vyayo vy'ubumisiyonari:

Mpwemu abarira Filipino ati: «Ni wegere uriya mukogote, ugendane nawo.» (Ivyakozwe n'intumwa 8:29)

Bamaze kunyura muri Furujiya no mu ntara ya Galatiya, Mpwemu yera ababuza kwamamaza ijamba ry'Imana muri Aziya, bamaze kugera i Misiya bagerageza kuja i Bituniya; ariko Mpwemu ntiyabakundira. Amaze kubona iryo yerekwa, ako kanya dushaka kuja i Makedoniya, kuko twamenye neza yuko

Umukama ari we yaduhamagariye kubamenyesha Inkuru Nziza. (Ivyakozwe n'intumwa 16:6,7,10)

Igihe bariko barasenga Umukama bisonzesha, Mutima Mweranda arababwira ati: «Nimundongurire Barunaba na Sawuli, ngo bakore igikorwa nabahamagariye.» Sawuli rero batumwe na Mpwemu Yera, baja i Selukiya; bavayo bafata ubwato baja i Shipure.

(Ivyakozwe n'intumwa 13:2,4)

-Itora abaminisitiri bayo:

Murabe rero mwebwe ubwanyu, mwirinde n'ubusho bwose Mpwemu Yera yabashizeho kuba abazigama, kugira ngo muragire ishengerero ry'Imana yaguze amaraso yayo bwite. (Ivyakozwe n'intumwa 20:28)

-Arobanuza Abamamaji bayo:

Kandi imvugo yanje n'inyigisho zanje ntivyari mu majambo y'ubwenge bw'abantu anyosha, ariko vyarimwo ukwigaragaza kw'Umwuka n'ubushobozi. (1 Ab'i Korinto 2:4).

-Iyobora ingingo zayo:

Kuko Mpwemu Yera twabonye ko ari vyiza kuri twebwe no kutagira uwundi mutwaro ubatereka atari ivyo bikenewe. (Ivyakozwe n'intumwa 15:28)

-Arayibatiza n'ububasha:

Umusi wa Pentekote ugeze, bese bari bakoraniye ahantu hamwe. Haza igihinda kivuye mw'ijuru giturumbuka kimeze nk'igihuhuta c'umuyaga w'inkomezi, cuzura mu nzu bari bicayemwo. Haboneka indimi zigabanije zisa n'umuriro, ururimi rujya kuri umwe wese muri bo. Bose buzuzwa Mutima Mweranda batangura kuvuga mu zindi ndimi nk'uko Mpwemu yabahaye kuzivuga. (Ivyakozwe n'intumwa 2:1-4).

Abemera.

Mpwemu Yera akora igikorwa gihambaye mu buzima bw'abizera. We...

-Abaciriwe urubanza:

Mpwemu Yera ni we yemeza icaha kugira ngo akwegere abagabo n'abagore kuri Yesu. Ntiwoshobora kuba uwizera ata busuku bwa Mpwemu:

Kandi niyaza, azohana isi ivy'icaha, n'ivy'ubugororotsi n'ivy'urubanza: Ivy'icaha, kuko batanyizeye; ivy'ukugororoka, kuko ngiye kwa Data, kandi ntimuzosubira kumbona; ivyo urubanza, kuko umutware w'iyi si yaciriwe urubanza. (Yohani 16:8-11).

-Isubirana:

Mpwemu Yera arahindura ubuzima bwawe iyo ubaye umwizera:

Si kubera ibikorwa vy'ubugororotsi twakoze, ahubwo yadukijije kubera imbabazi ziwe, mu kwozwa kw'ukuvuka bushasha, no mu kudahindura bashasha muri Mpwemu Yera. (Tito 3:5).

Yesu aramwishura ati: «Ni ukuri, ni ukuri ndakubwire yuko umuntu atavyawe ubwa kabiri, ntashobora kubona ubwami bw'Imana.» Nikodemu aramubaza ati: «Umuntu ashobora ate kuvuka kandi ashaje? Mbega yashobora gusubira mu nda ya nyina ngo avuke ubwa kabiri?» Yezu aramwishura ati: «Ni ukuri, ni ukuri ndabikubwiye: iyo umuntu atavyawe n'amazi na Mpwemu, ntashobora kwinjira mu bwami bw'Imana. Ikivyawe n'umubiri ni umubiri; ikivyawe na Mpwemu na co n'impwemu. Ntutangazwe n'uko ndakubwiye nti: Mubwirizwa kuvuka ubwa kabiri. (Yohani 3:3-7).

-Iyeza:

Mpwemu Yera afata umuntu yahinduwe n'ubumenyi bwo kuvuka bushasha, akamushoboza kubaho mu bugororotsi:

Ariko twebwe, benewacu, bakundwa n'Umwami wacu, tubwirizwa kwama dushimira Imana kubera mwebwe, kuko kuva mu ntangiriro Imana yabatoranije ngo muronke agakiza, mu kwezwa na Mpwemu no mu kwizera ukuri...(2 Ab'i Tesalonike 2:13)

-Abatiza:

Bose buzuzwa Mutima Mweranda batangura kuvuga mu zindi ndimi nk'uko Mpwemu yabahaye kuzivuga. (Ivyakozwe n'intumwa 2:4)

-Iba Imbere:

Intumbero y'uku kuba mu mutima ni ugukomeza kamere nshasha yaronse biciye mu gakiza:

Ni ibiki! Mbese ntimuzi yuko imibiri yanyu ari ingoro ya Mutima Mweranda ari muri mwebwe, uwo mwahawe n'Imana? (1 Ab'i Korinto 6:19).

Ntimuzi yuko muri ingoro y'Imana, kandi ko Mpwemu w'Imana aba muri mwebwe?

(1 Ab'i Korinto 3:16).

Ni co gituma umuntu wese ari muri Kristu, aba ari icaremwe gishasha; ivya kera vyaraheze; raba vyose vyacitse bishasha. (2 Ab'i Korinto 5:17).

Ngiki rero: Mugendere muri Mpwemu, niho mutazoshitsa ivyifuzo vy'akameremere kanyu. Nkako, umubiri ugira ivyifuzo binyuranye na Mpwemu, na Mpwemu na we yipfuzza umubiri; kandi ivyo birahushanye; ni co gituma mudashobora gukora ivyo mugomba. Ariko iyo murongorwa na Mpwemu, ntimuba munsu y'ivyagezwe. (Ab'i Galatiya 5:16-18).

-Bikomeza:

Kugira ngo abahe, nk'uko ubutunzi bw'ubuninahazwa bwiwe buri, gukomezwa n'ububasha bwa Mpwemu wiwe mu muntu w'imbere. (Abanyefeso 3:16).

-Ihuza:

Mpwemu Yera atuma uwizera aba umwe mu mpwemu n'Imana hamwe n'abandi bizera. Ivyo vyitwa «ubumwe bwa Mpwemu»:

Ariko uwifataniye n'Umwami aba aba umwe n'impwemu. (1 Ab'i Korinto 6:17).

Nk'uko umubiri ari umwe ukagira ingingo nyinshi, kandi ingingo zose z'uwo mubiri n'aho ari nyinshi zikaba umubiri umwe, ni ko na Kristu ameze. Kuko muri Mutima umwe ni ho twabatirijwe twese ngo tube umubiri umwe, baba Abayahudi canke Abagereki, abashumba canke abidegemvya; kandi bose banywejwe muri Mpwemu umwe. (1 Ab'i Korinto 12:12-13).

-Arasenga:

Ni ko Mpwemu na we afasha intege nke zacu, kuko tutazi ivyo dukwiye gusenga, ariko Mpwemu we nyene aradusengera mu guniha kutavugwa. (Abaroma 8:26).

Ariko mweho, bakundwa, ni mwirubake mu kwemera kwanyu kwera rwose, musenge muri Mutima Mweranda. (Yuda 20)

musengere muri Mpwemu ubudasiba, mu gusenga kwose no kwinginga, kandi ivyo mubibere maso, mukobeje rwose, musengera abera bese. (Abanyefeso 6:18).

-Indongozi:

Ariko We Mpwemu w'ukuri niyaza, azobayobora mu kuri kwose; kuko atazovuga ivyiwe; ariko ivyo azokwumva vyose, ni vyo azovuga; kandi azokwereka ibizoza. (Yohani 16:13).

Abarongorwa na Mpwemu w'Imana bese ni bo bana b'Imana. (Abaroma 8:14).

-Agaragaza Urukundo:

Mpwemu Yera yerekana urukundo rwa Kristo ku mwizera kandi akamukoresha:

Kandi ivyizigiro ntibitera isoni; kuko urukundo rw'Imana rwasutswe mu mitima yacu na Mpwemu Yera twahawe. (Abaroma 5:5).

-Ihuye N'Ishusho Ya Kristo:

Ariko twebwe twese, mu maso hatwitwikiriye, turerekana ubuninahazwa bw'Umukama nk'ikirore, turahindurwa, tugashushanywa n'ishusho imwe, tukava mu buninahazwa buja mu bundi, nk'uko Mutima w'Umukama abigenza. (2 Ab'i Korinto 3:18).

-Ihishura Ukuri:

Ariko ni twebwe Imana yabimenyesheje Mpwemu wayo, kuko Mpwemu ahesa vyose, n'ibihishijwe vy'Imana. (1 Ab'i Korinto 2:10).

-Yigisha:

Ariko rero, amavuta mwaronse kuri we aguma muri mwebwe, kandi ntimukeneye ko umuntu abigisha, ariko nk'uko ayo mavuta abigisha vyose, kandi ni ukuri, atari ikinyoma, kandi ni ko yabigishije . , muzoguma muri We. (1 Yohana 2:27).

-Ivyemezo Vy'Agakiza:

Mpwemu ubwiwe ni we ashingira intahe, hamwe n'impwemu yacu, yuko turi abana b'Imana. (Abaroma 8:16).

Kandi uwuzigama amabwirizwa yiwe aguma muri we, na we akaguma muri we. Kandi iki tumenya ko aguma muri twebwe, ni Mpwemu yaduhaye. (1 Yohani 3:24).

-Itanga Umwidegemvyo:

Kuko ikingera ca Mutima w'ubuzima muri Kristo Yesu canzunguye ku nganza ikingera c'icaha n'urupfu. (Abaroma 8:2).

Nuko rero Umwami ni we Mutima, kandi aho Mpwemu w'Umwami ari ni ho haba umwidegemvyo. (2 Ab'i Korinto 3:17).

-Impumurizo:

...kandi mugendera mu gutinya Umwami wacu, muhumurizwa na Mpwemu Yera... (Ivyakozwe n'intumwa 9:31)

Mpwemu Nyen'ukuri ni we ab'isi badashobora kwakira, kuko batamubona, kandi batamumenya; ariko mwebwe muramuzi; kuko abana namwe, kandi azoba muri mwebwe...Ariko Umufasha, ari we Mutima Mweranda, uwo Data azorungika mw'izina ryanje, azobigisha vyose, azobibutsa ivyo mfise vyose yarababwiye. (Yohani 14, 17, 26)

-Ivyihutisha:

Ariko nimba Mpwemu w'Uwazuye Yezu mu bapfuye aba muri mwebwe, Uwazuye .

Kristo azova mu bapfuye na we azozura [aguhe ububasha, aguhe ubuzima bushasha, azure] umubiri wanyu upfa .

imibiri kubera Mpwemu wiwe aba muri mwebwe. (Abaroma 8:11).

-Avuga:

Ariko nibabajana, bakabashengeza, ntimubanze mwiganyire ivyo muzovuga, kandi ntimubanze mubitekereze; ariko ico muzohabwa muri iyo saha, mube ari co muvuge, kuko atari mwebwe muzovuga, ariko ni Mpwemu Yera. (Mariko 13:11) .

-Igaragaza ububasha bw'Imana:

Kandi imvugo yanje n'inyigisho zanje ntivyari mu majambo anyosha y'ubwenge bw'abantu, ariko vyarimwo ukwigaragaza kw'Umwuka n'ubushobozi; kugira ngo ukwemera kwanyu kutashingiye ku bwenge bw'abantu ahubwo ku bubasha bw'Imana. (1 Ab'i Korinto 2:4-5).

-Ivyura Ugusenga:

Imana ni Mpwemu, abayisenga bakwiye kuyisenga mu mpwemu no mu kuri. (Yohani 4:24)

-Itanga ubushobozi bwo gushingira intahe:

Ububasha bwo gushingira intahe ni co kimenyamenya nyakuri c'uko umuntu yabatijwe muri Mpwemu Yera.

Ariko muzoronka ububasha, Mpwemu Yera ni yamara kubazako; kandi muzombera ivyabona i Yeruzalemu n'i Yudaya yose n'i Samariya no kugeza ku mpera z'isi. (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

-Atanga Ingabire N'Ivyamwa Vy'Impwemu:

Mpwemu Yera aha ingabire z'impwemu abizera. Ivyo ni ubushobozi bwihariye bwo kubashoboza gukora neza nk'igice c'Ekleziya. Mpwemu Yera kandi aratsimbataza ivyamwa vy'impwemu mu buzima bw'uwizera. Ivyamwa vy'impwemu vyerekeye kamere ya Mpwemu Yera mu buzima bw'umwizera.

KUBATIZWA MURI MPWEMU YERA .

Hariho ibice indwi mw'Isezerano Rishasha aho ijambo « kubatiza » rikoresha mu bijanye na Mpwemu Yera. Ane muri ayo ni amajambo ya Yohani Batista yanditswe mu njili:

Jewe ndababatirisha amazi kugira ngo mwihane, ariko uwuzoza ankurikiye andusha ububasha, sinkwiriye no kumutwara inkweto; (Matayo 3:11).

Jewe ndababatirishije amazi, ariko We azobabatirisha Mpwemu yera.» (Mariko 1:8)

Yohani arabishura bose ati: «Jewe ndababatirisha amazi; ariko haje uwundusha ububasha, sinbereye no gupfundurura imigozi y'inkweto ziwe; Uwo azobabatiza muri Mpwemu yera no mu muriro. (Luka 3:16).

Nanje sinari ndamuzi, ariko uwantumye kubatiza mu mazi, ni we yambwiye ati: Uwo uzobona Mpwemu yera amanukako, akaguma kuri we, ni we abatiza muri Mpwemu Yera. (Yohani 1:33)

Yesu nawe yavuze ku kubatizwa kwa Mpwemu Yera:

Kuko Yohani yabatiriza mu mazi; ariko mweho muzobatzwa muri Mpwemu Yera, hasigaye imisi mikeyi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:5)

Igihe Petero yavuga ivyabaye mu nzu ya Koruneliyo yasubiyemwo amajambo ya Yesu:

Maze nibuka ijambo ry'Umukama, ry'uko yavuze ati: «Yohani yabatiriza mu mazi; ariko mwebwe muzobatzwa muri Mpwemu Yera. (Ivyakozwe n'intumwa 11:16)

Paulo kandi yarakoresheje ijambo « kubatiza » mu bijanye na Mpwemu Yera:

Kuko muri Mutima umwe ni ho twabatirijwe twese ngo tube umubiri umwe, baba Abayahudi canke Abagereki, abashumba canke abidegemvya; kandi bose banywejwe muri Mpwemu umwe.

(1 Ab'i Korinto 12:13).

Ijambo ngo «kubatiza muri» Mpwemu Yera ni ryo jambo nyene rikoreshwa mu kudondora ukubatzwa kwa gikirisu mu mazi. Muri ivyo bihe vyose bibiri, ibatisimu ni ugushingira intahe hanze kw'ibintu vy'impwemu vy'imbere.

Ibatisimu ya Mpwemu Yera yatanzwe mu gihe c'umusi mukuru w'Abayuda witwa Pentekote. Kubera iyo mpamvu, ukubatzwa muri Mpwemu Yera kenshi kwitwa « ubumenyi bwa Pentekote » kandi igihe co gutanga Mpwemu citwa « umusi wa Pentekote ».

Mpwemu Yera yamanutse avuye mw'Ijuru, yibiza (babatijwe) abizera bakoraniye mu cumba co hejuru c'inzu imwe i Yerusalemu. Bari barindiriye canke "bategereje" ukuza kwiwe nk'uko bari bategetswe na Yesu. Petero yavuze ko ivyo vyabaye ari ugushitsa umuhango w'Imana yatanze biciye ku Muhanzu Yoweli ati: «Mu misi y'iherezo...Nzosuka Mpwemu wanje ku bantu bose.»

Hanyuma y'ivyo nzosuka Mpwemu wanje ku bari n'umubiri bose; abahungu banyu n'abakobwa banyu bazovugishwa n'Imana, abatama banyu bazorota inzozu, imisore yanyu izobona ivyo yeretswe; Kandi muri iyo misi nzosuka Mpwemu wanje ku basuku n'abasukukazi. (Yoweli 2:28-29).

Abagabo n'abagore, abato n'abakuze bari bakwiye kuja muri ukwo gusukwa kwa Mpwemu Yera. Babwirizwa kuvuga ubuhanuzi, kurota indoto no kubona ivyo yeretswe. Mpwemu w'Imana yari akwiye guha ubushobozi abasuku (abagabo) n'incoreke (abagore). Ku musi Mpwemu Yera yahawe, Petero yaravuze ati:

Nimwihane, umwe wese muri mwebwe abatizwe mw'izina rya Yesu Kristo kugira ngo ababarirwe ivyaha vyiwe, muzoronka ingabire ya Mpwemu Yera. Kuko isezerano ari iryanyu n'abana banyu, n'abari kure bose, n'abo bose Umwami Imana yacu azohamagara.» (Iyak. 2:38-39).

Amajambo ya Petero yahishuye ko isezerano rya Mpwemu Yera ryari:

-Isezerano ry'igihugu: «Kuri mwebwe» (igisata c'Abayuda).

-Isezerano ry'uruvyaro: "Abana bawe."

-Isezerano ry'isi yose: «Ku bari kure bose.»

Hari ahantu hatatu mw'isezerano rishasha batubwira ivyabaye igihe abantu babatizwa muri Mpwemu Yera:

Umusi Wa Pentekoti.

Ivyakozwe n'intumwa 2:2-4 niho handitswe ivyabaye ku musi wa Pentekoti:

Haza igihinda kivuye mw'ijuru giturumbuka kimeze nk'igihuhuta c'umuyaga w'inkomezi, cuzura mu nzu bari bicayemwo. Haboneka indimi zigabanije zisa n'iz'umuriro, zijya kuri umwe wese muri bo. Bose buzuzwa Mutima Mweranda, batangura kuvuga izindi ndimi nk'uko Mpwemu yabahaye kuzivuga. (Ivyakozwe n'intumwa 2:2-4)

Mu Nzu Ya Koruneliyo.

Ivyakozwe n'intumwa 10:44-46 niho handitswe ivyabaye igihe Petero yabwira Inkuru Nziza umuntu yitwa Koruneliyo n'umuryango wiwe:

Petero akivuga ayo majambo, Mpwemu Yera amanukira ku bari bumvirije iryo jambo bose.

Abemera bose bari baje na Petero baratangazwa n'uko ingabirano ya Mpwemu Yera yasutswe no ku banyamahanga. Kuko bumvise bavuga izindi ndimi, bahimbaza Imana... (Ivyak. 10:44-46)

Abahindutse I Efeso.

Ivyakozwe n'intumwa 19:6 haradondora ivyashikiye umugwi wa mbere w'abahindutse i Efeso:

Pawulo abarambikako ibiganza, Mpwemu Yera abazako; kandi baravuga mu ndimi zitamenyekana, baravugishwa n'Imana. (Ivyakozwe n'intumwa 19:6)

Uko tugereranya ivyo bice hariho ikimenyetso kimwe c'umubiri gihuriye kuri vyose uko ari bitatu: Abaronse ibatisimu ya Mpwemu Yera bavuga izindi ndimi. Ibindi bimenyetso bitangaje vya Mpwemu Yera biravugwa, ariko nta na kimwe muri ivyo cari kigaragara muri ivyo bihe vyose bitatu.

Ku musu wa Pentekoti, harumvikanye ijwi ry'umuyaga w'inkubi y'umuyaga, indimi z'umuriro ziboneka ziboneka. Ivyo ntivyanditswe mu bindi bihe bibiri. I Efeso abashasha bahindutse barahanuye. Ivyo ntibivugwa ko vyabaye ku musu wa Pentekoti canke mu nzu ya Koruneliyo.

Ikimenyetso kimwe co hanze intumwa zabonye mu vyo Koruneliyo n'abo mu rugo rwiwe bacyemwo ni uko bavuga indimi zitamenyekana. Ico kimenyetso c'umubiri cari ikimenyamenya ku bigishwa ko uwo muryango wari warabatijwe muri Mpwemu Yera. Dufatiye kuri izo nyandiko zo muri Bibiliya dushika ku cyumviro c'uko ikimenyetso c'umubiri co kuvuga mu ndimi zitamenyekana biciye ku bubasha bwa Mpwemu Yera cemeza ko umuntu yabatijwe muri Mpwemu Yera.

Ikimenyetso c'"indimi" gishobora kuba indimi zizwi n'umuntu. Ivyo ni vyo vyabaye ku musu wa Pentekoti:

...Bose baratangara, baratangara, babwirana bati: Mbega aba bose bavuga si Abanyagalileya? None bite se ko umuntu wese yumva avuga ururimi rwiwe kavukire? (Ivyakozwe n'intumwa 2:7-8).

Indimi zirashobora kandi kuba ururimi umuntu atazi. Ivyo vyitwa ururimi rutazwi:

Kuko uwuvuga ururimi rutamenyekana ntabarira abantu, ariko abarira Imana; ariko mu mpwemu avuga amabanga. (1 Ab'i Korinto 14:2).

IMPANO ZA MPWEMU YERA .

Ijambo «ivy'impwemu» risobanura «biranga canke bigenzurwa na Mpwemu Yera.» Ingabire y'impwemu ni ubushobozi burengeye ubw'abantu Mpwemu Yera aha umwizera kugira ngo ashobore gukora nk'igice c'Umubiri wa Kristo.

Ingabire z'uburongozi za Mpwemu Yera zirimwo intumwa, abahanuzi, abavugabutumwa, abungere n'abigisha. Kuvuga ingabire za Mpwemu Yera zirimwo ubuhanuzi, inyigisho, uguhanura, ijambo ry'ubwenge, n'ijambo ry'ubumenyi. Ingabire zo gukorera Mpwemu Yera zirimwo gukorera, gufasha, kurongora, gutwara, gutanga, kugaragaza imbabazi, gutahura impwemu, ukwizera, no kwakira abashitsi. Ingabire z'ibimenyetso za Mpwemu Yera zirimwo indimi, gusobanura, ibitangaro, no gukiza. Ku bindi vyigwa ku ngabire, raba inyigisho y'iyimbura ku "Ubusuku bwa Mpwemu Yera".

Intumbero z'ingabire za Mpwemu Yera ziri mu Banyefeso 4:12-15:

Kugira ngo aberanda batunganywe neza, ngo bakore igikorwa c'ubusuku, bongere barubake umubiri wa Kristu. Gushika twese tuzoshika mu bumwe bw'ukwizera no mu bumenyi bw'Umwana w'Imana, tube umuntu atunganye, dushike ku rugero rw'uburebure bw'ukwuzura kwa Kristo: Kugira ngo kuva ubu ntitube tukiri abana bazunguruka . , kandi batwarwa n'umuyaga wose w'inyigisho n'agasuzuguro k'abantu, n'ubuhendanyi bw'ubuhendanyi, bakoresha mu kuzimiza;

Ariko tuvuga ukuri mu rukundo, dukure muri we muri vyose, ari we mutwe, ari we Kristo. (Abanyefeso 4:12-15).

Dushingiye kuri iki gice, intumbero za Mpwemu Yera ni:

- Mutunganye aberanda.
- Guteza imbere igikorwa c'ubusuku.
- Twubake Kristo n'Ishengero.

Intumbero canke imigambi y'ingabire z'impwemu ni uko tuzo:

- Mube umwe mu kwemera.
- Guteza imbere ubumenyi bwacu kuri Kristo.
- Dutere imbere mu gutungana, Kristo ari we citegererezo cacu.
- Mube abashikamyeye, ntimubeshwe n'inyigisho z'ibinyoma.
- Gukura mu vy'impwemu muri Kristo.

Umwizera wese afise n'imiburiburi ingabirano imwe y'impwemu:

Nk'uko umuntu wese yahawe ingabire, abe ari ko mugifashana nk'ababwiriza beza b'ingabire y'Imana y'uburyo bwinshi. (1 Petero 4:10).

Ariko umuntu wese ahabwa iyerekwa rya Mpwemu kugira ngo bose bagire akamaro. Ariko ivyo vyose bikorwa na Mutima umwe rudende agabira umuntu wese nkuko ashaka.

(1 Ab'i Korinto 12:7,11).

Imirongo nyamukuru yerekana ingabire z'impwemu ni:

- Abaroma 12:1-8 -1 Abakorinto 12:1-31
- Abanyefeso 4:1-16 -1 Petero 4:7-11

Ibuka ko izo ngabire ari ubushobozi budasanzwe buva ku Mana bwo gukorera mu buryo butandukanye. Naho mu buzima bwawe hoshobora kuba hariho ibimenyamena bimwebimwe vy'ivyo, ntibisigura ko ufise ingabirano kanaka.

Nk'akarorero, abemera bose bategerezwa gutanga ku gikorwa c'Umukama n'ivy'icumi n'amashikanwa, ariko ingabire yo gutanga ni ubuntu budasanze buvurwa na Mpwemu w'Imana. Abizera bose bafise ingero y'ukwizera nk'uko Ijambo ry'Imana riri. Ariko ingabire y'ukwizera ni ubushobozi budasanze bwo kwizera burengeye ubw'umukristo asanze.

Hari abantu bavuga ko ingabire zose z'impwemu zivugwa muri Bibiliya zitari iz'Ishengero ry'ubu. Bemera ko ingabire zimwe zimwe nk'ubuhanuzi, indimi, ibitangaro n'ibindi, zari iz'Ishengero rya mbere gusa. Akenshi bakoresha 1 Ab'i Korinto 13:10 kugira ngo bashigikire ivyiyumviro vyabo:

Ariko igihe gitunganye kizozza, ikitagira agace kizokurwaho.

(1 Ab'i Korinto 13:10).

Abo bantu bavuga ko Ishengero rimaze gushingwa, ata ngabire zimwe muri izo zitangaje kuruta zari zigikenewe. Ico bananirwa gutahura ni uko ubumenyi na bwo buvugwa muri ico gisomwa nyene ko "buzimangana" canke bukurwaho:

...niba hariho ubuhanuzi, buzobura; iyo hariho indimi zitamenyekana, zizoshira; iyo hariho ubumenyi, buzozimangana. (1 Ab'i Korinto 13:8).

Nitwakoresha uyu murongo kugira ngo tuvuge ko indimi, ubusobanuro n'ubuhanuzi bitagikenewe, rero dutegerezwa no kuvuga ko ubumenyi butagikenewe. Ico gisomwa mu vy'ukuri kivuga igihe co muri kazoza aho Ubwami bw'Imana butunganye buzoshingwa kw'isi. Ko ikitunganye kizozza muri ico gihe, nta n'imwe mu ngabire z'impwemu tuzokenera ico gihe, kuko...

...Izobana na bo, na bo babe abantu biwe, kand'Imana ubwayo izobana na bo, ibe Imana yabo. (Ivyahishuwe 21:3)

Ntituzokenera ubutumwa buva mu buhanuzi, mu ndimi canke mu gusobanura, kuko tuzoba tubana n'Imana yahumekeye ubwo butumwa. Ntituzokenera amajambo y'ubukerebutsi canke ubumenyi, kuko tuzoba tubana n'isôko ry'ubumenyi. Ntituzokenera gutahura impwemu, kuko...

...nta kintu na kimwe gihumanya kizokwinjiramwo umunyabwenge...atari abanditswe mu gitabo c'ubugingo c'Umwagazi w'intama. (Ivyahishuwe 21:27)

Nta ngabire zo gukiza zizoba zikenewe kubera...

...Hagati mu nzira yaho, no ku mpande zompi z'uruzi, hari igiti c'ubuzima...co gukiza amahanga. (Ivyahishuwe 22:2)

Nimwibuke kandi intumbero n'intumbero z'ingabire z'impwemu zivugwa mu Banyefeso 4:12-15. Intumbero ni izo gutunganya abera, guteza imbere igikorwa c'ubusuku, no kwubaka Kristu n'Ishengero. Intumbero izo ngabirano zatanze ziracariho. Abera baracari bakeneye gutunganirizwa, Ubutumwa Bwiza buracari bukwiye kwaguka gushika ku mpera y'isi, na Kristo n'Ekleziya baracari bakeneye kwubakwa. Intumbero---ko tuzoba bumwe mu kwizera; gutera imbere mu bumenyi bwacu bwa Kristo; gutera imbere mu butungane turi kumwe na Kristo nk'akarorero kacu; mube abashikamye, ntimubeshejwe n'inyigisho z'ibinyoma; kandi bakuze mu vy'impwemu muri Kristo--biracari bikeneye gushitswako.

Imana ntiyotanga ingabire z'impwemu ku bw'izo ntumbero n'imigambi yihariye hanyuma ikazikuraho ivyo bintu bitarangutse.

-Mbega abemera bese bahuje ubumwe mu kwemera?

-Mbega umuntu wese yarateye imbere bimwe bishitse mu kumenya Kristo?

-Mbega twese twaratunganye?

-Mbega abagize Ekleziya yacu barashikamye kandi ntibahendwa n'inyigisho z'ibinyoma?

-Mbega abagize Ekleziya yacu bese barakuze mu mpwemu?

Inyishu y'ivyo bibazo vyose ni "oya." Kubera iyo mpamvu turazi ko ingabire zose z'impwemu zikiri iz'uyu musu Imana yatanze ingabire z'impwemu kugira ngo zirangure intumbero zimwe zimwe muri Ekleziya nta n'imwe muri izo ngabirano izokuraho iyo ntumbero Bibiliya ivuga kandi ko "ingabire n'izo ngabire." amahamagara y'Imana nta kwihana" (Abaroma 11:29). Ivyo bisigura

ko Imana itazohindura ivyiyumviro vyayo kandi wigarure ingabirano canke umuhamagaro w'impwemu yatanze.

IVYAMWA VYA MPWEMU YERA .

Ivyamwa vya Mpwemu Yera vyerekeye ugukura kw'akameremere ka Mpwemu kagaragara mu buzima bw'umwizera, kamere z'impwemu zikwiye kugaragara mu buzima bw'abakristu bose. Ingabire za Mpwemu Yera ni iz'ububasha.

Ivyamwa vya Mpwemu Yera ni ivyo guteza imbere ingeso mu buzima bw'umwizera. Ehe kamere canke «ivyamwa vy'impwemu» bikwiye kuba biriko biratera imbere mu buzima bw'abizera vy'ukuri: «Ariko ivyamwa vya Mpwemu ni urukundo, umunezero, amahoro, ukwihangana, ubugwaneza, ubugwaneza, ukwizera, ubugwaneza, ukwifata ruto: mwene ivyo hariho . nta tegeko » (Abagalatiya 5, 22-23). Kugira ngo umenye vyinshi kuri iyo nkuru, raba inyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime yitwa "Ubusuku bwa Mpwemu Yera".

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'Ivy'Imiyaga.

2. Ivyigwa vy'ubuhinga bw'impwemu birimwo iki?

3. Ni kuki inyigisho y'Ivy'Imiyaga ari ngirakamaro?

4. Ukoresheje igice kivuga ngo "Ubumana bwa Mpwemu Yera" muri iki gice, nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'iyi nkuru.

5. Amajambo akurikira ahishura iki ku bijanye n'akameremere ka Mpwemu Yera?

-Ahari hose:

-Uzi vyose:

-Ushobora vyose:

-Ibihe bidashira:

-Uwera:

-Ukuri:

6. Ukoresheje igice kiri muri iki gice kivuga ku "Kamere Ya Mpwemu Yera", tanga urutonde rw'ibintu indwi wize ku kamere ka Mpwemu Yera.

7. Ukoresheje igice kiri muri iki gice kivuga ku "Mazina Ya Mpwemu Yera", nushire ku rutonde amazina 13 yerekana ikibanza afise n'igikorwa ciwe.

8. Ukoresheje igice kiri muri iki gice kivuga ku "Ibimenyetso Vya Mpwemu Yera", nushire urutonde rw'ibimenyetso indwi bimuserukira, usigure insobanuro ya kimwe cose.

9. Nuvuge mu ncamake ubusuku bwa Mpwemu Yera bujanye n'ibi:

-Irema:

-Ivyanditswe:

-Isirayeli:

-Shetani:

-Yesu:

-Abanyavyaha:

-Ishengero:

-Abizera:

10. Ukoresheje igice citwa "Ibatisimu ya Mpwemu Yera", tanga urutonde rw'ibice indwi vyo mw'Isezerano Rishasha vyerekeye ukubatzwa kwa Mpwemu Yera.

11. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku kubatzwa kwa Mpwemu Yera muri Yoweli 2:28-29.

12. Umuhango uri mu Vyakozwe n'intumwa 2:38-39 wahawe bande?

13. Tanga urutonde rw'ibice bitatu vyo mw'Isezerano Rishasha bidondora ivyabaye igihe abantu babatzwa muri Mpwemu Yera. Ni ikihe kigaragara cari gisanzwe kuri bose uko ari batatu?

14. Ni ibintu bibiri ibihe vyerekana ikimenyetso c'indimi?

15. "Ingabire y'impwemu" bisobanura iki?

16. Nimushire ku rutonde ingabire za Mpwemu Yera.

17. Twisunze Abanyefeso 4:12-15 , ni intumbero zitatu izihe z'Impwemu Yera?

18. Twisunze Abanyefeso 4:12-15 , ni intumbero zitanu izihe z'Impwemu Yera?

19. Tanga ibimenyetso bibiri vyemeza ko umwizera wese afise n'imiburiburi ingabire imwe y'impwemu.

20. Nimushire ku rutonde ibice nyamukuru bigaragaza ingabire z'impwemu.

21. Woshobora gute guhakana ivyo abantu bamwebamwe bavuga ko ingabire zose zo mu vy'impwemu zivugwa muri Bibiliya zitari iz'Ishengero muri iki gihe?

22. None «ivyamwa vya Mpwemu Yera» bisobanura iki? None izo kamere zigereranywa gute n'ingabire zo mu vy'impwemu?

23. Ukoresheje Abagalatiya 5:22-23, nushire ku rutonde ivyamwa vya Mpwemu Yera.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Niwige vyinshi ku ruhara rwa Mpwemu Yera mu guhishurirwa no mu guhumekerwa kw'ivyanditswe:

- 2 Timoteyo 3:16, 17

-2 Petero 1:19-21

-1 Ab'i Korinto 2:9-13; 14:37

-Yohana 14:26; 16:14

-Abanyefeso 2:20.

-1 Timoteyo 5:18

-2 Petero 3:16

- Abaroma 16:26

2. Mu bihe vy'Isezerano rya Kera, Mpwemu Yera ntiyaguma mu bemera, ahubwo yaza ku bagabo n'abagore b'Imana mu kiringo kinaka kubera intumbero zitomoye. Iga izi ngero:

-Yozefu: Itanguriro 41:38

-Yosuwa: Guharura 27:18

-Daniyeli: Daniyeli 4:8; 5:11-14; 6:3.

-Samusoni: Abacamanza 14:6.

-Dawidi: 1 Samweli 16:13

-Bezaleli: Kuvayo 31:3; 35:31

3. Mu bihe vy'Isezerano Rishasha, Mpwemu Yera yaraje kuba mu bemera ubudasiba.

Kuba « wuzuzwa Mpwemu Yera » canke « kubamwo » bisigura kugenzurwa na Mpwemu. Niwige iyi mirongo ikurikira:

-Luka 4:28; 5:26; 6:11

-Ivyakozwe n'intumwa igice ca 2; 3:10; 5:17; 6:3,5; 7:55; 11:24; 13:45, 52; 19:29

-Abaroma 15:13, 14

-2 Abakorinto 7:4.

-Abafilipi 1:11

-Abanyefeso 5:18

4. Koresha inyigisho y'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa yitwa "Ubusuku Bwa Mpwemu Yera" kugira wige mu buryo bwimbitse ibi bikurikira kandi wagure ubumenyi bwawe mu vy'Ivy'Imiyaga.

-Kamere ya Mpwemu Yera.

-Amazina n'amazina y'icubahiro ya Mpwemu Yera.

-Ibimenyetso bigereranya Mpwemu Yera.

-Igikorwa ca Mpwemu Yera.

-Ukubatizwa kwa Mpwemu Yera.

-Ingabire za Mpwemu.

-Ivyamwa vya Mpwemu

IGICE CA KANE

UBWO BUZIMA

Abamarayika

INSOBANURO

Ijambo “ubumarayika” rikomoka ku majambo abiri y’ikigiriki, ari yo aggelos asobanura “intumwa” canke “umumarayika” be na logos asobanura “ijambo, ikintu canke ikintu.” Mu tewolojiya ya gikirisu iryo jambo ryerekeza ku kwiga inyigisho ya Bibiliya yerekeye abamarayika. Ivy’abamarayika vyiga inkomoko, imitunganirize, imigwi, imico n’ubusuku bw’abamarayika. Abanyatewolojiya bamwebamwe bafatanya inyigisho y’abamarayika babi ba Shetani muni y’uyu mutwe, ariko ivyo tuzovyihweza mu kigabane gitandukanye citwa «Ivyigwa vy’amadayimoni».

INKOMOKO Y’ABAMARAYIKA

Abamarayika ni impwemu zikora zirungitswe n’Imana gukora ubugombe bwayo:

Mbega bese si impwemu zikorera, zitumwa gukorera abazoragwa agakiza? (Abaheburayo 1:14).

Izina ry’icubahiro "umumarayika" risobanura intumwa. Abamarayika baremwe n’Imana:

Mumushemeze, bamarayika biwe mwese: mumushemeze, ingabo ziwe zose...Nimushemeze izina ry’Umukama: Kuko yategetse kandi biraremwa. (Zaburi 148:2 na 5).

Kuko muri We ari ho vyose vyaremewe, ibiri mw’ijuru n’ibiri kw’isi, ibiboneka n’ibitaboneka, ari intebe z’ubwami, ari ubutware, ari ubutware, ari ububasha: vyose vyaremewe nawe kandi kubw’iwe. (Ab’i Kolosayi 1:16).

Abamarayika bese bari abagororotsi kandi beranda igihe barema ubwa mbere. Basenga kandi bagakorera Imana imwe y’ukuri. Mu nyuma, abamarayika bamwebamwe baragararije Imana maze batakaza ikibanza cabo c’abamarayika. Baciye baba igice c’inguvu z’ikibi zitwa "amadayimoni".

ISHIRAHAMWE RY'ABAMARAYIKA .

Hari ubwoko bubiri bw'abamarayika: Abamarayika beza--abamarayika b'Imana ari bo bavuga muri iki gice--n'abamarayika babi (amadayimoni) bazovugako muni y'insanganyamatsiko y'Ivy'Idayimoni.

Imana yaratunganije abamarayika bayo mu buryo budasanzwe. Bibiliya ntiduhishura ido n'ido ry'urwo rutonde, mugabo irerekana mwene urwo rutonde:

Kuko muri We ari ho vyose vyaremewe, ibiri mw'ijuru n'ibiri kw'isi, ibiboneka n'ibitaboneka, ari intebe z'ubwami, ari ubutware, ari ubutware, ari ububasha: vyose vyaremewe nawe kandi kubw'iwe. (Ab'i Kolosayi 1:16; Raba kandi Abanyefeso 3:10).

Itunganywa ry'isi itaboneka ridondaguwe aha mu bijanye n'intebe z'ubwami, ubutware, ubukuru n'ububasha. Ntiduhabwa amakuru y'ido n'ido yerekeye iyo mibumbe. Turazi ko rimwe na rimwe bakora mu mashengero manini (Zaburi 68:17; Matayo 26:53) kandi ko ata co bazi (Abaheburayo 12:22).

IMICE Y'ABAMARAYIRA

Hariho vy'ukuri amasinzi y'abamarayika (Luka 2:13-15) bisa n'uko bashizwe mu migwi hakurikijwe ibikorwa bakora. Ivyo ni vyo bice nyamukuru vy'abamarayika:

Intumwa.

Uwo mugwi w'abamarayika birashoboka cane ko ari wo munini kuruta iyindi yose. Abo ni bo bamarayika bagize uwo mugwi utagira uko ungana, Daniyeli abona mu ciyumviro (Daniyeli 7:10), bashitsa ivyo Imana igomba mw'Ijuru no kw'isi. Zisobanura ubugombe bw'Imana, zikingira, zitanga ubuyobozi, zizana inyishu z'amasengesho, zimenyesha, zigabisha, zigisha, zizana urubanza, ziremesha, zishigikira, zikiza, zigasabira abizera.

Hitamwo Abamarayika.

Muri 1 Timoteyo 5:21 havugwa rimwe gusa ku bijanye no gutora abamarayika. Nta yandi makuru yatanzwe ku bijanye n'iri tsinda.

Abakerubi.

Ukwo gushikiriza abamarayika mu migwi kuvugwa ubwa mbere mw'Itanguriro 3:24 ku bijanye n'ukwirukanwa kwa Adamu na Eva muri Edeni. Bavugwa kandi ko bari mu isandugu y'isezerano (Kuvayo 25:18-22). Ezekiyeli aravuga ivyo binyabuzima kandi akabidondora ko bifise amashusho ane: Mu maso h'intare, mu maso h'inka, mu maso h'umuntu n'amaso y'inkukuma (Ezekiyeli 1:3-28; 10:22). Ico kigereranyo c'abakerubi kivuga ko ari ibiremwa bizima bikikuje intebe y'Imana mu Vyahishuriwe Yohana 4:6. Baboneka ko ari bo bamarayika bo mu rwego rwo hejuru, ari bo barinzi b'Imana.

Abakerubi babiri bashizwe ku gipfukisho c'iyoye sandugu bitwa "abakerubi b'ubuninahazwa" (Abaheburayo 9:5). Zashirwa imwe imwe ku mpera imwe imwe y'ico gipfukisho, zikaba zifise amababa arambuye hejuru, mu maso hazo "hakaba harabana no ku gipfukisho c'imbabazi." Barasizwe amavuta meranda, nk'uko nyene vyari ku sandugu be n'ibikoresho vyeranda. Aha ni ho Imana yiyerekaniye kw'isi mu bihe vy'isezerano rya Kera maze ubuninahazwa bwayo buboneka bukaruhukira. (1 Samweli 4:4; Zaburi 80:1; Ezekiyeli 1:26, 28).

Abaserafi

Abaserafi, izina ryabo risobanura «abari mu muriro», bavugwa muri Yesaya 6:2,3,6,7. Bagereranywa nk'abahagaze hejuru y'Umwami uko yicaye ku ntebe yiwe y'ubwami, biteguriye kumukorera. Igishushanyo cavyo kiboneka ko cari ic'umuntu, kikaba congereweke amababa.

Ibiremwa Bizima.

Uwo mugwi w'abamarayika uvugwa muri Ezekiyeli 1-10 no mu Vyahishuriwe Yohana 4:6,8; 5:6. Iri zina ry'icubahiro ryerekana abo bamarayika nk'abagaragaza ubwuzure bw'ubuzima bw'Imana kandi igikorwa cabo nyamukuru kigaragara ko ari ugusenga Imana. Baratandukanye n'abandi bamarayika (Ivyahishuwe 15:7); bifatanye n'abakurambere mu "ndirimbo nshasha" (Ivyahishuwe 5:8, 9); zigabisha ku bijanye n'ubutungane bw'Imana (

Yesaya 6:3-5); kandi ushikirize ico gikorwa abagishitsa (Ezekiyeli 10:2, 7). Bari kumwe kandi n’abakurambere n’ibihumbi ijana na mirongo ine na bine baririmba ururirimbo rushasha (Ivyahishuriwe Yohana 14:3), kandi bari kumwe n’Ekleziya mu gutembagaza abansi bayo (Ivyahishuriwe Yohana 19:4).

Abamarayika umwumw’umwe.

Hariho abamarayika babiri bavugwa mu mazina muri Bibiliya:

-Mikaheli: Mikaheli, umumarayika mukuru, avugwa muri Daniyeli 10:13,21; 12:1; Yuda 9; na Ivyahishuriwe 12:7 . Ni we umumarayika wenyene yitwa umumarayika mukuru. Agereranywa n’uwurongoye ingabo z’abamarayika mu Vyahishuriwe Yohana 12:7 kandi avugwa ko ari umuganwa w’abantu ba Isirayeli muri Daniyeli 10:13,21; 12:1.

-Gaburiyeli: Insobanuro y'izina ryiwe ni «uw'inkomezi». Avugwa muri Daniyeli 8:16; 9:21; no muri Luka 1:19,26. Yama akoreshwa mu gushikiriza ubutumwa buhambaye buva ku Mana. Gaburiyeli ni we yasobanuriye Daniyeli ivyo yeretswe muri 8:16; 9:21 kandi yamenyesheje ivuka rya Yohana na Yesu Luka 1:19,26.

-Umumarayika wa Yehova: Ivyo vyemerwa ko ari ukugaragara kwa Kristo mw’Isezerano rya Kera.

Imigwi Idasanzwe Y'Abamarayika.

Bibiliya iravugaga kandi imigwi idasanzwe y’abamarayika harimwo:

-Abamarayika b'amashengero indwi: Ivyahishuriwe Yohana 1:20

-Abamarayika bane bagenzura imiyaga: Ivyahishuriwe Yohana 1:7.

-Abamarayika indwi bahagaze imbere y'Imana: Ivyahishuriwe Yohana 8:21.

-Abamarayika indwi batanga ivyago indwi vya nyuma: Ivyahishuriwe Yohana 15:1,7.

-Abakurambere mirongo ibiri na bane--bashobora kuba ari ibiremwa vy’abamarayika: Ivyahishuriwe Yohana 4 na 5

IBIRANGA VY'ABAMARAYIKA .

Ibintu--canke ibiranga--vy'abamarayika b'Imana birimwo ibi bikurikira. Bo...

- Ni impwemu: Abaheburayo 1:14.
- Ntibagira imibonano mpuzabitsina: Luka 20:34-36
- Ntimusubire gusubiramwo: Mariko 12:25.
- Ntibapfa: Matayo 22:28-30
- Kugira uburyo buboneka n'ubutaboneka: Guharūra 22:22-35.
- Kugaragara afise ishusho y'umuntu iyo bikenewe: Itanguriro 19:1-22; 18:2,4,8.
- Ugire inyiyumvo: Luka 15:1-10.
- Mugire ivyipfuzo: Itanguriro 18:8.
- Ni ibiremwa vy'ubuninahazwa: Luka 9:26
- Ni abanyabwenge: 2 Samweli 14:20
- Ni abagwaneza: Yuda 9
- Ni ububasha: Zaburi 103:20; 2 Petero 2:11
- Ntimukeneye kuruhuka: Ivyahishuriwe Yohana 4:8.
- Gugenda ku rugero rudasanzwe: Ivyahishuriwe Yohana 8:13; 9:10.
- Muvuge indimi zitandukanye: 1 Abakorinto 13:15.
- Ntibiharurwa: Luka 2:13; Abaheburayo 12:22; Zaburi 68:17; Mariko 1:13; Ivyahishuriwe Yohana 5:19
- Ntibapfa: Luka 20:34-36
- Nturongore canke ngo uvyare abana: Luka 20:34-36
- Bagamburuka: Zaburi 103:20.
- Ni beranda: Ivyahishuriwe Yohana 14:10; Mariko 8:38
- Bari bubaha: Igikorwa cabo nyamukuru ni ugusenga Imana. Nehemiya 9:6;

Abafilipi 2:9-11; Abaheburayo 1:6.

-Bakomeye kurusha umuntu, barakomeye ariko si omnipotent (bose bafise ububasha): Zaburi 103:20 na 103.

2 Petero 2:11

-Bishobora kuboneka canke kutaboneka: Guharūra 22:22; Abaheburayo 13:2.

-Bashobora kuduga no kumanuka baja no kuva mw'Ijuru: Itanguriro 28:12; Yohani 1:51

UMUGAMBI W'ABAMARAYIKA .

Abamarayika bariko barakora cane mw'Isezerano rya Kera n'Isezerano Rishasha ryose--raba igice c'Inyigisho z'Inyunganizi c'iki gice.

Abamarayika barafise uburenganzira bwo gushika aho Imana iri mw'Ijuru:

...Mw'Ijuru abamarayika babo bama babona mu maso ha Data ari mu Ijuru. (Matayo 18:10).

Na bo nyene baragira umwete kw'isi. Ivyo bigaragazwa n'ubusuku butandukanye be n'ukuntu abamarayika babonetse kenshi vyanditswe muri Bibiliya.

Abamarayika bakora mu buryo bwinshi mw'Ijuru no kw'isi, harimwo n'ubusuku budasanzwe ku bemera. Iga ibivugwa muri Bibiliya bikurikira.

Ubusuku bw'abamarayika mw'Ijuru burimwo:

-Ugusenga: Ivyahishuriwe Yohana 4:8; 5:11-12; Yesaya 6:3; Zaburi 103:20; 148:1-21.

-Guhagarara twiteguye gukora ivyo Imana igomba: Zaburi 103:20-21

-Gukorera abantu bubaha Imana bapfuye muri Kristo Yesu: Yuda 9; Luka 16:22

-Guserukira abana mu buryo budasanzwe: Matayo 18:10.

-Kwishimira abemeye Inkuru Nziza: Luka 15:10.

Ubusuku bw'abamarayika kw'isi burimwo:

-Amahanga atwara: Daniyeli 10

-Gukorera abizera mu bihe vy'ikigeragezo: Matayo 4:11

-Gukomeza abizera: Luka 22:43

-Gusobanura ubugombe bw'Imana ku bantu: Zekariya 1:9; Daniyeli 7:16

-Kurinda abizera: Matayo 18:10

-Kuyobora abemera: Ivyakozwe n'intumwa 8:26

-Guzana urubanza ku bantu ku giti cabo no ku mahanga: Ivyakozwe n'intumwa 12:23; Itanguriro 19:3; 2 Samweli

24:16; Ivyahishuriwe Yohana 16:10.

-Kuzana inyishu z'amasengesho: Daniyeli 9:21-22.

-Itangazo: Luka 1:11-20; Matayo 1:20, 21

-Imburi: Matayo 2:13

-Inyigisho: Matayo 28:2-6; Ivyakozwe n'intumwa 10:3-6; Daniyeli 4:13-17.

-Ibiremesha: Ivyakozwe n'intumwa 27:23; Itanguriro 28:12

-Guhishura: Ivyakozwe n'intumwa 7:53; Ab'i Galatiya 3:19; Abaheburayo 2:2; Daniyeli 9:21-27; Ivyahishuriwe Yohana 1:10.

-Gushigikira: Matayo 4:11; Luka 22:43

-Kuzigama: Itanguriro 16:7; 24:7; Kuvayo 23:20; Ivyahishuriwe Yohana 7:11.

-Gukingira: Zaburi 91:11; 34:5-7.

-Gukiza: Guharūra 20:16; Zaburi 34:7; Yesaya 63:9; Daniyeli 3:28; 6:22; Itanguriro 19:15; 48:16; Matayo 26:53; Ivyakozwe n'intumwa 12:1-19.

-Gusambura: Ivyakozwe n'intumwa 12:20-23.

-Gusabira: Zekariya 1:12; Ivyahishuriwe Yohana 8:3,4.

- Gushitsa intambara ku bw'abizera: Kuvayo 33:2.
- Kugira umwete mu kwamamaza ubutumwa bwiza: Ivyakozwe n'intumwa 10:1-3,5; 8:25
- Guha ubushobozi ugusenga kwacu: Zaburi 148:2.
- Aduherekeza mu rupfu: Luka 16:22; 1 Abakorinto 15:26

Ibikorwa vy'abamarayika muri kazoza bizoba birimwo:

- Kugira uruhara mu kugaruka kwa Yesu: 1 Ab'i Tesalonike 4:16
- Gukoranya abatoranijwe: Matayo 24:31
- Imburi n'ukwamamaza mu gihe c'umubabaro: Ivyahishuriwe Yohana 14:6-9.
- Gutandukanya ababi n'abagororotsi: Matayo 13:39 na 49
- Gushitsa imanza: Ivyahishuwe 8,9 na 16
- Kuboha Shetani: Ivyahishuwe 20

IMBURIZO ZIHAMBAYE

Abamarayika ni ibiremwa vyeranda bifise ubusuku buhambaye mu izina ry'abizera, ariko Bibiliya iratanga imburi zihambaye ku bijanye na bo:

Ntimusenge Abamarayika.

Ntimukwiye gusenga abamarayika:

Ntihagire umuntu abahenda ku bijanye n'impera yanyu mu kwicisha bugufi ku bushake no mu gusenga abamarayika, yinjira mu bintu atabonye, yishimira ubusa n'ubwenge bwiwe bw'umubiri. (Ab'i Kolosayi 2:18).

Jewe Yohani naravyumvise kandi ndavyiboneye. Maze kuvyumva no kubibona, nikubita hasi imbere y'ibirenge vy'umumarayika yanyeretse ivyo ngo ndamusenge. Araheza ambwira ati: «Urabe ntubigire, kuko ndi umugurano mugenzawe, mugenzawe n'uwo muvukanyi b'abavugishwa n'Imana, n'umwe mu bitondera amajambo y'iki gitabu: Senga Imana.» (Ivyahishuwe 22:8-9).

Wanka Abamarayika Bamamaza "Iyindi Nkuru Nziza".

Hari abantu bavuga ko babonye abamarayika babahaye "uguhishurirwa gushasha" gutandukanye n'Ijambo ry'Imana ryanditse. Imigwi yose y'idini yashingiye kuri ivyo vyiyumviro vy'ikinyoma. Bibiliya iragabisha iti:

Ariko naho yobarira ubutumwa bunyuranye n'ubwo twababariye, arakavumwa, canke umumarayika avuye mw'ijuru. (Ab'i Galatiya 1:8).

Ntukwiye kwumviriza umuntu, umumarayika canke ikindi kintu cose cokuyobora mu buryo bunyuranye n'Ijambo ry'Imana. Bibiliya iragabisha iti:

Kandi nta gitangaje; kuko Shetani ubwiwe yihindura umumarayika w'umuco.
(2 Ab'i Korinto 11:14).

Ntimushavuze Abamarayika.

Soma inkuru ya Balamu mu Guharura 22, umuhanuzi yariko akora mu kutumvira Imana. Uzobona ko yarwanijwe n'umumarayika w'Umukama. Iyo utumviye Imana, abamarayika boshobora vy'ukuri kukubuza. Uzoba uriko urwana intambara, ariko ntizoba ari intambara yo kurwanya umwansi. Wirinde ntushavuze abamarayika b'Imana (Umusiguzi 5:1-6).

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'Abamarayika.

2. Ni ingingo izihe zirimwo mu cigwa c'Ivy'Abamarayika?

3. Ijambo "umumarayika" risobanura iki?

4. Abamarayika bavutse gute?

5. Abamarayika barungikwa gukorera ba nde?

6. Ubwo bwoko bubiri bw'abamarayika ni ubuhe?

7. None abamarayika beza batunganijwe gute?

8. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'imigwi y'abamarayika ikurikira.

Intumwa.

Hitamwo abamarayika.

Abakerubi.

Serafimu.

Ibiremwa bizima.

9. Ni abamarayika babiri abahe bavugwa mu mazina muri Bibiliya kandi ni amabanga ayahe barangura?

10. Ni imigwi iyihe idasanzwe y'abamarayika ivugwa mu mirongo ikurikira?

Ivyahishuriwe Yohana 1:20

Ivyahishuriwe Yohana 1:7.

Ivyahishuriwe Yohana 8:2.

Ivyahishuriwe Yohana 15:1,7.

Ivyahishuwe 4 na 5

11. Raba ibi bice bikurikira wandike ivyo vyigisha ku bijanye n'imico y'abamarayika b'Imana.

Abaheburayo 1:14

Luka 20:34-36

Mariko 12:25

Matayo 22:28-30

Guharura 22:22-35

Itanguriro 19:1-22; 18:2,4,8.

Luka 15:1-10

Itanguriro 18:8.

Luka 9:26

Samweli 14:20

Yuda 9

Zaburi 103:20; 2 Petero 2:11

Ivyahishuriwe Yohana 4:8.

Ivyahishuriwe Yohana 8:13; 9:10.

1 Ab'i Korinto 13:11.

Luka 2:13; Abaheburayo 12:22; Zaburi 68:17;

Mariko 1:13; Ivyahishuriwe Yohana 5:19

Luka 20:34-36

Luka 20:34-36

Zaburi 103:20

Ivyahishuriwe Yohana 14:10; Mariko 8:38

Nehemiya 9:6; Abafilipi 2:9-11;

Abaheburayo 1:6.

Zaburi 103:20; 2 Petero 2:11 .

Guharura 22:22; Abaheburayo 13:2.

Itanguriro 28:12; Yohani 1:51

12. Ukoresheje iyi mirongo ikurikira, nuvuge mu ncamake ubusuku bw'abamarayika mw'ijuru.

Ivyahishuriwe Yohana 4:8; 5:11-12; Yesaya 6:3;

Zaburi 103:20; 148:1-21.

Zaburi 103:20-21

Yuda 9; Luka 16:22

Matayo 18:10

Luka 15:10

13. Koresha imirongo ikurikira kugira ngo ushire mu ncamake ubusuku bw'abamarayika kw'isi.

Daniyeli 10

Matayo 4:11

Luka 22:43

Zekariya 1:9; Daniyeli 7:16

Matayo 18:10

Ivyakozwe n'intumwa 8:26.

Ivyakozwe n'intumwa 12:23; Itanguriro 19:3; 2 Samweli 24:16; Ivyahishuriwe Yohana 16:10.

Daniyeli 9:21-22

Luka 1:11-20; Matayo 1:20, 21

Matayo 2:13

Matayo 28:2-6; Ivyakozwe n'intumwa 10:3-6; Daniyeli 4:13-17.

Ivyakozwe n'intumwa 27:23; Itanguriro 28:12

Ivyakozwe n'intumwa 7:53; Ab'i Galatiya 3:19; Abaheburayo 2:2; Daniyeli 9:21-27; Ivyahishuriwe Yohana 1:10.

Matayo 4:11; Luka 22:43

Itanguriro 16:7; 24:7; Kuvayo 23:20; Ivyahishuriwe Yohana 7:11.

Zaburi 91:11

Guharura 20:16; Zaburi 34:7; Yesaya 63:9; Daniyeli 3:28; 6:22; Itanguriro 48:16; Matayo 26:53; Ivyakozwe n'intumwa 12:1-19.

Ivyakozwe n'intumwa 12:20-23

Zekariya 1:12; Ivyahishuriwe Yohana 8:3,4.

Kuvayo 33:2.

Ivyakozwe n'intumwa 10:1-3,5; 8:25

Zaburi 148:22.

Luka 16:22; 1 Abakorinto 15:26

14. Ukoresheje imirongo ikurikira, nuvuge mu ncamake ibikorwa vy'abamarayika vyo muri kazoza.

Ab'i Tesalonike 4:16

Matayo 24:31

Ivyahishuriwe Yohana 14:6-9.

Matayo 13:39 na 49

Ivyahishuriwe Yohana 8, 9 na 16

Ivyahishuriwe Yohana 20

15. Ni imburi zitatu zihambaye izihe zitangwa muri iki kigabane ku bijanye n'abamarayika?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Koresha urutonde rukurikira kugira ngo wige vyinshi ku vyerekeye abamarayika:

Abamarayika Mw'Isezerano rya Kera:

Hagari yararokowe: Itanguriro 16:7-12

Yamenyesheje ivuka rya Izahaki: Itanguriro 18:1-15.

Yamenyesheje ugutikizwa kwa Sodomu: Itanguriro 18:16-33

Yasambuye Sodomu, arakiza Loti: Itanguriro 19:1-29

Yabujije ko Izahaki yicwa: Itanguriro 22:11-20.

Yarinze Yakobo: Itanguriro 28:12; 31:11; 32:1; 48:16

Musa yashinzwe igikorwa: Kuvayo 3:2.

Yarongoye Isirayeli: Kuvayo 14:19; 23:20-23; 32:34

Yatunganije ubugeni bwa Izahaki na Rebeka: Itanguriro 24:7.
Yatanze itegeko: Ivyakozwe n'intumwa 7:38; Ab'i Galatiya 3:19; Abaheburayo 2:2.
Balamu yahanuye: Guharūra 22:31-35.
Yabonekeye Yosua: Yosua 5:13-15.
Yahana Isirayeli kubera gusenga ibigirwamana: Abacamanza 2:1-5.
Gideyoni yashinzwe igikorwa: Abacamanza 6:11-40
Yamenyesheje ivuka rya Samusoni: Abacamanza 13 .
Isirayeli yahanwe: 2 Samweli 24:16-17.
Yarokoye Eliya: 1 Abami 19:5-8.
Bakikuje Elisa: 2 Abami 6:14-17.
Yarokoye Daniyeli intare: Daniyeli 6:22
Yanesheje ingabo z'Abashuri: 2 Abami 19:35 na Yesaya 37:36
Bakambitse bakikuje abantu b'Imana: Zaburi 34:7; 91:11
Bavugwa kenshi nk'intumwa z'abahanuzi zivuye ku Mana: Daniyeli 9 .

Abamarayika Mu Buzima Bwa Yesu:

Yamenyesheje ivuka ry'uwamubanjirije, Yohani: Luka 1:11-17.
Yitwa Yohani: Luka 1:13
Yamenyesheje Mariya ivuka rya Yesu: Luka 1:26-37.
Yamenyesheje Yosefu ivuka rya Yesu: Matayo 1:20-21.
Yitwa Yesu: Matayo 1:21
Yamenyesheje abungere ivuka rya Yesu: Luka 2:8-15.
Yaririmvye: Luka 2:13-14
Yayoboye uguhunga kw'umuryango wa Kristo uja mu Misiri: Matayo 2:13,20.
Yakorewe Yesu mu kigeragezo ciwe: Matayo 4:11

Yaje kuri Yesu i Getsemane: Luka 22:43

Yatembagaje ibuye ryari ku mva yiwe: Matayo 28:26.

Yamenyesheje izuka ryiwe: Matayo 28:5-7.

Yamushikiriza Mariya Magadalena: Yohana 20:11-14.

Yamuduzeko: Yohana 1:51

Zari zihari kugira ngo Kristo ashobore guhamagara amalegiyo cumi n'abiri muri zo: Matayo 26:53.

Yesu yavuze ku bamarayika avuga ko...

-Azozanana na We niyagaruka: Matayo 25:31; 16:27; Mariko 8:38; Luka 9:26

-Bazoba abasaruzi: Matayo 13:39

-Azokoranya abatoranijwe: Matayo 24:31.

-Azotandukanya ababisha n'abagororotsi: Matayo 13:41,49

-Ajana uwo musabirizi kuri Aburahamu: Luka 16:22.

-Munezerwe n'abanyavyaha bihana: Luka 15:10.

-Guserukira abana bato: Matayo 18:10.

-Azokwatura abantu biwe imbere y'abamarayika: Luka 12:8.

-Ntugire imibonano mpuzabitsina kandi ntushobora gupfa: Luka 20:35-36

Abamarayika Mu Gitabo C'Ivyakozwe n'Intumwa:

Inzugi z'ibohero zifunguwe: 5:19

Yayoboye Filipo ku Munyetiyopiya: 8:26

Yategetse Koruneliyo gutumako Petero: Ikigabane ca 10

Barokoye Petero mu nzu y'imbohe: 12:7-19.

Akubita Herode arapfa: 12:23

Yahagaze iruhande ya Paulo mu gihe c'igihuhusi: 27:23

Na vyo nyene bivugwa muri: 6:15; 7:30,35,38,53; 11:13; 23:8-9.

Abamarayika Mu Makete:

Abamarayika batoranijwe baramenyekana: 1 Timoteyo 5:21

Abamarayika ntibaharurwa: Abaheburayo 12:22

Abamarayika bakorera abaragwa agakiza: Abaheburayo 1:13-14.

Abamarayika bazogarukana na Yesu: 2 Ab'i Tesalonike 1:7.

Turagabishijwe kudasenga abamarayika: Abakolosayi 2:18.

Abamarayika Mu Gitabo C'Ivyahishuriwe Yohana:

Yategetse igitabu kuri Yohani: 1:1-2; 22:16

Yarongoye amashengero indwi: Igice I-2.

Bashimishijwe n'igitabu cadomweko ikidodo: 5:2.

Baririmba bashimagiza Umwagazi w'intama: 5:11-12.

Bahawe ububasha budasanzwe kw'isi: 7:1-4.

Abatoranijwe bashizweko ikidodo: 7:1-4.

Yaguye imbere y'Imana: 7:11.

Zakoreshwa mu kwishura amasengesho y'aberanda: 8:3-5.

Bavuzza inzumbete indwi: 8:6.

Yategetse ingabo z'inzige: 9:11

Yarekuye abagendera ku mafarasi 200.000.000: 9:15-16.

Yamenyesheje iherezo ry'ibihe: 10:1,2,6.

Yarwanye n'ikiyoka n'abamarayika baco: 12:7.

Yamenyesheje Inkuru Nziza mu mahanga: 14:6.

Yamenyesheje ugutemba kwa Babiloni: 14:8; 18:20.

Iherezo ry'abayoboke b'ico gikoko ryavuzwe: 14:9-10.

Yamenyesheje umwimbu w'isi: 14:15-18.

Yari afise ivyago indwi vya nyuma: 15:1.

Urubanza rwaciriwe Babiloni rwamenyeshejwe: 17:1,5.

Yagize uruhara mu gutikiza Babiloni: 18:21

Yafunguye ikuzimu: 20:10.

Yeretse Yohani Yeruzalemu Nshasha: 21:9.

Mubuze Yohani kubasenga: 22:8-9.

2. Ijambo «Umumarayika w'Uhoraho» riboneka incuro 50, ijambo «Umumarayika w'Imana» riboneka incuro zitanu. Amajambo yiyumviriwe ko ari ayerekeye ukuboneka kwa Yezu mu bihe vy'Isezerano rya Kera. Umumarayika w'Umukama abonekera:

-Hagari: Itanguriro 16:7-13; 21:17-20

-Aburhamu: Itanguriro 22:11, 15-18.

-Musa: Kuvayo 3:1-6; 14:19

-Balamu: Guharūra 22:20-35.

-Isirayeli: Abacamanza 2:1-5.

-Gideyoni: Abacamanza 6:11-24.

-Manowa n'umugore wiwe: Abacamanza 13:2-3, 6-9, 15-20.

IGICE CA GATANU
AMADAYIMONI
Shetani N'amadayimoni

INSOBANURO

Mu tewolojiya ya gikirisu, inyigisho y'amadayimoni ni inyigisho ya Shetani n'amadayimoni. Birimwo ukwiga ibiganiro nk'inkomoko ya Shetani, ikibanza yari afise kera, ukugwa kwiwe, ingaruka z'icaha ciwe, aho ari ubu, ibikorwa vyawe n'ingeso ziwe be n'amazina yiwe. Harimwo kandi ikibanza c'intango n'ukugwa kw'amadayimoni, kamere zayo, amazina yayo, imitunganirize y'inguvu z'amadayimoni, ibikorwa vyayo, n'aho Shetani n'amadayimoni bazoshika.

INKOMOKO YA SATANI .

Shetani mu ntango yaremwe n'Imana:

Vyose vyaremwe na We; kandi nta kintu na kimwe mu vyaremwe ata We. (Yohani 1:3)

Kuko muri We ariho ibintu vyose vyaremwe, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi, ibiboneka n'ibitaboneka, ari intebe z'ubwami, ari ubwami, ari ubutware, ari ububasha; vyose vyaremwe na We kandi vyaremwe We. (Ab'i Kolosayi 1:16).

Imana ntirema ikibi. Satani yari atunganye igihe yaremwe n'Imana mu ntango, ariko yahawe umwidegemvyo wo guhitamwo iciza canke ikibi:

Wari utunganye mu nzira zawe kuva umusi waremwe gushika aho ukugabitanya kubonetse muri wewe. (Ezekiyeli 28:15).

IKIBANZA CA SATANI YAHORA .

Bibiliya idondora ikibanza Shetani yari afise mu ntango muri Ezekiyeli 28:12-17. Soma iki gice muri Bibiliya yawe imbere y'uko ukomeza iki cigwa. Igihe Shetani

yaremwa mu ntango, yari umumarayika w’Imana. Yari umwe mu bagize umugwi w’abamarayika b’Abakerubi kandi yari mweranda, w’inkerebutsi, mwiza kandi atunganye. Yari indongozi mu bakerubi kandi yitwa umukerubi "umurinzi" canke "umupfukishizi". Izina ryiwe mu ntango ryari Lusiferi risobanura "uwutwara umuco" (Yesaya 14:12). Yarahawe ikibanza ku musozi mweranda w’Imana kandi biboneka ko yarongorwa mu gusenga (Ezekiyeli 28:13).

Ese ukuntu ari ishusho nziza cane kandi nziza cane ya Shetani mu kibanza ciwe c’intango itangwa mw’Ijambo ry’Imana. Yari yasharijwe amabuye y’agaciro yashizwe mu nzahabu (Ezekiyeli 28:13; Kuvayo 28:15-21). Adondorwa nk’ibuye ry’agaciro ry’amabuye y’agaciro, mugabo ibuye ry’agaciro nta muco waryo bwite rigira. Si vyiza mu cumba c’umwiza. Ubwiza bwaco buri mu bushobozi bufise bwo kugaragaza umuco uva hanze. Igihe Imana yarema Lusiferi, yamuremye afise ubushobozi bwo kwerekana ubuninahazwa bw’Imana ku rugero runini kuruta ikindi kiremwa cose. Imana ni yo yari umuco watuma Lusiferi atanga ubwiza.

UKUGWA KWA SATANI .

Ariko rero, Shetani ntiyagumye muri ico kibanza c’ubuninahazwa. Bibiliya idondora ubugarariji bwiwe n’ukugwa kwiwe:

Mbega ukuntu wavuye mw’Ijuru, Lusiferi mwana w’igitondo! Mbega ukuntu waciwe ku butaka bwavyura amahanga! Kuko wivugiye mu mutima wawe uti Nzoduga mw’ijuru, nshire hejuru intebe yanje y’ubwami hejuru y’inyenyeri z’Imana, nzokwicara ku musozi w’ikoraniro mu mpande zo mu buraruko; Nzoduga hejuru y’ibibanza bikirurutse vy’ibicu; nzoba nk’Isumba vyose. Yamara rero uzomanurwa mu kuzimu, ku nkengera z’ikinogo. (Yesaya 14:12-15).

Umutima wawe warateye hejuru kubera ubwiza bwawe, warononekaye ubwenge bwawe kubera ugukayangana kwawe. (Ezekiyeli 28:17).

Ukugwa kwa Shetani mu kibanza ciwe c'ubumarayika kwabaye kubera ubwibone n'ubugararigi vyerekanwa mu nyifato zitanu zitari zo. Shetani ati:

-NZODUGA mw'Ijuru: Yashaka kwigarurira uburaro bw'Imana--Ijuru--yipfuza kwemerwa kimwe.

-NZOshira hejuru intebe yanje y'ubwami hejuru y'abamarayika b'Imana: Ntiyashaka kwigarurira uburaro bw'Imana gusa, ariko kandi yaripfuye ubutegetsi bwiwe ku ngabo z'abamarayika.

-NZOKWICARA no ku musozi w'ikoraniro: Nk'uko bivugwa muri Yesaya 2:2 na Zaburi 48:2, aho ni ho hashingiye ubutegetsi bw'Imana kw'isi. Shetani yaripfuye gutwara isi nk'uko abamarayika babigira.

-NZODUGA hejuru y'ibicu: Ibicu bivuga ubuninahazwa bw'Imana. Shetani yipfuza ubuninahazwa bw'Imana. (Imirongo ikurikira irandika ibicu mu bijanye n'ubuninahazwa bw'Imana: Kuvayo 13:21; 40:28-34; Yobu 37:15-16; Matayo 26:64; Ivyahishuwe 14:14-16).

-NZOBA nk'Isumba vyose: Imana ifise amazina menshi imenyekanako. Ni kubera iki Shetani yahisemwo iryo zina nyene? Yahisemwo iryo zina kuko ryerekana Imana nk'"iyifise Ijuru n'isi" kandi Shetani yaripfuye ico kibanza.

IVYAVUYE N'ICAHHA CA SATANI .

Ehe ingaruka ziteye ubwoba z'icaha ca Shetani:

Kwirukanwa Mu Ijuru.

Kubera ubugararigi bwiwe, Shetani yirukanwe mw'Ijuru n'Imana:

...Nzogukura ku musozi w'Imana nk'uwuhumanye...Nzogujugunya hasi...
(Ezekiyeli 28:16-17)

Igiturire C'Inyifato.

Lusiferi, yahora aremwa ku bw'icubahiro c'Imana, yabaye Satani afise kamere irwanya ivyo Imana ari vyose n'ivyo ikora vyose.

Uguhinduka Ububasha.

Ububasha bwa Satani bwahora bukoreshwa mu bwiza bw'Imana, ariko ubu burahungabanya kandi burasambura. Dukurikije Yesaya 14 aragoyagoya amahanga (umurongo wa 12), atuma isi n'intwari zihungabana (umurongo wa 16), kandi akabuza abafashwe nk'ifungwa ziwe kuronka imfashanyo iyo ari yo yose (umurongo wa 17).

Igenewe Ku Kiyaga C'Umuriro.

Shetani yagenewe guhera mu kiyaga c'umuriro (Yesaya 14:15).

Guhunga Kw'abandi Bamarayika B'Imana.

Igihe Shetani yagwa avuye mw'Ijuru ntiyagwa wenyene. Yajana n'umugabane w'abamarayika .

ingabo z'Ijuru zagize uruhara mu kugarariza Imana kwiwe. Uwo mugwi w'abamarayika ubu uri mu ngabo mbi z'amadayimoni.

Kwinjira Kw'Icaha Mw'Isanzure Ry'Ijuru.

Igihe satani yagarariza, icaha cinjiye mw'ijuru n'isi. Ivyo vyatumye haba ibikorwa bibiri Imana yari gushobora gukora:

-Yari gushobora gukubita satani akamwica, ariko iyo Imana imanukana umwansi wa mbere muri ubwo buryo, vyari kwama hariho ubushobozi bw'ubundi bugarariji. Amateka y'Ijuru yari gushirwako ibiza nk'ivyo.

-Ikindi gikorwa cari icyo Bibiliya yerekana ko Imana yakoze. Ivyo Shetani avuga ko afise ububasha burengeye ubw'abandi bikwiye kugira ikigeragezo cavyo cuzuye kw'isi mu kiringo c'ibihe bidahera twita igihe.

Igihe Imana yarema umugabo n'umugore ba mbere, ikigeragezo kw'isi caratanguye. Inkuru y'ikigeragezo ca Adamu na Eva na Satani no kugwa kwabo mu caha yanditswe mw'Itanguriro igice ca gatatu. Intambara iracariko iraba kw'isi. Ivyo ni vyo intambara yo mu vy'impwemu ivuga. Shetani aracariko ararondera ububasha, igiti n'ugusenga. Ariko aramaze kuba umwansi yatsinzwe. Yesu yatsinze ububasha bwa satani biciye mu rupfu rwiwe no mu kuzuka kwiwe, kandi iherezo rya satani rya nyuma rirasanzwe ryemezwa muri Bibiliya.

AHO SATANI ARI UBU

Shetani ari mw'isi mu buryo bw'impwemu:

Umukama abaza Sekibi ati: «Uturutse hehe?» Satani yishura Umukama ati: «Mvuye kugendagenda mw'isi, no kuyigendagendamwo.» (Yobu 1:7).

Murabe maso, mube maso, kuko umwansi wanyu Sekibi azerera nk'intare itontoma, arondera uwo yaconshomera. (1 Petero 5:8).

Naho satani ari mw'isi, ntabwo ari hose, bisigura ko adashobora kuba ahantu hose kw'isi igihe kimwe nk'uko Imana ishobora. Ni co gituma akoresha amadayimoni menshi kugira ngo ashitse imigambi yiwe.

IBIKORWA VYA SATANI .

Shetani irafise uburenganzira bwo gushika imbere y'Imana kandi ikora kw'isi, harimwo n'"ikirere" canke akarere kari hejuru y'isi:

Umusi umwe, abahungu b'Imana baza gusenga imbere y'Umukama, Satani na we azanana na bo. Umukama abaza Sekibi ati: «Uturutse hehe?» Satani yishura Umukama ati: «Mvuye kugendagenda mw'isi, no kuyigendagendamwo.» (Yobu 1:6-7).

Ivyo mwagenderamwo kera, nk'uko ivy'iyi si bigenda, mwumvira umutware w'abaganza ikirere, ni we mpwemu ikorera ubu mu bantu b'intabarirwa. (Abanyefeso 2:2).

Shetani ni umwicanyi (Yohana 8:44); umwansi (1 Petero 5:8); umubeshi (Yohana 8:44); kandi arega abemera (Ivyahishuriwe Yohana 12:10). Agerageza abemera (Ivyakozwe n'intumwa 5:3); atera ibinyoma mu bizera (Matayo 13:38-

39); agerageza gutsinda abemera biciye mu bikorwa vy'amadayimoni (Abanyefeso 6:12); kandi ivyura uruhamo ku bemera (Ivyahishuriwe Yohana 2:10). Turashobora guca irya n'ino ibikorwa vya Shetani mu kubona ko vyama vyerekeye Imana, umugambi wayo n'abantu bayo. Azogutera mu bijanye no gusenga Imana, Ijambo ry'Imana, ingendo yawe ya gikirisu, n'igikorwa ukorera Imana.

Satani akora mu buzima bw'abatizera mu guhuma ubwenge bwabo ngo ntibamenye ukuri kw'ijambo ry'Imana (1 Ab'i Korinto 4:4); gukura ijambo mu mitima yabo (Luka 8:12); kubikoresha mu kurwanya igikorwa c'Imana (Ivyahishuwe 2:13); kandi akabazimiza (Ivyahishuriwe Yohana 20:3).

IBURANGA ZA SATANI .

Shetani atandukanye n'Imana, ntamenya vyose (azi vyose). Iyo satani abona imbere y'igihe ivy'imbere ntiyari kwigera yemera ko Yesu apfa ku musaraba. Yari kumenya ko urupfu rwa Yesu rwotembagaje ububasha bwiwe, rugatuma abantu bose bashobora guhunga ubuja bw'icaha.

Shetani si uwushobora vyose (ububasha bwose). Yesu ati ububasha bw'Imana buri muri wewe buruta ububasha bwa satani. Ku bemera Yesu, satani asanzwe ari umwansi yatsinzwe (Yohana 12:31). Arakomeye ku bamuyobokera gusa. Ububasha bwiwe buragabanywa n'ububasha bw'Imana (Yobu 1:10-12) kandi ashobora gusa gutsinda umwizera uko bamuha ububasha.

Shetani ni impwemu, ariko kandi irafise kamere z'akameremere nyakuri. Bibiliya yigisha ko ari:

Ubwenge Kandi Uwuteye ubwoba.

Ariko ndatinya ko nk'uko inzoka yayobeje Eva ikoresheje uburiganya bwayo, ni ko n'imitima yanyu yohunama, mukava mu kutagira uburyarya muri Kristu. (2 Ab'i Korinto 11:3).

Inyiyumvo.

Ca gisato kirakarira uwo mugore... (Ivyahishuriwe Yohana 12:17)

Ukwipfuza.

Kandi ngo bashobore kwikura mu mutego wa Sekibi, abafashe ari imbohe ngo bakore ivyo agomba. (2 Timoteyo 2:26).

Ububasha.

...Umwami w'ububasha bwo mu kirere... (Abanyefeso 2:2)

Ni uwuhendana.

Mwambare ibirwanisho vyose vy'Imana, kugira ngo mushobore guhangana n'amayeri ya Sekibi. (Abanyefeso 6:11).

Ubukazi Kandi Ububisha.

Mube maso, mube maso; kuko umwansi wanyu Sekibi azerera nk'intare itontoma, arondera uwo aconshomera. (1 Petero 5:8).

Ni uguhenda.

Kandi nta gitangaje: kuko Shetani ubwiwe yihindura umumarayika w'umuco.
(2 Ab'i Korinto 11:14).

AMAZINA YA SATANI .

Bibiliya itanga amazina menshi kuri Shetani ahishura vyinshi ku kamere yiwe n'ibikorwa vyawe. Shetani mu ntango yitwa "umukerubi yarobanuwe" na "Lusiferi" imbere y'uko agarariza. Ayandi mazina ya Shetani ni:

Abadoni (ijambo ry'igiheburayo risobanura umumarayika atikiza): Ivyahishuwe 9:11

Uwurega Abavukanyi: Ivyahishuriwe Yohana 12:10

Umwansi: 1 Petero 5:8.

Umumarayika wo mu mwobo w'ikuzimu: Ivyahishuriwe Yohana 9:11

Umumarayika w'umuco: 2 Ab'i Korinto 11:4.

Apoliyoni (ijambo ry'ikigiriki risobanura umunyavyaha): Ivyahishuriwe Yohana 9:11

Belizebuli: Matayo 12:24; Luka 11:15; Mariko 3:22

Beliyali: 2 Ab'i Korinto 6:15

Umubeshi: Ivyahishuwe 12:9; 20:3.

Uwusenya: Ivyahishuwe 9:11; 1 Abakorinto 10:10

Mubesheranyi (bisigura umubesheranyi): 1 Petero 5:8; Matayo 4:16.

Ikiyoka: Ivyahishuriwe Yohana 12:3.

Umwansi: Matayo 13:39

Umubisha: 1 Yohana 5:19

Imana y'iyi si: 2 Ab'i Korinto 4:4.

Umwami wa Tiro: Ezekiyeli 28:12-15.

Umubeshi, se w'ibinyoma: Yohana 8:44.

Umwicanyi: Yohani 8:44

Umwami w'abadayimoni: Matayo 12:24.

Umutware w'iyi si: Yohana 12:31; 14:30; 16:11

Umuganwa w'ububasha bwo mu kirere: Abanyefeso 2:2.

Shetani (bisigura umwansi): Yohana 13:27

Inzoka: Ivyahishuwe 12:9; 2 Ab'i Korinto 1:3.

Umugerageza: Matayo 4:3; 1 Ab'i Tesalonike 3:5.

Intare itontoma: 1 Petero 5:8.

Umutware w'umwiza: Abanyefeso 6:12

Mpwemu akorera mu bana b'intumvira: Abanyefeso 2:2.

Ushobora kumenya ububasha bwa Shetani uhereye ku mico yiwe n'amazina yiwe. Kubera ko ari umwansi w'umuhendanyi, w'inkomezi Bibiliya iragabisha iti:

Murabe maso, mube maso, kuko umwansi wanyu Sekibi azerera nk'intare itontoma, arondera uwo yaconshomera. (1 Petero 5:8).

Kandi ntimuhe umwanya wa shetani. (Abanyefeso 4:27).

IKIBANZA C'INTAMBARA N'UKUGWA KW'ABADAYIMOYO

Imana yaremeye abamarayika bose, bamwe muri bo baciye baba amadayimoni:

Vyose vyaremwe na We; kandi nta kintu na kimwe mu vyaremwe ata We. (Yohani 1:3)

Kuko muri We ariho ibintu vyose vyaremwe, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi, ibiboneka n'ibitaboneka, ari intebe z'ubwami, ari ubwami, ari ubutware, ari ububasha; vyose vyaremwe na We kandi vyaremwe We. (Ab'i Kolosayi 1:16).

Amadayimoni mu ntango yari nk'abandi bamarayika b'Imana bafise kamere n'ibibanza nk'ivy'abamarayika beza. Igihe Shetani yagarariza Imana, igice c'abamarayika caragize uruhara mu kugarariza kwiwe, ni co gituma Imana yabirukanye mw'ijuru, kumwe na Shetani. Ntibari bakiri ibiremwa vyiza vy'impwemu (abamarayika), ahubwo bari ibiremwa bibi vy'impwemu (amadayimoni):

Hanyuma haba intambara mw'ijuru: Mikaheli n'abamarayika biwe barwana n'ikiyoka (Satani); ca gisato kirarwana n'abamarayika baco. Kandi ntiyatsinda; kandi nta kibanza cabo cari kigiboneka mw'ijuru. Ca gisato kinini kirakororwa, ya nzoka ya kera, yitwa Murwanizi, irindi ni Satani, ni co kizimiza isi yose; (Ivyahishuwe 12:7-9).

Nimba amadayimoni atari abamarayika "baguye", rero nta yindi nsobanuro ya Bibiliya dufise y'ukubaho kwayo. Shetani ntashobora kwiremera inguvu ziwe, kuko vyose vyaremwe n'Imana. Hariho imigwi ibiri y'abo bamarayika baguye. Umugwi umwe uriko urwanya Imana n'abantu bayo bo kw'isi n'umwete. Uwundi na we apfungiwe mu minyororo:

Kuko iyo Imana itababariye abamarayika bacumuye, ariko ibaterera mu muriro udahera, ibashira mu minyororo y'umwiza, ngo babikirwe urubanza...(2 Petero 2:4)

Abamarayika na bo batigumye ikibanza cabo ca mbere, bagata aho baba, yababikiye iminyororo y'ibihe bidashira mu mwijima, gushitsa ku musu mukuru w'urubanza.

(Yuda 6)

Indongozi y'amadayimoni afunguwe n'ayo akora ni Shetani, yitwa «umuganwa» w'amadayimoni (Matayo 12:24).

UBURANGA BW'ABADAYIMONI .

Mu ntango amadayimoni yari atagira icaha, yari afise kamere nk'izo abamarayika beza twamaze kuvuga muri iki kigabane bari bafise. Mu mimerere mibi barimwo ubu abo badayimoni:

-Ni impwemu: Matayo 8:16; Luka 10:17, 20 .

-Bishobora kugaragara: Itanguriro 3:1; Zekariya 3:1; Matayo 4:9-10

-Ashobora kuvuga: Mariko 5:9, 12; Luka 8:28; Matayo 8:31

-Izere: Yakobo 2:19

-Gukora ivyo bashaka: Luka 11:24; 8:32

-Kwerekana ubwenge: Mariko 1:24

-Ugire inyiyumvo: Luka 8:28; Yakobo 2:19

-Mugire ukwemera: Ivyakozwe n'intumwa 19:15.

-Ugire inkomezi zidasanzwe: Ivyakozwe n'intumwa 19:16; Mariko 5:38.

-Kugira ukuhaba kudasanzwe: Daniyeli 9:21-23

-Ni ibihe bidahera: Matayo 25:41

-Bagire inyigisho zabo: 1 Timoteyo 4:1-3.

-Ni babi: Matayo 10:1; Mariko 1:27; 3:11; 1 Timoteyo 4:1-3.

-Menya iherezo ryabo: Matayo 8:29

-Umenye Kristo: Mariko 1:24

AMAZINA Y'ABADAYIMONI .

Amadayimoni yitwa impwemu mbi incuro zitandatu, impwemu zihumanye zitwa impwemu zihumanye incuro 23 mw'isezerano rishasha. Bitwa kandi abashetani (Mariko 1:32) n'abamarayika ba shetani (Matayo 25:41).

ISHIRAHAMWE RY'INGUVU Z'ABADAYIMOYO

Reka dusuzume ingene Imana yatunganije ingabo zayo z'abamarayika...

Kuko muri we ari ho vyose vyaremewe, ibiri mw'ijuru n'ibiri kw'isi, ibiboneka n'ibitaboneka, vyaba intebe z'ubwami, ari ubutware, ari ubutware, ari ububasha: Vyose vyaremewe na we, kandi vyaremewe ku bwawe. (Ab'i Kolosayi 1:16).

Shetani ni umwigana, si umutanguriro. Yatunganije amadayimoni yiwe mu buryo busa n'ubw'ingabo z'Imana:

Kuko tunigana atari ab'inyama n'amaraso, ariko tunigana n'abakuru n'abafise ububasha n'abaganza iyi si y'umwiza n'impwemu mbi zo mw'ijuru. (Abanyefeso 6:12).

Shetani yatunganije ingabo ziwe mu:

Ingingo: Biboneka ko Shetani yagabuye isi mu migwi. Igihugu ni akarere canke ububasha bw'umwami. Shetani yashizeho umuganwa ku butegetsi bumwe bumwe. Umuganwa w'ububasha bw'Ubuperesi avugwa muri Daniyeli 10. Uko ni ko Shetani akora ku rugero rw'igihugu agira ico akoze ku ntwaro n'amahanga.

Ububasha n'abategetsi b'umwiza w'iyi si: Ivyo bice bibiri vy'amadayimoni biriko birakora mu mibano, mu vya politike no mu mico kama y'isi.

Ububisha bwo mu mpwemu mu bibanza vy'agaciro: Ibibanza vy'agaciro mw'Isezerano rya Kera niho ugusenga kwabera. Uko niko satani akora mu mibumbe y'idini yo kw'isi.

Iyo migwi itunganijwe iratandukanye mu bunini. Nk'akarorero, Mariya Magdalena yari afise amadayimoni indwi imbere y'uko akizwa. Luka 8:30 havuga "ingabo" z'amadayimoni. Legiyo yo mu ngabo z'Abaroma zari zitwara mu gihe ca Yezu, yerekeza ku ngabo 6.100 z'amaguru n'abagendera ku mafarasi 726!

Izo nguvu z'amadayimoni zitunganijwe...

Ni ubumwe: Ku bijanye n'umuntu yari afise amadayimoni yanditswe muri Luka 8:30 amadayimoni yari yunze ubumwe mu mugambi wayo, uwo muri aka karorero wari ufise uwo mugabo. Ni ko biri muri Matayo 12:45 no kuri Mariya Magdalena yari afise amadayimoni indwi (Luka 16:9). Yesu yavuze ku bumwe bw'ububasha bw'amadayimoni igihe yavuga ati:

Na Shetani niyaba yirukana Shetani, yiciyemwo ibice ikirwanya; none ubwami bwiwe buzohagarara gute?» (Matayo 12:26).

Kugira ingero zitandukanye z'ububisha: Ivyo bigereranywa n'umudadayimoni yavuze ko azogarukana n'izindi mpwemu mbi:

Iyo impwemu ihumanye ivuye mu muntu, ica ahantu hagadutse irondera uburuhukiro ntiburonke. Araheza akavuga ati: «Ndasubire mu nzu yanje navuyemwo;» ashitseyo, agasanga ari ubusa, ikuburiwe, iteguwe neza. Hanyuma akagenda, ajana n'izindi mpwemu indwi ziyirusha ububisha, zikinjiramwo zikibamwo: kandi ivy'uwo muntu vya nyuma biba bibi kurusha ivy'imbere... (Matayo 12:43-45)

Ishobora guhindura ibikorwa vyayo: Dayimoni muri 1 Abami 22:21-23 yatangaje ko azoba impwemu y'ikinyoma. Ivyo vyerekana ko atari umwe mbere kuko yavuze ngo "Nzoba...".

Ni ubwoko butandukanye: Bibiliya yigisha ko umuntu afise umubiri, ubugingo n'impwemu. Hari ubwoko butatu bukomeye bw'amadayimoni atera umubiri, ubugingo n'impwemu vy'umuntu:

-Impwemu mbi canke zihumanye: Ni zo zituma habaho ibikorwa vy'ubusambanyi, ivyiyumviro bihumanye, uguhahaza, ugutunga, ukwihebura, n'izindi nzira za satani. Bibabaza ubwenge n'ubugingo bw'umuntu (Matayo 10:1; 12:43; Mariko 1:23-26).

-Impwemu z'ubugoyagoye: Izo mpwemu zibabaza umubiri w'umubiri (Luka 13:11).

-Impwemu zihendahenda: Impwemu zihendahenda zibabaza ubwenge, ubugingo n'impwemu vy'umuntu, zikamukwegera kwemera inyigisho z'ikinyoma nk'uko vyerekanwa muri 1 Timoteyo 4:1. Izo mpwemu zirahenda abantu ngo bemere ikinyoma maze bacibwe igihano c'ibihe bidahera. Ni impwemu z'inyigisho z'ibinyoma, z'amadini y'ibinyoma, za Kristo w'ibinyoma, n'iz'abigisha b'ibinyoma.

IBIKORWA VY'ABADAYIMOYI .

Muri Bibiliya yose, amadayimoni yerekanwa ko akora cane kw'isi. Kubera ko Shetani ataboneka hose (aho hose), arakoresha amadayimoni kugira ngo akore ivyo agomba yongere ashitse imigambi yiwe kw'isi yose. Amadayimoni ni «ububasha bwo mu kirere» (Abanyefeso 2:2) n'«ububasha bwo mu mwijima» (Abakolosayi 1:13) kandi yose ari muni y'ububasha bwa Shetani.

Abadayimoni bakurikiza amabwirizwa atangwa n'umwami wabo Shetani. Turashobora guca irya n'ino ibikorwa vy'amadayimoni mu kumenya ko yama arwanya Imana, umugambi wayo n'abantu bayo. Amadayimoni aragwiza ububasha bwa Shetani mu kuremesha ubuhendanyi n'ububasha. Biragira ico bikoze ku bantu ku giti cabo, ku ntwaro, ku mahanga no ku rutonde rw'isi. Bararemesha ubugararizi bongera barabebanya Imana n'abantu. Batera imbere ugusenga ibigirwamana, inyigisho z'ikinyoma, bagahuma abagabo n'abagore ukuri kw'Ubutumwa bwiza.

Ayo madayimoni atera abatamera abatuma bakora ibikorwa bibi biteye ubwoba, kwica, gukomeretsa, kwiyahura, n'ibindi. Bitera abantu amadayimoni mu kuba mu muntu, bikagenzura ata guca ku ruhande ubwenge bw'uwo muntu n'ibikorwa vyiwe. Ukwizizirwa n'amadayimoni birangwa n'impwemu zihumanye (Mariko 5:2); gushavura (Mariko 5:4); inkomezi z'umubiri zidasanzwe (Mariko 5:3); kunanira ibintu vy'impwemu (Mariko 5:7); n'uguhindura ijwi n'akaranga (Mariko 5:9).

Amadayimoni atera abemera mu kugerageza, mu guhenda, mu kwihebura no mu guhahaza. Bagerageza kukugumiza mu buja bw'ingeso n'ubwoba. Bagushinja bakagutuka, bagatera amacakubiri mu bantu b'Imana, bagatera umubiri wawe w'umubiri. Amadayimoni akoreshwa na Satani mu gutera Ijambo ry'Imana, ugusenga Imana kwawe, kugendana n'Imana, n'igikorwa ukorera Imana.

Abatamera ntaco bashobora kwikingira ibitero vy'ububasha bw'amadayimoni, ariko abemera barafise ubuhinga bukomeye bwo mu vy'impwemu bwo guhangana n'izo nguvu z'impwemu zikomeye z'ikibi. Abemera barashobora kwikingira ibikorwa vy'amadayimoni, bagacungurwa iyo bashikiwe n'amadayimoni, kandi bakagira ububasha bwo kuzana ugucungurwa ku bandi biciye kuri Yezu Kristu. Ku vyerekeye inyigisho zitomoye ku ntambara yo mu vy'impwemu, ibikorwa vy'amadayimoni, n'ugucungurwa, raba inyigisho y'ishirahamwe mpuzamakungu ry'ivy'impwemu yitwa "Ingingo z'impwemu: Igitabo c'intambara yo mu vy'impwemu" iboneka kuri: <http://www.harvestime.org>

AHO SATANI N'ABADAYIMONI BAZOJA .

Ikuzimu iteguriwe Sekibi n'abamarayika biwe. Ni co kizoba ari co bazoshikako:

Maze azobwira abo bari ibubamfu ati: «Nimuve kuri jewe, mwa bavumwe mwe, muje mu muriro udahera, wateguriwe Sekibi n'abamarayika biwe.» (Matayo 25:41).

wa Mubesheranyi yabazimiza atererwa muri ca kiyaga caka umuriro n'amazuku, aho ca gikoko na wa muhanuzi w'ibinyoma bari, bazobabazwa ku murango no mw'ijoro ibihe bitazoshira. (Ivyahishuwe 20:10)

Igihe Yesu yahangana n'abagabo babiri bari biziziwe n'amadayimoni, inyishu yabo yari iyi:

...Dupfa iki ga Yesu Mwana w'Imana? waje hano kutubabaza igihe kitarashika?» (Matayo 8:29).

Amadayimoni yari muri abo bagabo bari bafise amadayimoni yari azi ko iherezo ryabo rya nyuma ari ahantu h'imibabaro y'ibihe bidahera kandi ko hariho igihe cashinzwe co kwirukanwa ng'aho.

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'amadayimoni.

2. Ni nde yaremwe Shetani?

3. Mu ntango Satani yoba yaremwe ari mwiza canke ari mubi?

4. Ni igisomwa ikihe gihishura ikibanza Shetani yari afise kera igihe yaremwe ubwa mbere?

Dondora ukuntu yari ameze kera.

5. Menya ibice bibiri bidondora ukugwa kwa Shetani.

_____kandi_____

6. Ni igiki catumye Shetani agwa?

7. Nimushire ku rutonde amajambo atanu "Nzobishaka" yavuzwe na Shetani.

8. Ni ivyipfuzo ibihe Shetani yari afise nk'uko vyerekanwa muri ayo majambo?

9. Tanga urutonde rw'ibintu bitandatu vyavuye mu caha ca Satani bivugwa muri iki cigwa.

10. Ubu Shetani ari hehe? None Shetani yoba ari hose?

11. Andika incamake yerekeye ibikorwa Shetani akora ubu.

12. Nuvuge muri make kamere za Shetani zivugwa muri iki kigabane.

13. Ni imburi izihe zitangwa ku bijanye na Shetani mu 1 Petero 5:8 no mu Banyefeso 4:27 ?

14. Ni nde mu ntango yaremye abamarayika bacitse amadayimoni?

15. Dondora ukuntu amadayimoni yari ameze mu ntango.

16. Ni igiki catumye abo bamarayika bakororwa mw'ijuru bagacika impwemu mbi?

17. Iyo migwi ibiri y'abamarayika baguye ni iyihe?

_____kandi

18. Indongozi y'abamarayika b'amadayimoni ni nde?

19. Nuvuge mu ncamake ibiranga amadayimoni vyari vyashizwe ku rutonde muri iki gice.

20. Ni ayahe yandi mazina amadayimoni yitwa?

21. Nuvuge mu ncamake ingero zikurikira z'imiterere ya Shetani y'amadayimoni.

-Ivy'ubukuru.

-Ububasha n'abatware b'umwijima w'iyi si.

-Ububisha bwo mu mpwemu ahantu hejuru.

22. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'amadayimoni ku bijanye n'ibintu bikurikira:

-Barahuje ubumwe.

-Bafise ingero zitandukanye z'ububisha.

-Bashobora guhindura ibikorwa vyabo. _____

-Ni ubwoko butandukanye.

23. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ibikorwa vy'amadayimoni nk'uko vyavuzwe muri iki kigabane.

24. Ni hehe Shetani n'abamarayika biwe bazoshika?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Ihuriro mpuzamakungu rya Harvestime ritanga inyigisho zibiri zikomeye zo guhangana na Shetani n'amadayimoni: "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu" na "Intambara y'Umubiri" ziboneka ku buntu kuri: <http://www.harvestime.org>
2. Subiramwo amazina ya Shetani ari muri iki kigabane. Bizotuma urushiriza gutahura kamere yiwe, ibikorwa vyiwe be n'imigambi yiwe.

IGICE CA GATANDATU

IVY'IBIBILIYA

Bibiliya

INSOBANURO

Ijambo Bibliologie rikomoka ku jambo ry'ikigiriki biblos risobanura "ibitabu". Rivuga ukwiga Bibiliya nk'Ijambo ryanditse ry'Imana imwe rudende y'ukuri kandi nzima. Ijambo "Icanditswe" rirakoreshwa kandi mu kwerekeza ku Ijambo ry'Imana. Iri jambo rikomoka kw'ijambo ry'ikilatini risobanura "kwandika." Ingingo zigishwa mu vy'Ivya Bibliologie ni nk'uguhishurirwa, uguhumerwa, ukutagira amakosa, ukuri, ugusobanura, ugutanga umuco, ugushira mu ngiro n'imiterere y'Ijambo ry'Imana. Ubumwe n'ubudasa bw'Ijambo biratohozwa, nk'uko nyene n'intumbero, insiguro, ubuhinduzi n'uguhindura amajambo.

IVYAHISHUWE KW'IJAMBO .

Ijambo «uguhishurirwa» risigura guhishura canke gupfukura. Ivyahishuriwe ni inzira Imana yimenyekanishamwo abantu biciye mu vyanditswe, Yezu Kristu, ibitangaro, iyerekwa, indoto, ivyaremwe n'ibindi.

Uretse Ijambo ry'Imana ryanditse, ivyaremwe ubwavyo birahishura Imana:

Kubera ukwizera dutahura yuko isi yaremwe n'Ijambo ry'Imana, ku buryo ibiboneka bitaremwe n'ibiboneka. (Abaheburayo 11:3).

Imana yaremye ijuru ikoresheje ijambo ryayo: «Ijambo ry'Umukama ni ryo ryaremesheje ijuru» (Zaburi 33: 6). Imana nayo irashigikira, canke ikomeza gushigikira isi n'ibintu vyose ku bubasha bw'ijambo ryayo:

Uwo, kuko ari umuco w'ubuninahazwa bwiwe, n'ishusho y'akaranga kiwe, kandi ashigikira vyose mw'Ijambo ry'ububasha bwiwe, amaze gutwoza ivyaha vyacu we nyene, aca yicara iburyo bw'Umukuru w'Ishengero ryo mw'ijuru. (Abaheburayo 1:3).

Ijambo ry'Imana rihishurirwa kandi biciye mu mutimanama (Abaroma 2:14-15) no mu gutanga--ibikorwa vy'Imana vy'ubukuru muri kahise (Itanguriro 50:20; 1 Samweli 2:6-10).

GUHUMEKA IJAMBO .

Guhumekerwa ni inzira Imana yakoresheje abanditsi b'abantu kugira ngo yandike Amajambo yayo biciye mu kwandika guhumekewe na Mpwemu. Guhumekerwa kw'Ijambo mu majambo kwerekeza ku jambo ryose rihumekewe. Ivyiyumviro vy'abantu bose vyerekeye ko Bibiliya yose yahumetswe, atari ivyo bice gusa bivuga ku bibazo vy'ukwizera n'ibikorwa (2 Timoteyo 3:16; 2 Petero 1:20-21).

Imana ni yo soko y'ivyiyumviro vya Bibiliya. Bamwe mu banditsi baranditse neza neza ivyo Imana yavuze nk'uko yabategetse:

Fata umuzingo w'igitabu, wandikemwo amajambo yose nakubwiye ku bijanye na Isirayeli . . . (Yeremiya 36:2).

Abandi banditsi banditse ivyo bacyemwo canke ivyo Imana yabahishuriye:

wandike ivyo wabonye, n'ibiriho, n'ibizoba nyuma y'ivyo. (Ivyahishuwe 1:19)

Imana yahumekeye amajambo yo muri Bibiliya maze ikoresha abantu nka 40 batandukanye kugira ngo bandike ivyanditswe. Abo bagabo banditse ubutumwa bwiwe mu kiringo c'imyaka 1500. Uko abo banditsi bemeranya ata gatotsi ni ikimenyamenya kimwe ciza cane c'uko bose bayobowe n'umwanditsi umwe. Uwo mwanditsi yari Imana.

UKUTAGIRA IKOSA KW'IJAMBO

«Ukutagira amakosa kw'Ijambo» bisigura ko ivyanditswe bitagira amakosa, vyaba vyerekeye ibibazo vy'idini, ivy'ubutaka canke ivy'amateka. Kubera iyo mpamvu, ivyanditswe ni vyo bifise ububasha bwa nyuma mu bijanye n'ukwizera, inyigisho n'imigenzo. Ijambo rifata ikibanza c'imigenzo, imico kama n'inyigisho zashizweho n'abantu. Ingorane iyo ari yo yose umuntu abona mu bijanye n'ukuri kw'ico canditswe, ibaho kubera amakosa dukora mu gusobanura canke ukuntu tutatahura.

UBUTUNGANE BW'IJAMBO

Inzira y'ugushirwa mu gitabu c'ivya kera yerekeza ku kwemera kwa Ekleziya inkomoko n'ububasha bw'Imana vy'ibitabu mirongo itandatu na bitandatu vya Bibiliya. Ekleziya ntiyagennye ibitabu vyakomotse ku Mana, ariko yemera ko ivyo bitabu ari ivy'Imana--bisobanura ko vyemezwa n'ico gitabu ubwaco. Ibiri muri ivyo bitabu birasuzuma ko ari Ijambo ry'Imana ry'ukuri.

Ivyangombwa vyo kwemererwa vyari:

-Ububasha bw'umwanditsi. Igitabo kigomba kwandikwa n'intumwa yemewe kandi yemewe, umuhanuzi, n'ibindi.

-Ibirimwo: Ico gitabu kigomba kubamwo ibimenyamenya vyo mu mutima vyerekana ko cahumetswe kandi gifise ububasha.

-Kwemerwa: Nta gitabu na kimwe amashengero menshi akekeranya ko ari ic'ukuri cemewe.

Ivyo mw'Isezerano rya Kera biri muri iki gihe ni ivyo kwizigirwa bishingiye ku nyandiko z'akahise nk'ivyo kuvumbura imizingo yo mu Kiyaga c'Umunyu mu 1947. Yatanze icanditswe c'igiheburayo co mu kinjana ca kabiri gushika mu kinjana ca mbere B.G.C. mu bitabo vyose vyo mw'Isezerano rya Kera kiretse kimwe (Esiteri). Ubundi buryo bwo kugenzura ukuri bwarimwo Septante--ubuhinduzi bwose bw'Isezerano rya Kera ry'ikigiriki ryo mu 200 B.C.-- n'Isezerano ry'Ikilatini ryitwa Vulgate rya Jérôme ryo mu 400 B.C.

Hariho inyandiko zirenga 5000 z'Isezerano Rishasha, ivyo bikaba bituma ari yo nyandiko nziza cane yasuzumwe mu nyandiko zose za kera. Benshi muri izo kopi ni za kera, zikaba zanditswe kuva mu 135 inyuma ya Kristu gushika mu kinjana ca 8. Kodegisi Sinitiki (yo mu kinjana ca 4), Kodegisi Vatikano (yo mu kinjana ca 4) na Kodegisi Alegizandiriyo (yo mu kinjana ca 5) ni inyandiko z'intoke z'Isezerano Rishasha hafi yuzuye.

INSOBANURO Y'IJAMBO .

Gusobanura ni uburyo Ijambo ry'Imana ritahurwa. Ukwiye kwegera Ijambo ataco wiyumvira, ata migenzo canke imico kama. Utegerezwa gutahura ico umwanditsi yashaka kuvuga n'ingene gifitaniye isano n'ubuzima bwawe. Kugira ngo usobanure neza Ijambo ukwiye kuvyiga muri rusangi, ukagereranya icanditswe n'icanditswe, ukiga amateka n'imico kama, ukiga ukurikije ibirimwo, n'ibitabu, ibigabane, ingingo n'amajambo. Herméneutique ni ijambo rikoresha ku buhinga bwigisha ingingo ngenderwako zo gusobanura. Herméneutique irondera inyishu z'ibibazo bibiri: Ivyo Bibiliya ivuga n'ico isobanura.

UMURIRO W'IJAMBO .

Umuco ni igikorwa ca Mpwemu gishoboza umwizera yavutse ubwa kabiri gutahura no gusobanura ukuri:

Ariko nk'uko vyanditswe ngo: «Ivyo ijisho ritigeze kubona, n'ivyo ugutwi kutari kwumvise, ivyo umuntu atigeze vyinjira mu mutima, ivyo Imana yateguriye abayikunda.» Ni twebwe Imana yabimenyesheje Mpwemu wayo, kuko Mpwemu asesa vyose, n'ibihishijwe vy'Imana. Ni nde yomenya ibiri mu muntu, atari impwemu yiwe iri muri we? ni ko n'ivy'Imana ata wubizi, atari Mpwemu w'Imana. Twebwe rero ntitwahawe impwemu y'isi, ariko twahawe impwemu iva ku Mana; kugira ngo tumenye ivyo Imana yaduhaye ku buntu. Ivyo rero ntitubivuga mu majambo yigishwa n'ubwenge bw'abantu, ariko tubivuga mu majambo yigishwa na Mpwemu Yera; kugereranya ivy'impwemu n'ivy'impwemu. Ariko umuntu w'umubiri ntiyakira ivy'Umwuka w'Imana, kuko ari ubupfu kuri we, kandi ntashobora kubimenya, kuko bisobanurwa mu buryo bw'impwemu. (1 Ab'i Korinto 2:9-14).

Abemera bategetswe:

Niwitondere kwiyerekana ko wemewe n’Imana, umukozi adakwiye guterwa isoni, atanga neza Ijambo ry’ukuri. (2 Timoteyo 2:15).

Imana yaraguhaye Umwigisha yihariye azogufasha igihe wiga Ijambo ryayo. Igihe Yesu yari kw’isi we ubwiye yigishije abayoboke biwe ukuri kw’Imana. Ariko Yesu yari azi ko amaze gupfa no kuzuka azoba ariko asubira mw’Ijuru, ni co gituma yabwiye abayoboke biwe ko hazorungikwa Umwigisha yihariye azobafasha gutahura Ijambo ry’Imana. Uwo Mwigisha ni Mpwemu Yera:

Ariko uwo Mufasha Data azorungika mw’izina ryanje, ari we Mutima Mweranda, ni We azobigisha vyose, azobibutsa ivyo nababwiye vyose. (Yohani 14:26) .

Ariko we, Mpwemu w’ukuri niyaza, azobayobora mu kuri kwose; kuko atazovuga ivyiwe; ariko ivyo azokwumva vyose ni vyo azovuga kandi azobamenyesha ibizoza. (Yohani 16:13) .

Ukuza kwa Mpwemu Yera kwanditswe mu Vyakozwe n’Intumwa igice ca 2. Biciye muri Mpwemu Yera uronka ubushobozi budasanzwe, burengeye ubw’abantu bwo gutahura Ijambo ry’Imana:

Ariko amavuta mwaronse kuri we aguma muri mwebwe, kandi ntimukeneye ko hagira uwubigisha; ariko nk’uko iryo robanurwa ribigisha vyose kandi ari ukuri, atari ikinyoma, kandi nk’uko ryabigishije, ni ko muzoguma muri we. (1 Yohana 2:27).

GUSHIRA MU NGIRO IJAMBO .

Gushira mu ngiro Ijambo bisigura kureka Bibiliya ikavugana nawe ubwawe--- ikakwigisha, ikagutera intege, ikakwemeza, ikakuyobora ubuzima bwawe. Gushira mu ngiro Bibiliya bisigura ko ukora kw’Ijambo ry’Imana, ntuvyige gusa. Ivyahishuriwe bikwiye gutuma haba uguhinduka--uguhinduka nyakuri--mu buzima bwawe:

Ariko mube abashira mu ngiro iryo jambo, ntimube abumva gusa, mwihenda. Kuk’umuntu yumva ijambo ntarishire mu ngiro, ameze nk’umuntu yihweza mu maso hiwe, akagenda, uwo mwanya akibagira uko yari ameze. Ariko umuntu wese yitegereje mu vyagezwe bitunganye vy’umwidegemvyo, akabigumya,

atar'uwumva yibagirwa, ariko akaba uwushitsa, azohezagirwa mu vyo akora. (Yakobo 1:22-25).

Ku buryo bwo kwiga Bibiliya burimwo inyigisho zo gukurikiza Ijambo, raba inyigisho y'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa yitwa "Inyigisho za Bibiliya z'Irema." Raba kandi ingingo ngenderwako zo gusobanura zitangwa mu nyigisho z'inyongera z'iki kigabane.

UBUTUNGANE BW'IJAMBO .

Ivyiyumviro Bikuru.

Bibiliya igizwe n'ibice bibiri binini vyitwa Isezerano rya Kera n'Isezerano Rishasha. Ijambo «isezerano» risobanura «isezerano.» Isezerano ni isezerano. Isezerano rya Kera ryanditse isezerano canke isezerano ry'intango Imana yagiranye n'umuntu. Isezerano rishasha ryanditse isezerano rishasha Imana yagiranye n'Umwana wayo Yesu Kristo.

None ayo masezerano abiri yari avuga iki? Vyompi vyari vyerekeye ugusubiza umuntu w'umunyavyaha ubucuti bubereye n'Imana. Imana yashizeho itegeko ry'uko icaha gishobora guharirwa gusa biciye mu gusesa amaraso: «...ata gusesa amaraso nta kubabarirwa (imbabazi) kubaho» (Abaheburayo 9:22).

Mu masezerano y'Imana mw'Isezerano rya Kera, ibimazi vy'amaraso vy'ibikoko vyatangwa kugira ngo umuntu aronke imbabazi z'icaha. Ico cari ikigereranyo c'ikimazi c'amaraso Yezu Kristu yari gutanga mu masezerano mashasha yagiranye n'Imana. Biciye mu kuvuka, ubuzima, urupfu n'izuka rya Yesu, ikimazi ca nyuma c'icaha caratanzwe:

Ariko Kristu amaze kuza, ari umuherezi mukuru w'ivyiza bizozza, aca mw'ihema riruta ayandi kandi ritunganye kuruta, ritari ryubatswe n'intoke, ritari iry'iyi nyubakwa; Kandi n'amaraso y'impene canke y'ibimasa ntiyinjiranye ahera, ariko yinjiye amaraso yiwe rimwe gusa, aduronkera ugucungurwa kw'ibihe bidahera. Kuko amaraso y'ibimasa n'ay'impene n'ivu ry'inyana y'inyana y'imijagiro y'abahumanye ari vyo vyeza umubiri, mbega amaraso ya Kristo, uwashikaniye Imana ata gatotsi biciye muri Mpwemu w'ibihe bidahera, azorushiriza gusukura . ijwi ryawe ryo mu mutima rivuye mu bapfuye rikorera Imana nzima? Ni co gituma ari we muhuza w'isezerano rishasha, kugira ngo abahamagawe baronke umuhango w'iragi ry'ibihe bidahera, biciye mu rupfu

rwiwe, kugira ngo bicungure ibicumuro vyari mw'isezerano rya mbere. (Abaheburayo 9:11-15).

Izo ndagano zompi n'ijambo ry'Imana kandi dutegerezwa kuziga zompi kugira ngo dutahure ubutumwa bw'Imana. Amajambo «isezerano rya kera» n'isezerano rishasha arakoreshwa mu gutandukanya amasezerano Imana yagiranye n'umuntu imbere n'inyuma y'urupfu rwa Yesu. Ntitwirengagiza Isezerano rya Kera kubera gusa ryitwa « rya kera ». Amasezerano yompi ashimikiye cane ku guhishurirwa kwa Yesu Kristu.

Uko ibitabo bimeze.

Bibiliya iraha igabanywamwo ibitabu 66. Isezerano rya kera rifise ibitabo 39. Isezerano Rishasha ririmwo ibitabo 27. Igitabo kimwekimwe cose kigizwe n'ibigabane n'imirongo. Naho ibirimwo igitabu kimwekimwe cose ari Ijambo ry'Imana, ugucapura mu bigabane no mu mirongo vyakozwe n'umuntu kugira ngo vyorohe kuronka imirongo yihariye. Vyoba bigoye cane kuronka umurongo iyo ibitabu vyose biba ari paragarafu imwe ndende.

Ibitabo vyo mw'Isezerano rya Kera bigabanywemwo imigwi ine ikomeye: Ivyagezwe, amateka, imivugo n'ubuhanuzi.

Ibitabo Vy'Ivyagezwe: Hariho ibitabo bitanu vy'Ivyagezwe. Amazina y'ivyo bitabu ni:

Itanguriro

Kuvayo

Abalewi

Igitigiri

Gusubira mu vyagezwe

Ivyo bitabo bivuga ivy'iremwa ry'umuntu n'isi n'Imana hamwe n'amateka y'umuntu mu ntango. Bivuga ingene Imana yahagurukije ihanga rya Isirayeli ngo ribe ihanga ryashobora gucamwo kwihishurira amahanga yo kw'isi no kwandika amategeko y'Imana. Ibice bizwi cane ni ivyagezwe cumi (Kuvayo 20:3-17); iryo bwirizwa riruta ayandi yose (Gusubira mu vyagezwe 6:5); n'itegeko rigira kabiri risumba ayandi (Abalewi 19:18).

Ibitabo Vy'amateka: Hariho ibitabo 12 vy'amateka mw'Isezerano rya Kera. Amazina y'ibitabu vy'amateka ni:

Yosuwa

Abacamanza

Rusi

1 na 2 Samweli

1 na 2 Abami

1 na 1 Ngoma

Ezira

Nehemiya

Esiteri

Ibitabo vy'akahise bivuga amateka y'imyaka igihumbi y'igisata c'Imana ari co Isirayeli. Mu bisanzwe ntizivuga ivyabaye vyose, ahubwo zindika ibintu bihambaye vyabaye kandi zikerekana ingaruka zo gukurikiza itegeko ry'Imana no kurirengagiza.

Ibitabo Vy'Imivugo: Hari ibitabu bitanu vy'imivugo. Amazina y'ibitabu vy'imivugo ni:

Akazi

Zaburi

Imigani

Umusiguzi

Indirimbo ya Salomo

Ivyo bitabu ni ibitabu vy'ugusenga vy'abantu b'Imana, Isirayeli, kandi biracariko birakoreshwa mu gusenga kw'abizera muri iki gihe. Zaburi ya 23 ni akarorero k'imivugo myiza y'ugusenga iri muri ivyo bitabu.

Ibitabo Vy'ubuhanuzi: Ibitabo vy'ubuhanuzi vyo mw'Isezerano rya Kera bigabanywemwo imigwi ibiri yitwa ibitabu vy'ubuhanuzi bikuru n'ibito. Ivyo ntibisigura ko Abahanuzi Bakuru ari bo bahambaye kuruta Abahanuzi Bato. Iryo zina rikoresha gusa kubera ko Abahanuzi Bakuru ari ibitabu birebire kuruta Abahanuzi Bato. Hariho ibitabu 17 vy'ubuhanuzi mw'Isezerano rya Kera. Amazina y'ibitabu vy'ubuhanuzi ni aya:

Abahanuzi bakuru:

Yesaya

Yeremiya

Amaborogo

Ezekiyeli

Daniyeli

Abahanuzi batobato:

Hoseya Nahumu

Yoweli Habakuki

Amosi Zekariya

Obadiya Hagayi

Yona Zekariya

Mika Malaki

Ivyo bitabu ni ubutumwa bw'ubuhanuzi buva ku Mana bugenewe abasavyi bayo bujanye n'ibintu bizoshika muri kazoza. Benshi mu buhanuzi bwaramaze kuranguka, ariko hari n'ubwo buzoranguka muri kazoza.

Ibitabo vyo mw'Isezerano Rishasha na vyo nyene bigabanywemwo imigwi ine: Injili, Amateka, Amakete n'Ubuhanuzi.

Injili: Mu Njili harimwo ibitabu bine. Amazina y'ivyo bitabu ni:

Matayo

Mariko

Luka

Yohani

Ivyo bitabu bivuga ivyerekeye ubuzima bwa Yesu, urupfu rwiwe n'izuka ryiwe. Intumbero yabo ni iyo kukujana mu kwemera ko ari Kristo, Umwana w'Imana.

Igitabo C'amateka: Hariho igitabu kimwe c'amateka mw'Isezerano Rishasha, igitabu c'Ivyakozwe n'Intumwa. Iki gitabo kivuga ingene Ishengero yatanguye kandi ikarangura igikorwa ca Kristu co gukwiragiza Inkuru Nziza kw'isi yose.

Amakete: Mu Isezerano Rishasha harimwo amakete 21. Amazina y'ayo makete ni:

Abaroma	Tito
1 na 2 Abakorinto	Filemoni
Abagalatiya	Abaheburayo
Abanyefeso	Yakobo
Abafilipi	1 na 2 Petero
Ab'i Kolosayi	1, 2 na 3 Yohana
1 na 2 Ab'i Tesalonike	Yuda 11 .
1 na 2 Timoteyo	

Amakete yandikiwe abizera bose. Intumbero yabo ni iyo kubayobora mu kubaho no kubafasha gukora ivyo Yezu yategetse. Abaroma 12 ni akarorero keza k'inyigisho zabo. Amakete nayo rimwe na rimwe yitwa "amakete" bisobanura amakete.

Ubuhanuzi: Ivyahishuriwe Yohana ni co gitabu conyene c'ubuhanuzi mw'Isezerano Rishasha. Ivuga intsinzi ya nyuma ya Yesu n'abantu biwe. Intumbero yayo ni iyo kukuremesha kuguma ubaho nk'umuntu .

Umukristo akwiye kubaho gushika kw'iherezo ry'ibihe. Ubutumwa bwayo buravugwa mu ncamake mu Vyahishuriwe Yohana 2:10.

Amacakubiri yo mu vy'impwemu.

Hariho ibice bibiri bikomeye vy'impwemu vy'Ijambo ry'Imana: Amata y'Ijambo n'inyama y'Ijambo. Amata y'Ijambo ni ukuri kw'ishimikiro gutahurwa bitagoranye. Inyama y'ijambo ni inyigisho zikomeye cane zo mw'Ijambo ry'Imana zizana ugukura mu vy'impwemu. Soma ivyerekeye ayo macakubiri mu Baheburayo 5:13-14 no muri 1 Petero 2:2.

Ivyicarwo vya "Rhema" na "Logos":

Hariho amajambo abiri atandukanye y'ikigiriki akoreshwa muri Bibiliya yerekeye Ijambo ry'Imana. Rimwe muri ayo majambo y'ikigiriki ni "logos" ryerekeza ku majambo yose y'Imana. Ni uguhishurirwa kwuzuye kw'ivyo Imana yavuze.

Ijambo rya kabiri, "rhema", ryerekeza ku murongo canke umurongo wihariye werekeye ikintu kidasanzwe. Ihishurirwa ryose ry'Ijambo ry'Imana ryitwa "logos" rirakomeye, ariko iyo Imana ivuze ijambo "rhema" rivuye mw'Ijambo ryayo ryanditswe, rirakomeye cane. Umurongo wasomye kenshi imbere y'aho uca ugira insobanuro nshasha mu buryo butunguranye kandi ukaba ukora ku kintu kinaka urashikirwa. Ijambo "rhema" riguha inyishu, ihishurirwa, canke ihumure rikenewe mu gihe kidasanzwe.

Yesu yakoresheje ijambo "rhema" kugira ngo ashobore gutsinda ibigeragezo vya Shetani. Soma ivy'iryo guhura muri Matayo 4:1-11; Mariko 1:12-13; na Luka 4:1-13. Ubwa mbere, Shetani yaragerageje gutuma Yezu ahindura amabuye umukate. Igukurikira, Shetani yagerageje gutuma Yesu yijugunya hasi avuye hejuru y'urusengeru kugira yerekane ububasha bwiwe. Mu guhura kwa gatatu, Shetani yavuze ko azoheba ubwami bwose bwo kw'isi iyo Yezu amusenga. Muri ivyo bigeragezo vyose, Yezu yarahanganye n'ico kibazo akoresheje Ijambo ry'Imana. Yesu yasubiyemwo Ivyanditswe bihuye n'ibintu vy'ubu nyene akoresheje Ijambo ry'Imana "rhema".

Ivyicarwo Vy'amata N'inyama:

"Amata" y'Ijambo ry'Imana yerekeza ku kuri kworoshe mbere n'umwana ashobora gutahura, nk'umugambi w'agakiza. "Inyama" y'Ijambo ry'Imana yerekeza ku kuri kw'impwemu kwimbitse cane kutoroshe gutahura.

Mu isi kavukire nta kibi kiri mu mata y'umwana aherutse kuvuka. Ni ko biri no mw'isi y'impwemu. Iyo uvutse ubwa kabiri ukwiye kwipfuzamata y'ijambo ry'Imana:

Nk'inzoya ziherutse kuvuka, mwifuze amata y'ijambo ry'Imana, kugira ngo mubakuze.

(1 Petero 2:2).

Ariko harshika igihe mw'isi y'ibidukikije umwana ategerezwa gutangura kurya ivyokurya bikomeye nimba ashaka gukura ku mubiri. Ivyo ni ko biri no mw'isi y'impwemu. Hari igihe utegerezwa kuva ku mata y'ijambo ry'Imana ukaja ku nyama:

Kuko umuntu wese anywa amata aba atazi ijambo ryo kugororoka; kuko ari uruyoya.

Ariko ivyokurya bikomeye n'ivy'abakuze, bamenyerejwe ubwenge bwabo no gutandukanya ikibi n'iciza. (Abaheburayo 5:13-14).

Ehe intambwe zitatu zo kuva mu mata y'ijambo ukaja mu nyama z'Ijambo:

Ubwa mbere, utegerezwa kwakira amata. Utegerezwa kuronka ugutahura ingingo ngenderwako z'ishimikiro z'Ijambo ry'Imana: «Nk'inzoya ziherutse kuvuka, mwifuze amata y'ijambo ry'Imana, kugira ngo mukure muri yo» (1 Petero 2:2). Ntushobora gutangura n'inyama z'impwemu.

Ubwa kabiri, utegerezwa kugamburukira Ijambo ry'Imana. Abakristo b'umubiri ntibumvira ivyo bigira mu mata y'Ijambo ry'Imana, ni co gituma badashobora gukura ku nyama. Bibiliya yigisha ko kwumva Ijambo ryiwe gusa bidahagije, utegerezwa no kurishira mu ngiro mu kwumvira.

Ica gatatu, utegerezwa kurondera iyo nyama. Mu bidukikije, gutagura inyama bisaba utwigoro twinshi tw'umubiri kuruta kunywa amata. Ni ko biri no mw'isi y'impwemu. Kuvumbura inyama z'Ijambo ry'Imana bisaba utwigoro two mu vy'impwemu kuruta kubaho ku mata y'Ijambo. Imigani igice ca 2 kivuga ingene umuntu yorondera ibintu vyimbitse--ubutumwa n'inyama--vyo mw'Ijambo ry'Imana.

UBUMWE BW'IJAMBO .

Iyo tuvuze ubumwe bwa Bibiliya, bisigura ibintu bibiri:

Bibiliya irahuriye ku bintu birimwo. Naho Bibiliya yanditswe n'abanditsi 40 mu myaka irenga 1500, nta bintu bivuguruzanya birimwo. Umwanditsi umwe nta n'umwe mu bandi avuguruza. Bibiliya irimwo ibiganiro vy'ibintu amajana n'amajana bitera impaka, yamara abanditsi bavuga kuri ivyo bintu mu buryo buhuye kuva mu gitabu ca mbere c'Itanguriro gushika mu gitabu ca nyuma c'Ivyahishuwe. Ivyo vyashobotse kubera ko mu vy'ukuri hariho umwanditsi umwe gusa: Imana. Abanditsi baranditse ubutumwa bayobowe na we kandi bahumekewe na we. Kubera iyo mvo, ibiri muri Bibiliya birahuza.

Bibiliya irahurikiye hamwe mu bijanye n'insanganyamatsiko. Abantu bamwebamwe biyumvira ko Bibiliya ari ihuriro ry'ibitabu 66 bitandukanye bivuga ku bintu bitandukanye. Ntibatahura yuko Bibiliya yunze ubumwe n'umutwe mukuru umwe. Kuva mu ntango gushika mu mpera, Bibiliya irahishura umugambi udasanzwe w'Imana uri mu ncamake mu gitabu c'Abanyefeso:

Yatumenyesheje ibanga ry'ubugombe bwayo, nk'uko bimuhimbara, ivyo yabitegekanije muri we nyene, kugira ngo mu gihe c'ubutegetsu bw'ibihe vyuzuye, akoranirize hamwe vyose muri Kristu, ivyo mw'ijuru n'ivyo mw'ijuru.

ivyo biri kw'isi; mbere muri We: Muri we nyene ni ho twaronkeye intoranwa, kuko twategekanijwe kera nk'uko umugambi w'Uwo akora vyose nk'uko umugambi w'ubugombe bwiwe bwite ari we. (Abanyefeso 1:9-11).

Bibiliya ihishura akabanga k'umugambi w'Imana ariyo nsiguro yunga ubumwe ya Bibiliya. Ni uguhishurirwa kwa Yesu Kristu nk'Umukiza w'abantu b'abanyavyaha. Yesu yasiguye ingene Isezerano rya Kera ryishimikije kuri we:

Arababwira ati: «Aya ni yo majambo nababwiye nkiri kumwe namwe, ko vyose bitegerezwa kuranguka, vyanditswe mw'itegeko rya Musa no mu bahanuzi no muri zaburi ku bimwerekereye.» (Luka 24:44).

Muri iyi ntangamarara, Yesu yarabandanije ati...

...yafunguye ubwenge bwabo kugira ngo bashobore gutahura ivyanditswe.

(Luka 24:45).

Ni urufunguruzo uruhe Yesu yabahaye kugira ngo batahure Ivyanditswe? Kuba insiguro yayo nyamukuru yari yibanze kuri we:

...Ni ko vyanditswe, kandi ni ko Kristu yari akwiye kubabara, akazuka mu bapfuye ku musu ugira gatatu: Kandi ko ukwihana no kubabarirwa ivyaha bikwiye kwamamazwa mw'izina ryiwe mu mahanga yose, guhera i Yeruzalemu. Namwe muri ivyabona vy'ivyo bintu.

(Luka 24:46-4).

Isezerano rya Kera n'Isezerano Rishasha vyose bivuga inkuru ya Yesu. Isezerano rya kera ridutegurira kuza kwiwe kandi isezerano rishasha rivuga ingene vyagenze. Ivyo bihuza Bibiliya mu cyumviro kimwe nyamukuru. Abantu bari biteze igishika ikimazi ca Kristo mu bihe vy'Isezerano rya Kera bakijijwe ivyaha vyabo biciye mu kwizera isezerano ry'Imana. Umuntu wese asubira inyuma akabona ko vyarangutse muri Yezu Kristu, akizwa muri ubwo buryo nyene: Kubera ukwizera ko vyabaye nk'uko Imana yabisezeranye.

UBUTANDUKANYE BW'IJAMBO .

Iyo tuvuze "ubudasa" bwa Bibiliya bisigura ko Bibiliya ifise ubudasa. Irandika uburyo butandukanye Imana yafata abantu n'uburyo butandukanye bayishuye. Bibiliya yanditswe mu mitima itandukanye. Hari ibice bimwebimwe vyerekana umunezero mu gihe ibindi vyerekana umubabaro. Bibiliya irimwo ubwoko butandukanye bw'inyandiko--amateka, invugo, ubuhanuzi, amakete, ivy'ugutemberera, imigani, ibitangaro, n'inkuru z'urukundo.

IBIHINDURO, IBISOBANURO

Mu ntango Bibiliya yanditswe mu ndimi zitatu. Ivyinshi mw'Isezerano rya Kera vyanditswe mu giheburayo kiretse ibice bimwe bimwe vyo mu gitabo ca Daniyeli na Nehemiya vyanditswe mu rurimi rw'igiharameya. Isezerano rishasha ryanditswe mu kigiriki. Mu vyanditswe vy'intango vya Bibiliya nta na kimwe kiriho ubu. Hariho ivyanditswe vyiza bimwebimwe vy'intoke ari vyo bikopi vy'umwimerere.

Versions ni ubuhinduzi bw'amakopi y'ivyanditswe vy'intango. Kuva kera cane abantu babonye ko bikenewe guhindura Bibiliya kugira ngo umuntu wese ayisome mu rurimi rwiwe. Hariho insiguro nyinshi zitandukanye za Bibiliya. Ijambo "version" risobanura ko Bibiliya yanditswe mu rurimi rutandukanye n'urwo Ijambo ry'Imana ryanditswemwo mu ntango. Hari ubwoko bubiri nyamukuru bw'ubuhinduzi bwa Bibiliya: Ubuhinduzi n'ubuhinduzi buhinduwe.

Uguhindura ni ukwihatira guserura ivyo amajambo y'ikigiriki, igiheburayo n'ikinyaramu avuga mu vy'ukuri. Ritanga hafi uko bishoboka kwose ubuhinduzi bw'ijambo ku rindi. Amajambo y'inyongera yinjizwa gusa igihe bikenewe kugira ngo umusomyi atahure insobanuro.

Igishushanyo c'ijambo ry'ikigiriki ntikigerageza guhindura ijambo ku rindi. Rihindura icyumviro ku cyumviro. Guhindura amajambo ni ugusubiramwo insobanuro y'igisomwa. Impinduro zihinduwe mu majambo yindi ziroroshe gusoma no gutahura kubera ko zanditswe mu majambo no mu ndimburo zo muri iki gihe, mugabo si ubuhinduzi nyabwo bw'Ijambo ry'Imana.

INTUMBERO Z'IJAMBO .

Ijambo ry'Imana:

- Ni ngirakamaro mu kwigisha, mu guhana, mu gukosora no mu kwigisha: 2 Timoteyo 3:16-17.
- Bizana ukwemera ubutumwa bw'Injili: Ivyakozwe n'intumwa 4:4.
- Asukura: Yohana 15:3; Abanyefeso 5:26
- Bizana ubugingo budashira, nitwavyumva tukavyemera: Yohana 5:24.
- Ni ryo shingiro ry'urubanza rw'ibihe bidahera: Yohana 12:48
- Ikoreshwa mu kwirukana impwemu zihumanye: Matayo 8:16; Luka 4:36
- Ikurikirwa n'ibimenyetso vy'ibitangaza kandi yemeza abantu ukuri kw'Injili: Mariko 16:20.
- Itanga icizigiro c'agakiza: 1 Yohana 1:2-6.
- Izana ubumenyi bwo kuvuka ubwa kabiri: 1 Petero 1:23; Zaburi 119:41
- Ishingira intahe ukuri kw'Inkuru Nziza: 1 Yohana 5:7.
- Yeza uwizera: 1 Timoteyo 4:5.
- Itanga icizigiro: Zaburi 130:5; 119:49,81
- Izana gukira: Zaburi 107:20
- Igukingira inzira y'umuranduzi: Zaburi 17:4.
- Ni impwemu n'ubuzima: Yohana 6:63
- Bizana umunezero n'uguhimbarwa: Yereimiya 15:16.
- Kwongera ukwizera: Abaroma 10:17
- Ibihumuriza: 1 Ab'i Tesalonike 4:18, Zaburi 119:50,52.
- Azana intungamubiri yo mu mpwemu: 1 Timoteyo 4:6.
- Azana isengesho ryishuwe: Yohana 15:7.
- Ni urufunguzo rwo kuroranirwa: Yosuwu 1:8.
- Umuhezagiro, nitwawumva tukawukurikiza: Luka 11:28.
- Izana imihezagiro iyo igumyeho ikavuma iyo itagumyeho: Gusubira mu vyagezwe 28
- Ni intwari mu gihe c'ikigeragezo: Matayo 4

- Ihindura ubugingo: Zaburi 19:7.
- Agira ubwenge abasanzwe: Zaburi 19:7.
- Amurikira: Zaburi 19:8.
- Igabisha: Zaburi 19:11
- Bizana impembo nini: Zaburi 19:11
- Yemerera kwinjira mw'Ijuru: Ivyahishuriwe Yohana 22:14
- Azana umugisha wo kugendera mu bugororotsi: Zaburi 119:1-3.
- Igutuma urusha ubwenge abansi bawe, abigisha, n'aba kera: Zaburi 119:98-104.
- Ivyura: Zaburi 119:25
- Birakomeza: Zaburi 119:28
- Ni ishingiro ry'imbabazi ziwe: Zaburi 119:58.
- Bizana umunezero: Zaburi 119:92
- Itanga ugutahura kworoshe: Zaburi 119:130,104,169
- Arakiza: Zaburi 119:170

INSHINGANO Y'IJAMBO .

Kuko Ijambo ry'Imana rihambaye cane ku bijanye n'iherezo ry'ibihe bidahera ry'abantu bose kandi kuko Yezu ari we yaritegetse, abemera bafise ibanga ryo kurimenyesha isi yose.

Ishengero rya mbere ryariyemereye iyo nshingano, rigenda hose rivuga Ijambo (Ivyak. 8:4; 12:24; 13:49). Basavye Imana ubushizi bw'amanga bwo kuvuga Ijambo ryayo (Ivyak. 4:29,31) maze Inkuru Nziza ikwira kw'isi yose kubera ubudahemuka bwabo (Ivyak. 6:7; 19:20).

Turafise kandi ibanga ryo gukwiragiza kw'isi yose iryo Jambo rifise ububasha. Menya ivyerekeye iyo nshingano mu kwiga Ivyanditswe bikurikira:

-Imana igushiramwo ijambo ryayo kugira ngo ushobore kuribwira abandi:
Gusubira mu vyagezwe 18:18-19;

Yesaya 51:16; Yeremiya 1:9; 3:12; 5:14; 26:12; Ezekiyeli 2:7-8.

-Nimba wigishijwe mw'ijambo ry'Imana, rero urafise ibanga ryo kwigisha abandi:

Abagalatiya 6:6.

-Mubwirizwa kwamamaza Ijambo kw'isi yose: Luka 24:47; Mariko 16:15;
2 Timoteyo 4:2.

-Ntuzovuge amajambo yawe, ahubwo uvuge amajambo yiwe: Yesaya 58:13.

-Ntimuze mugire isoni z'Ijambo: Mariko 8:38.

-Muzokwigisha Ijambo abana banyu: Gusubira mu vyagezwe 6:6-9.

UMWIMENYEREZO

1. Ijambo Bibliologie risobanura iki?

2. Ijambo « icanditswe » risobanura iki?

3. Ni ingingo izihe zikunda kwigwa mu vy'Ivy Bibiliya?

4. Sigura ijambo "ivyahishuriwe" nk'uko rikoreshwa mu vy'Ivy Bibiliya.

5. Sigura ijambo "uguhumekerwa" nk'uko rikoreshwa mu vy'Ivy Bibiliya.

6. "Ukutagira amahinyu" kw'Ijambo ry'Imana bisobanura iki?

7. "Ubutungane" bw'Ijambo ry'Imana busobanura iki?

8. Gusobanura ijambo ry'Imana bisigura iki?

9. Ni agatima akahe umuntu akwiye kwegera Ijambo kugira ngo arisobanure neza?

10. Sobanura "umuco" nk'uko ukoreshwa mu kwiga Ivy'Ivya Bibiliya.

11. Gushira mu ngiro Ijambo ry'Imana bisobanura iki?

12. Amasezerano abiri Bibiliya igabanya ni ayahe?

13. Ni imice ibiri ihambaye iyihe Bibiliya igabanyijemwo?

14. Bibiliya igabanyije ibitabu bingahe?

15. Ni ibihe bice bine vy'ibitabu vyo mw'Isezerano rya Kera?

16. Ni ibihe bice bine vy'ibitabu vyo mw'Isezerano Rishasha?

17. Ni imice ibiri iyihe yo mu vy'impwemu Bibiliya igabanyamwo? Bisobanure.

18. Ijambo "logos" risobanura iki?

19. Ijambo "rhema" risobanura iki?

20. Ni mu buryo bubiri ubuhe Bibiliya yitwa yunze ubumwe?

21. None "ubudasa" bwa Bibiliya busobanura iki?

22. Mu ntango Bibiliya yanditswe mu ndimi zitatu izihe?

23. Impinduro ya Bibiliya ni iyihe?

24. Guhindura Bibiliya bisobanura iki?

25. Guhindura Bibiliya mu buryo bundi bisobanura iki?

26. Ukoresheje ibi bikurikira, nushire ku rutonde intumbero zimwe zimwe z'Ijambo ry'Imana.

2 Timoteyo 3:16-17

Ivyakozwe n'intumwa 4:4

Yohana 15:3; Abanyefeso 5:26

Yohana 5:24

Yohana 12:48

Matayo 8:16; Luka 4:36

Mariko 16:20

1 Yohana 1:2-6

1 Petero 1:23; Zaburi 119:41

1 Yohana 5:7

1 Timoteyo 4:5

Zaburi 130:5; 119:49,81

Zaburi 107:20

Zaburi 17:4

Yohana 6:63

Yeremiya 15:16

Abaroma 10:17

1 Ab'i Tesalonike 4:18; Zaburi 119:50,52

1 Timoteyo 4:6

Yohana 15:7

Yosuwa 1:8

Luka 11:28

Gusubira mu vyagezwe 28

Matayo 4

Zaburi 19:7

Zaburi 19:7

Zaburi 19:8

Zaburi 19:11

Zaburi 19:11

Ivyahishuriwe Yohana 22:14

Zaburi 119:1-3

Zaburi 119:98-104

Zaburi 119:25

Zaburi 119:28

Zaburi 119:58

Zaburi 119:92

Zaburi 119:130.104.169

Zaburi 119:170

27. Ni kuki abizera bafise inshingano y'Ijambo ry'Imana kandi ni gute?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Niwige inyigisho y'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa riyitwa "Inyigisho ya Bibiliya y'Irema" y'umwaka w'2019.

ubuyobozi bujanye n'ukuntu umuntu yokwiga Bibiliya. Bizogufasha:

-Musigire ingene Bibiliya yatanguye.

-Dondora uko Bibiliya itunganijwe mu masezerano, mu mice ikomeye, no mu bitabo.

-Guca irya n'ino amateka y'ishimikiro n'urutonde rw'ibihe vya Bibiliya.

-Gusigura ubumwe n'ubudasa bwa Bibiliya.

-Sigura ingene amajambo atandukanye ya Bibiliya yateye imbere.

-Gushira mu ngiro amategeko yo gusobanura neza Bibiliya.

-Mu ncamake ivyo Bibiliya yigisha kuri yo nyene.

-Kumenya ibisabwa kugira ngo umuntu yige Bibiliya.

-Rema insiguro, ibiharuro, incamake, n'ibimenyetso vy'inwandiko kugira ngo bigufashe kuguma ufise ibirimwo.

-Shira mu ngiro uburyo bwo kurema mu kwiga Ijambo ry'Imana.

-Gukoresha ibikoresho vyo kwiga Bibiliya.

2. Gukoresha amashure y'Ihuriro Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa yitwa "Itohoza ry'Isezerano rya Kera" n'

"Itohoza ry'Isezerano Rishasha" kugira ngo ubone incamake ya Bibiliya yose.

3. Koresha Ivyiyumviro vya Bibiliya vy'Iragi ry'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Iyimbura kugira ngo wige igitabu cose co muri Bibiliya mu buryo bwimbitse.

4. Aha hariho amabwirizwa yo gusobanura Bibiliya.

Intwaro y'ubukuru bw'Imana. Intwaro y'ububasha bw'Imana bisigura ko twemera Bibiliya nk'ububasha bwa nyuma. Twemera ko Bibiliya yose yahumetswe n'Imana, kuva mw'Itanguriro gushika mu Vyahishuriwe Yohana (2 Timoteyo 3:16; 2 Petero 1:19-21). Hari ubwoko bubiri butandukanye bw'uguhumekerwa: Uguhumerwa kw'amajambo n'uguhumerwa kw'abantu bose. Mu guhumerwa n'amajambo dushaka kuvuga ko ijambo ryose ryo mu vyanditswe vy'intango ryahumerwe n'Imana. Mu kuvuga ivyiyumviro vyuzuye dushaka kuvuga ivyiyumviro vyuzuye vy'ivyanditswe vyose bitandukanye n'ivyiyumviro vy'igice. Igice cose ca Bibiliya cahumetswe. Iyo twemeye ubutegetsi bw'ubukuru bw'Imana, rero nta ntambara iba hagati ya Bibiliya na kahise canke siyansi. Iyo hariho amakimbirane aboneka ni kubera ko twananiwe gutahura ubuhinga canke amateka canke ubumenyi bwa siyansi buriho ubu ntibubereye. Iyo amatati abonetse, Bibiliya ifatwa nk'ububasha bwa nyuma kuko ari ijambo ry'Imana ryahumetswe n'Imana. Kera, iyo habayeho amakimbirane asa n'ayo hagati ya Bibiliya n'amateka canke siyansi, amatohoza yakozwe mu nyuma yama yerekana ko Bibiliya ari yo. Ivyo umuntu yiboneye canke ivyiyumviro vyawe bitegerezwa kurabwa mu buryo bw'ububasha bw'ijambo. Iyo umuntu avuze ikintu gihushanye na Bibiliya, ijambo ritegerezwa kuba ari ryo bubasha bushitse.

Itegeko ry'ugusobanura ijambo ku rindi. Gusobanura Bibiliya ijambo ku rindi bisigura kuyizera bisigura neza na neza ivyo ivuga. Imisi yose nusigure Bibiliya uko iri ku rindi kiretse iyo amajambo ayikikuje yerekana neza ukundi. Iyo Bibiliya ivuga ko Isirayeli yajabutse uruzi Yorodani ku butaka bwumye, wemere uko biri. Igihe Bibiliya ivuga ibijanye n'inkuta z'i Yeriko zasenyutse, nuvyemere nk'uko vyanditswe .

ku bwa Mpwemu Yera. Bibiliya irimwo "ubwoko" butandukanye. Abantu bamwebamwe, ibibanza bimwebimwe canke ibintu bimwebimwe, naho ubwavyo ari ibintu vy'ukuri, na vyo nyene bigereranya ikintu kizoba muri kazozo. Ibimenyetso birakoreshwa kandi muri Bibiliya, bikaba bigereranya insobanuro irengeye iyo isanzwe ifise. Nk'akarorero, muri Mariko 14:22 umuvinyu ukoreshwa nk'ikigereranyo c'amaraso y'Umwami Yesu Kristo. Yezu yarakoresha kenshi imigani iyo yigisha. Umugani ni inkuru ivugwa kugira ngo umuntu yerekane ukuri kwo mu vy'impwemu. Igihe cose Yezu yakoresheje umugani wama uvugwa muri Bibiliya. Nimba itavuga ko yari umugani rero iyo inkuru ikwiye kwemerwa nk'ikintu cabaye vy'ukuri.

Itegeko ryo kwihweza ibintu bishingiye ku vyo umuntu avuga. Umurongo wose wo muri Bibiliya ukwiye kwigwa mu vyo uvuga, bisobanura ko ukwiye kwigwa ugereranije n'imirongo iwubanziriza n'iyikurikira, hamwe n'ibindi bice vya Bibiliya. Inyigisho nyinshi z'ikinyoma n'imigenzo myinshi y'ibinyoma vyaremewe kubera ko imirongo canke ibice vy'imirongo vyakuwe mu vyo vyari birimwo. Kugira wige umurongo ukurikije amajambo uwukikuje, nurondere inyishu z'ibibazo bikurikira:

-Ni nde ariko aravuga canke ariko arandika? Naho Bibiliya yose ari Ijambo ry'Imana, mu kwandika no mu kuvuga hakoreshejwe abantu batandukanye.

-Ni igiki kivugwa? Nuvuge mu ncamake ingingo nyamukuru z'ivyo biriko biravugwa n'uwuvuga canke umwanditsi.

-Biriko birabwirwa nde? Isirayeli? Amahanga y'Abanyamahanga? Ekleziya? Umuntu yihariye canke umuntu ku giti ciwe?

-Kubera iki vyavuzwe? None intumbero iri muri ico gisomwa ni iyihe? Bibiliya ubwayo iravuga intumbero z'ibitabu bimwebimwe n'ibice bimwebimwe (Yohana 20:30-31). Ku bindi bice vy'Ivyanditswe imvo y'ukwandika ntivugwa neza gutyo. Utegerezwa gusuzuma neza ibikikuje iyo nkuru kugira ngo umenye igituma ubwo butumwa bwanditswe.

-Vyavuzwe ryari? Igihe ivyanditswe bimwebimwe be n'ivyabaye bizogufasha gutahura insobanuro yavyo.

Gusobanura Ianditswe mu vyo kivuga birafasha gusigura insobanuro y'ico gisomwa. Gukura umurongo mu vyo uvuga birashobora gutuma umuntu atahura nabi. Akenshi amajambo akikuje Ianditswe co muri Bibiliya ni yo atanga insobanuro. Akarorero keza k'ivyo ni umugani w'umubivyi uri muri Matayo 13:1-9. Niwabandanya gusoma amajambo akikuje, uwo mugani

urasobanurwa mu mirongo ya 18-23. Mu bihe vyinshi bisa n'ivyo Bibiliya irisobanura mu vyo ivuga. Ni co gituma kwiyumvira ivy'ivyo bivugwa ari ngirakamaro. Akenshi imirongo igoye cane irashobora gusobanurwamwo hakurikijwe ibindi mirongo.

Itegeko ryo kuvuga ubwa mbere. Itegeko ryo kuvuga ubwa mbere ni iri: Igihe ijambo, invugo, ikintu canke ikintu cabaye bivugwa ubwa mbere muri Bibiliya, biratanga urufunguruzo rw'insobanuro yavyo ahandi hose bibonetse. Nk'akarorero, mw'Itanguriro 3 ni ho havugwa ubwa mbere amababi y'umusukoni. Aha, Adamu yakoresheje amababi y'umusukoni kugira ngo agerageze gupfuka icaha ciwe bwite n'ubwambure bwiwe bwite n'utwigoro twiwe bwite. Amababi y'umusukoni avuga ukwigira umugororotsi, kwanka umuti w'Imana w'icaha, no kugerageza kwitsindaniriza imbere y'Imana. Ivyo ni vyo bisobanura amababi y'umusukoni aho hose avugwa inyuma muri Bibiliya.

Nk'akarorero, igihe ca nyuma amababi y'umusukoni avugwa ni Yezu muri Matayo 21 na Mariko 11 na 13. Aha dusanga igiti c'umusukoni gifise amababi ariko kitagira ivyamwa. Yezu arawuvuma maze urakama. Kugira ngo dutahure ico gikorwa turakeneye kwibuka itegeko ry'ukuvugwa ubwa mbere maze tugasubira mw'Itanguriro 3. Amababi y'umusukoni agereranya kwanka kw'umuntu umuti w'Imana no kugerageza kwitsimbataza. Ico giti c'umusukoni cagereranya kandi ihanga rya Isirayeli ryibona ubugororotsi ryari ryanse Yezu.

Itegeko ry'ugusubiramwo. Iyo ikintu gisubirwamwo mu Vyanditswe, bisigura ko ukuri gufise akamaro kadasanzwe ku buryo gukeneye gusubirwamwo. Yohana 3 irerekana iryo tegeko ryo gusubiramwo. Yezu abwira Nikodemu ivyerekeye ukuntu umuntu avuka bushasha ari ngombwa, akabisubiramwo incuro zitatu mu mirongo ya 3,5, na 7. Igihe cose Bibiliya isubiramwo, ni uburyo Mpwemu Yera akoresha mu kuvuga ngo «Hagarara urabe vy'ukuri ibi».

Itegeko ry'uguhishurirwa kw'urugero. Iryo tegeko mu vy'ukuri rivugwa muri Bibiliya:

Mubanze mumenye yuko ata buvugishwa n'Imana bwo mu vyanditswe bushobora gusobanurwa n'umuntu ku giti ciwe.

Kuko ubuhanuzi butazanywe kera n'ukugomba kw'abantu; arik'abantu beranda b'Imana bavugaga barohewe na Mpwemu Yera. (2 Petero 1:20-21).

Bibiliya ya Schofield itanga ubu buhinduzi: "Nta buhanuzi bw'ivyanditswe bufise insobanuro yabwo bwite; ni ukuvuga ko butatandukanye n'ivyo Ijambo ryatanze vyose ahandi hantu."

Itegeko ry'uguhishurirwa kw'urugero ni iri: Ukuri kwuzuye kw'Ijambo ry'Imana ku cyumviro ico ari co cose ntigukwiye kwegeranywa mu murongo uri ukwawo. Ihishurirwa ry'urugero (ryose) ry'ivyo Bibiliya ivuga vyose ku bijanye n'ukuri ritegerezwa kurimburwa. Ni co gituma yitwa itegeko ry'uguhishurirwa "cumulative". Ntushobora gushingira inyigisho yawe, inyigisho yawe canke ivyo wemera ku mirongo mikeyi iri ukwayo yerekeye ikintu kinaka. Utegerezwa kuguma wiga gushika insobanuro yawe ihuye n'Ivyanditswe vyose. Igihe ibintu bibiri bisa n'ibivuguruzanya, wemere vyose ko ari ivyanditswe kandi ubandanye urondera ihishurirwa ry'ingene ivyo bibiri wobihuza.

5. Koresha incamake ikurikira kugira ngo ubone incamake y'ibirimwo mu gitabu kimwekimwe cose co muri Bibiliya.

IBITABO VY'ISEZERANO YA KERA: (Ibitabo 39)

Ibitabo vy'amategeko:

Itanguriro: Rivuga intango y'ibiriho vyose, umuntu, Isabato, ubugeni, icaha, ikimazi, amahanga, n'intwari n'abantu b'ingenzi b'Imana nka Aburhamu, Izahaki, Yakobo na Yozefu.

Kuvayo: Idondora ingene Isirayeli yacitse ihanga rifise Musa umurongozi. Isirayeli irakurwa mu buja mu Misiri, ija ku musozi Sinayi aho ivyagezwe vy'Imana vyatanzwe.

Abalewi: Iki gitabu cari igitabu c'ugusenga kuri Isirayeli. Iratanga inyigisho ku ndongozi z'idini kandi igasigura ingene igisata c'abanyavyaha gishobora kwegera Imana igororotse. Bifitaniye isano n'ukuza kwa Yezu Kristu nk'Umwagazi w'Imana ukuraho ivyaha vy'isi.

Igiharuro: Kivuga imyaka 40 Isirayeli yamazwe igendagenda mu bugaragwa yari ingaruka y'ukutumvira Imana. Umutwe w'ico gitabu uva ku mibare ibiri (ibarura ry'abanyagihugu) yafashwe mu rugendo rurerure.

Gusubira mu vyagezwe: Bivuga imisi ya nyuma y'ubuzima bwa Musa, bigasubiramwo amategeko yatanze mu Kuvayo no mu Balewi.

Ibitabo vy'amateka:

Yosuwa: Idondora ingene Yosuwa, uwakurikiye Musa, yarongoye abantu b'Abisirayeli mu gihugu c'isezerano c'i Kanani. Irandika amasekeza y'ingabo n'ugusangira igihugu mu bantu.

Abacamanza: Isirayeli yahevyeye Imana inyuma y'urupfu rwa Yosuwa. Iki gitabu kivuga inkuru ibabaje y'ivyaha vyabo vyasubirwamwo n'abacamanza Imana yahagurukije kugira ngo babakize ingabo z'abansi.

Rusi: Inkuru ya Rusi, umugore wo mw'ihanga ry'abanyamahanga ry'i Mowabu, yahisemwo gukorera Imana ya Isirayeli. Yaciye aba inkuru wa Dawidi.

1 Samweli: Iki gitabo kivuga cane ku bantu batatu: Samweli yari uwa nyuma mu bacamanza ba Isirayeli; Sawuli, umwami wa mbere wa Isirayeli; na Dawidi yasubiriye Sawuli ku ngoma.

2 Samweli: Ingoma y'ubuninahazwa y'imyaka 40 y'Umwami Dawidi yanditswe muri iki gitabu.

1 Abami: Ingoma y'Umwami Salomo n'abami b'ubwami bwacitsemwo ibice gushika ku ngoma ya Ahabu mu buraruko na Yehoshafati mu bumanuko ni vyo iki gitabo kivugako.

2 Abami: Ukugwa kwa nyuma kwa Isirayeli na Yuda kwibukwa muri iki gitabu. Abantu b'Imana baguye mu caha kigera kure.

1 Ngoma: Ingoma ya Dawidi n'imateguro yo kwubaka urusengeru biranditswe ngaha. Igihe c'iki gitabu ni co ca 2 Samweli.

2 Ngoma: Iki gitabu kirabandanya amateka ya Isirayeli gushika ku ngoma ya Salomo kikaba kivuga cane ku bwami bwo mu bumanuko. Risozera n'itegeko rya Kuro ryemerera abantu gusubira i Yeruzalemu bava i Babiloni.

Ezira: Ivy'ukugaruka kw'Abayuda bavuye mu buja i Babiloni biradondaguwe.

Nehemiya: Iryo gusubira kwubaka inkuta za Yeruzalemu birongowe na Nehemiya, iki gitabu kiravyibutsa. Uwo mugambi watanguye haciye nk'imyaka 14 Ezira agarutse n'abantu.

Esiteri: Ukurokora kw'Imana kw'Abayuda biciye kuri Esiteri na Morudekayi ni co kiganiro c'iki gitabu.

Ibitabo Vy'Imivugo:

Yobu: Iki gitabo ni inkuru ya Yobu, umuntu yabayeho nko mu gihe ca Aburahamu. Insiguro ni ikibazo c'igituma abagororotsi bababara.

Zaburi: Igitabo c'amasengesho n'amashimwe co muri Bibiliya.

Imigani: Ubwenge buva ku Mana ku ngorane ngirakamaro zo mu buzima bwa misiyose.

Umusiguzi: Ikiganiro ku busa bw'ubuzima butagira Imana.

Indirimbo ya Salomo: Urukundo rwa Salomo n'umugeni wiwe w'Umushulamu. Inkuru igereranya urukundo Imana afitiye Isirayeli n'urukundo rwa Kristo afitiye Ekleziya.

Ibitabo Vy'ubuhanuzi:

Yesaya: Agabisha urubanza ruzozza kuri Yuda kubera icaha bagiriye Imana.

Yeremiya: Yanditswe mu gihe c'ugusenyuka n'ugutemba kwa Yuda mu nyuma. Yabwiye urubanza ruzozza yongera ahimiriza kwihebera Nebukadinezari.

Amarira: Amarira ya Yeremiya (uguserura umubabaro) ku bijanye n'ugutikizwa kwa Yeruzalemu na Babiloni.

Ezekiyeli: Ibanza kugabisha ku bijanye n'ugutemba kwa Yeruzalemu kwegereje, hanyuma ivuga imbere y'igihe ukuntu izosubirwamwo muri kazozo.

Daniyeli: Umuhanuzi Daniyeli yafashwe mu gihe c’ugusugerezwa kwa Yuda mu ntango, ajanywa i Babiloni. Iki gitabu kiratanga inyigisho y’amateka n’ubuhanuzi ihambaye mu gutahura ubuhanuzi bwa Bibiliya.

Hoseya: Insiguro y’iki gitabu ni ubuhemu bwa Isirayeli, igihano cabo, n’ugusubirwamwo n’Imana.

Yoweli: Ivuga ivy’ivyago vyari bigereranya urubanza rwo muri kazoza.

Amosi: Mu kiringo c’ugusagamba mu vy’umubiri mugabo inyifato runtu igasenyuka, Amosi yaragabishije Isirayeli be n’amahanga yari akikuje ku bijanye n’urubanza Imana izocira icaha cabo muri kazoza.

Obadiya: Urubanza Imana yaciriye Edomu, ihanga ry’ikibi ryari mu bumanuko bw’ikiyaga c’umunyu.

Yona: Inkuru y’umuhanuzi Yona yamamaza ukwihana i Nineve, umurwa mukuru w’ingoma ya Ashuri. Ico gitabo kihishura urukundo rw’Imana n’umugambi w’ukwihana ku banyamahanga.

Mika: Ubundi buhanuzi buvuga ivyaha vya Isirayeli. Ivuga imbere y’igihe aho Yesu yavukiye imyaka 700 imbere y’uko ico kintu kiba.

Nahumu: Ivuga ivy’ugutikizwa kwari kwegereje Nineve kwari kwarokotse imyaka nka 150 imbere y’aho biciye ku kwamamaza kwa Yona.

Habakuki: Ihishura umugambi w’Imana wo guhana ihanga ry’abanyavyaha n’irindi ry’abanyavyaha kuruta. Yigisha ko «umugororotsi azobeshwaho n’ukwizera».

Zefaniya: Urubanza n’ugusubirana kwa Yuda.

Hagayi: Ahimiriza Abayuda gusubira kwubaka urusengeru inyuma y’imyaka 15 rwatevye kubera ukurwanywa n’abansi.

Zekariya: Ukwongera guhimiriza abantu kurangiza urusengeru no gusubiramwo ukwiyezeza mu vy’impwemu. Ivuga imbere y’igihe ukuza kwa Kristo kwa mbere n’ukwa kabiri.

Malaki: Igabisha ku bijanye n’ubujju bwo mu vy’impwemu kandi ivuga imbere y’igihe ukuza kwa Yohani Batista na Yezu.

IBITABO VY'ISEZERANO RISHASHA:

UBUTUMWA BWIZA:

Ivyo bitabo bine vyitwa Injili bivuga ivuka, ubuzima, ubusuku, inyigisho, urupfu n'izuka rya Yesu Kristu. Uburyo igitabu kimwekimwe cose gikoreshwa buratandukanye:

Matayo: Irashimika ku Yesu Kristu ko ari Umwami kandi yari yerekejwe canecane ku Bayuda.

Mariko: Ishimika ku Yesu Kristu nk'Umusavyi w'Imana kandi yari yerekejwe canecane ku Baroma.

Luka: Avuga ko Yesu Kristu ari «Umwana w'umuntu», umuntu atunganye kandi Umukiza w'abantu badatunganye.

Yohana: Agaragaza Yesu mu kibanza afise nk'Umwana w'Imana.

Igitabo c'amateka:

Ivyakozwe n'intumwa: Igitabo kimwe c'amateka co mw'Isezzerano Rishasha kivuga ukuntu ubukristo bwakuzwe mu ntango kuva igihe Kristo yasubira mw'Ijuru gushika aho Paulo yafungirwa i Roma. Ico gitabu kivuga ivy'imyaka nka 33 kandi gishimika ku gikorwa ca Mpwemu Yera.

Amakete:

Abaroma: Ni ugushikiriza Inkuru Nziza ishimika ku gakiza k'ukwizera gusa.

1 Ab'i Korinto: Vyandikiwe gukosora amakosa y'inyifato runtu ya gikirisu mw'ishengero ryo mu karere.

2 Ab'i Korinto: Ivuga ku busuku nyakuri bw'Ubutumwa Bwiza, ubugenzuzi, n'ububasha bwa Paulo bw'intumwa.

Abagalatiya: Ivuga ku makosa yo kuvanga itegeko n'ukwizera. Insiguro ni ugutsindanishirizwa n'ukwizera gusa.

Abanyefeso: Iremesha abemera ku bijanye n'ikibanza bafise muri Kristo.

Ab'i Filipi: Irashimika ku munezero uva ku bumwe bwa gikirisu.

Abakolosayi: Ivuga ku makosa y’“ubugnostique”, inyigisho z’ikinyoma zahakana ko Yesu ari Umwana w’Imana n’Umwana w’umuntu vy’ukuri. Ico gitabu kandi gishimika kuri Yesu nk’umutwe w’Ishengero.

1 Ab’i Tesalonike: Impanuro mu buzima bwa gikirisu no gushimika ku kugaruka kwa Yesu.

2 Ab’i Tesalonike: Ibindi vyigwa vyerekeye ukugaruka kw’Umwami n’ingene kumenya ivyo bikwiye kugira ico bikoze ku buzima bwa misi yose.

1 Timoteyo: Ashimika ku nyigisho nziza, ku butegetsi bw’Ishengero buri ku rutonde, no ku ngingo ngenderwako zizoyobora Ishengero mu myaka izoza.

2 Timoteyo: Idondora umugaragu nyakuri wa Yesu Kristo. Iragabisha kandi ku buhakanyi (ugusenyuka mu vy’impwemu) kwari kwamaze gutangura. Rirerekana Ijambo ry’Imana nk’umuti wo gukosora amakosa yose.

Tito: Ikete Paulo yandikiye umusuku akiri muto yitwa Tito yariko arakorera Imana mw’izinga rya Kirete. Inyigisho n’ubuzima bw’Imana birashimikwako.

Filemoni: Ugusenga kwa Paulo ku bw’umuja w’umukirisu w’i Kolosayi yari atunze yari yahunze. Rigereranya ugusenga kwa Yesu ku bw’abizera bari abaja b’icaha.

Abaheburayo: Irasigura ukuntu ubukirisu buruta idini ry’Abayuda. Ishikiriza Yesu nk’Umuherezi Mukuru akaba n’umuhuza hagati y’Imana n’abantu.

Yakobo: Yigisha ko ukwizera nyakuri kugaragazwa n’ibikorwa, naho agakiza kava ku kwizera gusa.

1 Petero: Ikete ry’ihumure n’indemesho ku bizera, cane cane abashikirwa n’ibitero vy’impwemu biva hanze y’Ishengero biciye ku batizera.

2 Petero: Ni imburi ku bitero vyo mu vy’impwemu biva imbere. Nk’akarorero, abigisha b’ibinyoma bari bamaze "kwinjira" mw’ishengero.

1 Yohana: Yandikiwe kurwanya ubugnostique bwahakana ikibanza ca Kristo nk’Umwana w’Imana n’Umwana w’umuntu. Ico gitabo gishimika ku gusangira n’urukundo hagati y’abizera kandi kiremesha abizera nyakuri ubuzima budahera.

2 Yohana

3 Yohana: Agabisha ku caha co kwanka gusangira n'abizeye vy'ukuri.

Yuda: Ni iyindi ngabisho ku bijanye n'ubuhuni be n'inyigisho z'ikinyoma. Insiguro isa n'iya .

2 Petero.

Igitabo c'ubuhanuzi:

Ivyahishuriwe Yohana: Iki gitabu c'ubuhanuzi kivuga ibintu vya nyuma vyabaye muri kahise k'isi. Ivuga ivyabayeho, biriho, n'ibizoba mu mugambi w'Imana wo muri kazoza (Ivyahishuriwe Yohana 4:22).

IGICE C'INDWI

UBWOBAZI bw'imitsi

Icaha

INSOBANURO

Ijambo ry'ikigiriki hamartos risobanura icaha. Harmartologie, mu vy'idini rya gikirisu, ni inyigisho y'icaha umuntu abona ibintu muri Bibiliya. Ico cigwa kirimwo insobanuro za Bibiliya z'icaha, inkomoko y'icaha, ingene icaha caje mw'isi, umuntu n'akameremere k'icaha nyamukuru, umuti w'ingorane y'icaha, urubanza n'igihano c'icaha, n'ugukuraho icaha ku mpera . y'igihe.

INSOBANURO Y'ICAHA

Icaha gisobanurwa nk'"ukubura ikimenyetso" c'ubugororotsi bw'Imana biciye mu kurenga amategeko yayo canke mu kugarariza ubutegetsu bwayo. Ni nk'aho worasa intwari maze ukabura ico ushaka. Ni ukubura ivyo ukwiye kuba be n'umugambi utunganye w'Imana ku buzima bwawe. Bibiliya ivuga neza yuko bose bacumuye, ntibashike ku bwiza bw'Imana (Abaroma 3:23). Nta n'umwe agororotse (Abaroma 3:10 NIV).

Bibiliya ikoresha amajambo atandukanye ku caha:

Ububisha.

Ububisha bisigura kugira umutima mubi wo gukora ububisha. Ni ugusuzugura mu mutwe ubugororotsi, ubutungane, ukuri n'ingeso nziza:

Uko ni ko bizogenda ku muhero w'isi: abamarayika bazoza, batandukane ababi mu bagororotsi. (Matayo 13:49).

Gucumura.

Kurenga itegeko bisigura kurenga itegeko. Ni nk'umuntu ajabuka umurongo ata burenganzira afise bwo gucako, akaja mu karere kabujijwe, akajabuka urubibi ruri hagati y'iciza n'ikibi:

None ivyagezwe bimarira iki? Rwongeweko kubera ukurenga...

(Ab'i Galatiya 3:19).

Ukutagororoka.

Iri jambo risobanura akarenganyo, ukugabitanya, ububisha, ububeshi n'ubuhendanyi:

Ukutagororoka kwose n'icaha... (1Yohana 5:17)

Ubutubaha Imana.

Ukutubaha Imana bisigura ukudahemuka, ububisha, no gusuzugura Imana rwose. Ni ugufata Imana nk'aho itabaho. Ukutubaha Imana si co kimwe n'ukutemera Imana, ukwizera ko ata Mana iriho. Ubutubaha Imana ni ukumenya ko hariho Imana, ariko ukayirengagiza rwose n'amategeko yayo:

Kuko uburake bw'Imana buseruka buva mw'ijuru ku butubaha Imana bwose... (Abaroma 1:18)

Ububisha.

Ububisha ni ukudakurikiza amategeko, haba ata mategeko canke urenga ku mategeko:

...Nimuve imbere yanje, mwa bakora ibibi mwe. (Matayo 7:23).

Ubutumvira.

Ugusuzugura ni ikinyuranyo c'ukugamburuka. Bisigura kwirengagiza Imana n'itegeko ryayo:

Kutumvira Imana kw'umuntu umwe kwatumye benshi baba abanyavyaha... (Abaroma 5:19)

Guca ku mategeko.

Guca mu nzira bisigura kuva mu nzira igororotse ukajabuka urubibi uva mu vyiza uja mu bibi. Ni nk'aho woba uri ku mutungo w'uwundi aho utari uwawe:

Namwe yarabazuye, mwari mwapfuye mu bicumuro no mu vyaha vyanyu. (Abanyefeso 2:1).

INKOMOKO Y'ICAHA .

Ikibi cariho imbere y'uko umuntu aremwa. Icaha catangujwe na Lusiferi, azwi kandi kw'izina rya Satani. Bibiliya yandika ko Lusiferi yari umumarayika adasanzwe, mu ntango yaremwe n'Imana atunganye. Lusiferi yaracumuye igihe yagerageza gutegura ubugarariji ku Mana. Kubera ico caha, Lusiferi yarirukanwe mw'Ijuru aja kw'isi:

Mbega ukuntu wavuye mw'ijuru, ewe Lusiferi mwana w'igitondo! Mbega ukuntu waciwe hasi, wewe wagoyagoya amahanga! Kuko wivugiye mu mutima wawe uti: Nzoduga mw'ijuru, nzoduga hejuru y'innyenyeri z'Imana, nzokwicara ku musozi w'ikoraniro, mu mpera z'i burasirazuba, nzoduga hejuru y'ibirenge vy'Imana. ibicu; Nzomera nk'Isumba vyose... (Yesaya 14:12-14)

Ni wewe mukerubi yarobanujwe amavuta atwikira; kandi nagushizeho gutyo: Wari ku musozi mweranda w'Imana... Wari utunganye mu nzira zawe kuva

umusi waremwe, gushika ububisha bubonetse muri wewe...Nzogujugunya hasi.. . (Ezekiyeli 28:14-16).

INGENE ICAHA CAGANJE MW'ISI .

Kw'isi, Lusiferi (uwahavuye yitwa Satani) yarabandanije kugarariza Imana. Igihe Imana yarema umugabo n'umugore bambere (Adamu na Eva), satani yabarongoye gucumura ku Mana. Ubwo bugarariji rimwe na rimwe bwitwa «ugugwa kw'umuntu», bisigura ko umuntu yavuye mu kugororoka aja mu caha.

Shetani yinjira mw'isi mw'Itanguriro igice ca 3 agaragara nk'inzoka, ari ryo rindi zina ryiwe (Ivyahishuriwe Yohana 12:9). Mu vy'ukuri yabonetse afise ishusho n'ishusho y'inzoka canke inzoka. Kugira ngo dutahure neza ikigeragezo, dutegerezwa kwihweza amabwirizwa y'intango Imana yahaye umuntu:

Uhoraho Imana abarira umuntu ati: «Igitu cose co muri iri tongo urashobora kukiryako; Ariko igiti kimenyekanisha iciza n'ikibi ntuze ukiryeko;

kuko umusi wakiriyeko, uzopfa nta kabuza.» (Itanguriro 2:16-17).

Intambwe ya mbere yatumye Eva agwa mu caha kwari ukuba ahantu hatabereye. Mu gitabu c'Itanguriro 3 tumusanga hafi y'igiti cari kibujijwe. Imigani ivuga ku nzira y'ububisha:

Uyirinde, ntuyirengagize, uyihindukire, uyirengagize. (Imigani 4:15).

Ubwa kabiri, Eva ntiyari akwiye kwigera yinjira mu kiyago na Shetani amajambo yiwe ya mbere yashidikanya ku mabwirizwa yatanzwe n'Imana:

Araheza abaza umukenyezi ati: «Mbega Imana yagize ngo ntimuze murye ivyamwa vy'igiti cose co muri iri tongo?» (Itanguriro 3:1).

Gushira mu kaga ukuri kw'Ijambo ry'Imana ni kenshi Shetani itangura inzira y'ibigeragezo. Mu kwishura Shetani, Eva yarasubiyemwo nabi Ijambo ry'Imana. Yongeyeko n'amabwirizwa y'Imana, kandi agabanya igihano c'icaha:

Ariko ivyamwa vy'igiti kiri hagati mw'itongo, Imana yarabivuze ngo ntimuze mubiryeko, kandi ntimuze mubikoreko, kugira ntimupfe.» (Itanguriro 3:3).

Gereranya uwo murongo n'Itanguriro 2:16-17. Imana ntiyavuze ngo «namwe ntimuzoyikorako». Ivyo vyongeweko na Eva. Kuva mu ntango nyene, umuntu yaratanguye kwongerako ivyiyumviro vyawe, amabwirizwa yiwe n'ivy'amategeko mw'Ijambo ry'Imana. Imana nayo yaravuze ngo "uzopfa ata kabuza." Ico cari igihano co kurya ivyamwa vy'ico giti. Eva yahinduye ivyo ati «kugira ngo ntimupfe», bisobanura «mushobora gupfa».

Muri iki gihe, hariho impengamiro nyene yo kugabanya igihano c'icaha. Abantu bati: «Nta gukeka ko Imana igorotse ata muntu yoshobora gutuma muri Gehinomu!» Mu vy'ukuri, Imana nta n'umwe irungika muri Gehinomu. Umuntu ahitamwo kujayo kubera ibikorwa vyawe vy'icaha. Igihano c'icaha kiguma ari ugutandukana ibihe bidahera n'imbere y'Imana muri Gehinomu. Abantu kenshi ntibamenya icaha nk'uko kiri. Gukura inda vyitwa uburyo bwo "gukingira uruvyaro" aho kwica. Imigenderanire y'ubusambanyi rimwe na rimwe yitwa "ibikorwa."

Mu kwishura Eva, Shetani yaravugurije Ijambo ry'Imana ati:

Inzoka yishura umugore iti: «Haba namba, ntimuzopfa! Kuko Imana irazi yuko umusi mwabirya, amaso yanyu azoca akanumuka, mukamera nk'Imana, mukamenya iciza n'ikibi.» (Itanguriro 3:4-5).

Shetani yashaka gutandukanya Eva n'Imana. Shetani yavuze ko Imana yari izi ko azoronka ivyiza vyinshi mu kurya kuri ico giti. Yari kurushiriza kugira ubumenyi kandi akamera nk'imana. Mu vy'ukuri yariko aravuga ati: «Imana ntikwiye kukwiyumvira cane Eva, ngo ikubuze aka karyo keza». Eva yari akwiye kwishura ati: «Namaze gusa n'Imana», kuko yaremwe mw'ishusho y'Imana.

Itanguriro 3:6 ridondora igihe c'umwiza kuruta ibindi vyose mu mateka y'abantu:

Umugore abonye ivyamwa vya ico giti ari vyiza kuribwa, bihimbaye amaso, kandi ko ari igiti co kwipfuzwa kugira ubwenge, aca afata ivyamwa vyaco, ararya, abiha n'umugabo wiwe. we; na we ararya. (Itanguriro 3:6).

Mu ncamake: Eva yari mu kibanza kitari co. Yarishize mu kibanza yari gushobora kugeragezwamwo. Yaciye yumviriza uwo mwansi, ari we Shetani. Inyuma y'aho, yaravye n'umutima ukunze ivyo Imana yari yarabujije. Hanyuma Eva afata ivyamwa vy'ico giti ararya. Yarasangiye ivyo Imana yari yise ICAHA. Ivyavuyemwo vya nyuma ni uko icaha ciwe cakoze kuri Adamu igihe yamuha ivyamwa maze akaryarya. Iyo ucumuye, akenshi bitera abo mukikije kandi iyo bacumuye, binjira muri iyo nzira nyene y'icaha yo guseniyura.

IBIVA KU CAHA .

Ivyiza Bica Biva Mu Kugwa Mu Caha:

-Kumenya iciza n'ikibi: Ubwo nyene inyuma y'ugugwa, Adamu na Eva ntibari bakiri mu mvo y'ukutagira icaha. Bamenye itandukaniro riri hagati y'iciza n'ikibi maze bamenya ko bari gusa kandi ko ari abanyavyaha (Itanguriro 3:7).

-Ukwigira umugororotsi: Adamu na Eva bagerageje gukora impuzu mu mababi y'umutini ariko ni ikigereranyo (akarorero k'inyuma) k'ico umuntu agerageza gukora mu vy'impwemu. Kumenya ko turi abanyavyaha, twiyumvira ko kwiteza imbere bizokosora icaha cacu (Itanguriro 3:7), ariko ukwigira ubugororotsi kwacu ntigukwiriye nk'uko amababi y'umusukoni yari gupfuka Adamu na Eva: «Ariko twese turi nk'ikintu gihumanye kandi . ukugororoka kwacu kwose ni nk'ibitambaro vy'umwanda» (Yesaya 64:6).

-Ubwoba n'isoni: Igihe Imana yaza kugendagenda no kuvugana na Adamu na Eva, barinyegeje mu nsoni n'ubwoba (Itanguriro 3:10). Isoni n'ubwoba ni inyiyumvo z'ishimikiro aho izindi nyishu mbi zose z'inyiyumvo zikomoka.

-Ugutandukana n'Imana: Imana ntiyikuye mu maso y'umuntu, ahubwo ni umuntu yikuye ku Mana. Adamu na Eva baragerageje kwihisha Imana.

Imanza Zidasanzwe Ku Nzoka: Izo zari zirimwo:

-Igishushanyo c'umubiri cahindutse: Igishushanyo c'umubiri Shetani yakoresheje mu kugerageza caravumwe. Inzoka mu ntango yagenda igororotse, ariko kuva icyo gihe yagenda izunguruka ku nda mu nkungugu.

-Urwanko hagati ya Satani n'umuntu: Aho ni ho hatanguye icyo twita «intambara yo mu mpwemu», aho Satani arwanira ubugingo bw'umuntu. Iyo ntambara irabandanya gushika n'ubu. Harvestime International Institute itanga inyigisho yitwa "Ingingo zo mu mpwemu: Igitabo c'intambara yo mu mpwemu" yibanda kuri icyo ntambara yo mu mpwemu kandi itanga ingamba zo gutsinda umwansi.

-Umutwe ujanjaguwe: Igihano ca gatatu ku nzoka mu vy'ukuri ni umuhango umuntu w'umunyavyaha. Naho Shetani yo «kumenagura igitsintsi» c'umuntu mu vy'impwemu biciye mu caha, uruvyaro (uruvyaro) rwova ku mugore rwomenagura umutwe wa Shetani (Itanguriro 3:15). Iryo ryari isezerano rya mbere ry'Umukiza ku bw'icaha c'abantu. Naho satani yogira icyo akoze ku mugabo biciye mu caha, Umukiza yorungitswe n'Imana biciye mu mugore kandi ububasha bw'icaha bwojanjaguwe. Ivyago vy'icaha vyaje biciye mu kugwa kw'umugore. Gucungura vyoza kandi biciye ku mugore yovyaye Umwami Yesu Kristo.

Imanza zitomoye kuri Adamu: Izo zari:

-Labor a weatiness: Imbere y'icaha Adamu yari afise ubutaka mu munezero, ariko ubu ategerezwa gukora cane. Ibi dukikije vyo kw'isi vyarahindutse. Ivu ryari rimeze neza kandi ritagiramwo ibikoko canke icatsi kibi, ryacye ryuzura amahwa n'ibitovu.

-Urupfu: Igihano c'urupfu rw'akameremere cari kuri Adamu. Imana yavuze ko umubiri wiwe uzosubira mw'ivu, kuko "uri umukungugu, kandi uzosubira mu mukungugu." Urupfu rwo mu mpwemu narwo rwari igihano c'icaha Imana yavuze « ubugingo bukora icaha, ni bwo buzopfa » (Ezekiyeli 18:20, umuntu yopfa urupfu rwo mu mpwemu rwo kwitandukanya n'Imana ibihe bidahera).

Imanza zidasanzwe kuri Eva: Izo zari:

-Umubabaro mu kuvyara: Umuvumo w'umubabaro n'umubabaro washizwe ku kuvyara umwana.

-Ukuyoboka: Eva yari kuba uwuyobokera umugabo wiwe.

Ibihano Kuri Adamu Na Eva: Imana yakuye Adamu na Eva mu bidukikije vyiza vyo mw'itongo rya Edeni, ibajana mw'isi yuzuye umubabaro, ububabare, amahwa n'urupfu.

Imana yaburiye Adamu na Eva ko ibihano vy'icaha vyorimwo urupfu rwo ku mubiri no mu buryo bw'impwemu. Urupfu rwo mu vy'impwemu rwari ugutakaza ubucuti bari bafitaniye n'Imana. Urupfu rw'umubiri rwari urupfu rw'imibiri yabo y'umubiri. Ikintu kimwe gusa kigaragara mu gice cose c'Itanguriro 3 ni umuhango w'Umucunguzi azoza azoJanjagura ububasha bwa Shetani (Itanguriro 3:15).

UMUNTU N'ICHA C'ISHIMIKIRO

Mu ntango, umuntu yaremwe mw'ishusho y'Imana. Yari umwere kandi yari umugororotsi. Nk'umuntu wa mbere, yabaye mu bidukikije bitunganye rero rero icaha ciwe nticavuye mu bidukikije vyawe canke kubera ba sekuruza biwe--ibintu akenshi bifatwa nk'icaha mu buryo butari bwo.

Ariko rero, kubera icaha ca Adamu na Eva, icaha n'urupfu vyarashikiye abantu bose:

Nuko rero, nk'uko icaha caza mw'isi biciye ku muntu umwe, urupfu na rwo rugaterwa n'icaha; nuko urupfu ruza ku bantu bose, kuko bose bacumuye. (Abaroma 5:12).

Umuntu wese avuka aragwa kamere y'ishimikiro y'icaha. Ijwi ryawe ryo mu mutima (1 Timoteyo 4:2); ubugombe bwiwe (Abaroma 1:28); umutima wiwe

(Abanyefeso 4:18); ubwenge bwiwe (2 Ab'i Korinto 4:4; Abaroma 1:28);
kandi ubuzima bwiwe bwose bwarononekaye (Abaroma 1:18-3:29).

Nk'uko nyene kamere z'umubiri ziragwa, ni ko n'akaranga k'impwemu k'icaha nyamukuru karagwa. Umuntu wese aracumura kandi ahanganye n'ibihano vy'urupfu rw'umubiri n'urw'impwemu. Umuntu wese aragwa kamere y'icaha y'ishimikiro kandi umuntu wese aracumura ku giti ciwe iyo akwegereye n'iyi kamere y'icaha ngo agararize Imana:

Umuntu wese ageragezwa iyo akwezwe n'irari ryiwe, akaryoshwa. Maze irari rimaze gusama inda rikavyara icaha, icaha na co kimaze gukura kikavyara urupfu. (Yakobo 1:14-15).

Bose baracumuye, ariko Imana yaratanze uburyo bwo guhunga ibihano vy'icaha. Biciye mu kwihana ibikorwa vyapfuye no kwemera Yezu Kristu nk'Umukiza wawe bwite urashobora "gukizwa" ibihano vy'icaha. (Raba inyigisho ya Soteriologie muri iki gitabu.)

UMUTI W'INGORANE Y'ICAHA .

Yesu yavuze ati: "Ni jewe nzira n'ukuri n'ubuzima. Nta wushika kuri Data ataciye kuri jewe" (Yohana 14:6). Ivyakozwe n'intumwa 4:12 biremeza ngo "Nta wundi agakiza kaboneka, kuko hariho nta rindi zina munsu y'ijuru ryahawe abantu dutegerezwa gukizwamwo." Yesu Kristu ni inyishu y'ingorane y'icaha. Ni we nzira yonyene ija ku Mana kandi ni we nzira yonyene yo kubabarirwa. Abaroma 10:9 havuga ngo: "Niwatura n'akanwa kawe ko Yesu ari Umwami, kandi ukemera mu mutima wawe ko Imana yamuzuye mu bapfuye, uzokizwa."

Mu mpera, icaha gitandukanya abantu n'Imana, yamara Imana yatanze ugusubiza hamwe n'imbabazi z'icaha biciye ku Mwana wayo Yesu Kristu. Umuti w'ingorane y'icaha ni ukwihana no gucungurwa biciye kuri Kristo (Abaroma 5:12-21; Abaroma 7:21-25; Abakolosayi 2:13-15).

URUBANZA N'IGIHANO C'ICAHA .

Abantu bose bakwiye gucirwa urubanza kubera icaha, yamara Kristo arakiza abamwizigiye ngo baronke ubuzima budahera n'imbabazi z'ivyaha (Yohana 3:16). Abemera bacumura bashobora gucirwa urubanza n'Umukama kugira ngo babakosore, yamara ntibatakaza agakiza kabo igihe cose bacumuye (Abaroma 8:37-39; Abanyefeso 2:8-9). Abatizigira Kristo baronka igihano c'ibihe bidahera nk'urubanza rwabo (Matayo 25:46).

Urupfu rw'impwemu, urupfu rw'umubiri, n'urupfu rw'ibihe bidahera, vyose ni ibihano vy'icaha, nk'uko biri n'imibabaro imwe imwe muri ubu buzima. Ariko birenze ikibazo, urupfu rw'ibihe bidahera ni co gihano c'icaha gikomeye kuruta ibindi vyose umuntu yokwiyumvira kuko nta kindi gihano co gusubirana n'Imana kuko kivamwo ugutandukana n'Imana ibihe bidahera (2 Ab'i Tesalonike 1:8-9).

Icaha cama gifise ingaruka ku buzima bwo muri iki gihe no ku buzima buzoza. Umwizera ntashobora guhunga ingaruka zimwe zimwe n'/canke indero kubera icaha ciwe atatura, ariko urwo rubanza ntirumukuraho agakiza kiretse ahindukiye Imana umugongo rwose. Hariho ibihano bifitaniye isano n'icaha c'umwizera ataco yatura, ariko. Ivyo birimwo:

- Atakaza umunezero n'amahoro: Ab'i Galatiya 5:22.
- Kuba intambanyi mu vy'impwemu ku bandi: 1 Yohana 2:10.
- Kubuza amasengesho yabo: 1 Yohana 3:19-22.
- Gubabaza Mpwemu Yera: Abanyefeso 4:30.
- Kwiyumvamwo isoni mu kugaruka kw'Umukama: 1 Yohana 2:28.
- Gutakaza ubumwe n'Imana n'abandi bizera: 1 Yohana 1:6.
- Indero iva ku Mana kubera icaha gikomeye: Abaheburayo 12:6.
- Indero y'Ishengero ku vyaha bimwe bimwe: 1 Ab'i Korinto 5:4-5.
- Urupfu rw'umubiri ruterwa n'ivyaha bimwe bimwe: 1 Ab'i Korinto 11:30.

Umuti w'icaha c'uwizera ni ukwatura no kugiheba (1Yohana 1:8-9).

UMUHERO W'ICAHA .

Icaha kizobandanya kubaho gushika kw'iherezo ry'ibihe nk'uko tubizi, ico gihe urubanza ruzoba kandi umuvumo w'icaha uzokurwaho uko abana b'Imana bazoronka umunezero udahera imbere y'Uhoraho (Ivyahishuriwe Yohana 21). Icaha ntikizosubira kubaho. Ivyahishuriwe Yohana 22:3 hahishura ko aho... "Nta kizosubira kubaho ikivumwe, ariko intebe y'Imana n'iy'Umwagazi w'intama izoba muri co, kandi abasavyi bayo bazoyisenga."

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'Ivyatsi.

2. Ni ibihe vyigwa birimwo mu kwiga Harmartologie?

3. Sigura aya majambo akurikira:

-Icaha

-Ububisha

-Ivyaha

-Ukurenganya

-Ukutubaha Imana

-Ububisha

-Ukutumvira

-Ukurenga ku mategeko

4. Icaha catanguye gute kandi catanguye na nde?

5. Icaha cazanywe gute mw'isi?

6. Nuvuge mu ncamake ingene abantu bagenda bagwa mu caha nk'uko vyanditswe mw'Itanguriro 3.

7. Dondora ingaruka zica ziza ubwo nyene zivuye ku caha ca mbere.

-Ukumenya iciza n'ikibi

-Ukwigira umugororotsi

-Ubwoba n'isoni

-Ugutandukana n'Imana

8. Tanga urutonde rw'imanza zitatu zitomoye ku nzoka.

9. Tanga urutonde rw'imanza zibiri zitomoye ku muntu.

10. Nuvuge imanza zibiri zitomoye zaciriwe Eva.

11. Adamu na Eva babujijwe kuva hehe bamaze gucumura?

12. Nuvuge mu ncamake ivyo Bibiliya yigisha ku bijanye n'"akameremere k'icaha k'ishimikiro".

13. Umuti wo muri Bibiliya w'ingorane y'icaha ni uwuhe?

14. Bibiliya yigisha iki ku bijanye n'urubanza be n'ibihano vy'iherezo biva ku caha?

15. Ivyo bitabu vyigisha iki ku bijanye n'ibihano vy'icaha umuntu atatura?

Abagalatiya 5:22

1 Yohana 2:10

1 Yohana 3:19-22

Abanyefeso 4:30

Yohana 2:28

Yohana 1:6

Abaheburayo 12:6

1 Abakorinto 5:4-5

16. Icaha kizohera ryari?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Ivyo bimenyetso bikurikira ni urutonde rw'ivyaha biri muri Bibiliya. Bimwebimwe birasubirwamwo mu rutonde rurenga rumwe. Hariho...
 - Ibirindwi biva mu mutima bihumanya: Matayo 15:18-20.
 - Icumi na zitatu ziva mu mutima zigahumanya: Mariko 7:21-23.
 - Makumyabiri na zitatu zizana urubanza rw'Imana: Abaroma 1:29-32.
 - Indwi abemera badashobora gukora: Abaroma 13:13,14.
 - Ibitandatu abizera badakwiye kwifatanya navyo: 1 Ab'i Korinto 5:9-11
 - Icumi zibuza umuntu kwinjira mu Bwami bw'Imana: 1 Ab'i Korinto 6:9,10.
 - Icumi n'indwi zibuza kwinjira mu Bwami bw'Imana: Abagalatiya 5:19-21.
 - Ibine bizana uburake bikabuza umuntu kwinjira mu Bwami bw'Imana: Abanyefeso 5:5-6.
 - Icumi n'umwe abizera bategerezwa guheba: 2 Ab'i Korinto 12:20-21
 - Icenda abatarakizwa babamwo n'abizera badakwiye kubamwo: Abanyefeso 4:17-19.
 - Ibitandatu bidategerezwa kubaho mu bizera: Abefeso 5:3,4.
 - Icenda abemera bakwiye guta: Abanyefeso 4:25,28,29,31
 - Ibitandatu abizera bategerezwa guheba: Ab'i Kolosayi 3:8,9.
 - Ibitandatu abizera bategerezwa kwica kandi bizana uburake bw'Imana: Ab'i Kolosayi 3:5-6.
 - Icumi na zine zahawe ivyagezwe: 1 Timoteyo 1:9-10.
 - Icumi n'icenda abemera bagomba kwikurako: 2 Timoteyo 3:1-5.
 - Icenda abizera bakijizwamwo: Tito 3:3-5.
 - Bitanu abizera bategerezwa gushira ku ruhande: 1 Petero 2:12.
 - Ivyaha indwi vy'umubiri abizera batagicamwo: 1 Petero 4:2-4.
 - Umunani zicira urubanza mu kiyaga c'umuriro: Ivyahishuriwe Yohana 21:8.
 - Ibitandatu bibuza umuntu gushika ku giti c'ubuzima no ku gisagara ceranda: Ivyahishuriwe Yohana 22:14

2. Iga urutonde rukurikira rw'inyigisho ya Yezu ku bijanye n'icaha:

Shetani N'Icaha:

Matayo 4:10; 12:26,27; 13:19; 16:23; 25:41

Mariko 3:23,26; 4:15; 8:33

Luka 4:8; 10:18; 11:18,19; 22:31

Yohani 8:34-36; 14:30

Gutuka Imana:

Matayo 12:31,32; 15:19

Mariko 3:28,29; 7:21,22.

Luka 12:10

Gukekeranya:

Matayo 14:31; 17:17,20

Mariko 2:8; 9:19; 16:16

Luka 9:41

Yohana 3:11,12,18; 4:48; 5:38,40,43-47; 6:64; 8:24,45-47; 12:47,48; 15:22,24, 25 .

Uburyarya:

Matayo 6:2,16; 15:7,8; 23:13-15,25,27-29

Mariko 7:6; 12:40

Luka 11:44; 12:1; 20:47

Ubwishime:

Matayo 23:5-7,12.

Mariko 7:21,22; 12:38,39

Luka 11:43; 14:11; 20:46

Ishavu:

Matayo 5:22

Ubwicanyi:

Matayo 5:21; 15:19; 19:17,18

Mariko 7:21; 10:19

Luka 18:20

Yohani 8:44

Ubusambanyi, Ubusambanyi, Ubusambanyi:

Matayo 5:27,28,32; 15:19; 19:9,11,12,17,18

Mariko 7:21,22; 10:11,12,19

Luka 16:18; 18:20

Kwahukana:

Matayo 5:31,32; 19:8,9.

Mariko 10:3,5,11,12.

Luka 16:18

Ubusuma:

Matayo 15:19; 19:17,18

Mariko 7:21,22; 10:19

Luka 18:20

Icabona c'ikinyoma, Ubuhendanyi, Ubuhendanyi:

Matayo 15:19; 19:17,18

Mariko 7:21,22; 10:19

Luka 18:20

Yohani 8:44

Ivyiyumviro bibi, Ijisho ribi, Ububisha, Ubupfu:

Matayo 6:23; 9:4; 15:19; 20:15

Mariko 7:21,22.

Luka 11:34

Ukwifuza:

Mariko 7:21,22.

Luka 12:15-21

Ugukunda Amaronko N'Ugukunda Isi:

Matayo 6:19-21,24; 12:39; 13:3,22; 16:4; 24:38,39

Mariko 4:3,7,18,19; 8:12

Luka 8:14; 9:60; 10:41,42; 11:29; 14:16-24; 16:1-9,13,15; 17:26-29; 21:34

Yohana 4:48; 6:27

Gutevya:

Gutevya bisigura gukomeza gutevya gukora ikintu.

Matayo 24:45-51

Luka 12:42-47; 13:25-28; 14:16-20

Gucira urubanza:

Matayo 7:1-5; 12:7.

Mariko 4:24

Luka 6:37,41,42.

Yohani 8,7,10,11,15.

Ubuhumyi Bw'Umutima:

Matayo 13:13-15; 15:14; 16:2,3.

Mariko 4:12; 8:18,21

Luka 8:10; 12:54-56

Gusubira inyuma:

Gusubira inyuma bisigura guhindukira ukareka gukurikira Yezu.

Matayo 12:43-45

Luka 11:24-26

Ugusenga Imana:

Sacrilege ni ukurenga ku vyeranda: Matayo 7:6.

Ivyaha Vy'Ivyaha:

Matayo 10:14,15; 11:22,23; 12:34,41,42; 13:13-15; 16:4; 18:7; 21:19; 23:13-15,25,27,29,33-36

Mariko 6:11; 8:12; 11:14

Luka 6:24-26; 9:5; 10:10-15; 11:29,32,42,44,46,47,49-52.

IGICE C'UMUNANI

UBY'IBIMENYETSO

Agakiza

INSOBANURO

Soteriologie ni igice c'ivy'idini rya gikirisu gisuzuma ikibazo c'agakiza. Soteriologie ivuga ku gikorwa cose c'agakiza ka Bibiliya--ivya kera, ubu n'ivya kazoza.

Bimwe mu bibazo bihambaye vyasuzumwe mu nyigisho y'ubuhinga bwa Soteriologie ni ibi bikurikira:

- Agakiza ni iki?
- Ni kuki agakiza gasabwa?
- Agakiza kadondorwa gute mu vyanditswe?
- Ni izihe nsobanuro z'amajambo yo muri Bibiliya afitaniye isano n'agakiza?
- Umuntu akizwa gute?
- Abantu bakijijwe gute mu bihe vy'isezerano rya kera?
- Mbega kubatizwa birakenewe kugira umuntu aronke agakiza?
- None abatari bumvise Inkuru Nziza boba bameze gute?
- Mbega umuntu yoshobora gutakaza agakiza kiwe?

AGAKIZA

Agakiza, nk'uko gafitaniye isano n'ivy'idini rya gikirisu, ni ukubabarira no gucungurwa icaha n'ingaruka zaco biciye kuri Yesu Kristu. Mu nyigisho ya gikirisu y'agakiza, turakizwa "uburake,"--urubanza rw'Imana ku caha (Abaroma 5:9; 1 Ab'i Tesalonike 5:9) no mu ngaruka z'icaha ari zo gutandukana n'Imana ibihe bidahera--na vyo nyene vyerekeye . nk'urupfu rwo mu mpwemu (Abaroma 6:23).

Hariho urugero rwa kahise, ubu n'urwo muri kazoza rw'agakiza. Iyo wihanye ukemera Yesu Kristu nk'Umukiza, urakizwa ibihano vy'ivyaha vya kera. Uko ubandanya kugendera muri Kristo, urakizwa ivyaha muri iki gihe. Muri kazoza, uzokurwa mu maso y'icaha igihe uzokwinjira mu bihe bidahera ngo ubane n'Umukama ibihe bidahera.

IGITUMA AGAKIZA GAKENERWA .

Agakiza karakenewe kubera ukugwa kw'umuntu mu caha mu ntango, ingaruka mbi z'icaha, n'uko kamere y'icaha y'ishimikiro yashikirijwe abantu bose kuva ico gihe (Itanguriro 3; Abaroma 5; 1 Ab'i Korinto 15). Bibiliya yigisha ko bose bacumuye kandi ntibashitse ku mugambi w'Imana wo mu ntango ngo ubuninahazwa bwayo buboneke muri twebwe. Mu kameremere kacu, turi «abana b'ishavu» kandi twapfuye mu bicumuro no mu vyaha (Abanyefeso 2:1-3).

Ivyiza vy'impwemu vyavuye mu kugwa kw'umuntu mu caha vyarimwo n'ugutandukana n'Imana; kwicira urubanza; gucirwa urubanza; ubusambanyi; n'urupfu rw'umubiri n'urw'impwemu (Itanguriro 3). Turi abasuku b'icaha (Abaroma 6:17) kandi ntidushobora kwikiza (Yesaya 64:6; Abaroma 3:20).

Agakiza karakenewe kugira umuntu ababarirwe icaha kandi ashike imbere y'Imana ubu n'ibihe bidahera. Imana yatanze agakiza n'imbabazi biciye kuri Yesu Kristo, kandi ni icipfuzo cayo ko bose bakizwa ntihagire n'umwe apfa (1 Petero 3:9). Ariko rero, ubugombe bw'Imana buhambaye ntibuhakana umwidegemvyo w'umuntu wo kwemera canke kwanka Kristo nk'Umukiza. Ubusegaba bw'Imana n'inshingano y'umuntu, naho bigoye gutahura ku muntu, ni ukuri ari antinomie--bisobanura amajambo abiri asa n'ayarwanya, ariko yose ari ukuri kandi aronswa n'uguzirikana neza. Uburinganire bwa Bibiliya hagati y'ivyo bibiri bushingiye ku guhishurirwa kw'impwemu, atari ku gutekereza ku vy'umubiri.

WAZIMIYE BICIYE MU CAHA

Ivyo ni vyo bihombi bikomeye cane vyavuye ku caha:

Gutakaza ubutagira icaha. Ubwo nyene inyuma y'ugugwa, Adamu na Eva ntibari bagifise icaha. Bamenye itandukaniro riri hagati y'iciza n'ikibi, baratahura ko ari abanyavyaha (Itanguriro 3:7).

Gutakaza ubucuti n’Imana. Imana ntiyikuye imbere y’umuntu, ahubwo ni umuntu yikuye ku Mana. Igihe Imana yaza kugenda no kuvugana na Adamu na Eva nk’uko bisanzwe, barayihisha.

Gutakaza ukumererwa neza mu mutima. Adamu na Eva barashikiwe n’isoni n’ubwoba (Itanguriro 3:10). Ubwoba bw’akazozza n’isoni kubera kahise ni inyiyumvo z’ishimikiro ziri imizi y’izindi nyishu mbi zose z’inyiyumvo.

Gutakaza ubugororotsi buva ku Mana. Adamu na Eva bagerageje gukora impuzu mu mababi y’umusukoni ari co kigereranyo (ikigereranyo) c’ico umuntu agerageza gukora mu vy’impwemu. Kubera ko tubona ko turi abanyavyaha, turagerageza kwigira neza. Twiyumvira ko kwiteza imbere bizokuraho icaha cacu (Itanguriro 3:7), ariko ukwigira ubugororotsi kwacu ntigukwiriye nk’uko amababi y’umusukoni yari gupfuka Adamu na Eva: «Ariko twese turi nk’ikintu gihumanye kandi ukugororoka kwacu kwose ni nk’uko . ibitambaro vy’umwanda” (Yesaya 64:6, KJV).

Gutakaza ubucuti bwiza n’abandi. Igihe Adamu yashikirwa n’icaha cabo, yaciye atera Eva icaha, na we aca atera icaha inzoka. Gutyo, turabona imigenderanire ya mbere yo mu muryango idakora neza igaragara. Nta gihe kirekire cane kiri mu nkuru ya Bibiliya imbere y’uko ubwicanyi bwa mbere buba igihe umuhungu wabo Kayini yica mwenewabo Abeli.

Gutakaza ubuzima budahera. Adamu na Eva ntibari kwigera bapfa iyo icaha kitaza mw’isi. Ubuzima budahera bwazimijwe n’icaha, catumye urupfu rw’umubiri ruza mw’isi. Bibiliya ivuga ko bose bazopfa mu mubiri, ariko ikiruta vyose, itegeka ko ingaruka y’icaha ari urupfu rw’impwemu biciye mu gutandukana n’Imana ibihe bidahera.

IVYAHOMBWE VYASUBIJWE

Inkuru nziza ni uko ivyo vyose vyatakaje--n’ibindi vyose mwatakaje .

--bishobora kugaruka biciye mu bucuti bw’umuntu ku giti ciwe na Yezu Kristu yaje kurondera no gukiza ivyo vyose vyazimiye (Luka 19:10).

Ubutagira icaha buragaruka. Intumwa Paulo, mbere yitwa Sawuli, yari yaratoteje yongera yica abizera imbere y’uko ahindukirira Kristo. Yamara mu Vyakozwe n’intumwa 20:26 havuga ko yatangaje ati: "Ndabamenyesha uno

musi ko nta caha mfise ku maraso y'abantu bose". None ivyo yari kubivuga gute? Kuko Paulo yari yarabonye agakiza biciye kuri Yezu Kristu. Kubera ko Paulo yari yarasavye imbabazi kandi akemera ikimazi ca Kristu ku bw'ivyaha vyawe, yari umwera imbere y'Imana.

Ubucuti n'Imana burasubirana. « Ariko ubu muri Kristo Yesu, mwebwe abari kure kera, mwegerejwe n'amaraso ya Kristo » (Abanyefeso 2:13, NIV).

Ivyiza vyo mu mutima biragaruka. Yezu yarahanganye n'ubwoba n'isoni vyava ku caha. Yamenyesheje ati: "Ndabasigiye amahoro; amahoro yanje ndabahaye. Sindabaha nk'uko isi itanga. Ntimuhagarike umutima, ntimuhagarike umutima" (Yohani 14:27, NIV).

Ukugororoka kw'Imana kuragaruka. « Kuko abumva ivyagezwe atari bo bagororotse imbere y'Imana, ariko abakurikiza ivyagezwe ni bo bazokwitwa abagororotsi » (Abaroma 2:13, NIV).

Imigenderanire myiza n'abandi irasubiraho. «Turazi ko twavuye mu rupfu tuja mu buzima, kuko dukunda bene wacu» (1 Yohana 3:14, NIV).

Ubuzima budahera buragaruka. Biciye kuri Yesu, urashobora kugarukana ubuzima budahera. Umubiri wawe w'umubiri umusi umwe uzopfa, ariko uzobaho ibihe bidahera hamwe n'Imana: «Kuko Imana yakunze isi cane, yatanze Umwana wayo w'ikinege, kugira ngo uwumwizera wese ntapfe, aronke ubuzima budahera. Kuko Imana itagize arungike Umwana wiwe mw'isi gucira isi urubanza, ariko ngo isi akize biciye kuri we» (Yohani 3:16-17, NIV).

UKO AGAKIZA KADONDORWA MU VYANDITSWE .

Agakiza kadondorwa nk'ibanga ry'Imana ubu ryahishuriwe (Abanyefeso 3:9 ; 6:19) kandi nk'umugambi wateguwe imbere y'ishingwa ry'isi (Abanyefeso 1:3-14). Ni umuco (Luka 2:30-32) kandi utanga inzira yo kuva mu rupfu rw'impwemu ukaja mu buzima (Yohana 5:24). Bisobanurwa nk'ubutumwa bugenewe abanyavyaha (Mariko 2:17); ingabire y'ubuntu buva mu kwizera atari mu bikorwa (Abanyefeso 2:8-9); n'ikintu ivyaremwe vyose binihira (Abaroma 8:22).

Bidondorwa kandi nk'uguhishurirwa ukugororoka kw'Imana (Abaroma 1:16-17); ugutsindanishirizwa kuzanwa n'ukwizera (Abaroma 4:22-25); gusubiza

hamwe (2 Ab'i Korinto 5:18-19); gucungurwa (Abaroma 8:23); kandi nk'ukuvuka mu vy'impwemu umuntu adashobora kwinjira mu Bwami bw'Imana .

(Yohani 3, 1-11).

Agakiza kandi kadondorwa nk'ukwidegemvya ku caha (Abaroma 6); kuba ikiremwa gishasha (Abaroma 5:16-17); kugiranira amahoro n'Imana (Abaroma 5:1); kuba abana b'Imana (Ab'i Galatiya 4:4); kubatizwa mu rupfu rwa Kristo (Abaroma 6:4); n'ukubaho kwa Mpwemu Yera (Abaroma 5, 8).

AMAJAMBO YO MURI BIBILIYA AJANYE N'AGAKIZA

Uru rutonde rwashizwe mu nyuguti kugira ngo vyorohe kwiga amajambo ajanye n'agakiza.

Gutora abana.

Gutora abana vyerekeye ingingo y'Imana yo kudugira abagize umuryango wayo. Ni Dawe wa twese wo mw'ijuru, twitwa abana b'Imana, kandi turi abavukanyi mu vy'impwemu n'abandi bizera vy'ukuri bose.

Impongano.

Iri jambo ryerekeza ku rupfu rwa Yesu ku musaraba rwahongereye--canke rwahinduye--ivyaha vy'abantu.

Guhinduka.

Guhinduka bisigura "guhindikira." Iyo rikoreshejwe mu bijanye n'ukwihana kwa Bibiliya, risobanura "guhindikira ukava mu nzira mbi ukaja mu nzira igororotse."

Kandi benshi mu Bisirayeli azobasubiza Umukama Imana yabo. (Luka 1:16).

Ababa i Lida n'i Sharoni bose baramubonye, barahindukirira Umukama. (Ivyakozwe n'intumwa 9:35)

Ukuboko kw'Umukama kwari kumwe na bo; abantu benshi barizera, bahindukirira Umukama. (Ivyakozwe n'intumwa 11:21)

Guhinduka ni ukuva mu mwijima w'icaha ukaja mu muco w'ukugororoka kw'Imana:

...kubahindura bave mu mwijima baje mu muco. (Ivyakozwe n'intumwa 26:18)

Ni ukuva mu bubasha bwa Satani bakaja ku Mana:

...kugira ngo abahindure...bakure mu bubasha bwa satani, bahindure Imana. (Ivyakozwe n'intumwa 26:18)

Ni ukuva mu vy'isi ukaja mu vy'impwemu:

...Muve muri ivyo bitagira akamaro, muhindukirire Imana nzima. (Ivyakozwe n'intumwa 14:15)

Ni uguhindukira ukava ku mana z'ibinyoma ukaja ku Mana y'ukuri kandi nzima:

...Mwahindikiriye Imana, muva mu bigirwamana, kugira ngo mukorere Imana nzima kandi y'ukuri. (1 Ab'i Tesalonike 1:9).

Ukwizera Ku Mana.

Ukwizera Imana kuri ku rutonde rw'Abaheburayo 6 nk'ingingo ngenderwako y'ishimikiro ya kabiri y'ukwizera kwa gikirisu. Kwihana ibikorwa vyapfuye bitegerezwa gufatanywa n'ukwizera Imana kugira ngo umuntu akizwe:

...Kwihana ku Mana, no kwizera Umwami wacu Yezu Kristu. (Ivyakozwe n'intumwa 20:21)

Kuninahazwa.

Uguninahazwa kuzoba igihe uzoronka umubiri wawe wazutse maze winjire mu bihe bidahera. Hazoba hariho ugusa hagati y'umubiri wawe upfa n'uwawe

ufise ubuninahazwa, nk'uko akarorero ka Yezu inyuma y'izuka ryiwe kavyerekana (Yohana 21:4), ariko hazoba itandukaniro rikomeye hagati y'uwo wabibwe mu gihe c'agasuzuguro n'uwo uzozurwa mu 1914. icubahiro (1 Ab'i Korinto 15:35-49).

Gutsindanishirizwa.

Iyo ubayeho mu vyaha, uba waciriwe urubanza imbere y'Imana ugatandukana nayo:

...ariko uwutavyemera aba amaze gucirwa urubanza, kuko atizeye izina ry'Umwana w'ikinege w'Imana. Ng'uru urubanza: ni uko umuco waje mw'isi, ariko abantu bagakunda umwijima kuruta umuco, kuko ibikorwa vyabo vyari bibi. (Yohani 3:18-19).

Iyo wihanye icaha ugafata ingingo yo kuva mu nzira zawe z'icaha, ivyo bishinga ubucuti bubereye n'Imana. Ubwo bucuti bubereye canke uguhagarara neza imbere y'Imana vyitwa «ugutsindanishirizwa»:

Ntimuzi yuko uwo mwihaye kuba abashumba bo kumwumvira, muba abashumba b'uwo mwumvira; namba ari ivy'icaha bizana urupfu, canke ukw'ukugamburuka bizana ukugororoka? Ariko Imana ishimwe yuko mwari abaja b'igicumuro, ariko mwagamburukiye n'umutima wanyu inyigisho mwigishijwe. Nuko mwacunguwe n'icaha, mwacitse abaja b'ubugororotsi. (Abaroma 6:16-18).

Ibihano vy'icaha n'urupfu rw'umubiri n'urw'impwemu. Igihe Yezu yapfira ku musaraba, yarishuye ibicumuro vy'abantu bose: «Kuko [Imana] yamuhinduye icaha kubwacu, We atigeze kumenya icaha, kugira ngo duhinduke ukugororoka kw'Imana . muri We » (2 Ab'i Korinto 5, 21).

Niwemera ko Yesu yapfiriye ivyaha vyawe, ukihana, ukamwemera nk'Umukiza, rero ntuzokwibonera urupfu rw'impwemu rwo gutandukana n'Imana ibihe bidahera muri Gehinomu. Naho umubiri wawe w'umubiri uzopfa, uzosubira kuzuka ubone ubuzima budahera. Ivyo birashoboka biciye ku rupfu n'izuka ry'Umukama wacu Yezu. Utsindishirijwe, canke ushizwe mu bucuti bubereye n'Imana, na Yesu Kristu:

Kuba abagororotsi ku buntu kubera ubuntu bwiwe, biciye ku gucungurwa kuri muri Kristo Yesu. (Abaroma 3:24).

None ko tumaze gutsindishirizwa n'amaraso yiwe, tuzorushirizaho gukizwa uburake biciye kuri we. (Abaroma 5:9).

Nuko rero, ko twatsindishirijwe n'ukwizera, tugirana amahoro n'Imana ku bw'Umwami wacu Yesu Kristo... (Abaroma 5:1)

Mu ncamake, gutsindanishirizwa kwerekeza ku gutangaza mu buryo butegekanijwe n'amategeko kw'Imana ko ivyaha vyawe--vya kera, ivy'ubu n'ivyo muri kazoza--bibabarirwa biciye kuri Yesu, ukugororoka kwiwe kukaguharurwa, kandi ukaba utsindishirijwe imbere y'Imana.

Ugutsindanishirizwa kuzanwa n'ukwizera, ntikuzanwa n'ibikorwa. Nturonka ikibanza ciza imbere y'Imana, ariko kiguhabwa biciye mu kwihana kwawe mu vyaha no kwemera Yesu Kristu nk'Umukiza.

Guhazwa.

Insobanuro y'ishimikiro y'iri jambo ni «uguhazwa», bisigura ko urupfu rwa Yesu rwahaze ukugororoka kw'Imana mu bijanye n'ikimazi cuzuye c'ivyaha vy'abantu bose.

Ugusubiza hamwe.

Umuntu yari amaze gutandukanywa n'Imana kubera icaha, ubu arashobora kuyishikira biciye ku rupfu rwa Yesu Kristu. Ugutandukana kwatewe n'icaha kwaciwe n'inkuka y'amaraso ya Yesu yadusubije hamwe n'Imana.

Ugusubira kuvuka.

Gusubira kuvuka vyerekana igikorwa aho abantu bapfuye mu vy'impwemu bahindurwa bazima biciye mu gakiza. Ijambo rikoreshwa muri Tito 3:5, ariko icyumviro cigishwa ahandi biciye mu majambo ngo «kuvuka avuye hejuru» (Yohana 3) n'ukuvuka ubwa kabiri (1 Petero 1). Gusubira kuvuka kenshi vyitwa "ukuvuka bushasha". Biravugwa mu buryo burambuye mu vyanditswe bikurikira: Yohana 1:12-13; 3:3; Tito 3:5-9; Yakobo 1:18; 1 Petero 1:3;

2 Ab'i Korinto 5:17 .

Ukwihana.

Insobanuro nyamukuru y'ijambo «kwihana» ni uguhindura umutima bivamwo uguhinduka kw'ibikorwa vyo hanze.

Abantu bamwebamwe bafatanya ukwihana n'inyiyumvo nk'ugusuka amarira no kwicuza ibikorwa n'ivyiyumviro bibi. Kwihana si inyiyumvo. Ni ingingo. Inyiyumvo rimwe na rimwe zijana n'ukwihana nyakuri. Ariko birashoboka ko umuntu yumva inyiyumvo nyinshi kandi akasuka amosozi menshi yamara ntazokwigera yihana vy'ukuri.

Abandi bantu bafatanya ukwihana n'ugushitsa ibisabwa bidasanze vy'idini. Ivyo rimwe na rimwe vyitwa "gukora ipenite." Birashoboka ko umuntu ashitsa ivyo bisabwa vyinshi nk'ivyo mu vy'idini, yamara ntiwigere yihana mu buryo nyakuri bwo muri Bibiliya.

Ukwihana nyakuri ni uguhindura ivyiyumviro bivamwo uguhinduka kw'ibikorwa vy'inyuma, uguhindukira ukava mu vyaha ukaja ku Mana no ku kugororoka. Ukwo « guhindukira » kwemeza ihinduka ry'imbere ryabaye.

Ukwezwa.

Kwezwa birimwo ibintu bitatu: Twejejwe mu gihe c'uguhinduka, tumenyeshwa ko turi beranda mu buryo butegekanijwe n'amategeko imbere y'Imana (1 Ab'i Korinto 6:11). Muri iki gihe turiko turaba .

kwezwa uko duhindurwa tukaba ishusho y'Umukama (2 Ab'i Korinto 3:18). Mu gihe kizozwa, tuzokwezwa bimwe bishitse uko twinjira imbere y'Umukama ibihe bidahera.

Umuzi w'iryo hinduka uri mu bucuti dufitaniye na Kristo (Abaroma 6:3-4), kandi iyo nzira ntiyigera irangira muri ubu buzima (Abafilipi 3:12-13). Tubwirizwa gushaka gutungana (1 Petero 1:15-16) mu kwica n'ibigirankana kamere y'umubiri (Abakolosayi 3:5) mu kwambara ubwenge n'inyifato za Yesu Kristo (Abaroma 13:14)

INGENE UMUNTU AKIZWA .

Bibiliya ivuga ko bose bacumuye, ntibashikira ubwiza bw'Imana (Abaroma 3:23). Ivyaha vyawe vyatumye haba ugutandukana hagati yawe n'Imana

(Yesaya 59:2), kandi iherezo ry'ukwo gutandukana ni urupfu rwo mu mpwemu (Abaroma 6:23). Uburyo bumwe rudende bwo guca muri iyo ntambara ni ugukizwa n'ukwizera Kristo (Abanyefeso 2:8-9; Abaroma 5:1).

Yesu yapfiriye ivyaha vy'isi (1Yohana 2:2). Ni we nzira yonyene igana ku Mana Data (Yohani 14:6). Arafise ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi (Matayo 28:18), harimwo n'ububasha bwo kubabarira ivyaha kuko yikoreye ivyaha vyose vy'abantu ku musaraba (1 Petero 2:24) . Kugira ukizwe utegerezwa kwizera ko Yesu yapfiriye icaha cawe, watura kandi wihane icaha cawe, ukamwemera nk'ikimazi c'icaha cawe. Wakijijwe n'ubuntu bw'Imana biciye mu kwizera (Abanyefeso 2:8).

INGENE ABANTU BAKIZWA MUBIHE VY'ISEZERANO YA KERA

Bibiliya iratomoye ko agakiza kaba kubera ubuntu, biciye mu kwizera (Abanyefeso 2:8-9), no muri Yesu Kristo (Yohana 3:16; Ivyakozwe n'intumwa 4:12). Mw'Isezerano rya Kera, abantu bakijijwe mu kwitega imbere mu kwizera umusaraba bakora igihe cose batanga ikimazi c'icaha. Mw'Isezerano Rishasha, turasubira kuraba umusaraba mu kwizera. Ariko rero, nta bindi bimazi vy'inyongera vy'icaha bikenewe, nk'uko Yesu yarishe ikimazi c'iherezo c'icaha.

IBATISIMU N'AGAKIZA .

Ibatisimu mu mazi ni itegeko ry'Ishengero, kandi abemera bakwiye gukurikira akarorero Yesu yatanze n'itegeko yatanze ku bijanye n'ibatisimu. Ni insiguro y'inyuma y'ihinduka ry'imbere ryabaye biciye mu vyo umuntu yavutse bushasha. Agakiza gashingiye ku kwizera gusa, ariko rero, kubatizwa mu mazi ntibisabwa kugira ngo umuntu akizwe. Akarorero k'igisuma ku musaraba karemeza ko agakiza kava mu kwizera gusa uretse ukubatizwa (Luka 23:39-43).

ABO BATUMVISE UBUTUMWA BWIZA .

Kubera ko Bibiliya itavuga mu buryo budasanzwe kuri ico kibazo, ntidushobora kuvuga ikintu cose ku bijanye na co. Ariko rero, ko Bibiliya ivuga ko agakiza kava kuri Yesu gusa, kandi ko umuntu ategerezwa kwakira Kristo nk'Umukiza kugira ngo akizwe, rero twashobora gushika ku cyumviro kibereye c'uko abatumvise ubutumwa bwiza bazimiye. Ivyo ni vyo bituma umuntu wese abwira ubutumwa bwiza.

...Umuntu wese yambaza izina ry'Umukama, azokira. None bazokwambaza bate uwo batizeye? Kandi bazokwemera bate Uwo batarumvise? (Abaroma 10:13-14).

Abantu bose babazwa Imana baba bumvise canke batarumvise Inkuru Nziza. Bibiliya itubwira ko Imana yiyerekanye neza mu kameremere (Abaroma 1:20) no mu mitima y'abantu (Umusiguzi 3:11). Ingorane ni uko abantu banka ubwo bumenyi bw'Imana (Abaroma 1:21-23).

Akenshi cane, si uko abantu batarumvise ivy'Imana. Ahubwo ingorane ni uko banse ivyo bumvise, ivyo bahishuriwe be n'ivyo bigaragara bitagoranye mu kameremere. Mu Gusubira mu vyagezwe 4:29 haremeza ngo: "Ariko ni mwarondera Uhoraho Imana yanyu muri ng'aho, muzoyironka ni mwayirondera n'umutima wanyu wose n'ubugingo bwanyu bwose." Umuntu wese arondera Imana azoyibona. Iyo umuntu yipfuzza vy'ukuri kumenya Imana, Imana iramwimenyeshya.

UMUTEKANO W'ITEKA

Hariho ibiganiro vyinshi mu bakristo ku vyerekeye nimba umuntu ashobora gutakaza agakiza kiwe canke atari yo. Bamwe bemera ko ubuzima bw'icaha canke kwanka ukwiyemeza kwa Kristo mbere bishobora gutuma utakaza agakiza kawe. Bashingira ivyo bemera ku Baheburayo 5:29 no ku bindi bice nk'Ivyahishuriwe Yohana 3:5. Ivyo ntibisigura ko utakaza agakiza kawe igihe cose ukoze icaha, ariko ko kubandanya mu caha n'ibigirankana bishobora gutuma utakaza agakiza.

Abandi bemera ko "umuntu yakijijwe rimwe, azokizwa imisi yose" bishingiye ku Baroma 8:1, 37-39 n'ibindi bice. Bigisha yuko umuntu yizeye Kristu vy'ukuri adashobora kwigera atakaza ukwizera kwiwe. Ivyo rimwe na rimwe vyitwa inyigisho y'«umutekano w'ibihe bidahera».

Ikintu gihambaye muri iyi mpari ni iki: Umaze kwegurira Kristo ubuzima bwawe, ubandanye umukorera udahemuka niho uzokwizigira agakiza kawe. Bibiliya yigisha ko ushobora kwizigira--bisobanura ko ushobora kugira ukwizera nimba uri umwizera nyakuri--ko uri mu bucuti bubereye n'Imana biciye kuri Yesu. Niwige ivyanditswe bikurikira: 1 Yohana 5:13; Yohana 6:39-40; 10:27-30; 17:11; 1 Yohana 3:9; Abafilipi 1:6; 1 Petero 5:10.

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'Isoterioloji.

2. Ni ibihe bibazo bimwebimwe bisuzumwa mu kwiga ivy'ubuhinga bwa Soteriologie?

3. Sigura agakiza. None "twakijijwe" n'iki?

4. Sigura ingero z'agakiza za kera, ubu n'izazozo.

5. Ni kubera iki agakiza gasabwa?

6. Nimushire ku rutonde kandi muvuge mu ncamake ibintu bitandatu bikomeye vyatakajwe n'icaha ca mbere.

7. Sigura ingene ivyo bihombo bitandatu bikomeye vyavuye mu caha ca mbere vyagarutse biciye mu gakiza.

8. Ukoresheje igice kiri muri iki gice kivuga ngo "Uko Agakiza Kadondorwa mu Vyanditswe", wandike incamake idondora agakiza.

9. Sigura amajambo akurikira yo muri Bibiliya afitaniye isano n'agakiza.
Ugutora abana.

Impongano.

Guhinduka.

Ukwizera ku Mana

Guhimbazwa.

Ugutsindagira

Guhongerera.

Gusubiza hamwe

Gusubirana.

Kwishura. _____

Ihinduka. _____

10. Umuntu akijjwe gute?

11 Ni gute abantu barokotse mu bihe vyo mw'Isezerano rya kera?

12. Agakiza kajanye n'ukubatzwa kw'amazi gute? Mbega ukubatzwa kw'amazi kworoko? Ni kubera iki abizera bakwiye kubatzwa?

13. Ni ibiki bishikira abantu batumva Inkuru Nziza?

14. Mbega umuntu yoshobora gutakaza agakiza kiwe?

15. Ni igiki gihambaye kuruta ibindi vyose mu bijanye n'ikiganiro ku bijanye n'uko umuntu ashobora gutakaza ubukiriro bwiwe canke atari bwo?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

Iga inyigisho y'Ihuriro Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa yitwa "Imishinge y'Ukwemera" kugira ngo ubone inyigisho z'inyongera ku bijanye n'agakiza n'ivy'ishimikiro vy'ukwizera kwa gikirisu. Iryo shure rizogufasha:

-Gusigura inyigisho zitandatu z'ishimikiro z'ukwizera kwa gikirisu ziri mu Baheburayo 6:1-3 harimwo.

-Ukwihana ibikorwa vyapfuye.

-Ukwizera Imana.

-Inyigisho y'amabatisimu.

-Gushirako ibiganza.

-Ukuzuka kw'abapfuye.

-Urubanza rw'ibihe bidahera.

-Shinga umushinge w'impwemu ukwiye mu buzima bwawe.

-Genda mu gukura mu vy'impwemu.

"Imishinge yo kwizera" iraboneka ku buntu kuri: <http://www.harvestime.org>

IGICE C'ICENDA

ISHENGERO (Ecclesiology)

Ingoro y'Imana (Eglise)

Ivy'Ishengero ni inyigisho y'imiterere n'akameremere k'Ingoro y'Imana ya gikirisu ariryo mubiri w'isi yose ugizwe n'abizera Kristu vy'ukuri bose. Ijambo "Ishengero" nk'uko rikoresha mu vyanditswe risobanura "guhamagara", rero Ishengero ni umugwi w'abantu bahamagawe n'Imana kandi biyeguriye imigambi yayo. Dushingiye kuri 1 Timoteyo 3:14-15, Ishengero ni ingoro y'Imana, ni iyayo, kandi ni yo nkingi n'ishimikiro ry'ukuri.

Ingingo zisanzwe mu vy'Ishengero ni ingene Ishengero ryatanguye, ingene ritunganijwe, intumbero yaryo, amategako yaryo, imvugo ngereranyo ziridondora, n'aho Ishengero rizoshika.

INGENE ISHENGERO RYATANGUYE .

Ishengero ryatanguye ku musu wa Pentekoti nk'uko bivugwa mu Vyakozwe n'intumwa 2. Raba kandi Yohana 16:13; 14:16-17; 16:26-27; na Matayo 16:18 kugira ngo ubone ibice bifatanyije isano n'ivyoy. Ishengero ryadutse inyuma y'ukuza kwa Mpwemu Yera acishijemwo abemera b'ukuri bose babatizwa mu buryo bwa Mpwemu ngo babe Umubiri umwe.

UMUGAMBI W'ISHENGERO .

Naho hariho “amashengero” menshi yo mu karere, mu vy’ukuri hariho Ishengero rimwe gusa (Abanyefeso 4:4; Abaheburayo 12:23). Ishengero ry’ukuri riraboneka kandi ntiriboneka. Ni iritaboneka kuko ari umubiri w’impwemu uzwi nk’Ubwami bw’Imana n’Umubiri wa Kristo. Ni iriboneka mu mashengero yo mu karere nk’amashengero abakirisu baturira hamwe. Ubwami bw’Imana bushobora kwiyumvirwa nk’ingoma y’Imana, Ishengero na ryo rikaba ari ryo nzira icyo ngoma rigaragaramwo mu buryo buboneka.

Imigwi itandukanye y’amashengero na yo nyene yaratunganijwe mu bijanye n’amashengero, ni ukuvuga ababatisita, abametodiste, n’ibindi, naho amashengero atategetswe mw’Ijambo ry’Imana. Amashengero aba ari mu gice c’idini ry’ukuri iryo gusa ivyo ryemera n’ingeso zaryo bihuye n’Ijambo ry’Imana. Kugerageza guhuza amashengero yose, ataravye aho ahagaze ku kuri kwa Bibiliya, ni ubuhakanyi. Inyigisho z’ikinyoma zitegerezwa guhakanwa (Tito 1:9) no gushirwa ahabona (Abanyefeso 5:11). Ishengero yo mu karere rihabwa ububasha bwo gukura mu bumwe abakira ubuhakanyi (1 Timoteyo 1:20; 2 Timoteyo 2:18; Tito 3:10). Ishengero ry’ukuri ni iryo kwitandukanya n’abakira amakosa y’inyigisho (2 Ab’i Korinto 6:14-18; Abaroma 16:17; Ivyakozwe n’intumwa 19:8-9). Ishengero ry’ukuri rigizwe n’abakira inyigisho z’ishimikiro z’Ijambo ry’Imana.

Ubukuru bwa mbere mw’ishengero ni Imana Data, Umwana, Mutima Mweranda n’ivyanditswe vyera. Umutwe w’Ishengero ni Yesu Kristo (Abanyefeso 5:23). Mw’Ishengero, ingabire z’uburongozi z’intumwa, umuhanuzi, umupasitori, umuvugabutumwa n’umwigisha zikwiye gukora (Abanyefeso 4:11). Bibiliya iratanga kandi amabwirizwa ku ba bishop, abakurambere, abadiyakoni n’abadiyakonikazi kugira ngo bafashe mu bindi bikorwa bijanye n’ishengero (1 Timoteyo 3; Tito 1). Kugira ngo umenye vyinshi ku bijanye n’imitunganirize y’Ishengero, rondera inyigisho z’Ikigo Mpuzamakungu Harvestime zitwa "Ingingo ngenderwako zo kurongora Bibiliya" n'"Ugukoranya abantu" ziboneka kuri: <http://www.harvestime.org>

INTUMBERO Y'ISHENGERO .

Intumbero y'Ishengero ni ugushitsa inshingano ya Yesu mu kumenyesha isi ubutumwa bwiza:

Kandi muzoronka ubushobozi, Mpwemu Yera ni yamara kubazako, kandi muzombera ivyabona i Yerusalemu, i Yudeya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

Ni ukugira ngo ubu abatware n'abafise ububasha bo mw'ijuru bamenyeshejwe n'Ishengero ubwenge bw'Imana bw'uburyo bwinshi, nk'uko yabigabiye mu bihe bidahera muri Kristu Yesu Umwami wacu. (Abanyefeso 3:10-11).

Kuko ari ko Umwami Imana yatubariye, ati: Ndagushizeho ngo ube umuco w'abanyamahanga, kugira ngo ushikire impera y'isi agakiza.» (Ivyakozwe n'intumwa 13:47)

Gutyo, ubutumwa bwiza ni bwo bushingiyeko intumbero y'Ishengero kandi bugomba kugaragara mu buzima n'ibikorwa vy'abanywanyi bayo. Ishengero ni iyo gusenga, gushemeza, guhimbaza, no gusenga Imana imwe y'ukuri no kwubakana (Abanyefeso 1:6,12,14; 3:10).

Ishengero kandi ishinzwe gushinga intahe no guha ibikoresho abemera bashasha mu kwemera:

Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi. Nuko nimugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'iry'Umwana n'irya Mpwemu Yera, mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose; , mbere gushika ku muhero w'isi. Amen. (Matayo 28:18-20).

Ingabire za Mutima Mweranda ziha Ishengero ubushobozi bukenewe kugira ngo ishitse ubwo butumwa bw'Imana kw'isi. (Raba Abaroma 12:4-8; 1 Ab'i Korinto 1:7; 12-14; Abanyefeso 4:11-12; Abaheburayo 2:3-4; na 1 Petero 4:10-11, wongereko ikiganiro kivuga ku vyerekeye ubuhinga bw'impwemu muri iki cigwa . .).

AMATEGEKO Y'ISHENGERO .

Hariho amategeko abiri nyamukuru yahawe Ishengero n'Umukama. Ni ukubatzwa mu mazi be n'Ifunguro ry'Umwami, canke nk'uko rimwe na rimwe ryitwa Ukaristiya.

Itegeko Ry'Ibatisimu Y'Amazi.

Umurongo utanguza neza ibatisimu y'amazi udondora ibatisimu ya Yesu:

Nuko Yesu aza avuye i Galilaya ngo abatizwe na we. Yamara Yohani aramwankira ati: «Ni jewe nari kubatizwa nawe, none uje iwanje?» Yesu aramwishura ati: «Bikunde, kuko ari vyo bidukwiye, ngo dushitse ukugororoka kwose.» Hanyuma aramubabaza. Yesu amaze kubatizwa, aca ava mu mazi, ijuru riramukingukira, abona Mpwemu w'Imana amanuka asa n'inuma, muzako: Hama ijwi rivuye mw'ijuru. aravuga ati: «Uyu ni Umwana wanjye nkunda cane ampimbara.» (Matayo 3:13-17).

Yesu ntiyabatijwe na Yohana nk'ikimenyamenya c'uko yihanye ivyaha, kuko ata vyaha yari afise vyo kwihana. Yesu yabatijwe kugira ngo "ashitse ukugororoka kwose." Yariko aratanga akarorero kagororotse k'inyifato yashaka ko abemera bose bakurikiza.

Ibi bikurikira ni bimwe mu bibazo bihambaye ku bijanye n'itegeko ry'ibatisimu:

-Ibatisimu y'abana bato. Yesu ntiyabatijwe akiri uruyoya. Igihe yari uruyoya abavyeyi biwe bamuzanye i Yerusalemu ngo bamushikirize Uhoraho, ariko ntiyabatijwe gushika akuze bihagije kugira ngo amenye ico akora n'igituma abikora (Luka 2:22). Inzoya ntizikwiye kubatizwa. Abana barashobora gushikirizwa Uhoraho kugira ngo babegurire kandi bahezagirwe mu kurambikako ibiganza, ariko ntibakwiye kubatizwa gushika batahuye insobanuro y'ico gikorwa kandi bakaba bashitse ku bisabwa na Bibiliya. Nta myaka itegekanijwe iyo nkuru y'ugutahura izako. Bivana n'ukuntu umwana wese akura mu bwenge no mu vy'impwemu.

-Kumijagira canke kwibika mu mazi. Amashengero amwe amwe abatiza mu kumijagira amazi mu gihe ayandi yibika mu mazi yose. Yesu amaze kubatizwa yamanutse mu mazi hanyuma araduga ava mu mazi. Turavye ivyo n'insobanuro

ya Bibiliya y'ijambo « kubatiza », duca dufata ingingo y'uko yari yibiye mu mazi ya Yorodani bimwe bishitse. Mu kwemera kubatizwa, Yesu yerekanye ukugamburuka kw'inyuma ku bugombe n'umugambi w'Imana. Iyo abemera babatijwe, ico gikorwa co hanze kigereranya ingingo yo mu mutima n'ugusukurwa mu caha baronse biciye mu kwizera.

-Igihe c'ibatisimu. Kugira ngo umuntu abemerewe kubatizwa mu mazi ategerezwa kuronka inyigisho zibereye, akihana, akizera, kandi akagira ijwi ryo mu mutima ryiza ku Mana. Igihe umuntu azomara kugira ngo ashike kuri ivyo bisabwa kizoba gitandukanye bivanye n'umuntu ku giti ciwe. Amashengero amwe amwe asaba ko abashaka kubatizwa baheza ibihe birebire vy'inyigisho bimara amayinga canke amezi, ariko Bibiliya ivuga ko ku musu wa Pentekoti abantu ibihumbi bitatu babatijwe. Amasaha make imbere y'aho bari abatemera banse Yesu ko ari Mesiya wa Isirayeli n'Umwana w'Imana. Kuva kw'iherezo ry'insiguro ya Petero gushika kw'ibatisimu yabo, igihe casabwa kugira ngo batange inyigisho zikenewe nticari gishobora kurenga amasaha makeyi: «Abemeye ijambo ryiwe barabatizwa, kuri uwo musu bongerako abantu nk'ibihumbi bitatu». (Ivyakozwe n'intumwa 2:41). Filipino na we nyene yabatije uwo Munyetyopiya uwo musu nyene yamubwira Inkuru Nziza.

-Ico isobanuro ry'ibatisimu ya gikirisu. Icanditswe gikurikira kirahishura insobanuro yo mu vy'impwemu y'ibatisimu ya gikirisu:

None rero tuvuge iki? Mbega twame dukora ivyaha kugira ngo ubuntu bugwire? Imana ntibibikingire. Mbega twebwe abapfuye ku vyerekeye icaha, tuzosubira kukibaho dute? Ntimuzi yuko twese ababatijwe muri Kristo Yesu twabatirijwe mu rupfu rwiwe? Ni co gituma twahambanywe na We mu kubatizwa mu rupfu; Kugira ngo, nk'uko Kristu yazuwe mu bapfuye n'ubuninahazwa bwa Data, abe ari ko natwe tugendana ubuzima bushasha.

(Abaroma 6:1-4).

Iyo wihanye ukemera Yesu Kristu nk'Umukiza, urupfu rw'icaha n'ubuzima bwa kera birashika. Hariho iremwa ry'ubuzima bushasha bw'ubugororotsi bwo kubaho ku bw'Imana:

Namwe nimwiyumvire ko mwapfuye ku gicumuro, ariko ko mwapfuye ku Mana muri Kristu Yesu. Nuko rero icaha ntikiganze mu mibiri yanyu izopfa, ngo

mwumvire ivyipfuzo vyayo... Kuko icaha kitazobaganza, kuko mutari muni y'ivyagezwe, ariko muganzwa n'ubuntu. (Abaroma 6:11,12,14)

Ibatisimu ya gikirisu mu mazi ni ikigereranyo c'urupfu n'izuka rya Yesu. Bigereranya urupfu ku caha uko wibizwa muri icyo "mva" y'amazi ukazuka mu buzima bushasha bubaho ku bw'Imana mu bugororotsi uko uva mu mazi. Uwizera azuwe mu mazi kugira ngo abeho ubu buzima bushasha ivyo ntabigira mu bubasha bwiwe bwite. Ubuzima bwiwe bushasha bubeshwaho n'ububasha bw'Imana, ubwo bubasha nyene bwazuye Yesu mu mva.

-Ibisabwa Kugira Ibatisimu. Hariho ibisabwa abarondera kubatizwa abakirisu bakwiye gushitsa.

1. Inyigisho: Igisabwa ca mbere kugira umuntu abatizwe catanzwe na Yesu:

Nuko nimugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mu'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mpwemu Yera, mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose... (Matayo 28:19-20)

Itegeko rya Kristo ryo kwigisha abemera bashasha ritangwa incuro zibiri. Bazokwigishwa imbere y'uko babatizwa be n'inyuma y'ibatisimu. Abanyavyaha bategerezwa kubanza kwumva no kwakira Inkuru Nziza kugira ngo babe abemera vy'ukuri:

Nuko abemeye ijambo ryiwe barabatizwa. (Ivyakozwe n'intumwa 2:41)

Bavyumvise barabatizwa... (Ivyak. 19:5)

Hari umugore yitwa Lidiya...yateze amatwi ivyo Paulo yavugaga...arabatizwa. (Ivyakozwe n'intumwa 16:14-15).

Imbere y'uko abizera babatizwa, bakwiye kuronka inyigisho zihagije kugira ngo batahure insiguro yayo. Bamaze kubatizwa, bakwiye kubandanya kuronka inyigisho kugira bacike abakirisu bahumuye. Ivyo Paulo abita «ugushika ku butungane» (Abaheburayo 6).

2. Ukwihana: Ikintu ca kabiri gikenewe kugira umuntu abatizwe ni ukwihana icaha. Ivyo Petero yabishimikiyeko mu nyigisho yiwe yo ku musi wa Pentekote:

Bavyumvise baracumita mu mitima, babaza Petero n'izindi ntumwa bati Bagabo bene wacu, dukore dute? (Ivyakozwe n'intumwa 2:37)

Petero arabishura ati: «Nimwihane, umuntu wese muri mwebwe abatizwe kw'izina rya Yezu Kristu, kugira ngo abashe kuronka ikigongwe c'ibicumuro vyiwe, kandi muzoronka ingabirano ya Mutima Mweranda.

(Ivyakozwe n'intumwa 2:38)

Zirikana ko kwemera icaha bidahagije. Hategerezwa gukorwa ikintu. Amabwirizwa abiri Petero yatanze yari ayo kwihana no kubatizwa. Ukwihana nyakuri gutegerezwa kuba imbere y'uko umuntu abatizwa.

3. Ukwemera: Ica gatatu gikenewe kugira umuntu abatizwe ni ukwemera:

Arababwira ati: «Nimugende mw'isi yose, mubwire ubutumwa bwiza ibiremwa vyose.

Uwizera akabatizwa azokira; ariko uwutavyemera azocirwako urubanza. (Mariko 16:15-16).

Ico gisabwa mu kwizera kigaragazwa n'inkuru y'uwo mugabo w'Umunyetiyopiya na Filipo yabaye mu nzira iva i Yeruzalemu ija i Gaza (Ivyakozwe n'intumwa 8). Filipo yumvise uwo Munyetiyopiya asoma igitabu ca Yesaya aca ajana na we mu mukogote wiwe kugira ngo amusigurire Inkuru Nziza. Uko babandanya urugendo rwabo, iyo nzira yaca irenga amazi. Uwo Munyetiyopiya amusavye kandi abwira ukwizera kwiwe, Filipo aramubatiza:

Bariko baragenda, bashika ku mazi, wa mutware aravuga ati: «Dore amazi! ikimbuza kubatizwa ni igiki?» Filipo aramwishura ati: «Niwaba wizeye n'umutima wawe wose, birashoboka.» Na we aramwishura ati: «Ndizeye ko Yesu Kristu ari Umwana w'Imana.» Araheza ateguka ko umukogote uhagarara, bomp bamanuka mu mazi, Filipo n'uwo mukozi; na we aramubatiza. (Ivyakozwe n'intumwa 8:36-38).

Filipo abwira iyo nkone ati: «Ni wizera n'umutima wawe wose, urashobora kubatizwa.» Iyo nkone yishura iti: «Ndizeye ko Yesu Kristu ari Umwana w'Imana.» Umuntu yipfuzwa kubatizwa nk'umukristo ategerezwa kwatura ukwizera kwiwe muri Yesu Kristu nk'Umwana w'Imana.

4. Ijwi ryo mu mutima ryiza imbere y'Imana: Ikintu kigira kane gikenewe kugira ngo umukirisu abatizwe ni ijwi ryo mu mutima ryiza imbere y'Imana. Petero agereranya ukubatizwa kwa gikirisu mu mazi n'ivyashikiye Nowa n'umuryango wiwe bakijijwe urubanza igihe binjira mu bwato:

Ico kigereranyo nk'ico nyene, n'ibatisimu iradukiza ubu [si ugukuraho ubuhumane bw'umubiri, ahubwo ni ugusubiza Imana n'ijwi ryo mu mutima ryiza], biciye ku kuzuka kwa Yezu Kristu. (1 Petero 3:21).

Petero arirukana icyumviro cose c'uko intumbero y'ibatisimu ari ubwoko bwose bw'ugusukura umubiri w'umubiri. Avuga ko ivyangombwa vy'ibatisimu ya gikirisu ari ubucuti bw'imbere bw'umutima w'umwizera n'Imana. Avyita "ijwi ryo mu mutima ryiza ku Mana."

Itegeko Ry'Ifunguro ry'Umwami.

Mu gihe c'uguhimbaza Pasika ku mugoroba w'imbere y'urupfu rwiwe ni ho Yesu yashizeho iryo tegeko, rizwi kw'izina ry'Ifunguro ry'Umukama ry'Umugoroba. Ni igice kigize ugusenga kwa gikirisu uko kwiyumvira urupfu n'izuka ry'Umukama kandi kwitega ukugaruka kwiwe muri kazoza.

Pasika wari umusi mukuru mweranda kuruta iyindi yose mu mwaka w'idini ry'Abayuda. Yari yibutse icago ca nyuma cashikiye Misiri igihe abahungu b'imfura b'Abanyamisiri bapfa, Abisirayeli na bo bakarokoka kubera amaraso y'intama yamijagiwe ku nkingi z'imiryango yabo--ari ikigereranyo c'amaraso y'Umwagazi w'intama Yezu Kristu. Iyo ntama y'intama yaca yotswa, ikaribwa n'umukate utarimwo umwambiro. Itegeko ry'Imana ryari ry'uko mu mayaruka yose azoza uwo musu mukuru wohimbazwa. Inkuru ya Pasika ya mbere yanditswe mu Kuvayo 12. Inkuru z'Ifunguro ry'Umukama ziri muri Matayo 26:26-29; Mariko 14:17-25; Luka 22:7-22; na Yohani 13:21-30 .

Mu gihe c'ifunguro rya nyuma ry'umugoroba yasangira n'abigishwa biwe---uguhimbaza Pasika---Yesu yafashe umukate ashimira Imana. Uko yariko arawumenagura, akawuha abigishwa biwe, aravuga ati: «'Uyu ni umubiri wanje watanzwe ku bwanyu; mukore mutya kugira ngo munyibuke.' Nuko nyene, bamaze gufungura, afata igikombe, aravuga ati: 'Iki gikombe ni isezerano rishasha ry'amaraso yanje, aza guseswa ku bwanyu'" (Luka 22:19-21). . Yesu yerekanye ko abemera bategerezwa kubigira mu kumwibuka---gusangira umukate n'umuvinyu bigereranya umubiri n'amaraso yiwe.

Mu guhumekerwa na Mpwemu Yera, Intumwa Paulo yanditse ku bijanye n'Ifunguro ry'Umukama ry'umugoroba, ashiramwo n'amajambo ataboneka mu butumwa bwiza:

Nuko rero, uwuriye uwo mukate canke uwuzonywa igikombe c'Umukama mu buryo butabereye, azoba acumuye ku mubiri n'amaraso vy'Umukama. Umuntu akwiye kwisuzuma imbere yo kurya umukate no kunywa igikombe. Kuko uwurya n'uwunywa atamenye umubiri w'Umukama, aba ariye kandi anywa urubanza.

(1 Ab'i Korinto 11:27-29).

Gufungura ku mukate no ku gikombe mu buryo butabereye bisobanura iki? Bisigura kwirengagiza insobanuro nyayo y'umukate n'igikombe no kwirengagiza igicro gikomeye cane Umukiza wacu yarishe kugira ngo turonke agakiza. Bishobora kandi gusobanura kureka uwo mugigwa ukaba umugenzo upfuye kandi usanzwe canke gusangira Ifunguro ry'Umukama ry'Umugoroba n'icaha umuntu atavuze. Mu gukurikiza amabwirizwa ya Paulo, dukwiye kwisuzuma imbere yo kurya umukate no kunywa igikombe kugira ngo twiyemeze neza ko ivyaha vyacu vyababariwe kandi ko imvo zacu zisukuye.

Ikindi kintu Paulo yavuze kitari mu Njili ni iki: "Igihe murya uyu mukate, mukanywa iki gikombe, muba mwamamaza urupfu rw'Umukama gushika azozira" (1 Ab'i Korinto 11:26). Ivyo bica bishiraho igihe co kwizihiza. Umuvinyu n'umukate Yezu yakoresheje mu mfungurwa za nyuma n'abigishwa biwe vyari imvugo z'ikigereranyo zigereranya umubiri wiwe n'amaraso yiwe kandi dutegerezwa kubandanya iri tegeko gushika Umukama agarutse twibuka inkuka yiwe ikomeye.

Kimwe mu bice bikoreshwa cane iyo twizihiza ifunguro ry'Umwami ni iki:

Kuko ivyo nahawe n'Umwami wacu nabibahaye, yuko mw'ijoro Umukama Yesu yagurishijwemwo, yafashe umukate, awushimira, arawumanyura, ati: «Ni mwakire, murye, uwu ni wo umubiri wanje uvunitse kubera mwebwe: mugire mutya kugira ngo munyibuke. Bamaze kurya, afata n'igikombe, arababwira ati: «Iki gikombe ni isezerano rishasha ry'amaraso yanje. Igihe cose murya uyu mutsima, mukanywa iki gikombe, muzoba mumenyesha urupfu rw'Umwami wacu, gushika azozira. Ni co gituma, uwuriye uwo mutsima canke uwunywa igikombe c'Umukama atabereye, azoba acumuye ku mubiri n'amaraso vy'Umukama. Ariko umuntu yisuzume ubwiwe, aheze ariye kuri uyu mutsima, anywere kuri ico gikombe. Kuko uwurya akanywa atamenye neza umubiri

w'Umwami wacu, aba ariye kandi anywa yiciriye urubanza. (1 Ab'i Korinto 11:23-29).

IBIGANIRO BIDONDORA ISHENGERO .

Imvugo y'ikigereranyo ni imvugo y'ikigereranyo igereranya ibintu bibiri bifise ibiranga bimwe. Ni uburorero busanzwe bukoreshwa mu gusigura ukuri kwo mu vy'impwemu. Iga imvugo ngereranyo zikurikira zikoreshwa mu vyanditswe mu kudondora Ishengero.

-Umubiri wa Kristo: 1 Ab'i Korinto 12:12-27; Abaroma 12:5; Abanyefeso 4:12,16.

-Umubiri wa Kristo Umwami ari umutwe wawo: Abanyefeso 1:22-23.

-Umuryango w'Imana, nk'uko twese turi abahungu n'abakobwa b'Umukama: 2 Ab'i Korinto 6:18.

-Inkingi y'ukuri mw'isi: 1 Timoteyo 3:15.

-Umuzabibu n'amashami yawo: Yohana 15:1-11.

-Inyubakwa y'Imana: 1 Ab'i Korinto 3:9 no mu Banyefeso 2:19-22.

-Urusengero ruzima: Abanyefeso 2:20-21.

-Urugingo rwose ni ibuye rizima ryubatswe ku buye rigumya imfuruka ari ryo Kristo Yesu: 1 Petero 2:9.

-Urusengero rwera Imana ibamwo: 1 Abakorinto 3:16.

-Ihanga ryera: 1 Petero 2:9.

-Ubuherezi bw'umwami: 1 Petero 2:5-9.

-Umunyu: Matayo 5:13-15.

-Umuco: Matayo 5:13-15.

-Impumuro nziza: 2 Ab'i Korinto 2:15.

-Umugeni wa Kristo: Abanyefeso 5:23-32; Ivyahishuwe 19:7, 8; 21:9.

-Ubusho bw'Umwungere nyakuri, Yezu Kristu: Yohana 10 na 1 Petero 5:1-3.

-Aberanda: 1 Ab'i Korinto 1:2.

IHEREZO RY'ISHENGERO

Ishengero izoheza iduzwe ngo ibe kumwe n'Umukama. Abizera bapfuye bazozuka, hanyuma abakiriho bazojanwa hamwe na bo mu kirere guhura n'Uhoraho (1 Ab'i Tesalonike 4:13-18).

Abemera bazocirirwa urubanza ku bikorwa vyabo vy'Umwami, kandi bazohembwa bivanye n'ivyo .

(1 Ab'i Korinto 3:10-15 na 2 Ab'i Korinto 5:10). Ishengero izoheza igaruke na Kristo kw'isi, izoganza kumwe na we (Ivyahishuriwe Yohana igice ca 19-20).

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'Ishengero.

2. Ni ibihe bintu bimwebimwe bikunze kwigwa mu vy'Ishengero?

3. Ukoresheje iyi mirongo ikurikira, nuvuge mu ncamake ingene Ekleziya yatanguye: Ivyakozwe n'intumwa 2; Yohana 16:13; 14:16-17; 16:26-27; na Matayo 16:18 .

4. Ukoresheje igice kiri muri iki gice citwa «Itunganywa ry'Ishengero», nushire mu ncamake amabwirizwa ya Bibiliya yerekeye ugutunganya Ishengero.

5. Nuvuge mu ncamake ivyo iyi mirongo ikurikira yigisha ku bijanye n'intumbero ya Ishengero:

-Ivyakozwe n'intumwa 1:8:

-Abanyefeso 3:10-11:

-Ivyakozwe n'intumwa 13:47:

-Matayo 28:18-20:

6. Ni nde aha Ishengero ubushobozi bukenewe kugira ngo irangure ubwo butumwa bw'Imana? Raba Abaroma 12:4-8; 1 Ab'i Korinto 1:7; 12-14; Abanyefeso 4:11-12; Abaheburayo 2:3-4; na 1 Petero 4:10-11 .

7. Nimwishure ibibazo bikurikira ku bijanye n'itegeko ry'ibatisimu y'amazi.

-Mbega kuba Yesu yabatijwe vyasobanura ko yakoze icaha? Gusigura.

-Mbega abana bato boba bakwiye kubatizwa? Kubera iki canke kubera iki? Umwana akwiye kubatizwa afise imyaka ingahe?

-Ni ikihe gishingiye kuri Bibiliya: Gumijagira canke kwibiza?

-Umuntu amaze guhinduka ashobora kubatizwa ryari?

-Ibatisimu ya gikirisu ifise akamaro akahe?

-Ni ibiki bisabwa na Bibiliya kugira umuntu abatizwe nk'umukristo?

8. Ukoresheje ikiganiro c'itegeko ry'Ifunguro ry'Umukama ryo muri iki gice, niwishure ibibazo bikurikira.

None Uhoraho yashizeho ryari iryo tegeko?

Ni kubera iki iryo tegeko rihambaye?

None icyo gihe cari ikihe? None Yesu n'abigishwa biwe bariko bahimbaza iki?

Ni itegeko irihe Yesu yatanze ku bijanye n'iryo tegeko muri Luka 22:19-21?

Mu ncamake ivyo Paulo yigishije ku bijanye n'ifunguro ry'Umukama mu 1 Ab'i Korinto 11:23-29.

Gufungura ku mukate no ku gikombe mu buryo butabereye bisobanura iki?

Mu 1 Abakorinto 11:26 hwigisha iki ku bijanye n'igihe dutegerezwa guhimbaza ifunguro ry'Umukama ry'Umugoroba?

9. Ukoresheje imirongo yatanzwe, nushire ku rutonde imvugo ngereranyo zo muri Bibiliya zikoreshwa mu kudondora Ishengero.

-1 Ab'i Korinto 12:12-27; Abaroma 12:5; Abanyefeso 4:12,16.

-Abanyefeso 1:22-23.

-2 Ab'i Korinto 6:18.

-1 Timoteyo 3:15.

-Yohani 15:1-11.

-1 Ab'i Korinto 3:9.

-Abanyefeso 2:20-21.

-1 Petero 2:9.

-1 Ab'i Korinto 3:16.

-1 Petero 2:9.

-1 Petero 2:9.

-Matayo 5:13-15.

-Matayo 5:13-15.

-2 Ab'i Korinto 2:15.

-Abanyefeso 5:23-32 no mu Vyahishuriwe Yohana 19:7, 8; 21:9.

-1 Petero 5:1-3.

-1 Ab'i Korinto 1:2.

10. Ukoresheje iyi mirongo ikurikira, nudondore iherezo ry'Ekleziya: 1 Ab'i Tesalonike 4:13-18;

1 Ab'i Korinto 3:10-15; 2 Ab'i Korinto 5:10; n'Ivyahishuriwe Yohana ikigabane ca 19-20).

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Niwige inyigisho y'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa ryitwa "Uburyo bwo Gukuza" kugira ngo wige ingingo ngenderwako zo gukuza imbere, kwaguka, kwaguka, no guhuza Ishengero.
2. Kwiga inyigisho za Harvestime International Network zitwa "Ingingo ngenderwako zo gucunga Bibiliya" na "Uburyo bwo gukoranya abantu" kugira ngo ubone inyigisho z'inyongera ku bijanye n'imitunganirize y'Ishengero.
3. Iga Insiguro ya Bibiliya y'Iragi ry'Iyimbura ku gitabu c'Ivyakozwe n'Intumwa kugira ngo wige mu buryo burambuye ivuka, ukwiyongera, ukukura n'iterambere ry'Ishengero rya mbere.

Ivyo bikoresho vyose biraboneka ku buntu kuri: <http://www.Harvestime.org>

IGICE C'ICUMI

IVY'IGIHE CA NYUMA (Eschatology)

Ubuhanuzi bwo muri Bibiliya, Ibihe vy'iherezo, Ibihe bidahera

INSOBANURO

Eschatology ni inyigisho y'ibintu vya nyuma--ibintu bizoshika mu bihe vy'iherezo. Ijambo rikomoka kw'ijambo ry'ikigiriki eschaton ryerekeza ku mpera canke ibintu vy'iherezo. Mu vy'Imana, Eschatologie yibanda cane cane ku kwiga ibitabu vy'ubuhanuzi vyo muri Bibiliya n'inyigisho z'ubuhanuzi za Kristo--ahanini ubwo buhanuzi butaranguka. Birimwo ukwiga ivy'uguhaguruka,

Umubabaro, ukuza kwa kabiri, Imyaka igihumbi, urubanza rwa nyuma n'ibihe bidahera. Rishimika ku bitabo vy'ubuhanuzi biri mu vyanditswe no ku nyigisho ya Kristo y'ubuhanuzi.

Ivyigwa vy'Iherezo ry'Iherezo birahambaye kuko ubuhanuzi bugize igice kinini c'ivyanditswe vya Bibiliya. Ivy'Iherezo ry'Iherezo na vyo nyene vyemeza ko Ijambo ry'Imana rifise akamaro uko tubona ibintu vyavuzwe ubuhanuzi biranguka mu buryo burambuye. Ivyigwa vy'Iherezo ry'Iherezo (Eschatologie) bituma abemera baguma ari intahemuka ku kwizera, kuko bitanga ido n'ido ry'iherezo ryabo ry'ibihe bidahera n'Imana.

Hariho ibintu bimwe bimwe vyerekeye ibintu bizoshika muri kazoza bitahishuriwe mw'Ijambo ry'Imana kandi ivyo vyahishuriwe vyasobanuwe mu buryo butandukanye n'abanyatewolojiya. Si ngombwa gutahura ivyiyumviro vyose bivuguruzanya ku bijanye n'ubuhanuzi. Vyinshi muri ivyo bisobanuro bishingiye ku gihe nyaco ibintu bimwebimwe vy'ubuhanuzi vyabayeko canke ku bintu vyihariye vyerekeye ivyo bintu.

Igihambaye ku mishinge y'ukwizera kwa gikirisu ni ugutahura muri rusangi ivyo Bibiliya ivuga ko bizoshika muri kazoza. Naho ibibazo bimwe bimwe vy'Iherezo ry'Iherezo bisa n'ibigoranye, umwanzuro w'iherezo ni uko Kristo azoganza ibihe bidahera kandi abemera bazoba kumwe na we ibihe bidahera. Iyi nkuru ikurikira iradondora ido n'ido ibintu bihambaye vyabaye mu nyigisho z'Iherezo ry'Iherezo.

UKUZUGWA

Ijambo "guhaguruka" ryerekeza ku jambo ry'ikilatini risobanura "gufatwa." Bibiliya ntikoresha ijambo «guhaguruka», ariko ivuga neza igihe abemera Yesu bazojanwa kuba kumwe na we mu kanya nk'ako gukubita urugohe.

Bibiliya yigisha ko Uhoraho azogaruka kw'isi ku bw'abizera. Yesu yasezeraniye abayoboke biwe ati:

...Ndagiye kubategurira ahanyu. Kandi ni nagiye kubategurira ahanyu, nzogaruka, mbajane iwanje; kugira ngo aho ndi namwe abe ari ho muba. (Yohani 14:2-3).

Ico kintu gishobora kuba igihe cose, ni co gituma citwa ukugaruka kwa Yesu Kristu kwegereje.

Mu guhumerwa na Mpwemu Yera, Intumwa Paulo yatanze amakuru arambuye yerekeye ukugaruka kwa Kristo:

Ariko benewacu, singomba ko mutamenya ivy'abasinziye, kugira ngo ntimubabare nk'abandi batagira icizigiro. Kuko twemera yuko Yesu yapfuye akazuka, ni ko twemera yuko Imana izozanana na we abasinziye muri Yesu. Iki tubabwiye tukibabwiye mw'ijambo ry'Umukama: twebwe abazoba bakiriho, tuzoba tukiriho ku musu w'Umukama azozira, tutazobanziriza abasinziye. Kuko Umwami ubwiwe azomanuka ava mw'ijuru n'ijwi riranga, n'ijwi ry'umumarayika mukuru, n'inzamba y'Imana: kandi abapfuye muri Kristo ni bo bazobanza kuzuka: Hanyuma twebwe abazima kandi basigaye, tuzojanwa hamwe na bo mu 2012. mu bicu, guhura n'Umukama mu kirere: ni ko tuzokwama turi kumwe n'Umukama. Nuko muhumurizanye ayo majambo. (1 Ab'i Tesalonike 4:13-18).

Muri iki gisomwa twiga ko:

- Kristo ubwiwe azogaruka (umurongo wa 16).
- Hazoba izuka rivuye mu mva y'abari abemera igihe bapfa (umurongo wa 16).
- Hazoba uguhaguruka, bisobanura "igikorwa co gukura umuntu ahantu hamwe akamujana ahandi." Abizera bazima bazokurwa kw'isi baje guhura na Kristo (umurongo wa 17).
- Hazoba ugusubirana hagati y'abizera bari barapfuye mbere, abizera bazobaho mu gihe c'ukugaruka kwa Kristo, n'Umwami wabo Yesu Kristu (umurongo wa 17).

Abantu bamwe bemera ko uguhaguruka kuzoba imbere y'igihe kizwi kw'izina ry'Imibabaro kandi ko abemera batazobwirizwa gushikirwa na kimwe muri ivyo bihe biteye ubwoba kw'isi. Abandi bemera ko uguhaguruka kuzoba hagati muri iki kiringo. Naho ari ukwo, abandi bemera ko uguhaguruka kuzoba ku mpera y'Imibabaro. Ivyiyumviro bitandukanye ku bijanye n'igihe co guhaguruka biva ku nsobanuro zitandukanye z'amakuru y'ubuhanuzi atangwa mu Vyanditswe. Igihambaye cane ni ukumenya ko uri umwizera nyakuri kandi uzoba witeguye kujana na Yesu niyagaruka.

UMUBABARO

Bibiliya ivuga igihe giteye ubwoba kw'isi citwa Umubabaro (Ivyahishuriwe Yohana 7:14 na Matayo 24:21-22). Umubabaro kandi uvugwa ko ari « umusi w'Uhoraho » (Yesaya 13:5); « umusi w'uburake » (Ivyahishuriwe Yohana 6:17); na « igihe c'amagorwa ya Yakobo » (Yeremiya 30:7).

Umubabaro uzomara amezi 42 canke imisi 1.260 (Daniyeli 9:24-27). Kizoba ari igihe kigoye cane. Hariho ibihe vyinshi bigoye mw'isi gushika mu mateka, ariko hari ibintu bitatu bizotandukanya Umubabaro n'ibindi bihe vyose vy'amagorwa.

-Ica mbere, kizoba kw'isi yose atari mu karere gusa: Ivyahishuriwe Yohana 3:10.

-Ubwa kabiri, abantu bazotahura ko impera y'isi iri hafi: Ivyahishuriwe Yohana 6:16.

-Ica gatatu, uburemere bw'ingorane buzoba bwinshi kuruta uko vyari bimeze mbere:

Matayo 24:4-14.

Mu gihe c'Imibabaro hazoba urutonde rw'imanza zivuye ku Mana ku basigaye mw'isi. Ivyo biradondaguwe mu Vyahishuriwe Yohana ikigabane ca 6, 8-9, n'ica 16 no muri Matayo 24:4-14. Intumbero nyamukuru z'Imibabaro ni ugusuka urubanza ku bantu babi n'amahanga (Ivyahishuriwe Yohana 3:10; 6:15-17; 11:18; 14:10; 16:1; 19:1-2) no gutegura ihanga rya Isirayeli ngo ryakire Mesiya wabo (Gusubira mu Vyagezwe 4:27-31; Yeremiya 30:7; Daniyeli 12:1; Ivyahishuwe 7:1-8).

Umubabaro uzoca ubanziriza ubwo nyene ukuza kwa kabiri kwa Kristo n'imyaka igihumbi (Matayo 24:15-31 n'Ivyahishuriwe Yohana 19:11-21).

UKUZA KWA KABIRI N'IMYAKA IGIHUMBI .

Inyuma y'Imibabaro, Yesu azogaruka kw'isi (ukuza kwiwe kwa kabiri), atsinde umwansi, aganze isi mu bugororotsi (Zekariya 14:9; Daniyeli 7:14). Imyaka igihumbi yerekeza ku ngoma ya Yesu y'imyaka igihumbi kw'isi. Igisagara ca Yerusalemu kizoba ikibanza nyamukuru c'ubutegetsi (Yesaya 2:3) aho Yesu azotwara kandi aganza (Daniyeli 7:14).

Ehe bimwe mu biranga ubutegetsi bwa Yezu bw'imyaka igihumbi:

- Intambara irakurwaho: Yesaya 2:4.
- Ukubaho kw'Imana kuzogaragara: Ezekiyeli 37:24-28.
- Abantu bazogira ubucuti n'Imana: Yeremiya 32:31-33.
- Mpwemu Yera azogaragara: Yoweli 2:28-29.
- Abizera bazokwigishwa na Mpwemu: Yesaya 11:9; Yeremiya 31:34.
- Ubugororotsi buzoganza: Yesaya 11:3-5.
- Hazoba amahoro: Yesaya 35:10; 65:25.
- Hazoba umunezero mwinshi: Yesaya 35:10; 51:11; 65:18-19.
- Hazoba ubutungane: Yesaya 65:20-23; Zekariya 14:17-19.
- Umuvumo wo kw'isi urahindutse: Yesaya 11:6-8.
- Umwimbu uzokwongerekana: Yesaya 35:1-2; Amosi 9:13.
- Hazoba amahinduka mw'isi y'ibikoko: Yesaya 65:25; 11:6-8.

Ico kiringo kizohera igihe Shetani azobohorwa, agategura ubugararizi bwa nyuma ku Mana (Ivyahishuriwe Yohana 20:7-9). Ikibabaje ni uko n'inyuma y'imyaka 1.000 y'ingoma y'Imana, hari abantu bazorwanya Imana ku mugaragaro, bakagarariza (Zekariya 14:17-19). Imana izorungika umuriro uvuye mw'ijuru maze ikureho ukurwanywa kwose. Shetani azojugunywa mu kiyaga c'umuriro ibihe bidahera (Ivyahishuriwe Yohana 20:10) kandi hazoba intsinsi ya nyuma kuri Satani, amadayimoni, icaha, intwaro mbi z'isi n'urupfu (Ivyahishuriwe Yohana 20).

Aha niho hari incamake y'ibintu vyabaye muri ico kiringo:

- Ukugaruka kwa Kristo: Ivyah 19:11-18.
- Satani aboshwe ngo ntakore imyaka 1000: Ivyahishuriwe Yohana 20:2-3.
- Ubukwe bw'Umwagazi w'intama: Ivyahishuriwe Yohana 19:7-10.
- Intambara ya Harumagedoni: Ivyahishuriwe Yohana 14:14-21; 16:16.

-Umutingito ukomeye: Ivyahishuriwe Yohana 16:18.

-Urubanza rw'amahanga: Matayo 25:31-46.

-Antikristo n'Umuhanuzi w'ikinyoma bajugunywe mu kiyaga c'umuriro: Ivyahishuriwe Yohana 19:20-21.

-Yesu ashinga Ubwami bwiwe bw'imyaka igihumbi: Ivyahishuriwe Yohana 20:1-6.

-Shetani ararekurwa ubwa nyuma: Ivyahishuriwe Yohana 20:7-9.

-Hariho ubugararigi bwa nyuma: Ivyahishuriwe Yohana 20:7-9.

-Satani atererwa mu kiyaga c'umuriro: Ivyahishuriwe 20:10.

Aha niho hari incamake igereranya ukuduzwa n'ukuza kwa kabiri kwa Yesu Kristu:

Uguhagururwa

Ukuza kwa Kabiri

Igihe: Bishobora gushika igihe cose.

Ibimenyetso rusangi birabibanziriza.

1 Yohana 2:28; 3:2

Matayo 24:33

Yesu w'abizera agarutse kubw'abizera.

Yesu agarutse ari kumwe n'abizera.

Ukwitabira: 1 Ab'i Tesalonike 4

Ivyahishuriwe Yohana 19:8,14

Intumbero: Yesu afata abemera kandi asubirana na bo mw'Ijuru.

Yesu atsinda umwansi kandi ashinga Ubwami bwiwe kw'isi.

1 Ab'i Tesalonike 4:17; Yohana 14:3

Zekariya 14:1-3; Ivyahishuriwe

Yohana 19:15-16

URUBANZA RW'INYUMA N'IBIHE VY'ITEKA

Ibiremwa vyose bizocirwa urubanza n'Imana. Ico kizwi nk'igihe c'urubanza rwa nyuma. Ku nyigisho zitomoye ku bijanye n'urubanza rw'ibihe bidahera, raba igice ca cumi c'inyigisho y'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Ivyimburwa yitwa "Imishinge y'Ukwizera," iboneka kuri <http://www.harvestime.org>

Urubanza ruzocirwa rusingiye kw'ijambo ry'Imana kandi iherezo rizotandukanya abantu bose mu mice ibiri:

Abatizera: Abapfuye ari abatizera bazozuka kugira ngo bacirwe urubanza. Kubera ko batihanye icaha ngo bemere Yesu nk'Umukiza, bazocirirwa urubanza rwo kuja mu muriro udahera (Ivyahishuriwe Yohana 20:12-15).

Bibiliya yigisha ko Gehinomu mu ntango yagenewe Satani n'amadayimoni yiwe (Matayo 25:41; Ivyahishuwe 20:10), ariko kandi Gehinomu niho abanka Kristo nk'Umukiza baja (Matayo 13:41,50; Ivyahishuwe 20:11). -15; 21:8). Ikuzimu ni ukubabazwa n'umutima aho hari umuriro, amarira, n'uguhenya amenyo (Matayo 13:50); nta rupfu ruriho kandi n'umuriro ntuzimye (Mariko 9:48); kandi ni ahantu h'umuriro n'amazuku (Ivyahishuwe 14:10). Ikuzimu ni iy'ibihe bidahera (Ivyahishuriwe Yohana 14:11). Rwitwa urupfu rwa kabiri (Ivyahishuriwe Yohana 20:14) kandi rwabikiwe abo amazina yabo atanditswe mu gitabo c'Ubuzima (Ivyahishuriwe Yohana 20:15).

Abizera vy'ukuri: Abizera vy'ukuri bazocirirwa urubanza ku bikorwa vyabo, atari kugira ngo bamenye iherezo ryabo ry'ibihe bidahera (Abaroma 8:1; Yohana 5:24; 2 Ab'i Korinto 5:10). Abihanye ivyaha bakira Yesu nk'Umukiza bazomara ibihe bidahera mw'Ijuru imbere y'Imana (Ivyahishuriwe Yohana 21).

Hariho ingororano zitanu zidasanzwe zivugwa mu Vyanditswe, zivugwa ko ari "ibitsibo":

-Ikamba ry'umunezero ku batsinze abantu kuri Kristo: 1 Ab'i Tesalonike 2:19.

-Ikamba ritabora ku batsinze umubiri: 1 Ab'i Korinto 9:25.

-Igitsibo c'ubuzima ku bihanganiye ibigeragezo: Yakobo 1:12.

-Igitsibo c'ukugororoka ku bakunda ukuboneka kwiwe, bakavyiteze;

2 Timoteyo 4:8.

-Ikamba ry'ubuninahazwa ryo kuragira no gukorera ubusho bw'Imana: 1 Petero 5:4.

Ingororano iruta izindi zose, birumvikana, izoba ubuzima budahera imbere y'Imana.

Ijuru ni ahantu nyaho nk'uko Yesu yavyivugiye kenshi ko yavuye « mw'ijuru » (Yohana 6:41, 52); amaze kuzuka yuriye mw'Ijuru; kandi umusi umwe azogaruka avuye mw'Ijuru (Ivyakozwe n'intumwa 1:11; 1 Ab'i Tesalonike 4:16). Ubu ari mw'Ijuru ategura ikibanza c'abizera (Yohana 14:3).

Mw'Ijuru, abizera bazogira imibiri yazutse (Abaroma 8:17) kandi nta caha, indwara canke umubabaro bizoba biriho. Nta rupfu bizoba bikiriho, amarira canke ububabare (Ivyahishuwe 21:4). Tuzoguma imbere y'Imana ibihe vyose (Ivyahishuriwe Yohana 22:3-5).

IBITABO VY'UBUHANUZI VYO MURI BIBILIYA

Ivyiyumviro vya Bibiliya vy'Iragi ry'Ishirahamwe Mpuzamakungu rya Harvestime biratanga amajambo yerekeye ibitabu vyose vy'ubuhanuzi vyo muri Bibiliya. Izo nsiguro zizotuma ushobora kwiga vyinshi ku vyerekeye Eschatologie. Ibitabu vya Daniyeli n'Ivyahishuriwe Yohana birafitaniye isano cane n'ivy'Iherezo ry'Iherezo, kandi mu nsiguro z'ivyo bitabu harimwo ibisobanuro. Iga ibi bitabu bibiri kugira ngo wagure ubumenyi bwawe ku vyerekeye eschatologie.

Ibi bikurikira ni incamake y'ibitabu vy'ubuhanuzi vyo muri Bibiliya. Insiguro zose z'ivyo bitabu ziri mu Nsiguro za Bibiliya z'Iragi ry'Isezerano rya Kera uretse igitabu c'Ivyahishuriwe Yohana, uzosanga mu Nsiguro za Bibiliya z'Iragi ry'Isezerano Rishasha. Ivyigwa vyose biraboneka ku buntu kuri:

<http://www.iyimbura.org>

Yesaya: Agabisha urubanza ruzoza kuri Yuda kubera icaha bagiriye Imana.

Yeremiya: Yanditswe mu gihe c'ugusenyuka n'ugutemba kwa Yuda mu nyuma. Yabwiwe urubanza ruzoza yongera ahimiriza kwihebera Nebukadinezari.

Gucurintimba: Amarira ya Yeremiya (uguserura umubabaro) ku bijanye n'ugutikizwa kwa Yeruzalemu na Babiloni.

Ezekiyeli: Ibanza kugabisha ku bijanye n'ugutemba kwa Yeruzalemu kwegereje, hanyuma ivuga imbere y'igihe ukuntu izosubirwamwo muri kazoza.

Daniyeli: Umuhanuzi Daniyeli yafashwe mu gihe c'ugusugerezwa kwa Yuda mu ntango, ajanywa i Babiloni. Iki gitabu kiratanga inyigisho y'amateka n'ubuhanuzi ihambaye mu gutahura ubuhanuzi bwa Bibiliya.

Hoseya: Insiguro y'iki gitabu ni ubuhemu bwa Isirayeli, igihano cabo, n'ugusubirwamwo n'Imana.

Yoweli: Ivuga ivy'ivyago vyari bigereranya urubanza rwo muri kazoza.

Amosi: Mu kiringo c'ugusagamba mu vy'umubiri mugabo inyifato runtu igasenyuka, Amosi yaragabishije Isirayeli be n'amahanga yari akikuje ku bijanye n'urubanza Imana izocira icaha cabo muri kazoza.

Obadiya: Urubanza Imana yaciriye Edomu, ihanga ry'ikibi ryari mu bumanuko bw'ikiyaga c'umunyu.

Yona: Inkuru y'umuhanuzi Yona yamamaza ukwihana i Nineve, umurwa mukuru w'ingoma ya Ashuri. Ico gitabo kihishura urukundo n'umugambi w'Imana wo kwihana ku banyamahanga.

Mika: Ubundi buhanuzi buvuga ivyaha vya Isirayeli. Ivuga imbere y'igihe aho Yesu yavukiye imyaka 700 imbere y'uko ico kintu kiba.

Nahumu: Ivuga ivy'ugutikizwa kwari kwegereje Nineve kwari kwarokotse imyaka nka 150 imbere y'aho biciye ku kwamamaza kwa Yona.

Habakuki: Ihishura umugambi w'Imana wo guhana ihanga ry'abanyavyaha n'irindi ry'abanyavyaha kuruta. Yigisha ko «umugororotsi azobeshwaho n'ukwizera».

Zefaniya: Urubanza n'ugusubirana kwa Yuda.

Hagayi: Ahimiriza Abayuda gusubira kwubaka urusengeru inyuma y'imyaka 15 rwatevye kubera ukurwanywa n'abansi.

Zekariya: Ukwongera guhimiriza abantu kurangiza urusengeru no gusubiramwo ukwiyemeza mu vy'impwemu. Ivuga imbere y'igihe ukuza kwa Kristo kwa mbere n'ukwa kabiri.

Malaki: Canditswe inyuma y'aho abantu b'Imana bavuye mu bunyagano, intumbero y'iki gitabo ni ukumenya neza ko imitima y'Abayuda yari igororotse kandi ko bariko bagumiza Imana imbere mu buzima bwabo.

Ivyahishuriwe yohana: Ivyahishuriwe ivy'ibintu bizoshika mu gihe c'iherezo.

INYIGISHO Z'UBUHANUZI ZA KRISTO

Iga inyigisho z'ubuhanuzi za Yezu ukoresheje urutonde rukurikira rutunganijwe hakurikijwe ingingo.

Ukuza kwa kabiri kwa Yesu Kristu:

Matayo 24:6-47; 25:1-13; 26:64

Mariko 2:20; 8:38; 13:7-36; 14:62

Yerusalemu:

Matayo 5:34,35; 23:37-39; 24:2.

Mariko 13:24.

Luka 13:34,35; 19:42-44; 21:20-24; 23:28-31

Yohani 4:21

Abayuda:

Matayo 8:11,12; 10:6; 11:16-19; 15:24,26; 21:31,32; 22:2-7.

Mariko 7:27

Luka 7:31-35; 21:24; 22:67,68

Yohani 4:22; 7:19,21; 8:37-47,49; 9:41; 10:26,32; 18:20,36

Abanditsi, Abafarisayo n'Abasadukayo;

Matayo 12:34; 15:7-9,14; 16:6; 23:2-7,13-15,25-27,29-36

Mariko 7:6; 8:15; 12:38-40

Luka 11:39,40-44,46-52; 12:1; 20:46,47

Yohani 5:42

Abanyamahanga:

Matayo 8:11; 21:43; 22:8-10; 24:14; 28:19

Mariko 13:10; 16:15

Luka 13:29; 24:46,47

Yohani 10:16

Abahanuzi b'Ikinyoma N'Inyigisho z'Ikinyoma:

Matayo 7:15-18,20; 24:4,5,11,23,24,26

Mariko 13:5,6,21,22.

Luka 6:39,43,44; 17:1,2,22,23; 21:8.

Yohana 10:1,8.

UMWIMENYEREZO

1. Sigura ivy'herezo ry'herezo.

2. Ni kuki kwiga ivy'herezo ry'isi ari ikintu gihambaye?

3. Ivyigwa vy'herezo ry'herezo birimwo iki?

4. Ni igiki gituma abantu benshi basobanura ubuhanuzi bwo muri Bibiliya mu buryo butandukanye?

5. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'uguhaguruka.

6. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'igihe co guhaguruka.

7. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'imibabaro.

8. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ukuza kwa kabiri n'ikinjana.

9. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'urubanza rwa nyuma n'ubuzima budahera.

10. Ni ibitabu bibiri ibihe vyo muri Bibiliya bifitaniye isano cane n'ivy'herezo ry'herezo?

11. Ni hehe uzosanga insiguro zijanye n'ibitabu vy'ubuhanuzi kugira ngo ukomeze kwiga ivy'herezo ry'herezo?

12. Andika insobanuro ngufi y'ibitabu vy'ubuhanuzi bikurikira.

Yesaya:

Yeremiya:

Gucurintimba:

Ezekiyeli:

Daniyeli:

Hoseya:

Yoweli:

Amosi:

Obadiya:

Yona:

Mika:

Nahumu:

Habakuki:

Zefaniya:

Hagayi:

Zekariya:

Malaki:

13. Ukoresheje imitwe mitomito n'ibisobanuro biri muni y'"Inyigisho z'ubuhanuzi za Kristo", nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ingingo zikurikira Yezu yigishijeko.

Ukuza kwa kabiri kwa Yesu

Kristo: _____

Yerusalemu:

Abayuda:

Abanditsi, Abafarisayo n'Abasadukayo:

Abanyamahanga:

Abahanuzi b'ibinyoma N'inyigisho

z'ibinyoma: _____

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

INYIGISHO Z'INYONGERA

1. Iga Urutonde rw'ibitabo vya Bibiliya vy'Iragi ry'Iyimbura n'ibisobanuro vy'ibitabu vya Daniyeli n'Ivyahishuriwe Yohana biraboneka ku buntu kuri <http://www.harvestime.org>

2. Iga vyinshi ku bijanye n'izuka n'urubanza rw'ibihe bidahera mu bice 8-10 vy'inyigisho y'Iyimbura yitwa "Imishinge y'Ukwizera" iboneka ku buntu kuri <http://www.harvestime.org>

3. Koresha ubuyobozi bukurikira bwo kwiga ubuhanuzi bwo muri Bibiliya:

-Iga ubuhanuzi "muri Mpwemu," ntukoreshe ivyiyumviro vyawe vy'akameremere kuko "... umuntu w'akameremere ntakira ivy'impwemu y'Imana: kuko ari ubupfu kuri we, kandi ntashobora kubimenya, kuko bimenyekana mu Mpwemu . » (1 Ab'i Korinto 2:14).

-Kwemera ko ubuhanuzi bushobora gutahurwa uko bwanditswe ataco buhinduye, ataco bwongeyeko, ataco buvuze. Imana yatanze ubuhanuzi kuko ishaka ko umenya ibizoba muri kazoza, rero tangura n'agatima k'uko uzoshobora kubutahura. Nimba hari ivyo udatahura, ntucike intege ngo ubireke. Niwandike ibibazo vyawe kugira ngo uzobizirikane muri kazoza maze ubandanye inyigisho yawe.

-Ntuhindure insobanuro nyayo zibe insobanuro z'ikigereranyo kiretse iyo icanditswe kigaragaje neza ukundi.

-Muzirikane ibihe n'ibintu uwo muhanuzi yanditse ubutumwa bw'Imana. Iyo umuntu atazi ivy'akahise, amajambo yo muri ico gihe yoshobora gusa n'ayidasanzwe canke agoye gutahura.

-Ibuka ko rimwe na rimwe abahanuzi badondora ibintu bizoshika muri kazoza nk'aho bibandanya kandi bikurikirana, ariko mu vy'ukuri hashobora kuba hari imyaka ibihumbi hagati yavyo. Ivyo vyitwa "itegeko ry'ukuntu umuntu abona ibintu mu buryo bw'ubuhanuzi," bisobanura ko ubuhanuzi bushobora kuranguka mu ntambwe zitandukanye. Rondera inyishu z'ibi bibazo:

-Mbega ubuhanuzi bwarashitse canke buracariko burasohora?

-Mbega ubuhanuzi burafise ivyangombwa bushingiye ku nyishu y'abantu canke ntabwo bufise ivyangombwa?

-Ubuhanuzi bwoba bufise iranguka ry'ubu nyene, ry'iherezo ry'imbere, canke ryompi rizoranguka vuba n'iry'imbere?

-Mugume muzirikana "itegeko ry'ugushingira intahe kabiri." Mu mirongo imwimwe, hari insobanuro zibiri zitandukanye zigaragazwa. Nk'akarorero, mu Vyahishuriwe Yohani 4:1 Yohana aduzwa mw'ijuru muri Mpwemu kugira ngo ahabwe Ivyahishuriwe Yohana. Iryo bivugwa kabiri muri uyu murongo vyerekana ukuduzwa kw'Ishengero.

-Iga ibice mu vyo bivuga, nk'uko kenshi igisomwa ubwaco gisobanura ubuhanuzi .

iyerekwa canke ihishurirwa. Akarorero ni Ivyahishuwe 1:12-13 bisigurwa muri 1:20. Niwige kandi umurongo wose mu gihe c'uguhishurirwa kwose kw'Ijambo ry'Imana. Ibuka ko ata buhanuzi bushobora gusobanurwamwo n'umuntu ku giti ciwe (2 Petero 1:20), bisobanura ko butashobora gusobanurwamwo ata guhishurirwa kwose kw'Ijambo ry'Imana.

-Ibuka yuko "Ivyanditswe vyose vyahumetswe n'Imana, kandi bigira ikimazi co kwigisha umuntu, no kumuhana, no kumutunganya, no kumutoza indero nziza mu kugororoka, kugira ngo umuntu w'Imana abe uwushitse, afise ibimukwiye vyose ngo akore ibikorwa vyiza vyose" (2 Timoteyo 3 :16-17). "Ivyanditswe vyose" birimwo ibice bigoye cane, nk'ubuhanuzi.

-Gutahura ko Yezu Kristu ari hagati y'ubuhanuzi bwose (Ivyahishuriwe Yohana 19:10 na Luka 24:27).

-Umenye ko ubuhanuzi bwinshi ari ubw'ikigereranyo. Hari ibimenyetso bimwebimwe bisigurwa, nk'ivyo mu Vyahishuriwe Yohana 1:20; 4:5; na 5:8. Ibindi bimenyetso, nk'ivyo dukoresha mu Vyahishuriwe Yohana 2:7 na 4:7, birashobora gutahurwa biciye ku buhanuzi bwo mw'Isezerano rya Kera. Ibindi bimenyetso ntibisigurwa--nk'Ivyahishuriwe Yohana 2:17.

4. Niwige ibitabu vy'ubuhanuzi bikurikira ukoresheje Insiguro za Bibiliya z'Iragi ry'Iyimbura .

ushobora kuronka ku buntu kuri <http://www.iyimbura.org>

___ Yesaya

___ Yereimiya

___ Imiborogo

___ Ezekiyeli

___ Daniyeli
___ Hoseya
___ Yoweli
___ Amosi
___ Obadiya
___ Yona
___ Mika
___ Nahumu
___ Habakuki
___ Zefaniya
___ Hagayi
___ Zekariya
___ Malaki
___ Ivyahishuriwe

ISOZA

Kuva mu ntango gushika mu mpera, Bibiliya irahishura umugambi udasanzwe Imana ifitiye isi. Uwo mugambi, uwo mbere witwa akabanga, urahishurwa mu gitabu c'Abanyefeso:

Yatumenyesheje ibanga ry'ubugombe bwayo, nk'uko bimuhimbara, ivyo yabitegekanije muri we nyene, kugira ngo mu gihe c'ubutegetsu bw'ibihe vyuzuye, akoranirize hamwe vyose muri Kristu, ivyo mw'ijuru n'ivyo mw'ijuru. ivyo biri kw'isi; mbere muri We: Muri we nyene ni ho twaronkeye intoranwa, kuko twategekanijwe kera nk'uko umugambi w'Uwo akora vyose nk'uko umugambi w'ubugombe bwiwe bwite ari we. (Abanyefeso 1:9-11).

Ibanga ry'umugambi w'Imana, ari ryo cyumviro kimwe ca Bibiliya, ni uguhishurirwa kwa Yesu Kristu nk'Umukiza w'abantu b'abanyavyaha. Yesu yarasinguye ingene ihishurirwa ryose ryo mw'Isezerano rya Kera rishingiye kuri we:

Arababwira ati: «Aya ni yo majambo nababwiye nkiri kumwe namwe, ko vyose bitegerezwa kuranguka, vyanditswe mw'itegeko rya Musa no mu bahanuzi no muri zaburi ku bimwerekeye.» (Luka 24:44).

Muri iyo ntangamarara, Yesu yarabandanije ati «...Afungura ubwenge bwabo kugira ngo bashobore gutahura ivyanditswe» (Luka 24:45). Urufunguruzo Yesu yatanze kugira ngo bashobore gutahura Ivyanditswe ni uko insiguro yavyo yose yari yibanze kuri we:

...Ni ko vyanditswe, kandi ni ko Kristu yari akwiye kubabara, akazuka mu bapfuye ku musigurira gutatu: Kandi ko ukwihana no kubabarirwa ivyaha bizokwigishwa mw'izina ryiwe mu mahanga yose, biherereye i Yeruzalemu. Namwe muri ivyabona vy'ivyo bintu.

(Luka 24:46-4).

Isezerano rya Kera n'Isezerano Rishasha vyose bivuga inkuru ya Yesu. Isezerano rya kera ridutegurira kuza kwiwe kandi isezerano rishasha rivuga ingene vyagenze. Gutyo, uguhishurirwa kwa Yesu Kristu ni co cyumviro nyamukuru ca Bibiliya yose kandi gifitaniye isano n'ibintu vyose vyigwa muri tewolojiya ya Bibiliya.

Abanyatewolojiya n'abanyabwenge bamwebamwe bo mu gihe cacu basa n'abiyumvira ko ari abahuye n'Imana mu bwenge. Bararwanya kandi banka Bibiliya kandi bagaserura ivyo umuntu yizera be n'ivyo abona, ivyo bikaba bidatera ingaruka mbi gusa ku muco wo muri iki gihe, ariko no ku nyigisho zo mw'isi no ku binyamakuru. Abanyatewolojiya b'ukuri bo muri Bibiliya bemera Ijambo ry'Imana kandi bakaryumira nk'ihishurirwa ry'Imana. Ntibaterwa ubwoba n'intiti zo mw'isi, ingingo ngenderwako mbi z'imico kama, inyigisho zitagira Imana, canke ibinyamakuru bifise aho bigarukira.

Abanyatewolojiya b'ukuri bo muri Bibiliya baragize ubumenyi budasanzwe n'Imana--Data, Umwana na Mpwemu Yera--kandi umuntu afise ubumenyi ntabwo yigera aba ku mbabazi z'umuntu afise gusa imvo n'imvano.

INYISURA Z'IBIGEZO VY'UKWIGEZA

INTANGAMARARA:

1. "Tewolojiya" ikomoka ku majambo abiri y'ikigiriki, theos bisobanura "Imana" na logos bisobanura "ijambo ryerekeye canke kwiga" Imana nk'uko ihishurirwa

mu Vyanditswe. Mu nsobanuro yoroshe, tewolojiya ni ukwiga Bibiliya kugira ngo umuntu amenye ivyo Imana yivugiyeko, imigambi yayo n'imigambi yayo.

2. Paterologie: Ni inyigisho y'Imana Data.
3. Ubuhinga bwa Kristo: Ukwiga ku Mwana, Yesu Kristu.
4. Ivy'impwemu: Ni inyigisho y'impwemu yera.
5. Ivy'abamarayika: Ni inyigisho y'abamarayika.
6. Ivy'amadayimoni: Ni inyigisho yerekeye Shetani n'amadayimoni.
7. Bibliologie: Ukwiga Bibiliya.
8. Harmartologie: Ivyigwa vy'icaha.
9. Soteriologie: Ni inyigisho y'agakiza ariyo ntunganyo y'Imana y'icaha.
10. Ivy'Ishengero: Ni inyigisho y'Ishengero ry'Imana.
11. Eschatologie: Ni inyigisho y'ubuhanuzi bwa Bibiliya, ibihe vy'iherezo n'ibihe bidahera.
12. Yesu Kristu ni we nsiguro nyamukuru ya Bibiliya n'ivy'idini rya Bibiliya.
13. Impamvu zo kwiga tewolojiya:
 - Kugira umuntu akure kandi atere imbere mu vy'impwemu.
 - Kwirinda amakosa y'inyigisho mu gutahura ukuri.
 - Kugira ngo ushobore gusigura ukuri kwa Bibiliya abatemera.
 - Gushira mu ngiro ivyo wize mu ngendo yawe y'impwemu no mu busuku bwawe.

IGICE CA MBERE: UBWO BUMENYI

1. Paterology ikomoka ku majambo abiri y'ikigiriki asobanura "se" n'"ijambo". Iyo zihurijwe hamwe zigakoreshwa mu vy'Imana, zisobanura «ukwiga Data».
2. Ivyigwa bikunze kwigwa muri Paterologie ni ukubaho kw'Imana, Ubutatu bw'Imana, imico y'Imana, amazina y'Imana, ubusegaba bwayo, n'imigambi n'imigambi yayo.

3. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri muri iki kigabane ku vyemezo bikurikira:

- Kuva mu Vyaremwe.
- Bivuye mu Mateka.
- Bivuye mu Migenzo.
- Bivuye ku Bubanyi.
- Bivuye mu Vyahishuriwe Yohana.

4. Ubutatu bw'Imana bisigura ko Imana imwe y'ukuri yerekanwa mu mico itatu itandukanye ari yo Data, Umwana Yezu Kristu na Mpwemu Yera. Ni kimwe mu vy'ukuri canke mu vy'ubuzima. Hariho Imana imwe ifise kamere zitatu zitandukanye. Abo bantu batatu bo mu Butatu bw'Imana ni Imana Data, Yezu Kristu Umwana na Mutima Mweranda.

5. Matayo 3:16-17; Yohana 15:26; 1 Petero 4:14; Abaroma 8:2-3; 2 Ab'i Korinto 13:14;

Abanyefeso 2:18; Ivyakozwe n'intumwa 2:33.

6. Ibintu vy'Imana bivugwa muri iki gice ni ibi bikurikira. Imana ni:

- Iteka: Insobanuro itagira intango n'iherezo.
- Impwemu: Ntagira inyama n'amaraso, ntaboneka n'amaso y'umuntu.
- Umukama: Ububasha buhambaye kuruta ubundi bwose mw'isanzure ry'ikirere.
- Ariho hose: Ariho hose.
- Umuzi vyose: Azi vyose.
- Ishobora vyose: Ni we afise ububasha bwose.
- Idahinduka: Imana ntihindura umuntu wayo, kamere yayo, umugambi wayo canke imigambi yayo.

- Mweranda/umugororotsi: Imana nta caha ifise, iratyoroye rwose.
- Ubutungane: Imana iratunganye kandi ntigira nkunzi mu rubanza.
- Umwizigirwa: Imana irashitsa amasezerano yayo kandi ni iyo kwizigirwa rwose.
- Umugwaneza: Imana ni nziza, ni nziza, kandi yipfuza ineza yawe.
- Umunyakigongwe: Imana yerekana imbabazi zidahera ku bantu b'abanyavyaha.
- Ubuntu: Imana igaragariza ubuntu umuntu w'umunyavyaha.
- Urukundo: Imana ni urukundo.
- Ukwihangana: Ntaca acira urubanza icaha ubwo nyene, ahubwo asaba abantu bose kwihana kandi yihanganye akabarindira ko bemera ivyaha vyabo, bakamuhindukirira.
- Ubwenge: Imana yerekana ugutahura kwimbitse n'ugutahura gukomeye.
- Itagira iherezo: Imana ntiyigera igira imipaka y'ibidukikije n'iy'abantu.

7.

Yehova: Bisigura UHORAHO.

Yehova-Rafa: «UHORAHO akiza».

Yehova-Nissi: «UHORAHO ibendera ryacu».

Yehova-Shalom: «UHORAHO amahoro yacu».

Yehova-Ra'ah: «UHORAHO umwungere wanje».

Yehova-Tsidkenu: «UHORAHO ni we bugororotsi bwacu».

Yehova-Yereh: «UHORAHO atanga».

Yehova-Shammah: «UHORAHO ndiho».

Elohim: Bisobanura Imana kandi rikoreshwa aho ububasha bwo kurema bw'Imana buvugwa.

Se: Se wo mu vy'impwemu.

Adonai: Bisobanura Umukama canke Umwigisha.

El: Iryo jambo rikoreshwa kenshi rifatanijwe n'ayandi majambo yerekeye Imana.

El Shaddai: «Imana ihagije ku vyo abantu bayo bakeneye».

Elolam: «Imana ihoraho».

El Elyon: «Imana isumba vyose, ishizwe hejuru y'izindi mana zose».

8. Ijambo ryiza kuruta ayandi yose ry'“umugambi” w'Imana w'ubukuru ni incamake iri muri Katekisimu ngufi ya Westminster: “Ivyagezwe vy'Imana ni umugambi wayo w'ibihe bidahera, nk'uko impanuro y'ubugombe bwayo iri, aho, ku bw'ubuninahazwa bwayo bwite, yategekanije imbere y'igihe . ivyo vyose bizoshika.”

9. Ego cane, Imana irazi kazoza, ariko ivyo ntibikuraho umwidegemvyo w'umuntu wo kwihitiramwo.

10. Nk'uko umugambi w'ibihe bidahera yagabiye muri Kristo Yesu Umwami wacu...Amaze kutumenyesha ibanga ry'ubugombe bwayo, nk'uko yabihimbaye, yabigabiye muri we nyene; Kugira ngo mu gihe c'ukuzura kw'ibihe, akoranirize hamwe vyose muri Kristo, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi, muri we. (Abanyefeso 3:11; 1:9-10).

11. Icipfuzo c'Imana ni uko abantu bose bashobora guharirwa ivyaha vyabo biciye muri Yesu Kristo, bakaza mu bucuti bubereye na we, bakaba mu bagize Ubwami bw'Imana.

12. Uwiteka Nyiringabo yarahiye ati “Nta kabuza uko nabitekereje, ni ko bizoba. kandi nk'uko nabigabiye, ni ko bizogumaho. (Yesaya 14:24).

Uwo ni wo mugambi ushiriweho ku isi yose, kandi uku ni kwo kuboko kuramvuriwe ku mahanga yose. Kuko Uhoraho Nyeningabo ari we abigabiye kandi ni nde azobikuraho? kandi ukuboko kwiwe kuraramvuye, ni nde azokugarura inyuma?» (Yesaya 14:26-27).

13. Raba ikiganiro kiri muri iki gice ku mugambi w'Imana ku muntu ku giti ciwe.

14. Raba ikiganiro kiri muri iki gice ku mugambi w'Imana ku mahanga.

15. Raba ikiganiro kiri muri iki gice ku mugambi w'Imana kuri Yesu.

16. Raba ikiganiro kiri muri iki gice ku mugambi w'Imana ku Mpwemu Yera.

17. Raba ikiganiro kiri muri iki gice ku mugambi w'Imana ku Ekleziya.

IGICE CA KABIRI: UBUKRISTO

1. Christologie igizwe n'amajambo Kristo, yerekeza kuri Yesu Kristu na logy, bisobanura "ukwiga." Gutyo, ijambo «Christologie» rivuga ku kwiga Yesu Kristu. Ni kimwe mu bice bitatu bijanye no kwiga Imana y'Ubutatu birimwo kandi Paterologie (ukwiga Imana Data) na Pneumatologie (ukwiga Mpwemu Yera).

2. Ingingo zisanzwe zigishwa mu vy'ubuhinga bwa Kristo harimwo ukubaho kwa Kristo imbere y'igihe; ubuhanuzi bumwerekeye; Ubuntu bwiwe n'ubumana bwiwe; Kamere ziwe, amazina yiwe n'amazina y'icubahiro yiwe; Ivuka ryiwe, ubuzima bwiwe bwa kera, ubusuku bwiwe, urupfu rwiwe, ukuzuka kwiwe, ukuduga kwiwe, n'ukugaruka kwiwe; n'ibikorwa bitatu afise.

3. Ukwiga ivy'ubuhinga bwa Kristo ni ikintu gihambaye kuko Yesu ari we ntumbero yunga ubumwe mu vyanditswe vyose, nk'uko vyahishuriwe igihe «...ahera kuri Musa n'abahanuzi bose, abasigurira mu vyanditswe vyose ivyiwe» (Luka 24: 10). 27).

4. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro kiri muri iki gice ku "Ukubaho kwa Kristo imbere y'igihe".

5. Ubuhanuzi bwo mw'Isezerano rya Kera burahishura ingene Yesu yari kuvukira, ryari, n'aho yari kuvukira be n'ibintu vyinshi vyerekeye ubuzima bwiwe, ubusuku bwiwe, urupfu rwiwe n'izuka ryiwe.

6. -Mesiya yari kuvukira i Betelehemu: Mika 5:2; Matayo 2:1; Luka 2:4-6.

-Mesiya yovyawe n'umugore: Itanguriro 3:15; Matayo 1:20; Ab'i Galatiya 4:4.

-Mesiya yovyawe n'isugi: Yesaya 7:14; Matayo 1:22-23; Luka 1:26-31.

-Mesiya yovuye mu muryango wa Aburahamu: Itanguriro 12:3; 22:18; Matayo 1:1;

Abaroma 9:5.

-Mesiya yobaye akomoka kuri Izahaki: Itanguriro 17:19; 21:12; Luka 3:34.

-Mesiya yobaye akomoka kuri Yakobo: Guharura 24:17; Matayo 1:2.

- Mesiya yovuye mu muryango wa Yuda: Itanguriro 49:10; Luka 3:33; Abaheburayo 7:14.
- Mesiya yari kuragwa ingoma y'Umwami Dawidi: 2 Samweli 7:12-13; Yesaya 9:7; Luka 1:32-33; Abaroma 1:3.
- Intebe y'ubwami ya Mesiya izogumaho ibihe bidahera: Zaburi 45:6-7; Daniyeli 2:44; Luka 1:33; Abaheburayo 1:8-12.
- Yari kwitwa Emanweli: Yesaya 7:14; Matayo 1:23.
- Yari kuba Umwana w'Imana: Zaburi 2:7; Abaheburayo 1:5;5:5.
- Yomara umwanya mu Misiri: Hoseya 11:1; Matayo 2:14-15.
- Ubwicanyi bw'abana bwobaye aho yavukiye: Yeremiya 31:15; Matayo 2:16-18.
- Intumwa yomutegurira inzira: Yesaya 40:3-5; Malaki 3:1; Matayo 11:10-13; Luka 3:3-6.
- Yari kubanzirizwa n'igikorwa ca Eliya: Malaki 4:5-6; Matayo 11:13-14.
- Yari kwanka n'abantu biwe bwite: Zaburi 69:8; Yesaya 53:3; Yohana 1:11; 7:5.
- Yari kuba umuhanuzi: Gusubira mu vyagezwe 18:15; Ivyakozwe n'intumwa 3:20-22.
- Yari kumenyeshwa ko ari Umwana w'Imana: Zaburi 2:7; Matayo 3:16-17.
- Yari kwitwa Umunazareti: Yesaya 11:1; Matayo 2:23.
- Yari kwitwa Umwami: Zaburi 2:6; Zekariya 9:9; Matayo 27:37; Mariko 11:7-11.
- Yozana umuco: Yesaya 9:1-2; Matayo 4:13-16.
- Yari kwigisha akoresheje imigani: Zaburi 78:2-4; Yesaya 6:9-10; Matayo 13:10-15, 34-35.
- Yari gukiza abavunitse umutima: Yesaya 61:1-2; Luka 4:18-19.
- Yari kuba umuherezi mu buryo bwa Melekisedeki: Zaburi 110:4; Abaheburayo 5:5-6.

- Yari gushimwa n'abana: Zaburi 8:2; Matayo 21:16.
- Yari kwinjira i Yeruzalemu mu ntsinzi: Zekariya 9:9; Matayo 21:4-5; Yohana 12:14-15.
- Yari kwankwa ata mpamvu: Zaburi 35:19.
- Yari kugambanirwa: Zaburi 41:9; Zekariya 11:12-13; Luka 22:47-48; Matayo 26:14-16.
- Abigishwa biwe boshwiragira: Zekariya 13:7; Matayo 26:31,56; Mariko 14:27,50.
- Ayo mahera y'uguhemuka yokoreshwa mu kugura itongo ry'umubumvyi: Zekariya 11:12-13; Matayo 27:9-10.
- Yoregwa ibinyoma: Zaburi 35:11; Mariko 14:57-58.
- Yari guceceka imbere y'abamurega: Yesaya 53:7; Mariko 15:4-5.
- Yari guhohoterwa: Yesaya 50:6; Matayo 26:67; Zaburi 69:4; Yohana 15:24-25.
- Yobambanywe n'abanyavyaha: Yesaya 53:12; Matayo 27:38; Mariko 15:27-28.
- Iminwe n'ibirenge vyawe vyotobetswe: Zaburi 22:16; Zekariya 12:10; Yohana 20:25-27.
- Yari gushikanirwa inkari ngo anywe: Zaburi 69:21; Matayo 27:34; Yohana 19:28-30.
- Yari gutwengwa: Zaburi 22:7-8; Luka 23:35.
- Yari kwikorera isoni zacu: Zaburi 69:19; Matayo 27:28.
- Abasoda bokina urusimbi kubera impuzu ziwe: Zaburi 22:18; Luka 23:34; Matayo 27:35-36.
- Yari guheba n'Imana: Zaburi 22:1; Matayo 27:46.
- Yosengera abansi biwe: Yesaya 53:12; Luka 23:34.
- Yari guharurwa n'abanyavyaha: Yesaya 53:12; Luka 23:33.
- Yari gupfa mu kubambwa: Yesaya 53:5-6,10; Yohana 19:16.
- Yogira inyota: Zaburi 69:3; Yohani 19:28

- Yari guca abona: Zaburi 22:17; Matayo 27:36.
- Yari gushira Mpwemu wiwe ku Mana: Zaburi 31:5; Luka 23:46.
- Yari kuba ikimazi c'iherezo c'icaha: Yesaya 53:5-12; Abaroma 5:6-8.
- Urupfu rwiwe rwari gukingira "abavukanyi benshi": Abaheburayo 2:12.
- Yari « kujana imbohe imbohe »: Zaburi 68:18; Abanyefeso 4:8-10.
- Amagufa yiwe ntiyari kuvuna: Kuvayo 12:46; Zaburi 34:20; Yohana 19:33-36.
- Uruhande rwiwe rwotobetswe: Zekariya 12:10; Yohana 19:34.
- Amaraso n'amazi vyova mu mubiri wiwe: Zaburi 22:14; Yohana 19:34.
- Yari guhambwa hamwe n'abatunzi: Yesaya 53:9; Matayo 27:57-60.
- Yari kuzuka mu bapfuye: Zaburi 16:10; 49:15; Matayo 28:2-7;
Ivyakozwe n'intumwa 2:22-32.
- Yari kuduga mw'ijuru: Zaburi 24:7-10; Mariko 16:19; Luka 24:51.
- Yari kwicara iburyo bw'Imana: Zaburi 68:18; 110:1; Mariko 16:19;
Matayo 22:44.

7. Mw'Isezerano Rishasha, Yesu yaravuze imbere y'igihe urupfu rwiwe n'izuka ryiwe (Matayo 20:17- 19; 1 Ab'i Korinto 15) n'ukuduga kwiwe mw'ijuru (Luka 24:46-53). Abatesalonike ba mbere 4:13-18 havuga cane cane igihe kitazwi, kizozza aho abapfuye muri Kristo bazobanza kuzuka, hanyuma abemera bose bazima bazoca baduga mu kirere kugira ngo babe kumwe na Yesu ibihe bidahera. Igitabo c'Ivyahishuriwe Yohana kirahishura ko imyaka indwi y'urubanza izoshika inyuma y'uguhaguruka, ikurikirwa n'ukugaruka kwa Yesu kw'isi ari kumwe n'abayoboke biwe kugira ngo batsinde umwansi. Ico gihe, Yezu azorangura uruhara rwiwe rwo kuba Mesiya, aganze ari ku ntebe yiwe y'ubwami i Yeruzalemu imyaka 1.000. Ivyo bizwi nk'ubwami bw'imyaka igihumbi (Ivyahishuriwe Yohana 20:1-6). Ku mpera y'iki gihe, ubugarariji bumwe bwa nyuma buzokorwa na Shetani bukurikiwe n'urubanza rwa nyuma. (Kugira ngo ubone inyigisho zagutse, raba ikigabane kivuga ku bijanye n'Iherezo ry'Iherezo ry'Isi muri iki gitabu.)

8. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro kiri mu gice c'iki gice citwa "Ubumuntu n'Ubumana bwa Yesu Kristu".

9. Ushobora vyose: Ububasha bwose.

Uwuzi vyose: Azi vyose.

Iriho hose: Iriho hose.

Ivy'ibihe bidahera: Nta ntango canke iherezo bifise.

Idahinduka: Iguma ari uko iri.

Itunganye: Ni nyeranda rwose.

10. Yesu yaronse izina ryiwe:

-Kubera Ivuka: Yesu yaronse izina ryiwe kubera ivuka, biciye mu iragi rya Se.

-Kubera ivyo yashitseko: Yesu yaronse izina ryiwe kubera ivyo yashitseko kuko yatsinze ububasha bwose bw'umwansi.

-Mu guha: Yesu yaronse izina ryiwe mu kuriha.

11. Izina «Yesu» risobanura «Umukiza canke umucunguzi» (Matayo 1:21).

12. Izina Kristo risobanura «uwarobanuwe» (Yohana 3, 34).

13. Yesu Kristu yasamyeye inda mu buryo budasanzwe na Mpwemu Yera, avyarwa n'isugi Mariya (Matayo 1:23; Ab'i Galatiya 4:4) mu gushitsa ubuhanuzi bwa Yesaya (Yesaya 7:14). Yohani avuga ko Jambo--Yesu Kristo--yahindutse umuntu, Imana rero "yacumbitse" (Yohani 1:1, 14). Imana yabaye umuntu kugira ngo icungure icaha ivyaremwe vyayo, ishitse isezerano rya Dawidi nk'Umwami yasezeranywe (Luka 1:31-33). Mu ruhara rwiwe nk'Umwami n'Umwami ahishurira abantu Imana (Yohana 1:18); akiza abanyavyaha (Abagalatiya 1:4); asenya ibikorwa vya shetani (1Yohana 3:8); acira imanza abantu (Ivyakozwe n'intumwa 17:31); atuma ibintu vyose vyaremwe biyobokera Imana (1 Ab'i Korinto 15:20-28; Abanyefeso 1:10-11); kandi asaba abemera (Abaroma 8:34).

14. Yesu yagenyerewe nk'uko amategeko y'Abayuda yabisaba, ashikirizwa mu rusengero (Luka 2:21-22). Yabaye i Betelehemu akiri uruyoya, mu Misiri, bishoboka ko yamaze umwaka wose, akurira i Nazareti. Ubwana bwiwe

bwaranzwe n'ukukura kwiwe mu bwenge, mu gihagararo, no mu gutoneshwa n'Imana n'abantu (Luka 2:4-52). Yari yubaha abavyeyi biwe (Luka 2:49-51), kandi yari azi ibikorwa vya Se wiwe wo mw'ijuru (Luka 2:49). Umwuga wiwe akiri umusore wari uwo kubaza.

15. Ibikorwa vya Yezu birimwo:

- Gehishurira abantu Imana.
- Gucungura umuntu icaha.
- Gusambura ibikorwa vya Sekibi.
- Gucira urubanza abantu.
- Kuzana ivyaremwe vyose mu kuyobokera Imana.
- Gusabira abemera.

16. Matayo 26-27; Mariko 14-15; Luka 22-23; na Yohani 18-19.

17. -Yesu yahemukiwe n'umugenzi: Zaburi 41:9.

- Yahemukiye ibiceri 30 vy'ifeza: Zekariya 11:12-13.
- Yesu yaragirijwe nabi: Yesaya 50:6.
- Yesu yaracereje imbere y'abamurega: Yesaya 53:7.
- Yesu yari kubambwa kubera ivyaha vyacu: Yesaya 53:4-6.
- Ukubambwa kwiwe kwadondowe na Zekariya: Zekariya 12:10.
- Yesu yari guharurwa n'abanyavyaha: Yesaya 53:12.
- Yesu yari guhambwa mu mva y'umutunzi: Yesaya 53:9.

18. Matayo 26-27; Mariko 14-15; Luka 22-23; Yohana 18-19.

19. -Kugira ngo abantu basubizwe hamwe n'Imana: Abaroma 5:9-11; 2 Ab'i Korinto 5:18-19;

Abanyefeso 2:14-16; Ab'i Kolosayi 1:20-22

-Kwikorera ivyaha vyacu: Abaheburayo 9:28; 1 Petero 2:24

-Gukuraho ivyaha: Yohana 1:29; Abaheburayo 9:26; 10:4,10-12; 1 Yohana 3:5.

-Kugira ngo aduharire ivyaha: Abefeso 1:7; Ab'i Kolosayi 1:14; 2:13-14; 1 Yohana 1:9.

-Kugira ngo aduhe ubugingo budashira: Yohana 3:14-16; 10:10, 27-29; 1 Yohana 5:6-13

-Gukora ivyo Imana igomba: Abaheburayo 10:7-14.

-Gukiza abanyavyaha: Matayo 9:13; Luka 19:10; 1 Timoteyo 1: 15

-Kugira ngo ivyagezwe bishitse: Matayo 5:17; Abaroma 10:4.

-Kugira ngo acungure abaganzwa n'ivyagezwe: Abagalatiya 3:13-14, 24; 4:4-5; 1 Petero 1:18-19

-Kugira ngo twerekane ukugororoka kw'Imana: Abaroma 3:24-26; 2 Ab'i Korinto 5:21

-Kugaragaza urukundo rw'Imana: Yohana 3:16; Abaroma 5:8; 1 Yohana 3:16; 4:9-18

-Kuzana abantu bazimiye ku Mana: Abaheburayo 2:9-10; 1 Petero 3:18

-Gukuraho ububasha bwa shetani: Abaheburayo 2:14-15.

-Gushitsa ibikorwa vy'umuherezi mukuru w'umwizigirwa: Abaheburayo 2:17-18; 4:14-16

-Kugira ngo atange ubugingo bwiwe nk'incungu: Matayo 28:28; 1 Timoteyo 2:5-6.

20. Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, na Yohani 20.

21. Kubera izuka ryiwe mu bapfuye, Yezu yararonse intsinzi ku rupfu rw'umubiri. Abazoba bagize Ubwami bw'Imana bashobora gushikirwa n'urupfu

rw'umubiri, ariko kandi bazoshikirwa n'ukuzuka mu bapfuye nk'uko na we yabishikiye. Kubera ko Umwami wacu ari uwuhoraho, turi mu bagize Ubwami budahera kandi dufise ubuzima budahera.

22. Gereranya inyishu zawe n'ibice biri ku rutonde:

-Hoseya 6:1-2.

- Zaburi 16:10.

-Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, Yohana 20.

-Matayo 28:5-7; Mariko 16:5-7; Luka 24:4-7; Yohana 20:12.

-1 Abakorinto 15.

23. -Ubwa mbere yabonekeye Mariya Magadalena, mu gitondo c'izuka:
Mariko 16:9;

Yohana 20:10-18.

-Yabonekeye abagore bavuye mu mva: Matayo 28:9-10.

-Yabonekeye abigishwa babiri bari mu nzira baja i Emawusi: Luka 24:13-32;
Mariko 16:12-13.

-Yabonekeye Petero i Yeruzalemu: Luka 24:34; 1 Ab'i Korinto 15:5.

-Yabonekeye abigishwa biwe (Toma ntahari): Luka 24:36-43; Yohana 20:19-23.

-Yesu yongeye kubonekera abigishwa biwe Tomasi ariho: Yohana 20:24-29.

-Yabonekeye abigishwa indwi ku nkombe y'ikiyaga c'i Galilaya: Yohana 21:1-24.

-Yesu yabonywe n'abizera 500 igihe kimwe: 1 Ab'i Korinto 15:5-7.

-Yabonekeye Yakobo: 1 Ab'i Korinto 15:7.

-Yabonekeye ku musozi w'Imyelayo, hanyuma aduga mw'ijuru: Matayo 28:18-
20; Luka 24:50-53.

-Yabonetse na Paulo mu nzira aja i Damasiko: Ivyakozwe n'intumwa 9:3-6; 1
Ab'i Korinto 15:8.

-Yabonetse aduga mw'ijuru: Ivyakozwe n'intumwa 1:3-11.

24. Ukuduga kwa Yesu mw'ijuru kwanditswe muri Matayo 28:16-20, Mariko 16:19-20, Luka 24:50-53, no mu Vyakozwe n'intumwa 1:1-11.

25. Yesu yashizwe hejuru mu kuboko kw'iburyo kw'Imana (Zaburi 110:1; Ivyakozwe n'intumwa 2:34-35) ubu ariko araganza isi yose (Abanyefeso 1:20-22a). Ni umutwe w'ibintu vyose vyerekeye Ishengero (Abanyefeso 1:22-23; 1 Petero 3:22) kandi yarungitse Mpwemu Yera nk'uko yabisezeranye (Ivyakozwe n'intumwa 2:33). Arashizwe hejuru iburyo bw'Imana aho asaba abavyeyi b'ukuri bose (Abaheburayo 7:25).

26. -Abaryamanye na Yesu bazozanana na we.

-Umukama azomanuka ava mw'ijuru n'ijwi rirenga, n'ijwi ry'Umumarayika mukuru, n'inzamba y'Imana.

-Abapfuye muri Kristo ni bo bazobanza kuzuka.

-Hanyuma, twebwe abazima, twebwe tuzoba tukiriho, tuzokoranirana na bo, tujanwe mu bicu gusanganira Umwami mu kirere.

-Uko ni ko tuzohorana n'Umukama.

27. Ibikorwa bitatu vya Kristo ni:

-Umuhanuzi: Mu Gusubira mu vyagezwe 18:18 Mose yarahanuye ko Imana izorungika uwundi muhanuzi aze nkawe mu Bisirayeli. Yohana na Petero bompibashyirakiza intahe ko Yesu ari uwo muhanuzi (Yohana 6:14; 7:40; Ivyakozwe n'intumwa 3:22-24). Kristo yakoze nk'umuhanuzi biciye mu guhishurirwa n'Imana kandi yari, mu buryo bw'umuntu, ihishurirwa ry'Imana (Yohana 1:18).

-Umuherezi: Yesu Kristu na we nyene yakoze mu gikorwa c'ubuherezi. Uwo muhanuzi yari uwuserukira Imana ku bantu. Umuherezi yari aserukira abantu imbere y'Imana. Aho gutanga ibimazi vy'Abalewi ku bw'icaha, Yesu yaritanze nk'ikimazi ca nyuma, rimwe rizima, ku bw'ivyaha vyose vy'abantu. Nk'umuherezi, yinjijye ahantu heranda hose ho mw'ijuru, aradufungurira inzira

yo gushika imbere y’Imana. Abaroma 8:34 no mu Baheburayo 7:25 bihishura uruhara rwiwe rw’ubuherezi uko adusabira.

-Umwami: Yesu Kristu yaranguye igikorwa c’Umwami. Mu buryo butandukanye n’umwami mukuru w’Abisirayeli, Yesu atwara isi yose (Abanyefeso 1:20-23). Igihe azogaruka kw’isi azofata ikibanza ciwe gikwiye nk’“Umwami w’Abami” (Ivyahishuriwe Yohana 19:16).

IGICE CA GATATU: UBUMENYI BW'IMPWEMU

1. Ijambo "Pneumatology" rikomoka ku majambo pneuma (risobanura umuyaga canke impwemu) na ology (kwiya). Mu vy’Imana, Pneumatologie ni inyigisho y’ivy’ Bibiliya yigisha ku vyerekeye Mpwemu Yera.

2. Ivy’impwemu birimwo inyigisho yerekeye akaranga ka Mpwemu Yera; kwakira Mpwemu Yera; Ibatisimu ya Mpwemu Yera; igikorwa ca Mpwemu Yera; n’ingabire n’ivyamwa vya Mpwemu Yera.

3. Ivyigwa vy’ubuhinga bw’impwemu birahambaye cane ku bakristo kuko Mpwemu Yera afise uruhara runini mu buzima bw’umwizera wese. Kwiga uruhara n’igikorwa ca Mpwemu Yera navyo nyene birakingira abemera inyigisho zitari zo.

4. Raba ikiganiro kiri muni y’"Ubumana Bwa Mpwemu Yera" muri iki gice.

5. Mpwemu Yera ni:

-Ariho hose: Ariho hose.

-Umuzi vyose: Azi vyose.

-Ishobora vyose: Ni we afise ububasha bwose.

-Ihoraho: Nta ntango canke iherezo afise.

-Umweranda: Ni umugororotsi.

-Ukuri: Data, Umwana na Mpwemu bose bashingira intahe ukuri.

6. Mpwemu Yera:

- Afise ubwenge.
- Irondera ubwenge bw'umuntu.
- Afise ubushake.
- Aravuga.
- Urukundo.
- Arasenga.
- Afise inyiyumvo.

7. Amazina y'icubahiro yerekana ikibanza n'igikorwa ca Mpwemu Yera ni aya:

- Mpwemu W'Imana.
- Mpwemu Wa Kristo.
- Mpwemu w'Iteka.
- Mpwemu W'Ukuri.
- Mpwemu W'ubuntu.
- Mpwemu W'Ubuzima.
- Mpwemu W'Ubuninahazwa.
- Mpwemu W'Ubwenge N'Ivyahishuriwe.
- Umuhumuriza.
- Mpwemu W'Isezerano.
- Mpwemu W'Ubweranda.
- Mpwemu W'Ukwemera.
- Mpwemu W'Ugutora Umwana.

8. Ibimenyetso bigereranya Mpwemu Yera ni ibi:

- Inuma: Igereranya kwemerwa, amahoro, n'ubusuku.
- Amavuta: Amavuta yerekana umuco, ugukira, n'ugusigwa kugira ngo umuntu akore. Ivyo vyose bihabwa uwizera biciye muri Mpwemu Yera.

-Amazi: Amazi asobanura ubuzima bushasha n'ugusukurwa mu vyaha Mpwemu Yera azana ku mwizera.

-Ikidodo: Ikidodo ni ikimenyetso kidasanzwe kigaragaza uwuwufise. Birerekana kandi ko hariho ugucuruza kwarangiye. Mpwemu Yera yashize ikidodo ku bizera ko ari ab'Imana. Birerekana ko agakiza kabo ari igikorwa giheze.

-Umuyaga: Umuyaga ugereranya ububasha bwa Mpwemu Yera. Iravyara ubuzima, igatandukanya ingano n'umukungugu, igapfuka amakara apfuye kugira ngo yongere ayaturire.

-Umuriro: Umuriro ugereranya ukuhaba n'ukwemerwa n'Umukama. Iratanga uburinzi n'ubuyobozi, irasukura kandi igaserukira urubanza.

-Indagano: Mpwemu Yera ni "igice ca mbere"--nk'amahera y'intango--y'ubuninahazwa bwo muri kazozo.

9. Ibikorwa vya Mpwemu Yera birimwo:

-Irema: Mpwemu yariho kandi akora mu gihe c'irema.

-Ivyanditswe: Mpwemu Yera akora mu bijanye n'Ijambo biciye mu guhishurirwa, mu guhumekerwa no mu kumurikirwa.

-Isirayeli: Mpwemu yaje ku barongozi ba Isirayeli; yaje ku bibanza vyabo vyo gusengeramwo; yabayoboye gushika mu gihugu c'isezerano; kandi izoza kuri bo mu gihe c'Imibabaro n'Ikinjana.

-Shetani: Mpwemu Yera ni inguvu z'impwemu zibuza ububasha bwa Shetani.

-Yesu: Yesu yasanye inda, asigwa amavuta, ashirwako ikidodo, arongorwa, agira ubushobozi, yuzuzwa na Mpwemu. Yesu nawe yarababajwe muri Mpwemu, aranezerwa muri Mpwemu, ashikanirwa na Mpwemu kandi azurwa mu bubasha bw'izuka na Mpwemu. Yarashinze kandi abigishwa biwe biciye muri Mpwemu.

-Abanyavyaha: Mpwemu ahanurira isi icaha, ukugororoka n'urubanza, kandi akwegera abantu ku gakiza.

-Ishengero: Mpwemu Yera ni we yashinze Ishengero; ivyura ugusenga kwayo; iyobora ibikorwa vyayo vy'ubumisiyonari; itora abasuku bayo; amavuta abamamaji bayo; iyobora ingingo zayo; kandi akayibatiza n'ububasha.

-Abizera: Mpwemu Yera aracira urubanza, aravugurura, arayeza, arabatiza, aba imbere, arakomeza, arahuza, kandi arasabira, arayobora, yerekana urukundo ku mwizera no kuri we biciye kuri we. Ahuza abemera n'ishusho ya Kristu, ahishura ukuri, yigisha, atanga icizigiro c'agakiza n'umwidegemvyo; ihumuriza, igatuma umuntu agira ubuzima, ivugana n'umwizera kandi imuciyeko. Arerekana kandi ububasha bw'Imana biciye kuri bo. Ni we ahumekera ugusenga kwabo, akabaha ububasha bwo gushingira intahe. kandi akabaha ingabirano z'impwemu n'ivyamwa.

10. Matayo 3:11; Mariko 1:8; Luka 3:16; Yohana 1:33; Ivyakozwe n'intumwa 1:5; 11:16; 1 Ab'i Korinto 12:13 .

11. Umugabo n'umugore, abato n'abakuze bari bakwiye gushirwa muri ukwo gusukwa kwa Mpwemu Yera. Babwirizwa kuvuga ubuhanuzi, kurota indoto no kubona ivyo yeretswe. Mpwemu w'Imana yari akwiye guha ubushobozi abasuku (abagabo) n'incoreke (abagore).

12. Iki gice kirahishura ko umuhango wa Mpwemu Yera wari:

-Isezerano ry'igihugu: «Kuri mwebwe» (igisata c'Abayuda).

-Isezerano ry'uruvyaro: "Abana bawe."

-Isezerano ry'isi yose: «Ku bari kure bose.»

13. Iyerekanwa rimwe muri ivyo vyose bitatu ni uko abaronse ibatisimu ya Mpwemu bavuga izindi ndimi.

-Umusi wa Pentekote: Ivyakozwe n'intumwa 2:2-4.

-Kwa Koruneliyo: Ivyakozwe n'intumwa 10:44-46.

-Abahindutse i Efeso: Ivyakozwe n'intumwa 19:6.

14. Ikimenyetso c'"indimi" gishobora kuba indimi zizwi n'umuntu (Ivyakozwe n'intumwa 2:7-8) n'indimi zitazwi (1 Ab'i Korinto 14:2).

15. Ingabire y'impwemu ni ubushobozi burengeye ubw'abantu Mpwemu Yera aha umwizera kugira ngo ashobore gukora nk'igice c'Umubiri wa Kristo.

16. Ingabire z'uburongozi za Mpwemu Yera zirimwo intumwa, abahanuzi, abavugabutumwa, abungere n'abigisha. Kuvuga ingabire za Mpwemu Yera zirimwo ubuhanuzi, inyigisho, uguhanura, ijambo ry'ubwenge, n'ijambo ry'ubumenyi. Ingabire zo gukorera Mpwemu Yera zirimwo gukorera, gufasha, kurongora, gutwara, gutanga, kugaragaza imbabazi, gutahura impwemu, ukwizera, no kwakira abashitsi. Ingabire z'ibimenyetso za Mpwemu Yera zirimwo indimi, gusobanura, ibitangaro, no gukiza.

17. Dushingiye ku Banyefeso 4:12-15, intumbero z'ingabire za Mpwemu Yera ni:

- Mutunganye aberanda.
- Guteza imbere igikorwa c'ubusuku.
- Twubake Kristo n'Ishengero.

18. Intumbero canke imigambi y'ingabire z'impwemu ni uko tuzo:

- Mube umwe mu kwemera.
- Guteza imbere ubumenyi bwacu kuri Kristo.
- Dutere imbere mu gutungana, Kristo ari we citegererezo cacu.
- Mube abashikamywe, ntimubeshwe n'inyigisho z'ibinyoma.
- Gukura mu vy'impwemu muri Kristo.

19. 1 Petero 4:10 na 1 Ab'i Korinto 12:7,11.

20. Imirongo nyamukuru yerekana ingabire z'impwemu ni Abaroma 12:1-8; 1 Ab'i Korinto 12:1-31;

Abanyefeso 4:1-16; na 1 Petero 4:7-11 .

21. Intumbero n'imigambi ya Mpwemu Yera biri mu Banyefeso 4:12-15 ntibirashika. Aberanda baracari bakeneye gutunganirizwa, Inkuru Nziza iracari ikeneye kwaguka gushika ku mpera y'isi, na Kristo n'Ekleziya baracari bakeneye kwubakwa. Imana ntiyotanga ingabire z'impwemu ku bw'izo ntumbero n'imigambi hanyuma ikazikuraho ivyo bintu bitarangutse.

22. Ivyamwa vya Mpwemu Yera vyerekeye kamere ya Mpwemu igaragara mu buzima bw'umwizera, kamere z'impwemu zikwiye kugaragara mu buzima bw'abakristo bose. Ingabire za Mpwemu Yera ni iz'ububasha. Ivyamwa vya Mpwemu Yera ni ivy'ingeso mu buzima bw'umwizera.

23. Ariko ivyo Mpwemu yama ni urukundo, umunezero, amahoro, ukwiyumanganya, kugira neza, kugira neza, kuba umwizigirwa.

ubugwaneza, ukwirinda: nta tegeko ribibuza (Abagalatiya 5:22-23).

IGICE CA KANE: UBUMARAYIKA

1. Ijambo Angelology rikomoka ku majambo abiri y'ikigiriki--aggelos, risobanura "intumwa" canke "umumarayika" na logos risobanura "ijambo," "ikintu," canke "ikintu." Mu tewolojiya ya gikirisu iryo jambo ryerekeza ku kwiga inyigisho ya Bibiliya yerekeye abamarayika.

2. Ukwiga ivy'Ubumarayika birimwo inkomoko yabo, imitunganirize yabo, uko bashirwa mu migwi, imico yabo n'ubusuku bwabo.

3. Ijambo «umumarayika» risobanura intumwa.

4. Abamarayika baremwe n'Imana (Zaburi 148:2, 5; Abakolosayi 1:16).

5. Abizera (Abaheburayo 1:14).

6. Abamarayika beza--abamarayika b'Imana. Abamarayika babi--abamarayika ba Shetani bazwi kandi nk'amadayimoni.

7. Itunganywa ry'isi itaboneka ridondorwa mu ntebe z'ubwami, ubutware, ubukuru n'ububasha (Abakolosayi 1:16 n'Abanyefeso 3:10). Ntiduhabwa amakuru y'ido n'ido yerekeye iyo mibumbe. Turazi ko rimwe na rimwe bakora

mu mashengero manini (Zaburi 68:17; Matayo 26:53) kandi ko ata co bazi (Abaheburayo 12:22).

8. Intumwa: Uwo mugwi w'abamarayika ni wo ushobora kuba ari wo munini kuruta iyindi yose. Abo ni bo bamarayika bagize uwo mugwi utagira uko ungana, Daniyeli abona mu ciyumviro (Daniyeli 7:10), bashitsa ivyo Imana igomba mw'Ijuru no kw'isi. Zisobanura ubugombe bw'Imana, zikingira, zitanga ubuyobozi, zizana inyishu z'amasengesho, zimenyeshya, zigabisha, zigisha, zizana urubanza, ziremesha, zishigikira, zikiza, zigasabira abizera.

Gutora Abamarayika: Hariho ikintu kimwe gusa kivugwa ku gutora abamarayika muri 1 Timoteyo 5:21. Nta yandi makuru yatanzwe ku bijanye n'iri tsinda.

Abakerubi: Ukwo gushirwa mu migwi kw'abamarayika kuvugwa ubwa mbere mw'Itanguriro 3:24 ku bijanye n'ukwirukanwa kwa Adamu na Eva muri Edeni. Bavugwa kandi ko bari mu isandugu y'isezerano (Kuvayo 25:18-22). Ezekiyeli aravuga ivyo binyabuzima kandi akabidondora ko bifise amashusho ane: Mu maso h'intare, mu maso h'inka, mu maso h'umuntu n'amaso y'inkukuma (Ezekiyeli 1:3-28; 10:22). Ico kigereranyo c'abakerubi kigaragaza ko ari ibiremwa bizima bikikuje intebe y'Imana mu Vyahishuriwe Yohana 4:6. Baboneka ko ari bo bamarayika bo mu rwego rwo hejuru, ari bo barinzi b'Imana. Abakerubi babiri bashizwe ku gipfukisho c'iyoye sandugu bitwa "abakerubi b'ubuninahazwa" (Abaheburayo 9:5). Zashirwa imwe imwe ku mpera imwe imwe y'ico gipfukisho, zikaba zifise amababa arambuye hejuru, mu maso hazo "hakaba harabana no ku gipfukisho c'imbabazi." Barobanujwe amavuta meranda, nka kurya kw'isandugu ubwayo be n'ibindi bikoresho vyeranda. Aha ni ho Imana yiyerekaniye kw'isi mu bihe vy'isezerano rya Kera (1 Samweli 4:4; Zaburi 80:1; Ezekiyeli 1:26, 28).

Abaserafi: Uwo mugwi uvugwa muri Yesaya 6:2,6. Ikibanza cabo kiri hejuru y'intebe y'Imana bitandukanye n'ikibanza c'abakerubi bakikuje intebe yayo. Inshingano y'abo bamarayika isa n'iyoye kurongora Ijuru mu gusenga Imana. Bagereranywa nk'abahagaze hejuru y'Umwami uko yicaye ku ntebe yiwe

y'ubwami, biteguriye kumukorera. Igishushanyo cavyo kiboneka ko cari ic'umuntu, kikaba congereweke amababa.

Ibinyabuzima: Uwo mugwi w'abamarayika uvugwa muri Ezekiyeli 1-10 no muri Yohana mu Vyahishuriwe Yohana 4:6,8; 5:6. Iri zina ry'icubahiro ryerekana abo bamarayika nk'abagaragaza ubwuzure bw'ubuzima bw'Imana kandi igikorwa cabo nyamukuru kigaragara ko ari ugusenga Imana. Baratandukanye n'abandi bamarayika (Ivyahishuwe 15:7); bifatanye n'abakurambere mu "ndirimbo nshasha" (Ivyahishuwe 5:8, 9); zigabisha ku bijanye n'ubutungane bw'Imana (Yesaya 6:3-5); kandi ushikirize ico gikorwa abagishitsa (Ezekiyeli 10:2, 7). Bari kumwe kandi n'abakurambere n'ibihumbi ijana na mirongo ine na bine baririmba ururirimbo rushasha (Ivyahishuriwe Yohana 14:3), kandi bari kumwe n'Ishengero mu gutembagaza abansi bayo (Ivyahishuriwe Yohana 19:4).

9. -Mikaheli: Mikaheli umumarayika mukuru avugwa muri Daniyeli 10:13,21; 12:1; Yuda 9; na Ivyahishuwe 12:7. Ni we mumarayika wenyene yitwa umumarayika mukuru. Agereranywa n'uwurongoye ingabo z'abamarayika mu Vyahishuriwe Yohana 12:7 kandi avugwa ko ari umuganwa w'abantu ba Isirayeli muri Daniyeli 10:13,21; 12:1.

-Gaburiyeli: Insobanuro y'izina ryiwe ni «uw'inkomezi». Avugwa muri Daniyeli 8:16; 9:21; no muri Luka 1:19,26. Yama akoreshwa mu gushikiriza ubutumwa buhambaye buva ku Mana. Gaburiyeli ni we yasobanuriye Daniyeli ivyo yeretswe muri 8:16; 9:21 kandi yamenyesheje ivuka rya Yohana na Yesu Luka 1:19,26.

10. -Abamarayika b'amashengero indwi: Ivyahishuriwe Yohana 1:20

-Abamarayika bane bagenzura imiyaga: Ivyahishuriwe Yohana 1:7.

-Abamarayika indwi bahagaze imbere y'Imana: Ivyahishuriwe Yohana 8:21.

-Abamarayika indwi batanga ivyago indwi vya nyuma: Ivyahishuriwe Yohana 15:1,7.

-Abakurambere mirongo ibiri na bane (abo bashobora kuba ari ibiremwa vy'abamarayika): Ivyahishuriwe Yohana 4 na 5

11. -Ni impwemu: Abaheburayo 1:14.

-Ntibagira imibonano mpuzabitsina: Luka 20:34-36

-Ntimusubire gusubiramwo: Mariko 12:25.

-Ntibapfa: Matayo 22:28-30

-Kugira uburyo buboneka n'ubutaboneka: Guharūra 22:22-35.

-Kugaragara afise ishusho y'umuntu iyo bikenewe: Itanguriro 19:1-22;
18:2,4,8.

-Ugire inyiyumvo: Luka 15:1-10.

-Mugire ivyipfuzo: Itanguriro 18:8.

-Ni ibiremwa vy'ubuninahazwa: Luka 9:26

-Ni abanyabwenge: 2 Samweli 14:20

-Ni abagwaneza: Yuda 9

-Ni ububasha: Zaburi 103:20; 2 Petero 2:11

-Ntimukeneye kuruhuka: Ivyahishuriwe Yohana 4:8.

-Gugenda ku rugero rudasanze: Ivyahishuriwe Yohana 8:13; 9:10.

-Muvuge indimi zitandukanye: 1 Abakorinto 13:15.

-Ntibiharurwa: Luka 2:13; Abaheburayo 12:22; Zaburi 68:17; Mariko 1:13;

Ivyahishuriwe Yohana 5:19

-Ntibapfa: Luka 20:34-36

-Nturongore canke ngo uvyare abana: Luka 20:34-36

-Bagamburuka: Zaburi 103:20.

-Ni beranda: Ivyahishuriwe Yohana 14:10; Mariko 8:38

-Bari bubaha: Igikorwa cabo co hejuru ni ugusenga Imana. Nehemiya 9:6;

Abafilipi 2:9-11; Abaheburayo 1:6.

-Bakomeye kuruta umuntu, barakomeye ariko si abashobora vyose: Zaburi
103:20; 2 Petero 2:11

-Bishobora kuboneka canke kutaboneka: Guharūra 22:22; Abaheburayo 13:2.

-Bashobora kuduga no kumanuka baja no kuva mw'Ijuru: Itanguriro 28:12; Yohani 1:51

12. Ubusuku bw'abamarayika mw'Ijuru burimwo:

-Ugusenga: Ivyahishuriwe Yohana 4:8; 5:11-12; Yesaya 6:3; Zaburi 103:20; 148:1-21.

-Guhagarara twiteguye gukora ivyo Imana igomba: Zaburi 103:20-21

-Gukorera abantu bubaha Imana bapfuye muri Kristo Yesu: Yuda 9; Luka 16:22

-Guserukira abana mu buryo budasanzwe: Matayo 18:10.

-Kwishimira abemeye Inkuru Nziza: Luka 15:10.

13. Ubusuku bw'abamarayika kw'isi burimwo:

-Amahanga atwara: Daniyeli 10

-Gukorera abizera mu bihe vy'ikigeragezo: Matayo 4:11

-Gukomeza abizera: Luka 22:43

-Gusobanura ubugombe bw'Imana ku bantu: Zekariya 1:9; Daniyeli 7:16

-Kurinda abemera: Matayo 18:10.

-Kuyobora abemera: Ivyakozwe n'intumwa 8:26

-Guzana urubanza ku bantu ku giti cabo no ku mahanga: Ivyakozwe n'intumwa 12:23; Itanguriro 19:3; 2 Samweli

24:16; Ivyahishuriwe Yohana 16:10.

-Kuzana inyishu z'amasengesho: Daniyeli 9:21-22.

-Itangazo: Luka 1:11-20; Matayo 1:20, 21

-Imburi: Matayo 2:13

- Inyigisho: Matayo 28:2-6; Ivyakozwe n'intumwa 10:3-6; Daniyeli 4:13-17.
 - Ibiremesha: Ivyakozwe n'intumwa 27:23; Itanguriro 28:12
 - Guhishura: Ivyakozwe n'intumwa 7:53; Ab'i Galatiya 3:19; Abaheburayo 2:2; Daniyeli 9:21-27; Ivyahishuriwe Yohana 1:10.
 - Gushigikira: Matayo 4:11; Luka 22:43
 - Kuzigama: Itanguriro 16:7; 24:7; Kuvayo 23:20; Ivyahishuriwe Yohana 7:11.
 - Ukurinda: Zaburi 91:11
 - Gukiza: Guharūra 20:16; Zaburi 34:7; Yesaya 63:9; Daniyeli 3:28; 6:22; Itanguriro 48:16; Matayo 26:53; Ivyakozwe n'intumwa 12:1-19.
 - Gusambura: Ivyakozwe n'intumwa 12:20-23.
 - Gusabira: Zekariya 1:12; Ivyahishuriwe Yohana 8:3,4.
 - Gushitsa intambara ku bw'abizera: Kuvayo 33:2.
 - Kugira umwete mu kwamamaza ubutumwa bwiza: Ivyakozwe n'intumwa 10:1-3,5; 8:25
 - Guha ubushobozi ugusenga kwacu: Zaburi 148:2.
 - Aduherekeza mu rupfu: Luka 16:22; 1 Abakorinto 15:26
14. Ibikorwa vy'abamarayika vyo muri kazoza bizoba birimwo:
- Kugira uruhara mu kugaruka kwa Yesu: 1 Ab'i Tesalonike 4:16
 - Gukoranya abatoranijwe: Matayo 24:31
 - Imburi n'ukwamamaza mu gihe c'umubabaro: Ivyahishuriwe Yohana 14:6-9.
 - Gutandukanya ababi n'abagororotsi: Matayo 13:39 na 49
 - Gushitsa imanza: Ivyahishuwe 8,9, na 16
 - Kuboha Shetani: Ivyahishuwe 20
15. -Ntimubasenge.
- Kwanka abamarayika bamamaza "ubundi butumwa bwiza".
 - Ntimushavuze abamarayika.

IGICE CA GATANU: IVY'AMADAYIMONI

1. Ivy'amadayimoni, mu vy'idini rya gikirisu, ni inyigisho ya Shetani n'amadayimoni. Birimwo ukwiga ibiganiro nk'inkomoko ya Shetani, ikibanza yari afise kera, ukugwa kwiwe, ingaruka z'icaha ciwe, aho ari ubu, ibikorwa vyawe n'ingeso ziwe be n'amazina yiwe. Harimwo kandi ikibanza c'intango n'ukugwa kw'amadayimoni, kamere zayo, amazina yayo, imitunganirize y'inguvu z'amadayimoni, ibikorwa vyayo, n'aho Shetani n'amadayimoni bazoshika.

2. Mu ntango Shetani yaremwe n'Imana (Yohana 1:3; Ab'i Kolosayi 1:16).

3. Imana ntirema ikibi. Shetani yari atunganye igihe yaremwe n'Imana mu ntango, ariko yahawe umwidegemvyo wo guhitamwo iciza canke ikibi (Ezekiyeli 28:15).

4. Ezekiyeli 28:12-17. Igihe Shetani yaremwe mu ntango, yari umumarayika w'Imana. Yari umwe mu bagize umugwi w'abamarayika b'Abakerubi, mweranda, inkerebutsi, mwiza kandi atunganye. Yari indongozi mu bakerubi kandi yitwa umukerubi "umurinzi" canke "umupfukishizi". Izina ryiwe mu ntango ryari Lusiferi risobanura "uwutwara umuco" (Yesaya 14:12). Yari yasharijwe amabuye y'agaciro yashizwe mu nzahabu (Ezekiyeli 28:13; Kuvayo 28:15-11). Yarahawe ikibanza ku musozi mweranda w'Imana kandi biboneka ko yarongorwa mu gusenga (Ezekiyeli 28:13).

5. Yesaya 14:12-15 no muri Ezekiyeli 28:17.

6. Ukugwa kwa Satani mu kibanza ciwe c'ubumarayika kwabaye kubera ubwibone n'ubugararaji.

7. -NZODUGA nshike mw'Ijuru.

-NZOshira hejuru intebe yanje y'ubwami hejuru y'abamarayika b'Imana.

-NZOKWICARA no ku musozi w'ikoraniro.

-NZODUGA hejuru y'ibibanza vy'ibicu.

-NZOBA nk'Isumba vyose.

8. Shetani yipfuza kwigarurira uburaro bw'Imana; kwemerwa kungana; yipfuza gutwara ingabo z'abamarayika n'isi; yashaka ubuninahazwa bw'Imana; kandi yipfuza kwigarurira ijuru n'isi.

9. Ivyavuye mu caha ca Shetani harimwo:

-Ukwirukanwa mw'ijuru.

-Ugusesagura inyifato.

-Uguhindura ububasha.

-Igenewe ikiyaga c'umuriro.

-Uguhunga kw'abandi bamarayika b'Imana.

-Ukwinjira kw'icaha mw'isanzure ry'ikirere.

10. Shetani, mu buryo bw'impwemu, ariho mw'isi (Yobu 1:7; 1 Petero 5:8), ariko ntabwo ari hose, bisigura ko adashobora kuba ahantu hose kw'isi igihe kimwe nk'uko Imana ishobora.

11. Ibikorwa vya Satani vyama vyerekeye Imana, umugambi wayo n'abantu bayo. Azogutera mu bijanye no gusenga Imana, Ijambo ry'Imana, ingendo yawe ya gikirisu, n'igikorwa ukorera Imana.

12. Shetani ntameze nk'Imana, ntamenya vyose (azi vyose). Shetani si uwushobora vyose (ububasha bwose). Shetani arafise ubwenge, aranyegeza, arafise inyiyumvo, arafise ububasha, arahendana, arakaze, ni umunyarugomo kandi ni umuhendanyi.

13. Satani ameze nk'intare itontoma ishaka kukurotsa. Ntimumuhe ikibanza.

14. Mu ntango Imana yaremye abamarayika bose, bamwe muri bo baciye baba amadayimoni.

15. Amadayimoni mu ntango yari ameze nk'abandi bamarayika b'Imana bafise kamere n'ibibanza nk'ivy'abamarayika beza.

16. Igihe Shetani yagarariza Imana, igice c'abamarayika caragize uruhara mu kugarariza kwiwe. Imana yarabirukanye mw'Ijuru, hamwe na Satani. Ntibakiri ibiremwa vyiza vy'impwemu (abamarayika), ahubwo babaye ibiremwa bibi vy'impwemu (amadayimoni).

17. Umugwi umwe uriko urwanya Imana n'abantu bayo bo kw'isi n'umwete. Uwundi na we apfungiwe mu minyororo. Hariho amadayimoni afunguwe n'amadayimoni akora.

18. Shetani, yitwa «umuganwa» w'abadayimoni (Matayo 12:24).

19. Ni impwemu, zishobora kugaragara ziboneka, zishobora kuvuga, kwizera, gukoresha ubugombe bwazo, kwerekana ubwenge, zifise inyiyumvo, zifise kwemerwa, zifise inkomezi n'ukubaho birengeye ubw'abantu, zihoraho, zifise inyigisho zazo bwite, kandi ni mbi rwose.

20. Amadayimoni yitwa impwemu mbi, impwemu zihumanye, abadayimoni, n'abamarayika ba satani.

21. Ibihugu: Igihugu ni akarere canke ububasha bw'umwami. Shetani yashizeho umuganwa ku butegetsi bumwe bumwe. Umuganwa w'ububasha bw'Ubuperesi avugwa muri Daniyeli 10. Uko ni ko Shetani akora ku rugero rw'igihugu agira ico akoze ku ntwaro n'amahanga.

Ububasha n'abategetsi b'umwiza w'iyi si: Ivyo bice bibiri vy'amadayimoni biriko birakora mu mibano, mu vya politike no mu mico kama y'isi.

Ububisha bwo mu mpwemu mu bibanza vy'agaciro: Ibibanza vy'agaciro mw'Isezerano rya Kera niho ugusenga kwabera. Uko niko satani akora mu mibumbe y'idini yo kw'isi.

22. Bahuje: Ku bijanye n'umuntu yatwawe n'idayimoni vyanditswe muri Luka 8:30 amadayimoni yari yunze ubumwe mu ntumbero yabo, ari yo gufatwa n'uwo muntu. Ni ko biri no muri Matayo 12:45 no kuri Mariya Magdalena yari afise amadayimoni indwi (Luka 11).

16:9). Yesu yavuze ku bumwe bw'ububasha bw'amadayimoni (Matayo 12:26).

Bafise ingero zitandukanye z'ububisha: Ivyo bigereranywa n'umudayimoni yavuze ko azogarukana n'izindi mpwemu mbi (Matayo 12:43-45).

Bishobora guhindura ibikorwa vyavyo: Dayimoni muri 1 Abami 22:21-23 yatangaje ko azoba impwemu y'ikinyoma. Ivyo vyerekana ko atari umwe muri bo mbere kuko yavuze ngo "Nzoba...".

Ni ubwoko butandukanye: Hari ubwoko butatu bw'amadayimoni atera umubiri, ubugingo n'impwemu vy'umuntu: Impwemu mbi canke impwemu zihumanye, impwemu z'ubugoyagoye, n'impwemu z'ubugoyagoye.

23. Bakora cane kw'isi bayobowe na Shetani. Ibikorwa vyabo vyama vyerekeye Imana, umugambi wayo n'abantu bayo. Biragira ico bikoze ku bantu ku giti cabo, ku ntwaro, ku mahanga no ku rutonde rw'isi. Ziremesha ubugarariji zikongera zigaca ibara Imana n'abantu. Batera imbere ugusenga ibigirwamana, inyigisho z'ikinyoma, bagahuma abagabo n'abagore ukuri kw'Injili. Ayo madayimoni atera abatamera, akabatuma bakora ibikorwa bibi biteye ubwoba, bica, bakomeretsa, biyahura, n'ibindi, bitera ubwenge ingorane zo mu mutima, umubiri na wo ukagira ubugoyagoye bwo ku mubiri. Amadayimoni atera abemera mu kugerageza, mu guhenda, mu kwihebura no mu guhahaza. Bagerageza kukugumiza mu buja bw'ingeso mbi n'ubwoba. Bagushinja

bakagutuka, bagatera amacakubiri mu bantu b’Imana, bagatera umubiri wawe. Amadayimoni akoreshwa na Satani mu gutera Ijambo ry’Imana, ugusenga Imana kwawe, kugendana n’Imana, n’igikorwa ukorera Imana.

24. Ikuzimu--ikiyaga c’umuriro.

IGICE CA GATANDATU: IVY'IBITABO

1. Bibliologie ikomoka ku jambo ry’ikigiriki biblos risobanura “ibitabu”. Rivuga ukwiga Bibiliya nk’Ijambo ryanditse ry’Imana imwe rudende y’ukuri kandi nzima.
2. Ijambo «Ivyanditswe» rirakoreshwa kandi mu kwerekeza ku Ijambo ry’Imana. Iri jambo rikomoka kw’Ijambo ry’ikilatini risobanura "kwandika."
3. Ingingo zigishwa mu vy’Ivya Bibiliya zirimwo uguhishurirwa, uguhumerwa, ukutagira amahinyu, ugusobanurwa, ugumurikirwa, ugushirwa mu ngiro, n’imiterere y’Ijambo ry’Imana, hamwe n’ubumwe bwaryo n’ubudasa bwaryo, intumbero, n’ubuhinduzi butandukanye, ubuhinduzi, n’uguhindura amajambo.
4. Ijambo «uguhishurirwa» risigura gupfukura canke gupfukura. Ivyahishuriwe ni inzira Imana yimenyekanishamwo abantu biciye mu vyanditswe, Yesu Kristu, ibitangaro, iyerekwa, indoto, ivyaremwe n’ibindi.
5. Guhumerwa ni inzira Imana yakoresheje abanditsi b’abantu kugira ngo yandike Amajambo yayo biciye mu kwandika guhumerwa na Mpwemu. Guhumerwa kw’Ijambo mu majambo kwerekeza ku jambo ryose rihumerwa. Ivyiyumviro vy’abantu bose vyerekeye ko Bibiliya yose yahumetswe, atari ivyo bice gusa bivuga ku bibazo vy’ukwizera n’ibikorwa.
6. Ubutagira amakosa bw’Ijambo ni ukwemera ko ivyanditswe bitagira amakosa, vyaba vyerekeye ibibazo vy’idini, ivy’ubutaka canke ivy’amateka.
7. Ugushingira intahe Bibiliya ni ukwemera kw’Ishengero inkomoko n’ububasha bw’Imana vy’ibitabu mirongo itandatu na bitandatu vya Bibiliya.
8. Gusobanura ni uburyo Ijambo ry’Imana ritahurwa.
9. Ukwiye kwegera Ijambo ataco wiyumvira, ata migenzo canke imico kama. Utegerezwa gutahura ico umwanditsi yashaka kuvuga n’ingene gifitaniye isano n’ubuzima bwawe.

10. Umuco ni igikorwa ca Mpwemu gishoboza uwizera yavutse ubwa kabiri gutahura no gusobanura Ijambo ry'Imana.
11. Gushira mu ngiro Ijambo bisigura kureka Bibiliya ikavugana nawe ubwawe, ikakwigisha, ikakuremesha, ikakwemeza, ikayobora ubuzima bwawe.
12. Isezerano rya kera n'irishasha.
13. Isezerano rya kera n'irishasha.
14. Ibitabo 66.
15. Ivyagezwe, amateka, imivugo, ubuhanuzi.
16. Injili, amateka, amakete, ubuhanuzi.
17. Amata y'Ijambo n'inyama z'Ijambo. Amata y'Ijambo ni ukuri kw'ishimikiro kworoshe gutahura. Inyama y'iryo jambo yerekeza ku nyigisho zikomeye cane zo mw'Ijambo ry'Imana zizana ugukura mu vy'impwemu.
18. Logos, ni ukuvuga ijambo ry'Imana ryose. Ni uguhishurirwa gushitse kw'ivyo Imana yavuze.
19. Rhema, ryerekeza ku jambo ry'Imana ryihariye ryerekeye ikintu kidasanzwe.
20. Bibiliya irahurikiye hamwe mu birimwo no mu nsiguro.
21. Ubutandukane bisigura ko Bibiliya ifise ubudasa.
22. Ivyinshi mw'Isezerano rya Kera vyanditswe mu giheburayo kiretse ibice bimwe bimwe vyo mu gitabu ca Daniyeli na Nehemiya vyanditswe mu kinyaaramu. Isezerano rishasha ryanditswe mu kigiriki.
23. Insobanuro ni ubuhinduzi bw'ivyanditswe vy'intango. Ijambo "version" risigura Bibiliya yanditswe mu rurimi rutandukanye n'urwo Ijambo ry'Imana ryanditswemwo mu ntango. Hari ubwoko bubiri nyamukuru bw'ubuhinduzi bwa Bibiliya: Ubuhinduzi n'ubuhinduzi buhinduwe.
24. Uguhindura ni ukwihatira guserura ivyo amajambo y'ikigiriki, igiheburayo n'ikinyaaramu avuga mu vy'ukuri. Ritanga hafi uko bishoboka kwose ubuhinduzi bw'ijambo ku rindi. Amajambo y'inyongera yinjizwa gusa igihe bikenewe kugira ngo umusomyi atahure insobanuro.
25. Guhindura amajambo ntirigerageza guhindura ijambo ku rindi. Rihindura icyumviro ku cyumviro. Guhindura amajambo ni ugusubiramwo insobanuro

y'igisomwa. Impinduro zihinduwe mu majambo yindi ziroroshe gusoma no gutahura kubera ko zanditswe mu majambo no mu ndimburo zo muri iki gihe, mugabo si ubuhinduzi nyabwo bw'Ijambo ry'Imana.

26. Ijambo ry'Imana:

-Ni ngirakamaro mu kwigisha, mu guhana, mu gukosora no mu kwigisha: 2 Timoteyo 3:16-17.

-Bizana ukwemera ubutumwa bw'Injili: Ivyakozwe n'intumwa 4:4.

-Asukura: Yohana 15:3; Abanyefeso 5:26

-Bizana ubugingo budashira, nitwavyumva tukavyemera: Yohana 5:24.

-Ni ryo shingiro ry'urubanza rw'ibihe bidahera: Yohana 12:48

-Ikoreshwa mu kwirukana impwemu zihumanye: Matayo 8:16; Luka 4:36

-Ikurikirwa n'ibimenyetso vy'igitangaza kandi yemeza abantu ukuri kw'Injili: Mariko 16:20

-Itanga icizigiro c'agakiza: 1 Yohana 1:2-6.

-Izana ubumenyi bwo kuvuka ubwa kabiri: 1 Petero 1:23; Zaburi 119:41

-Ishingira intahe ukuri kw'Inkuru Nziza: 1 Yohana 5:7.

-Yeza uwizera: 1 Timoteyo 4:5.

-Itanga icizigiro: Zaburi 130:5; 119:49,81

-Izana gukira: Zaburi 107:20

-Ikurinda inzira y'umuranduzi: Zaburi 17:4.

-Ni impwemu n'ubuzima: Yohana 6:63

-Bizana umunezero n'uguhimbarwa: Yereimiya 15:16.

-Kwongera ukwizera: Abaroma 10:17

-Ibihumuriza: 1 Ab'i Tesalonike 4:18, Zaburi 119:50,52.

-Azana intungamubiri yo mu mpwemu: 1 Timoteyo 4:6.

-Azana isengesho ryishuwe: Yohana 15:7.

-Ni urufunguzo rwo kuroranirwa: Yosuwu 1:8.

- Umuhezagiro, nitwawumva tukawukurikiza: Luka 11:28.
- Izana imihezagiro iyo igumyeho ikavuma iyo itagumyeho: Gusubira mu vyagezwe 28
- Ni intwari mu gihe c'ikigeragezo: Matayo 4
- Ihindura ubugingo: Zaburi 19:7.
- Agira ubwenge abasanzwe: Zaburi 19:7.
- Amurikira: Zaburi 19:8.
- Igabisha: Zaburi 19:11
- Bizana impembo nini: Zaburi 19:11
- Yemerera kwinjira mw'Ijuru: Ivyahishuriwe Yohana 22:14
- Azana umugisha wo kugendera mu bugororotsi: Zaburi 119:1-3.
- Igutuma urusha ubwenge abansi bawe, abigisha, n'aba kera: Zaburi 119:98-104.
- Ivyura: Zaburi 119:25
- Birakomeza: Zaburi 119:28
- Ni ishingiro ry'imbabazi ziwe: Zaburi 119:58.
- Bizana umunezero: Zaburi 119:92
- Itanga ugutahura kworoshe: Zaburi 119:130,104,169
- Arakiza: Zaburi 119:170

27. Kubera ko Ijambo ry'Imana rihambaye cane ku bijanye n'iherezo ry'ibihe bidahera ry'abantu bose kandi kubera ko Yesu aritegetse, abemera bafise ibanga ryo kurimenyesha isi yose. Imana igushiramwo Ijambo ryayo kugira ngo ushobore kuribwira abandi. Nimba wigishijwe mw'Ijambo ry'Imana, rero urafise ibanga ryo kwigisha abandi. Ubwirizwa kwamamaza Ijambo kw'isi yose. Ntuzovuga amajambo yawe, ahubwo uvuge amajambo yiwe. Ntuzogira isoni z'Ijambo kandi ukwiye kwigisha Ijambo abana bawe.

IGICE C'INDWI: UBWO GUKORA IBIBAZO

1. Ijambo ry'ikigiriki hamartos risobanura icaha.

2. Insobanuro za Bibiliya z'icaha, inkomoko y'icaha, ingene icaha caje mw'isi, umuntu n'akameremere k'icaha k'ishimikiro, umuti w'ingorane y'icaha, urubanza n'igihano c'icaha, n'ugukurwaho kw'icaha ku mpera . y'igihe.

3. -Icaha gisobanurwa ngo "kubura ikimenyetso" c'ubugororotsi bw'Imana, biciye mu kurenga amategeko yayo canke mu kugarariza ubutegetsu bwayo.

-Ububisha bisigura kugira umutima mubi wo gukora ububisha. Ni ugusuzugura mu bwenge ubugororotsi, ubutungane, ukuri n'ingeso nziza.

-Ukurenga ku mategeko bisigura kurenga ku mategeko. Ni nk'aho umuntu ajabuka umurongo ata burenganzira afise bwo gucako, agatera akarere kabujijwe, akajabuka urubibi ruri hagati y'ikibi n'iciza.

-Ugutagororoka bisigura ukurenganya, ukugabitanya, ukugabitanya, ububeshi, n'ubuhendanyi.

-Ukutubaha Imana bisigura ukudahemuka, ububisha, no gusuzugura Imana rwose. Ni uguvura

Imana nk'aho itabaho. Ukutubaha Imana si co kimwe n'ukutemera Imana, ukwizera ko ata Mana iriho. Ubutubaha Imana ni ukumenya ko hariho Imana, yamara ukayirengagiza rwose n'amategeko yayo.

-Ububisha bisigura kuba uwutagira amategeko, haba ata mategeko canke urenga ku mategeko.

-Ukutumvira ni ikinyuranyo c'ukugamburuka. Bisigura kwirengagiza Imana n'ivyagezwe vyayo.

-Trespass bisigura kuva mu nzira igororotse ukajabuka urubibi uva mu vyiza uja mu bibi. Ni nk'aho woba uri ku mutungo w'uwundi aho utari uwawe.

4. Ikibi cariho imbere y'uko umuntu aremwa. Icaha catangujwe na Lusiferi, azwi kandi kw'izina rya Satani. Bibiliya yandika ko Lusiferi yari umumarayika adasanzwe, mu ntango yaremwe n'Imana atunganye. Lusiferi yaracumuye igihe yagerageza gutegura ubugararizi ku Mana.

5. Kw'isi, Lusiferi (uwahavuye yitwa Satani) yarabandanije kugarariza Imana amaze kwirukanwa mw'ijuru. Igihe Imana yarema umugabo n'umugore bambere (Adamu na Eva), satani yabarongoye gucumura ku Mana. Ubwo

bugarariji rimwe na rimwe bwitwa «ugugwa kw'umuntu», bisigura ko umuntu yavuye mu kugororoka aja mu caha. Biranditswe mw'Itanguriro ikigabane ca kabiri n'ica gatatu.

6. Eva yishize mu kibanza yari gushobora kugeragezwamwo--hafi y'igiti cari kibujijwe. Yaciye yumviriza uwo mwansi, ari we Shetani. Inyuma y'aho, yaravye n'umutima ukunze ivyo Imana yari yarabujije. Hanyuma Eva afata ivyamwa vy'ico giti ararya. Yarasangiye ivyo Imana yari yise ICAHA. Ivyavuyemwo vya nyuma ni uko icaha ciwe cakoze kuri Adamu igihe yamuha ivyamwa maze akaryarya.

7. -Kumenya iciza n'ikibi: Ubwo nyene inyuma y'ugugwa, Adamu na Eva ntibari bakiri mu mvo y'ukutagira icaha. Bamenye itandukaniro riri hagati y'iciza n'ikibi maze bamenya ko bari gusa kandi ko ari abanyavyaha (Itanguriro 3:7).

-Ukwigira umugororotsi: Adamu na Eva bagerageje gukora impuzu mu mababi y'umusukoni ariko ni ikigereranyo (akarorero k'inyuma) k'ico umuntu agerageza gukora mu vy'impwemu. Kubera ko tubona ko turi abanyavyaha, turagerageza kwigira neza biciye mu kwiteza imbere.

-Ubwoba n'isoni: Igihe Imana yaza kugendagenda no kuvugana na Adamu na Eva, barinyegeje mu nsoni n'ubwoba (Itanguriro 3:10). Isoni n'ubwoba ni inyiyumvo z'ishimikiro zivamwo izindi nyishu mbi z'inyiyumvo.

-Ugutandukana n'Imana: Imana ntiyikuye mu maso y'umuntu, ahubwo ni umuntu yikuye ku Mana. Adamu na Eva baragerageje kwihisha Imana.

8. -Igishushanyo c'umubiri cahindutse: Igishushanyo c'umubiri Shetani yakoresheje mu kugerageza caravumwe. Inzoka mu ntango yagenda igororotse, ariko kuva ico gihe yagenda izunguruka ku nda mu nkungugu.

-Urwanko hagati ya Satani n'umuntu: Aho ni ho hatanguye ico twita «intambara yo mu mpwemu», aho Satani arwanira ubugingo bw'umuntu.

-Umutwe ujanjaguwe: Ico gihano ku nzoka mu vy'ukuri ni umuhango umuntu w'umunyavyaha. Naho Shetani yo «kumenagura igitsintsiri» c'umuntu mu vy'impwemu biciye mu caha, uruvyaro (uruvyaro) rwova ku mugore rwomenagura umutwe wa Shetani (Itanguriro 3:15).

9. -Gukora urushe: Imbere y'icaha Adamu yari afise ubutaka n'umunezero, ariko ubu ategerezwa gukora cane. Ivu ryari rimeze neza kandi ritagiramwo ibikoko canke icatsi kibi, ryacyiye ryuzura amahwa n'ibitovu.

-Urupfu: Igihano c'urupfu rw'akameremere.

10. -Umubabaro mu kuvyara: Umuvumo w'ububabare n'umubabaro washizwe ku kuvyara umwana.

-Kuyobokera umugabo wiwe.

11. Babujijwe kwinjira mw'itongo ryiza ry'i Edeni.

12. Kubera ukugwa kw'umugabo n'umugore wa mbere, icaha cakwiriye abantu bose. Ivyo bisigura ko umuntu wese avuka aragwa kamere y'ishimikiro y'icaha. Nk'uko nyene kamere z'umubiri ziragwa, ni ko n'akaranga k'impwemu k'icaha nyamukuru karagwa. Umuntu wese yaracumuye kandi ahanganye n'ibihano vy'urupfu rw'umubiri n'urw'impwemu.

13. Biciye mu kwihana ibikorwa vyapfuye no kwemera Yesu Kristu nk'Umukiza wawe bwite urashobora "gukizwa" ibihano vy'icaha. Umuti w'ingorane y'abantu y'icaha ni ugucungurwa biciye kuri Kristo (Abaroma 5:12-21; Abaroma 7:21-25; Abakolosayi 2:13-15).

14. Bose bakwiye gucirwa urubanza kubera icaha, yamara Kristo akiza abamwizigiye ngo baronke ubuzima budahera n'imbabazi z'ivyaha (Yohana 3:16). Abemera bacumura bashobora gucirwa urubanza n'Umukama kugira ngo babakosore, yamara ntibatakaze agakiza kabo igihe cose bacumuye (Abaroma 8:37-39; Abanyefeso 2:8-9). Abatizigira Kristo baronka igihano c'ibihe bidahera nk'urubanza rwabo (Matayo 25:46). Urupfu rw'impwemu, urupfu rw'umubiri, n'urupfu rw'ibihe bidahera, vyose ni ibihano vy'icaha, nk'uko biri n'imibabaro imwe imwe muri ubu buzima. Ariko birenze ikibazo, urupfu rw'ibihe bidahera ni co gihano c'icaha gikomeye kuruta ibindi vyose umuntu yokwiyumvira kuko nta kindi gihano co gusubirana n'Imana kuko kivamwo ugutandukana n'Imana ibihe bidahera (2 Ab'i Tesalonike 1:8-9).

15. Ibihano vy'icaha c'abizera batavyatura birimwo:

- Atakaza umunezero n'amahoro: Ab'i Galatiya 5:22.
- Kuba intambanyi mu vy'impwemu ku bandi: 1 Yohana 2:10.
- Kubuza amasengesho yabo: 1 Yohana 3:19-22.
- Gubabaza Mpwemu Yera: Abanyefeso 4:30.
- Kwiyumvamwo isoni iyo Umwami azogaruka: 1 Yohana 2:28.
- Gutakaza ubumwe n'Imana n'abandi bizera: 1 Yohana 1:6.
- Indero iva ku Mana kubera icaha gikomeye: Abaheburayo 12:6.
- Indero y'Ekleziya ku vyaha bimwe bimwe: 1 Ab'i Korinto 5:4-5.

16. Ku muhero w'ibihe nk'uko tubizi, Imana izokuraho umuvumo kandi icaha ntikizosubira kubaho (Ivyahishuriwe Yohana22:3).

IGICE C'UMUNANI: IVY'IBIMENYETSO

1. Soteriologie ni igice c'ivy'idini rya gikirisu gisuzuma agakiza. Soteriologie ivuga ku gikorwa cose c'agakiza ka Bibiliya--ivya kera, ubu n'ivya kazoza.
2. Bimwe mu bibazo bihambaye vyasuzumwe muri Soteriologie ni ibi bikurikira:
 - Agakiza ni iki?
 - Ni kuki agakiza gasabwa?
 - Agakiza kadondorwa gute mu vyanditswe?
 - Ni izihe nsobanuro z'amajambo yo muri Bibiliya afitaniye isano n'agakiza?
 - Umuntu akizwa gute?
 - Abantu bakijijwe gute mu bihe vy'isezerano rya kera?
 - Mbega kubatizwa birakenewe kugira umuntu aronke agakiza?
 - None abatari bumvise Inkuru Nziza boba bameze gute?
 - Mbega umuntu yoshobora gutakaza agakiza kiwe?

3. Turakijijwe “uburake,”--urubanza rw’Imana ku caha (Abaroma 5:9; 1 Ab’i Tesalonike 5:9) n’ingaruka z’icaha arizo gutandukana n’Imana ibihe bidahera--urupfu rwo mu mpwemu (Abaroma 6:23) .

4. Iyo wihanye ukemera Yesu Kristo nk’Umukiza, urakizwa ivyaha vya kera. Uko urondera imbabazi ubudasiba (igice c’isengesho ry’Umukama rya misi yose) urakizwa ivyaha muri iki gihe. Muri kazoza, uzokurwa mu maso y’icaha igihe uzokwinjira mu bihe bidahera ngo ubane n’Umukama ibihe bidahera.

5. Agakiza karakenewe kubera ukugwa kw’umuntu mu caha mu ntango, ingaruka mbi z’icaha, n’uko kamere y’icaha y’ishimikiro yashikirijwe abantu bose kuva ico gihe (Itanguriro 3; Abaroma 5; 1 Ab’i Korinto 15). Bibiliya yigisha ko bose bacumuye kandi ntibashitse ku mugambi w’Imana wo mu ntango ngo ubuninahazwa bwayo buboneke muri twebwe. Mu kameremere kacu, turi «abana b’ishavu» kandi twapfuye mu bicumuro no mu vyaha (Abanyefeso 2:1-3). Agakiza karakenewe kugira umuntu ababarirwe ivyaha no gushika imbere y’Imana ubu no mu bihe bidahera .

6. -Gutakaza ubutagira icaha. Ubwo nyene inyuma y’ugugwa, Adamu na Eva ntibari bagifise icaha. Bamenye itandukaniro riri hagati y’iciza n’ikibi, baratahura ko ari abanyavyaha (Itanguriro 3:7).

-Gutakaza ubucuti n’Imana. Imana ntiyikuye imbere y’umuntu, ahubwo umuntu niwe yikuye ku Mana. Igihe Imana yaza kugenda no kuvugana na Adamu na Eva nk’uko bisanzwe, barayihisha.

-Gutakaza ukumererwa neza mu mutima. Adamu na Eva barashikiwe n’isoni n’ubwoba (Itanguriro 3:10). Ubwoba bw’akazoba n’isoni kubera kahise ni inyiyumvo z’ishimikiro ari zo zituma izindi nyishu mbi zose z’inyiyumvo zitera.

-Gutakaza ukugororoka kw’Imana. Adamu na Eva bagerageje gukora impuzu mu mababi y’umusukoni ari co kigereranyo (ikigereranyo) c’ico umuntu agerageza gukora mu vy’impwemu. Kubera ko tubona ko turi abanyavyaha, turagerageza kwigira neza. Twiyumvira ko kwiteza imbere bizokuraho icaha cacu (Itanguriro 3:7), ariko ukwigira ubugororotsi kwacu ntigukwiriye nk’uko amababi y’umusukoni yari gupfuka Adamu na Eva: «Ariko twese turi nk’ikintu

gihumanye kandi ukugororoka kwacu kwose ni nk'uko . ibitambaro vy'umwanda" (Yesaya 64:6, KJV).

-Gutakaza ubucuti bwiza n'abandi. Igihe Adamu yashikirwa n'ivyaha vyabo, yaciye atera Eva icaha, na we aca atera icaha inzoka. Gutyo, turabona imigenderanire ya mbere yo mu muryango idakora neza igaragara. Nta gihe kirekire cane kiri mu nkuru ya Bibiliya imbere y'uko ubwicanyi bwa mbere buba igihe umuhungu wabo Kayini yica mwenewabo Abeli.

-Gutakaza ubuzima budahera. Adamu na Eva ntibari kwigera bapfa iyo icaha kitaza mw'isi. Ubuzima budahera bwazimijwe n'icaha, catumye urupfu rw'umubiri ruza mw'isi. Bibiliya ivuga ko bose bazopfa ku mubiri ariko, ikiruta vyose, itegeka ko ingaruka y'icaha ari urupfu rw'impwemu biciye mu gutandukana n'Imana ibihe bidahera.

7. -Ubutagira icaha buragaruka. Intumwa Paulo, mbere yitwa Sawuli, yari yaratoteje yongera yica abizera imbere y'uko ahindukirira Kristo. Yamara mu Vyakozwe n'intumwa 20:26 havuga ko yatangaje ati: "Ndabamenyesha uno musu ko nta caha mfise ku maraso y'abantu bose". None ivyo yari kubivuga gute? Kuko Paulo yari yarabonye agakiza biciye kuri Yezu Kristu. Kubera ko Paulo yari yarasavye imbabazi kandi akemera ikimazi ca Kristu ku bw'ivyaha vyawe, yari umwere imbere y'Imana.

-Ubucuti n'Imana burasubirana. « Ariko ubu muri Kristo Yesu, mwebwe abari kure kera, mwegerejwe n'amaraso ya Kristo » (Abanyefeso 2:13, NIV).

-Ukumererwa neza mu mutima kuragaruka. Yezu yarahanganye n'ubwoba n'isoni vyava ku caha. Yamenyesheje ati: "Ndabasigiye amahoro; amahoro yanje ndabahaye. Sindabaha nk'uko isi itanga. Ntimuhagarike umutima, ntimuhagarike umutima" (Yohani 14:27, NIV).

-Ukugororoka kw'Imana kuragaruka. « Kuko abumva ivyagezwe atari bo bagorotse imbere y'Imana, ariko abakurikiza ivyagezwe ni bo bazokwitwa abagorotsi » (Abaroma 2:13, NIV).

-Imigenderanire myiza n'abandi irasubiraho. «Turazi ko twavuye mu rupfu tuja mu buzima, kuko dukunda bene wacu» (1 Yohana 3:14, NIV).

-Ubuzima budahera buragaruka. Biciye kuri Yesu, urashobora kugarukana ubuzima budahera. Umubiri wawe w'umubiri uzopfa umusi umwe, ariko uzobandanya kubaho ibihe bidahera n'Imana (Yohana 3:16-17).

8. Gereranya inyishu yawe n'igice kiri muri iki gice citwa "Uko Agakiza Kadondorwa mu Vyanditswe".

9. -Ugutora abana. Gutora abana vyerekeye ingingo y'Imana yo kudugira abagize umuryango wayo. Ni Dawe wa twese wo mw'ijuru, twitwa abana b'Imana, kandi turi abavukanyi mu vy'impwemu n'abandi bizera vy'ukuri bose.

-Impongano. Iri jambo ryerekeza ku rupfu rwa Yesu ku musaraba rwahongereye--canke rwahinduye--ivyaha vy'abantu.

-Uguhinduka. Guhinduka bisigura "guhindukira." Iyo rikoreshejwe mu bijanye n'ukwihana kwa Bibiliya, risobanura "guhindukira ukava mu nzira mbi ukaja mu nzira igororotse."

-Ukwizera ku Mana. Ukwizera Imana kuri ku rutonde rw'Abaheburayo 6 nk'ingingo ngenderwako y'ishimikiro ya kabiri y'ukwizera kwa gikirisu. Kwihana ibikorwa vyapfuye bitegerezwa gufatanywa n'ukwizera Imana kugira ngo umuntu akizwe.

-Uguhimbazwa. Uguninahazwa kuzoba igihe uzoronka umubiri wawe wazutse maze winjire mu bihe bidahera.

-Ugutsindanishirizwa. Iyo wihanye icaha ugafata ingingo yo kuva mu nzira zawe z'icaha, ivyo bishinga ubucuti bubereye n'Imana. Ubwo bucuti bugororotse canke uguhagarara neza imbere y'Imana vyitwa «ugutsindanishirizwa» kandi bishoboka biciye ku rupfu n'izuka ry'Umukama wacu Yesu. Utsindishirizwa, canke uzanywe mu bucuti bubereye n'Imana, na Yesu Kristu.

-Uguhongerera. Insobanuro y'ishimikiro y'iri jambo ni «uguhazwa», bisobanura ko urupfu rwa Yesu rwahaze ukugororoka kw'Imana mu bijanye n'ikimazi cuzuye c'ivyaha vy'abantu bose.

-Ugusubiza hamwe. Umuntu yari amaze gutandukanywa n'Imana kubera icaha, ubu arashobora kuyishikira biciye ku rupfu rwa Yesu Kristu. Ugutandukana kwatewe n'icaha kwaciwe n'inkuka y'amaraso ya Yesu yadusubije hamwe n'Imana.

-Ugusubira kuvuka. Gusubira kuvuka vyerekana igikorwa aho abantu bapfuye mu vy'impwemu bahindurwa bazima biciye mu gakiza. Ijambo rikoreshejwe muri Tito 3:5, ariko ico cyumviro cigishwa ahandi biciye mu majambo «kuvuka

avuye hejuru» (Yohana 3) n'«kuvuka ubwa kabiri» (1 Petero 1). Biravugwa mu buryo burambuye mu vyanditswe bikurikira: Yohana 1:12-13; 3:3; Tito 3:5-9; Yakobo 1:18; 1 Petero 1:3; 2 Ab'i Korinto 5:17 .

-Ukwihana. Insobanuro nyamukuru y'ijambo «kwihana» ni uguhindura umutima bivamwo uguhinduka mu bikorwa vyo hanze, uguhindukira ukava mu caha ukaja ku Mana no ku kugororoka. Ukwo « guhindukira » kwemeza ihinduka ry'imbere ryabaye.

-Ukwezwa. Kwezwa birimwo ibintu bitatu: Twejejwe mu gihe c'uguhinduka, tumenyeshwa ko turi beranda mu buryo butegekanijwe n'amategeko imbere y'Imana (1 Ab'i Korinto 6:11). Muri iki gihe turiko twezwa uko turiko turahindurwa tukaba ishusho y'Umukama (2 Ab'i Korinto 3:18). Mu gihe kizozwa, tuzokwezwa bimwe bishitse uko twinjira imbere y'Umukama ibihe bidahera. Umuzi w'iryo hinduka uri mu bucuti dufitaniye na Kristo (Abaroma 6:3-4), kandi iyo nzira ntiyigera irangira muri ubu buzima (Abafilipi 3:12-13). Tubwirizwa gushimikira ku gutungana (1 Petero 1:15-16) mu kwica n'ibigirankana kamere y'umubiri (Abakolosayi 3:5) no kwambara ubwenge n'inyifato za Yezu Kristu (Abaroma 13:14).

10. Bibiliya ivuga ko bose bacumuye, ntibashikira ubwiza bw'Imana (Abaroma 3:23).

Ivyaha vyawe vyatumye haba itandukaniro hagati yawe n'Imana (Yesaya 59:2), iherezo ryavyo ni urupfu rwo mu mpwemu (Abaroma 6:23). Inzira yonyene yo kubisohokamwo ni ukwizera Kristo (Abanyefeso 2:8-9; Abaroma 5:1). Yesu yapfiriye ivyaha vy'isi (1Yohana 2:2). Ni we nzira yonyene igana ku Mana Data (Yohani 14:6). Afise ububasha bwose mw'ijuru no mw'isi (Matayo 28:18), harimwo n'ubushobozi bwo guharira ivyaha kuko yikoreye ivyaha vyose vy'abantu ku musaraba kugira ngo abamwizigiye bakizwe (1 Petero. 2:24) . Kugira ukizwe utegerezwa kwizera ko Yesu yapfiriye icaha cawe, watura kandi wihane icaha cawe, ukamwemera nk'ikimazi c'icaha cawe. Wakijijwe n'ubuntu bw'Imana biciye mu kwizera.

11. Bibiliya iratomora neza ko agakiza kaba ku buntu, ku kwizera (Abanyefeso 2:8-9), no kuri Yesu Kristo (Yohana 3:16; Ivyakozwe n'intumwa 4:12).

Mw'isezerano rya kera, abantu bakijijwe mu kwitega umusaraba igihe cose batanga ikimazi c'icaha. Mw'isezerano Rishasha, turasubira kuraba umusaraba mu kwizera. Nta bimazi bikenewe, nk'uko Yesu yarishe ikimazi gihambaye kuruta ibindi vyose ku bw'icaha.

12. Agakiza gashingiye ku kwizera gusa, rero kubatizwa mu mazi ntibisabwa kugira ngo umuntu akizwe. Akarorero k'igisuma ku musaraba cemeza agakiza kava mu kwizera gusa uretse ukubatizwa (Luka 23:39-43). Ibatisimu mu mazi ni itegeko ry'ishengero, kandi abemera bakwiye gukurikira akarorero Yesu yatanze n'itegeko yatanze ku bijanye n'ibatisimu. Ni insiguro y'inyuma y'ihinduka ry'imbere ryabaye biciye mu vyo umuntu yavutse bushasha.

13. Kubera ko Bibiliya itavuga mu buryo budasanzwe kuri ico kibazo, ntidushobora kuvuga ikintu cose ku bijanye na co. Ariko rero, ko Bibiliya ivuga ko agakiza kava kuri Yesu gusa, kandi ko umuntu ategerezwa kwakira Kristo nk'Umukiza kugira ngo akizwe, rero twashobora gushika ku cyumviro kibereye c'uko abatumvise ubutumwa bwiza bazimiye.

14. Hariho impaka nyinshi mu bakristo ku vyerekeye nimba umuntu ashobora gutakaza agakiza kiwe. Hari bemera yuko ubuzima bw'icaha canke kwanka ivyo wari warasezeranye mbere bishobora gutuma utakaza agakiza kawe. Bashingira ivyo bemera ku Baheburayo 5:29 no ku bindi bice nk'Ivyahishuriwe Yohana 3:5. Abandi bemera ko "umuntu yakijijwe rimwe, azokizwa imisi yose" bishingiye ku Baroma 8:1, 37-39 n'ibindi bice. Bigisha yuko umuntu yizeye Kristo vy'ukuri adashobora kwigera atakaza ukwizera kwiwe. Ivyo rimwe na rimwe vyitwa "umutekano w'ibihe bidahera".

15. Ikintu gihambaye cane mu mpari zijanye n'uko umuntu ashobora gutakaza agakiza kiwe canke atariko ni iki: Umaze kwegurira Kristo ubuzima bwawe, umukorere wumvira ubuzima bwawe bwose niho uzokwizigira agakiza kawe kandi . ubuzima budahera.

IGICE C'ICENDA: IVY'ISHENGERO

1. Ecclesiologie ni inyigisho y'ivy'Imana yerekeye imiterere n'akameremere k'Ishengero rya gikirisu ari ryo mubiri w'isi yose ugizwe n'abizera Kristo vy'ukuri bose.

2. Ingingo zisanzwe zirimwo ingene Ishengero ryatanguye, imitunganirize y'Ishengero, intumbero yaryo, amategeko y'Ishengero, imvugo ngereranyo zidondora Ishengero, n'aho Ishengero rizoshika.

3. Ishengero ryatanguye ku musu wa Pentekoti nk'uko bivugwa mu Vyakozwe n'intumwa 2. Raba kandi Yohana 16:13; 14:16-17; 16:26-27; na Matayo 16:18 kugira ngo ubone ibice bifitaniye isano n'ivyo. Ishengero ryadutse inyuma y'ukuza kwa Mpwemu Yera aciyemwo abemera b'ukuri bose babatizwa mu buryo bw'impwemu ngo babe Umubiri umwe.

4. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro citwa "Ishirahamwe Ry'Ishengero" muri iki gice.

5. Intumbero y'Ishengero ni ugushitsa inshingano ya Yesu mu kwamamaza ubutumwa bwiza kw'isi yose. Gutyo, ubutumwa bwiza ni bwo bushingiyeko intumbero y'Ishengero kandi bugomba kugaragara mu buzima n'ibikorwa vy'abanywanyi baryo. Ishengero ni iryo gusenga, gushemeza, guhimbaza no gusenga Imana imwe y'ukuri kandi yashinzwe gushinga no guha ibikoresho abizera bashasha mu kwemera.

6. Mpwemu Yera aratanga ingabire z'impwemu kugira ngo Ekleziya ishobore kurangura ubutumwa bwayo.

7. -Oya, Yesu ntiyari yacumuye. Yari atagira icaha, ariko yariko aratanga akarorero ku bemera.

-Oya. abana bato ntibakwiye kubatizwa kuko batatahura insobanuro y'itegeko.

-Yesu yaribijwe, kandi iyo bishoboka dukwiye gukurikiza akarorero kiwe.

-Igihe inyigisho zibereye zitangwa kandi zigatahurwa n'uwurondera.

-Ibatisimu ya rukristo irafise akamaro kuko n'ikimenyetso c'urupfu n'izuka rya Yesu. Bigereranya urupfu ku caha uko wibizwa muri iyo "mva" y'amazi n'ukuzuka mu buzima bushasha bubereye Imana mu bugororotsi uko uva mu mazi. Uwizera azuwe mu mazi kugira ngo abeho ubu buzima bushasha ivyo

ntabigira mu bubasha bwiwe bwite. Ubuzima bushasha bubeshwaho n'ububasha bw'Imana, ubwo bubasha nyene bwazuye Yesu mu mva.

-Ibisabwa muri Bibiliya kugira umuntu abatizwe nk'umukristo ni inyigisho, ukwihana, ukwemera, n'ijwi ryo mu mutima ryiza ku Mana.

8. -Ni mu gihe c'uguhimbaza Pasika ku mugoroba w'imbere y'urupfu rwiwe, niho Yezu yashizeho iryo tegeko ry'abizera.

-Iri tegeko rizwi kw'izina ry'Ifunguro ry'Umukama ry'Umugoroba, ni igice kigize ugusenga kwa gikirisu kuko risubira inyuma ku rupfu n'izuka ry'Umukama, rikaba ryiteze ukugaruka kwiwe muri kazoza.

-Bariko bahimbaza Pasika yari umusi mukuru mweranda kuruta iyindi yose mu mwaka w'idini ry'Abayuda. Rwari ryibutsa icago ca nyuma cashikiye Misiri igihe imfura z'Abanyamisiri zapfa, Abisirayeli na bo bakarokoka kubera amaraso y'umwagazi w'intama yamijagiwe ku nkingi z'imiryango yabo.

-“Uyu ni umubiri wanje watanzwe ku bwanyu; mukore ivyo kugira ngo munyibuke.’ Na we nyene, bamaze gufungura, afata igikombe, aravuga ati: ‘Iki gikombe ni isezerano rishasha ry'amaraso yanje, amenetse ku bwanyu.’”

-Umutumwa Paulo yanditse kuvyerekeye Ifunguro ry'Umukama ati: «Nuko rero uwurya umukate w'Umukama canke uwunywa igikombe c'Umukama mu buryo butabereye, azoba acumuye ku mubiri n'amaraso vy'Umukama. aya umukate akanywa igikombe Ku muntu wese aya akanywa ata. kwemera umubiri w'Umukama aya, akanywa urubanza kuri we ubwiwe» (1 Ab'i Korinto 11:27-29).

-Gufungura umukate n'igikombe mu buryo butabereye bisigura kwirengagiza insobanuro nyayo y'uwo musu mukuru no kwirengagiza igiciro gikomeye Umukiza wacu yatanze kugira ngo turonke agakiza. Bishobora kandi gusobanura kureka uwo mugigwa ukaba umugenzo upfuye kandi usanzwe canke gusangira Ifunguro ry'Umukama ry'Umugoroba n'icaha umuntu atavuze. Mu gukurikiza amabwirizwa ya Paulo, dukwiye kwisuzuma imbere yo kurya umukate no kunywa igikombe kugira ngo twiyemeze neza ko ivyaha vyacu vyababariwe kandi ko imvo zacu zisukuye.

-Tubwirizwa kubandanya iri tegeko gushika Umukama agarutse. Umuvinyu n'umukate Yezu yakoresheje mu mfungurwa za nyuma n'abigishwa biwe, vyari ibigereranyo vyerekana umubiri wiwe n'amaraso yiwe.

9. -Umubiri wa Kristo: 1 Abakorinto 12:12-27; Abaroma 12:5; Abanyefeso 4:12,16.

-Umubiri wa Kristo Umwami ari umutwe wawo: Abanyefeso 1:22-23.

-Umuryango w'Imana, nk'uko twese turi abahungu n'abakobwa b'Umukama: 2 Ab'i Korinto 6:18.

-Inkingi y'ukuri mw'isi: 1 Timoteyo 3:15.

-Umuzabibu n'amashami yawo: Yohana 15:1-11.

-Inyubakwa y'Imana: 1 Ab'i Korinto 3:9.

-Urusengero ruzima: Abanyefeso 2:20-21.

-Urugingo rwose ni ibuye rizima ryubatswe ku buye rigumya imfuruka ari ryo Kristo Yesu: 1 Petero 2:9.

-Urusengero rwera Imana ibamwo: 1 Ab'i Korinto 3:16.

-Ihanga ryera: 1 Petero 2:9.

-Ubuherezi bw'umwami: 1 Petero 2:9.

-Umunyu: Matayo 5:13-15.

-Umuco: Matayo 5:13-15.

-Impumuro nziza: 2 Ab'i Korinto 2:15.

-Umugeni wa Kristo: Abanyefeso 5:23-32; Ivyahishuwe 19:7, 8; 21:9.

-Ubusho bw'Umwungere nyakuri, Yezu Kristu: 1 Petero 5:1-3.

-Aberanda: 1 Ab'i Korinto 1:2.

10. Ishengero izoheza iduzwe kugira ngo ibe kumwe n'Umukama. Abizera bapfuye bazozuka, hanyuma abakiriho bazojanwa hamwe na bo mu kirere guhura n'Umukama (1 Ab'i Tesalonike 4:13-18). Abemera bazocirirwa urubanza ku gikorwa bakorera Umwami, kandi bazohembwa bivanye n'ivyo (1 Ab'i Korinto 3:10-15 na 2 Ab'i Korinto 5:10). Ishengero izoheza igaruke na Kristo kw'isi, izoganza kumwe na we (Ivyahishuriwe Yohana igice ca 19-20).

IGICE C'ICUMI: IVY'IZIRA

1. Eschatologie ni inyigisho y'ibintu vya nyuma--ibintu bizoshika mu bihe vy'iherezo. Ijambo rikomoka kw'ijambo ry'ikigiriki eschaton ryerekeza ku mpera canke ibintu vy'iherezo. Mu vy'idini,

Eschatologie yibanda cane cane ku kwiga ubuhanuzi bwo muri Bibiliya, cane cane ubwo buhanuzi butarunguka--ibitabu vy'ubuhanuzi n'ubuhanuzi bwatanzwe na Yesu.

2. Kwiga ivy'iherezo ry'iherezo ni ikintu gihambaye kuko ubuhanuzi bugize igice kinini c'ivyanditswe vya Bibiliya. Ivy'iherezo ry'iherezo na vyo nyene vyemeza ko Ijambo ry'Imana rifise akamaro uko tubona ibintu vyavuzwe ubuhanuzi biranguka mu buryo burambuye. Ivyigwa vy'iherezo ry'iherezo (Eschatologie) bituma abemera baguma ari intahemuka ku kwizera kuko bitanga ido n'ido ry'iherezo ryabo ry'ibihe bidahera n'Imana.

3. Ivyigwa vy'iherezo ry'iherezo birimwo ukuduzwa, Umubabaro, ukuza kwa kabiri, Imyaka igihumbi, urubanza rwa nyuma, n'ibihe bidahera. Rishimika ku bitabu vy'ubuhanuzi vyo muri Bibiliya be n'inyigisho y'ubuhanuzi ya Kirisitu.

4. Vyinshi muri ivyo bisobanuro bishingiye ku gihe nyaco c'ibintu bimwebimwe vy'ubuhanuzi canke ku bintu vyihariye vyerekeye ivyo bintu.

5. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro kiri muri iki gice ku bijanye n'uguhaguruka.

6. Abantu bamwe bemera ko uguhaguruka kuzoba imbere y'igihe kizwi nk'Imibabaro kandi ko abemera batazobwirizwa gushikirwa n'iki gihe na kimwe muri iki gihe giteye ubwoba kw'isi. Abandi bemera ko uguhaguruka kuzoba hagati muri iki kiringo kandi bamwe bemera ko uguharurwa kuzoba ku mpera y'Imibabaro.

7. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro kiri muri iki kigabane ku bijanye n'Imibabaro.

8. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro kiri muri iki gice ku bijanye n'ukuza kwa kabiri n'Ikinjana.

9. Gereranya inyishu yawe n'ikiganiro kiri muri iki gice ku bijanye n'urubanza rwa nyuma n'ubuzima budahera.

10. Daniyeli n'Ivyahishuriwe Yohana.

11. Insiguro za Bibiliya z'Iragi ry'Iyimbura zitanga ibindi vyigwa ku bijanye n'Iherezo ry'Iherezo.

12. Insobanuro ngufi y'ibitabu vy'ubuhanuzi:

Yesaya: Agabisha urubanza ruzoza kuri Yuda kubera icaha bagiriye Imana.

Yeremiya: Yanditswe mu gihe c'uguseniyuka n'ugutemba kwa Yuda mu nyuma. Yabwiye urubanza ruzoza yongera ahimiriza kwihebera Nebukadinezari.

Gucurintimba: Amarira ya Yeremiya (uguserura umubabaro) ku bijanye n'ugutikizwa kwa Yerusalemu na Babiloni.

Ezekiyeli: Ibanza kugabisha ku bijanye n'ugutemba kwa Yeruzalemu kwegereje, hanyuma ivuga imbere y'igihe ukuntu izosubirwamwo muri kazoza.

Daniyeli: Umuhanuzi Daniyeli yafashwe mu gihe c'ugusugerezwa kwa Yuda mu ntango, ajanywa i Babiloni. Iki gitabu kiratanga inyigisho y'amateka n'ubuhanuzi ihambaye mu gutahura ubuhanuzi bwa Bibiliya.

Hoseya: Insiguro y'iki gitabu ni ubuhemu bwa Isirayeli, igihano cabo, n'ugusubirwamwo n'Imana.

Yoweli: Ivuga ivy'ivyago vyari bigereranya urubanza rwo muri kazoza.

Amosi: Mu kiringo c'ugusagamba mu vy'umubiri mugabo inyifato runtu igasenyuka, Amosi yaragabishije Isirayeli be n'amahanga yari akikuje ku bijanye n'urubanza Imana izocira icaha cabo muri kazoza.

Obadiya: Urubanza Imana yaciriye Edomu, ihanga ry'ikibi ryari mu bumanuko bw'ikiyaga c'umunyu.

Yona: Inkuru y'umuhanuzi Yona yamamaza ukwihana i Nineve, umurwa mukuru w'ingoma ya Ashuri. Ico gitabo kihishura urukundo rw'Imana n'umugambi w'ukwihana ku banyamahanga.

Mika: Ubundi buhanuzi buvuga ivyaha vya Isirayeli. Ivuga imbere y'igihe aho Yesu yavukiye imyaka 700 imbere y'uko ico kintu kiba.

Nahumu: Ivuga ivy'ugutikizwa kwari kwegereje Nineve kwari kwarokotse imyaka nka 150 imbere y'aho biciye ku kwamamaza kwa Yona.

Habakuki: Ihishura umugambi w’Imana wo guhana ihanga ry’abanyavyaha n’irindi ry’abanyavyaha kuruta. Yigisha ko «umugororotsi azobeshwaho n'ukwizera».

Zefaniya: Urubanza n’ugusubirana kwa Yuda.

Hagayi: Ahimiriza Abayuda gusubira kwubaka urusengero inyuma y’imyaka 15 rwatevye kubera ukurwanywa n’abansi.

Zekariya: Ukwongera guhimiriza abantu kurangiza urusengero no gusubiramwo ukwiyeze mu vy’impwemu. Ivuga imbere y’igihe ukuza kwa Kristo kwa mbere n’ukwa kabiri.

Malaki: Igabisha ku bijanye n’ubujuju bwo mu vy’impwemu kandi ivuga imbere y’igihe ukuza kwa Yohana umubatiji na Yesu.

13. Gereranya inyishu zawe n’imirongo itangwa mu gice kivuga ku nyigisho z’ubuhanuzi za Kristo muri iki kigabane.